

TÜRKİYE
YÜZYILI MAARİF
MODELİ

ORTAK YAZILI
SENARYO-
LARINA GÖRE

YAZILI
İÇİN KISA
CEVAPLAR

AKILLI
TAHTA

5. SINIF

SÜREÇ
ODAKLI

ETKİNLİK
TESTLERİ

KAZANIM
TESTLERİ

YENİ NESİL
TESTLER

İŞLEMLİ
TESTLER

Karekod Çözümlü

Sosyal Bilgiler

SÖRÜ BANKASI

Ekstra Ücretsiz
Dijital Platform

3000

Çözümlü Soru
ve Sınırsız

Deneme
Sınavları

Çözümler için
karekodu okutunuz.

İSTİKLAL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif ERSOY

ATATÜRK'ÜN GENÇLİĞE HİTABESİ

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen; Türk istiklalini, Türk cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve haricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklal ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin. Bu imkân ve şerait, çok namüsaî bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklal ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elim ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar, gaflet ve dalalet ve hatta hıyanet içinde bulunabilirler. Hatta bu iktidar sahipleri, şahsi menfaatlerini müstevlilerin siyasi emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakruzaruret içinde harap ve bitap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evladı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklal ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

5. SINIF

SOSYAL BİLGİLER

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Editör Yayınevine aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan; kitabın tümünden veya bölümlerinden, yönerge-lerinden, ölçme araçlarından, etkinliklerinden ve kitaptaki modellemelerden esinlenmek, bunları taklit etmek veya benzerini yapmak suçtur. Aynı zamanda elektronik yollarla, fotokopi yoluyla, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz veya dağıtılamaz.

Editör

Turgut MEŞE

Yazar

Komisyon

ISBN

978-605-280-622-7

Sertifika No

40447

Baskı ve Cilt

Özgür WEB Matbaacılık

ANKARA

İLETİŞİM

İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi

1518 Sok. Mat-Sit İş Merkezi No:2/20

Yenimahalle / ANKARA

Tel: 0 312 384 20 33 - 0 505 925 57 81

Fax: 0312 342 23 58

www.editoryayınevi.com

İÇİNDEKİLER

1. ÜNİTE: BİRLİKTE YAŞAMAK..... 3

- ▶ GRUPLAR VE ROLLERİMİZ 3
- ▶ KÜLTÜREL ZENGİNLİKLERİN BİRLİKTE YAŞAMAYA KATKISI 14
- ▶ YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMADA BERABERİZ 21

2. ÜNİTE: EVİMİZ DÜNYA33

- ▶ İLİMİZİN GÖRECELİ KONUMU 33
- ▶ DOĞAL VE BEŞERÎ ÇEVREMİZDEKİ DEĞİŞİM 41
- ▶ İLİMİZDE YAŞANABİLECEK AFETLER VE ETKİLERİ 48
- ▶ ÜLKEMİZE KOMŞU DEVLETLER 55

3. ÜNİTE: ORTAK MİRASIMIZ.....65

- ▶ ORTAK KÜLTÜREL MİRASIMIZ 65
- ▶ SOMUT VE SOMUT OLMAYAN KÜLTÜREL MİRAS ÖGELERİ..... 73
- ▶ ANADOLU'NUN İLK YERLEŞİM YERLERİNDE YAŞAM 80
- ▶ MEZOPOTAMYA VE ANADOLU MEDENİYETLERİNİN ORTAK KÜLTÜREL MİRASA KATKILARI 87

4. ÜNİTE: YAŞAYAN DEMOKRASİMİZ..... 97

- ▶ DEMOKRASİ VE CUMHURİYETİN TEMEL NİTELİKLERİ 97
- ▶ ETKİN VATANDAŞIN ÖZELLİKLERİ 105
- ▶ TEMEL HAKLARIMIZ VE SORUMLULUKLARIMIZ .. 112
- ▶ SORUNLARIMIZIN ÇÖZÜMÜNDE KURUMLAR 119

5. ÜNİTE: : HAYATIMIZDAKİ EKONOMİ..... 129

- ▶ KAYNAKLARIMIZIN VERİMLİ KULLANIMI..... 129
- ▶ BÜTÇEMİ PLANLIYORUM..... 135
- ▶ İLİMİZDEKİ EKONOMİK FAALİYETLER..... 142

6. ÜNİTE: TEKNOLOJİ VE SOSYAL BİLİMLER 149

- ▶ TEKNOLOJİK ÜRÜNLERİN BİLİNÇLİ KULLANIMI .. 149
- ▶ TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN TOPLUM HAYATINA ETKİLERİ..... 150
- ▶ TEKNOLOJİK ÜRÜNLERİN BİLİNÇLİ KULLANIMI .. 154
- ▶ CEVAP ANAHTARI 157

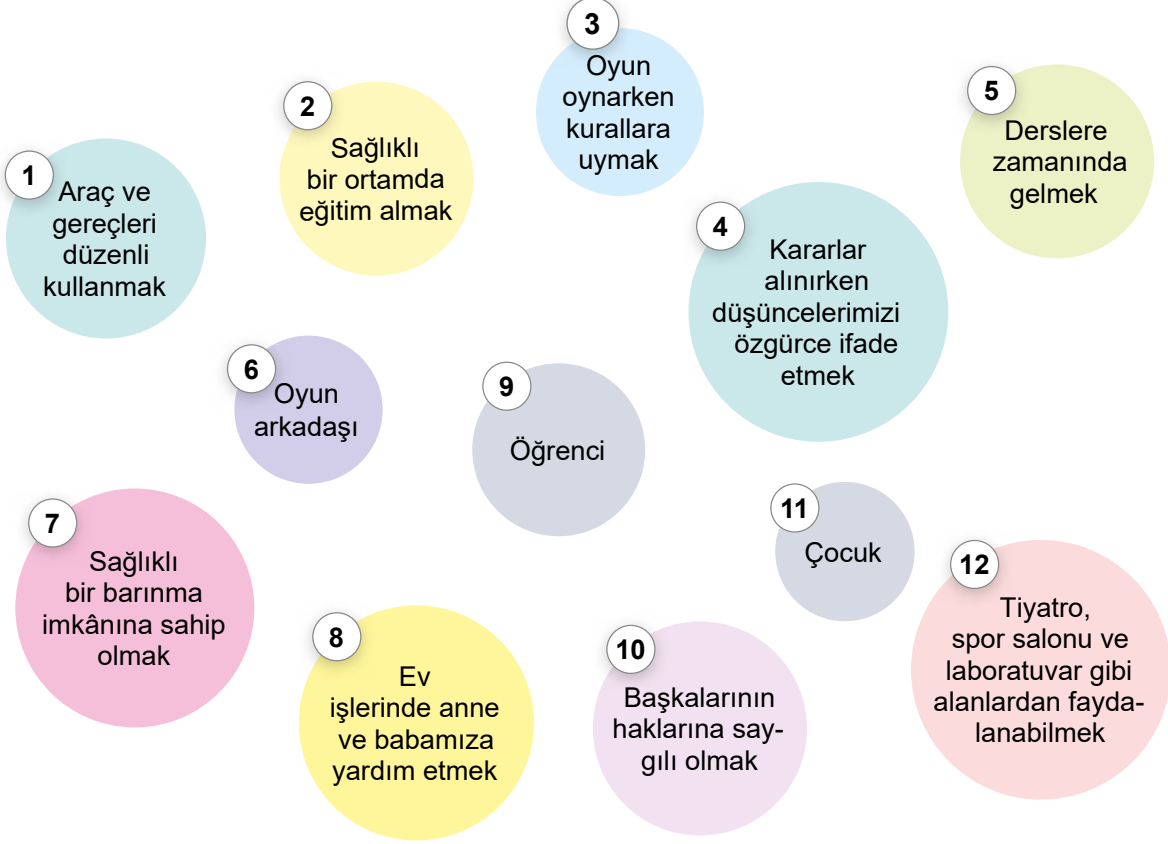
Yönerge: Tabloda Metin Bey'in yaşam döngüsünde sahip olduğu rollerin hangi başlıklara ait olduğunu örnekteki gibi yazınız. Karşılığı olmayan kutular boş kalacak. Daha sonra aşağıda verilen çoktan seçmeli soruları tabloya göre cevaplayınız.

Metin Bey'in yaşam döngüsü	Doğuştan kazanılan rol	Sonradan kazanılan rol	İlgi ve yeteneğe bağlı rol	Rolün sorumluluğu
1922 yılında Mardin'de doğdum.	Evlat / Çocuk			
Doğduğumda babam heyecandan bayılmış.				
Adımı dedem koymuş.				
6 yaşında mahalledeki anaokuluna gittim.				
İlkokulda sınıf başkanlığı yaptım.				
Ortaokulda okul voleybol takımının oyuncusuydum.				
14 yaşındayken kardeşim dünyaya geldi.				
Lisede okulun müzik korosunda solistlik yaptım.				
Liseden sonra tıp fakültesini kazandım.				
Mezun olduktan sonra Van'da göreve başladım.				
Üç yıldır okul arkadaşım ile evliyim.				
Şimdi Elif adında bir kızımız var.				

- Metin Bey'in yaşam döngüsü incelendiğinde aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?**
 - Sahip olduğumuz sosyal roller değişime uğrar.
 - Sahip olduğumuz ilk sosyal rol babalık rolüdür.
 - Meslekler doğuştan kazanılan rollerdendir.
 - Doğum yerimiz rol çatışmasına neden olur.
- Aşağıdakilerden hangisi Metin Bey'in yaşam döngüsünde sahip olduğu rollerin getirdiği sorumluluklardan biri değildir?**
 - Babalık görevini yerine getirmek
 - Hastalarını tedavi etmek
 - Ailesi ile ilgilenmek
 - Öğrencileri geleceğe hazırlamak
- Metin Bey'in sahip olduğu aşağıdaki rollerden hangisi diğerlerinden farklıdır?**
 - Torun
 - Evlat
 - Öğrenci
 - Baba
- Aşağıdakilerden hangisi Metin Bey'in yaşam döngüsünde içerisindedir ilgi ve yeteneklerine göre sahip olduğu rollerden biri değildir?**
 - Okul voleybol takımı oyuncusu olması
 - 14 yaşında abi olması
 - Doktor olması
 - Müzik korosunda solistlik yapması

Yönerge: Aşağıda rollerimiz ile rollerimize ilişkin hak ve sorumluluklarımızın bir kısmı numaralı olarak verilmiştir. İlgili rol, hak ve sorumluluklarımızın numaralarını soruların cevap alanlarına yazınız (Bir numarayı birden fazla cevap alanına yazabilirsiniz.)

a. Aile içinde sahip olduğumuz rol ile bu role ilişkin hak ve sorumluluklar hangileridir?

b. Okulda sahip olduğumuz rol ile bu role ilişkin hak ve sorumluluklar hangileridir?

c. Arkadaş grubunda sahip olduğumuz rol ile bu role ilişkin hak ve sorumluluklar hangileridir?

1. Yukarıda aile içinde sahip olduğumuz kaç rol bulunmaktadır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

2. Yukarıda aile içinde sahip olduğumuz rol gereği kaç hak ve sorumluluğumuz bulunmaktadır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

3. Yukarıda okulda sahip olduğumuz rol gereği kaç hak ve sorumluluğumuz bulunmaktadır?

- A) 4 B) 6 C) 7 D) 5

4. Yukarıda arkadaş grubunda sahip olduğumuz rol gereği kaç hak ve sorumluluğumuz bulunmaktadır?

- A) 3 B) 2 C) 1 D) 4

5. Yukarıda aile, okul ve arkadaş gurubunda sahip olduğumuz toplamda kaç rolümüz verilmiştir?

- A) 4 B) 3 C) 7 D) 9

6. Yukarıda aile, okul ve arkadaş gurubunda sahip olduğumuz rol gereği toplamda kaç sorumluluğumuzdan söz edilmiştir?

- A) 9 B) 8 C) 7 D) 6

ROLLERİMİZ

İnsanlar, hayatları boyunca içinde buldukları grup ve kurumlarda çeşitli roller üstlenirler. Örneğin, Tamer Bey'in kısaca hayat hikâyesini öğrenelim:

1980 yılında İzmir'de doğdum. Annem ve babam dedem ile babaannemle birlikte yaşıyorlardı. Bu nedenle çocukluğum oldukça güzel geçti. 6 yaşında mahallemizde bulunan anaokulunda öğrenim görmeye başladım. Artık okula gidiyordum. İlkokulda sınıf başkanı, ortaokulda da okul voleybol takımı oyuncusuydum. 12 yaşındayken kardeşim dünyaya geldi. Lise yıllarında okuduğum okulda müzik kulübü üyesi oldum ve okulumu müzik yarışmalarında temsil ettim. Liseden sonra İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesine başladım. Burada 6 yıllık meslek eğitimini başarıyla tamamladım. Daha sonra Diyarbakır Devlet Hastanesinde meslek yaşamına başladım. Şu anda evliyim ve 2 çocuğum var. Hasta insanlara faydalı olmayı ve eşimle mutlu bir şekilde çocuklarımızı geleceğe hazırlamayı en önemli görevim olarak görüyorum.

Yönerge: Metne göre aşağıdaki soruların cevaplarını yazınız. Yazacağınız cevapları çoktan seçmeli sorular üzerinden de değerlendiriniz.

1. Metnin ana düşüncesi nedir?

2. Tamer Bey'in doğuştan kazandığı roller hangileridir?

3. Tamer Bey'in sonradan kazandığı roller hangileridir?

4. Tamer Bey'in sahip olduğu mesleki rolün sorumluluğu hangisidir?

5. Metne göre Tamer Bey, doğuştan kazandığı hangi rolün sorumluluğunu kendisine en önemli görev olarak görmüştür?

1. Aşağıdakilerden hangisi metinden çıkarılacak bir sonuç olamaz?
A) Sahip olduğumuz roller zaman içinde değişebilir.
B) Bireyler aynı grupta aynı rolleri üstlenirler.
C) Bireyler aynı anda birden fazla rol üstlenebilirler.
D) Sahip olunan roller farklı sorumluluklar getirebilir.
2. Metne göre aşağıdakilerden hangisi 2. sorunun cevapları arasında yer almaz?
A) Evlat
B) Öğrenci
C) Torun
D) Baba
3. Aşağıdakilerden hangisi Tamer Bey'in sahip olduğu rollerle ilgili üstlendiği sorumluluklardan biri değildir?
A) Hastaları tedavi etmek
B) Ödevlerini yapmak
C) Hastanenin sorunlarını gidermek
D) Çocuklarını geleceğe hazırlamak
4. Metne göre 3. sorunun cevabında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?
A) Sınıf başkanı
B) Üye
C) Öğrenci
D) Evlat
5. Aşağıdakilerden hangisi Tamer Bey'in sahip olduğu mesleki role kavuşmasında zorunlu değildir?
A) Okul voleybol takımı oyuncusu olmak
B) Ortaokul öğrenimini görmek
C) Lise öğrenimi görmek
D) Tıp fakültesinde okumak
6. Aşağıdakilerden hangisi Tamer Bey'in yer aldığı gruplar arasında yer almaz?
A) Aile
B) Kulüp
C) Ressam
D) Takım

1. Ali Bey bir okulda sosyal bilgiler öğretmenidir. Ali Bey arkadaşlarıyla yaptığı halı saha maçında kaleye geçmektedir. Ayrıca Ali Bey anne ve babasının iki çocuğundan en büyüğüdür. Evli iki çocuğu olan Ali Bey çocukları çok sevmektedir.

Yukarıda verilen bilgilere göre Ali Bey kaç farklı rol üstlenmiştir?

- A) 6 B) 4 C) 7 D) 5

2. Sosyal bilgiler dersinde roller ve gruplar konusunu işleyen Ayşe Öğretmen öğrencilerine “insanların sahip olduğu bazı rollerin doğuştan kazanıldığını bazı rollerin ise sonradan kazanıldığını” söylemiştir.

Aşağıdakilerden hangisi doğuştan sahip olunan rolere örnek olarak verilebilir?

- A) Abla olmak B) Mühendis olmak
C) Başkan olmak D) Bakan olmak

3. Selin Hanım, özel bir okulda öğretmenlik yapmaktadır. Hafta sonlarını ailesiyle kültürel faaliyetlere katılarak geçirmektedir. Ayrıca bir dernekte de gönüllü olarak çalışmaktadır.

Selin Hanım ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Birden fazla rol üstlenmiştir.
B) Herkes tarafından çok sevilmiştir.
C) Tek bir role sahiptir.
D) Grup etkinliklerine katılmamıştır.

4. **Aşağıdakilerden hangisi sosyal rollerin değişimine örnek verilemez?**

- A) Doktor Aslı Hanım'ın hastane yöneticisi olarak başka bir hastanede göreve başlaması
B) İki çocuk babası olan Fatih Bey'in bir çocuğunun daha dünyaya gelmesi
C) Futbolcu Hakan'ın bir takımda teknik direktör olması
D) Eğitim fakültesini bitiren Semra'nın öğretmenlik yapması

5. Yer aldığımız gruplardaki rollerimizin gereklerini yerine getirmek sorumluluk olarak isimlendirilir. Sorumluluklarımızı yerine getirerek başarılı ve mutlu bireylerin olduğu bir toplum oluşmasına katkıda bulunuruz.

Aşağıdakilerden hangisi sorumluluklarımızdan biri değildir?

- A) Okul kurallarına uymak
B) Yeterli ve sağlıklı beslenmek
C) Çöpleri çöp kutusuna atmak
D) Odamızı temiz ve düzenli tutmak

6. Ortaokul 6. sınıf öğrencisi olan Yusuf sabah yatağından kalktı, yüzünü yıkadı, yatağını düzeltti. Annesi, babası, babaannesi ve küçük kardeşiyle kahvaltısını yaptıktan sonra okul servisine binip okula gitti, derse başladı. Okulun çevre koruma kulübünün faaliyetlerine üye olarak katıldı. Okuldan eve okul servisiyle dönen Yusuf, arkadaşlarıyla dışarıda oyun oynamak için annesinden izin istedi. Ona izin veren annesi gelirken ekme almasını söyledi. Arkadaşlarıyla oynadığı maçta kalecilik yapan Yusuf, marketten ekme alıp eve döndü.

Yukarıda verilen parçadan hareketle Yusuf'un kaç rolü olduğu söylenebilir?

- A) 6 B) 7 C) 8 D) 9

7. Aşağıda rol ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Zamanla sahip olduğumuz roller değişebilir.
- B) Bireyler toplum içinde tek bir role sahiptir.
- C) Bireylerin içinde buldukları rollerle kendilerinden beklenen davranış değişebilmektedir.
- D) Sahip olduğumuz rollerin sorumluluklarını yerine getirmeliyiz.

8. Doğduğumuz andan itibaren birçok role ve bu rollerin gerektirdiği görevlere sahip oluruz. Örneğin; evde çocuk rolünderken yatağımızı düzeltmek, okulda öğrenciyken sınıf kurallarına uymak, arkadaşlarımızla oyun oynarken etraftakileri rahatsız etmemek sorumluluklarımız arasındadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Roller zamana ve mekâna göre değişebilmektedir.
- B) Rol ve sorumluluk birbiriyle ilişki içindedir.
- C) Rolümüz değiştiğinde sorumluluklarımız da değişebilmektedir.
- D) İnsanlar aynı anda farklı rollere bürünemezler.

9. Ortaokul 5. sınıf öğrencisi Tuna, sabah okula gitmek için servise bindi. Serviste arkadaşlarıyla keyifli dakikalar geçirdi. Ders başlamadan önce sınıf başkanı olarak sınıf düzenini sağlama görevini yerine getirdi. Teneffüs ziliinin çalmasıyla okul kantinine giderek alışveriş yaptı. Okul çıkışı voleybol takımının antrenmanına katıldı. Antrenmandan sonra servise binip eve gitti.

Yukarıdaki paragrafta Tuna'nın üstlendiği hangi rolden söz edilmemiştir?

- A) Öğrenci
- B) Müşteri
- C) Yolcu
- D) Evlat

10.

Doğuştan Sahip Olduğumuz Roller	Sonradan Sahip Olduğumuz Roller
a. Abla	1. Sınıf başkanı
b.?.....	2. Öğretmen
c. Torun	3.?.....
d. Kardeş	4. Takım kaptanı

Boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi yazılmalıdır?

- A) (b) Amca
(3) Hala

- B) (b) Vali
(3) Muhtar

- C) (b) Evlat
(3) Futbolcu

- D) (b) Memur
(3) Doktor

11. Ailesinin tek çocuğu olan Tamer, Edirne'de dünyaya gelmiştir. İlkokulda müzik kulübüne üye iken lisede voleybol takımına girmiştir. Liseyi bitirdikten sonra Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi Bölümü'nü kazanan Tamer, üniversitenin müzik korosunda solistlik yapmaktadır.

Buna göre Tamer hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Evde evlat rolündedir.
- B) Birden fazla rol üstlenmiştir.
- C) Okul dönemlerinde farklı rollere sahip olmuştur.
- D) Rollerine ait sorumlulukları tam olarak yerine getirmemiştir.

12. Okul müdürü olan Tarık Bey'in bu rolünü evde de devam ettirmesi aşağıdakilerden hangisine örnek verilebilir?

- A) Doğuştan kazanılan rol
- B) Sonradan kazanılan rol
- C) Rol çatışması
- D) İlgü ve yeteneğine göre gelişen rol

1. Tuba Hanım, liseyi bitirdikten sonra üniversite sınavına girerek sınavda başarılı olmuş ve istediği bölüm olan yazılım mühendisliğini kazanmıştır. Tuba Hanım, üniversiteden mezun olduktan sonra özel bir şirkette çalışmaya başlamıştır. Daha sonra şirkette tanıştığı Yasin Bey'le evlenip yuva kurmuştur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Tuba Hanım'ın rollerinden biri değildir?

- A) Anne
B) Mühendis
C) Öğrenci
D) Eş

2. Aşağıdakilerden hangisi, kişinin yeteneği doğrultusunda sonradan edindiği rollerden biridir?

- A) Kız kardeş
B) Mimar
C) Oğul
D) Amca

3. Hakan Öğretmen, öğrencilerine ödevlerini verdikten ve dersleri bittikten sonra ihtiyaçları için markete uğrayıp alışverişini yaparak evine döndü. Akşam yemeğinden sonra eşi ve çocuklarıyla birlikte tiyatroya gitti.

Buna göre rollerimiz ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Rollerimiz bulunduğumuz yere göre farklılık gösterebilir.
B) Rollerimizin bazıları sonradan kazanılabilir.
C) Kişi birden fazla role sahip olabilir.
D) Birey genelde aynı rolde işinde yaşamını sürdürür.

4. Rol kavramı ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğru değildir?

- A) Bireylerin sahip olduğu roller zamanla değişse de sorumlulukları değişmez.
B) Eğitim hayatımızı tamamladıktan sonra mesleki rollerle sahip oluruz.
C) İçinde yer aldığımız mesleki rollere uygun hareketler sergileriz.
D) Mesleki roller sonradan sahip olduğumuz rollerdir.

5. Aşağıdakilerden hangisi Atatürk'ün sahip olduğu rollerden biri değildir?

- A) Cumhurbaşkanı olması
B) Başkomutan olması
C) Ressam olması
D) Eş olması

6. Bireyler yaşamları boyunca sahip oldukları farklı roller nedeniyle farklı sorumluluklar da yüklenirler.

Aşağıdakilerden hangisi bireylerin rolleri nedeniyle üzerine aldıkları sorumluluklarından biri değildir?

- A) Eğitim hayatında okul kurallarına uymak
B) Düzenli beslenmek
C) Öğretmenin öğrencileri geleceğe hazırlaması
D) Sahip olduğu meslek ile ilgili görevlerini yerine getirmek

7. İnsanlar, hayatları boyunca içinde buldukları grup ve kurumlarda çeşitli roller üstlenirler. Hatta aynı anda birden fazla rol de üstlenebilirler.

Aşağıdakilerden hangisi mesleki rollerden biridir?

- A) Müdür yardımcılığı
- B) Babalık
- C) Kardeşlik
- D) Arkadaşlık

8. Bireylerin bulunduğu ortama göre gösterdiği veya üstlendiği davranışların tamamına rol denir.

Buna göre 5. sınıf öğrencisi Ahmet için aşağıdakilerden hangisi uygun bir rol değildir?

- A) Satranç Kulübü'ne üye olmak
- B) Okulda spor kulübünün üyesi olmak
- C) Sınıf başkanlığı yapmak
- D) Okulu temizlemek

9. **Aşağıdakilerden hangisi 5. sınıf öğrencisi Yağmur'un sahip olduğu rolü nedeniyle yapması gereken sorumluluklardan biri değildir?**

- A) Ödevlerini zamanında yapmak
- B) Okul kurallarına uymak
- C) Derste söz almadan konuşmak
- D) Öğretmenlerine ve arkadaşlarına karşı saygılı olmak

10. **Bir bireyin sahip olabileceği rollere ilişkin olarak aşağıda verilenlerden hangisi doğru değildir?**

- A) Bireylerin içinde bulunduğu gruplar onların sahip olacağı rolleri belirler.
- B) Bireyler sahip oldukları rollere ilişkin sorumluluklarını yerine getirmek zorundadırlar.
- C) İçinde yer aldığımız gruplar değiştikçe sahip olduğumuz roller de değişir.
- D) Tüm gruplar aynı rollere sahiptir.

11. Birey olarak dünyaya geldiğimiz andan itibaren çeşitli sosyal roller üstleniriz. Rollerimizin bir kısmı doğuştan sahip olduğumuz rollerdir. Bu roller biyolojik özelliklerimizden kaynaklanan, herhangi bir ilgi ve yeteneği gerektirmeyen rollerimizdir. Bunları seçme imkânımız yoktur.

Aşağıdakilerden rollerden hangisi bu açıklamaya örnek verilemez?

- A) Kardeş
- B) Takım kaptanı
- C) Anne
- D) Torun

12. Bireylerin buldukları grup içinde üstlendikleri görevlere rol denir. Birey birden fazla grup içinde yer aldığında her grupta farklı bir rol üstlenir.

Bu göre aşağıdaki grup-rol eşleştirmelerinden hangisi doğru değildir?

- A) Aile – baba
- B) Futbol takımı – forvet
- C) Tiyatro – pilot
- D) Okul – müdür

1. Samet Bey, gün boyu öğretmen rolünü üstlendikten sonra akşam pazara uğradığında müşteri rolündedir. Evine geldiğinde ise karısına karşı eş, çocuklarına karşı baba rolündedir. Akşam evine misafir gelince o anki eş ve baba rolüne ek olarak bir de ev sahibi rolü üstlenir.

Buna göre rollerimiz ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Bireylerin davranış olarak ortaya koydukları roller çok çeşitli olabilir.
B) Bireylerin sergilediği davranışlar genelde yer aldıkları aynı grup içerisinde gerçekleşir.
C) Tüm öğretmenlerin üstlendiği roller aynıdır.
D) Bireyler sahip oldukları rollerin görevlerini yerine getirmek zorunda değillerdir.

2. Bir grup içinde yer alan bireylerin rollerinin gereğini yerine getirmek gibi bir zorunluluğu vardır.

Aşağıdakilerden hangisi 5. sınıfa giden Yeliz'in bu zorunluluklarından biri değildir?

- A) Derslerine çalışmak
B) Okul eşyalarını korumak
C) Hafta sonu ailesiyle sinemaya gitmek
D) Odasını düzenli tutmak

3. Bireylerin üstlendiği rolleri gereği yerine getirmek zorunda oldukları görevler aşağıdaki kavramlardan hangisi ile ifade edilmektedir?

- A) Hak
B) Sorumluluk
C) Özgürlük
D) Kural

4. Okullar tatil olunca Melih'in ailesi İzmir'den tatil için dedesinin yaşadığı Tarsus'a gitmişlerdir. Melih tatilde bazen çiftçi olan dedesine sebze toplamasında yardımcı olmuş bazen de çiftlik işlerinde dayısına yardımcı olmuştur. Melih tatilde aynı zamanda yeni arkadaşlar da edinmiş ve iyi voleybol oynayan Melih arkadaşları tarafından çok sevilmiştir.

Buna göre Melih aşağıdaki rollerden hangisine sahip olmamıştır?

- A) Evlat
B) Torun
C) Yeğen
D) Üye

5. Dünyaya geldiğimiz andan itibaren çeşitli gruplara dahil oluruz. Bu gruplarda birtakım roller üstleniriz. Katıldığımız gruplar değiştikçe rollerimiz de değişir. Bazen aynı grup içerisinde farklı roller de üstlenebiliriz. Üstlendiğimiz bu roller bize bazı sorumluluklar yükler. Önemli olan bu rollerin gerektirdiği sorumlulukları yerine getirebilmektir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bireyler sahip oldukları rollere uygun davranışlar sergiler.
B) Roller bireye aynı sorumlulukları yükler.
C) Roller değiştikçe sorumluluklar da değişir.
D) Bireyler birden fazla grubun üyesi olabilir.

6. İnsan hayatı bir filme benzer. Her oyuncuya bir görev verilir ve sahnede yapması gerekenler belirlenir. Film sahnelerinde olduğu gibi toplumda da bireylerin bulunduğu bir yeri vardır ve bu yere uygun davranması gerekir.

Paragrafta aşağıdaki kavramların hangisinden söz edilmiştir?

- A) Rol
B) Sanatçı
C) Senaryo
D) Hak

7. Kerem, oyuncak arabalara merakı olan küçük bir erkek çocuğu iken daha sonraki yıllarda mekanik araçlara ilgisi daha da artmıştır. Üniversite sınavına girerek Makine Mühendisliği Fakültesini kazanmıştır. Eğitim hayatını tamamladıktan sonra ünlü bir otomobil fabrikasında çalışmaya başlamış ve bu süreçte pek çok projeye imza atan başarılı bir mühendis olmuştur.

Buna göre Kerem ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Asıl hedefi elektronik mühendisi olmaktır.
- B) Yaşamında sahip olduğu roller zaman içinde değişmiştir.
- C) Mühendislik rolünü doğuştan kazanmıştır.
- D) Başarılı bir mühendis olması ileride iyi bir baba olacağını kanıtlamıştır.

8. Bir birey olarak eğitim hayatımızı tamamladıktan sonra mesleki hayatımız başlar. Bu hayat içinde yer aldığımız meslek grubunun gerektirdiği davranışlara ve kurallara uygun hareket ederiz.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi mesleki hayatımızda sahip olduğumuz rollerden biri değildir?

- A) Açıcılık
- B) Mimarlık
- C) Babalık
- D) Oyunculuk

9. Hayatımızda kimi sosyal rollerimiz vardır ki bunlara istediğimizle sonradan sahip oluruz. Bu roller özgür irademizle katıldığımız grupların bize kazandırdığı davranışlardır.

Aşağıdakilerden hangisinin davranışı sözü edilen bu rollere örnek gösterilebilir?

- A) Yasin: Çocuklarının ihtiyacını karşılaması
- B) Mete: Kardeşiyle ilgilenmesi
- C) Rana: Okulun müzik korosunda solistlik yapması
- D) Hülya: Dedesini hastaneye götürmesi

10. 5. sınıf öğrencisi Timuçin'in zaman içinde sahip olduğu rollerinin değiştiğine aşağıdakilerden hangisi örnek olarak verilebilir?

- A) Sınıf başkanlığı yapması
- B) Kardeşi olunca abi olması
- C) Basketbol oynaması
- D) Boş zamanlarında müzik dinlemesi

11. Sosyal bilgiler dersinde grup çalışması için öğretmen sınıfı gruplara ayırmıştır. Elif, yer aldığı grupta bulunan arkadaşları tarafından grup yöneticisi seçilmiştir. Elif, sosyal rollerimiz adlı konuyla ilgili arkadaşlarından Yeliz'e konu ile ilgili bilgi toplamasını, kendisinin ise afişler hazırlayacağını ve Arif'in de sınıfta sunum yapması şeklinde görev dağılımı yapmıştır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Elif sınıfın en yetenekli öğrencisidir.
- B) Grupta öğrenciler istediği rolü seçmiştir.
- C) Elif'in grubu başarılı bir çalışma yapmıştır.
- D) Grupta iş bölümü yapılmıştır.

12. Aşağıdaki ifadelerden hangisi doğru değildir?

- A) Her grupta tek bir rolümüz vardır.
- B) Gruplardaki rollerimiz birbirinden farklı olabilir.
- C) İrademiz dışındaki roller doğuştan kazanılan rollerdir.
- D) Mesleki rollerimiz bizlere yeni sorumluluklar yükler.

1 Aşağıdaki tabloda kişilerin üstlenebileceği çeşitli roller verilmiştir.

Öğrenci	Abi	İşçi	Polis
Sınıf başkanı	Doktor	Torun	Mühendis
Büyükbaba	Futbolcu	Öğretmen	Avukat

Haklar, özgürlükler ve yaş faktörü dikkate alındığında 5. sınıfa giden Burak'ın sahip olabileceği roller mavi renge boyandığında tablonun görünümü aşağıdakilerden hangisidir?

A)

Öğrenci	Abi	İşçi	Polis
Sınıf başkanı	Doktor	Torun	Mühendis
Büyükbaba	Futbolcu	Öğretmen	Avukat

B)

Öğrenci	Abi	İşçi	Polis
Sınıf başkanı	Doktor	Torun	Mühendis
Büyükbaba	Futbolcu	Öğretmen	Avukat

C)

Öğrenci	Abi	İşçi	Polis
Sınıf başkanı	Doktor	Torun	Mühendis
Büyükbaba	Futbolcu	Öğretmen	Avukat

D)

Öğrenci	Abi	İşçi	Polis
Sınıf başkanı	Doktor	Torun	Mühendis
Büyükbaba	Futbolcu	Öğretmen	Avukat

2 Üyesi olduğumuz grup ve kurumlarda rollerimizi ve sorumluluklarımızı yerine getirmeliyiz. Rol ve sorumlulukların yerine getirilmemesi düzeni bozar ve sorunların yaşanmasına neden olur. Çevremizdeki insanlarla olan iletişimimizi olumsuz yönde etkiler. Örneğin; aile, katıldığımız ilk sosyal gruptur. Ailedeki her bireyin rolü ve sorumluluğu vardır. Aile büyükleri ailenin geçiminden sorumludur. Aile bütçesini hazırlarlar ve her bireyin de bütçeye uygun davranmasını ve anlayışlı olmasını beklerler. Aile bireylerinden biri bu sorumluluğu yerine getirmediğinde diğer bireyler de bu durumdan olumsuz etkilenir. Düzen bozulur ve sorunlar yaşanmaya başlar. Bir başka örnek vermek gerekirse okulda öğretmen ve öğrenci farklı rollere sahiptir. Öğretmenin rolü ders anlatmak, öğrencinin rolü ise dersi dinlemektir. Öğretmen ve öğrenci üzerine düşen sorumlulukları yerine getirmelidir. Rollerin ve sorumlulukların yerine getirilmesi başarımızı da artırır. İyi alışkanlıklara ve değerlere (dürüst olmak, çalışkan olmak vb.) sahip olmamızı sağlar.

Verilen parçaya göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Bireyler yaşamları boyunca tek bir gruba üye olurlar.
B) Her birey toplum içerisinde farklı rollere sahiptir.
C) Bireylerin, üzerine düşen sorumluluklarını yerine getirmesi toplumda huzuru sağlar.
D) Bireylerin rollerine uygun davranmayıp sorumluluklarını yerine getirmemesi toplumda kargaşaya neden olur.

Gruplar ve Rollerimiz

3 Ahmet;

- ◆ Dedemle babaannemin torunuyum.
- ◆ Annemle babamın çocuğuyum.
- ◆ Kardeşimin abisiyim.
- ◆ Okulda öğrenciyim.
- ◆ Okulun basketbol takımında kaptanım.
- ◆ Müzik kulübüne üyeyim.

Buna göre Ahmet ile ilgili;

- I. Aile kurumu içerisinde farklı rollere sahiptir.
- II. Aile kurumu içerisindeki sorumluluklarını yerine getirmektedir.
- III. Okulda başarılı bir öğrencidir.

durumlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I, II ve III B) I ve II C) Yalnız I D) II ve III

Roller Kurumlar	Hemşire	Hâkim	Mühendis	Öğretmen
Hastane				
Adliye				
Okul				
Karakol				

Aşağıdaki kurum ve rol tablosunda hangi renk kutucuk doğru eşleştirilmiştir?

- A) Pembe B) Mavi C) Yeşil D) Turuncu

5

Doğduğumuzda kendimizi bir grubun içinde buluruz. Yaşamımız süresince farklı zamanlarda birden fazla grupta yer alabiliriz. Ailemiz, içinde yer aldığımız ilk ve en önemli gruptur. Gruplarda herkesin görevleri olur. Bunların yerine getirilmesi önemlidir. İçinde bulunduğumuz gruplarda her grup üyesinin görevleri farklılık gösterir. Bu görevleri bizim grup içinde üstlendiğimiz roller olarak ifade edebiliriz. Kendimizi düşünelim bulunduğumuz her grupta farklı rollerimizden söz edebiliriz. Örneğin; ailemizde çocuk, okulumuzda öğrenci ve basketbol takımında oyuncu olabiliriz.

Yukarıdaki açıklamaya göre aşağıdaki ifadelerden hangisine ulaşamaz?

- A) Aile, içinde yer aldığımız ilk gruptur. B) Grupta yer alan üyelerin farklı rolleri vardır.
C) Bir kişi birden fazla grupta yer alamaz. D) Grupta kişinin yaptığı görevler onun rolüdür.

1 - 7. soruları aşağıdaki etkinliğe göre cevaplayınız.

Yönerge: Numaralandırılan ifadelerin karşılığını bulmacadan bulup işaretleyiniz. Geriye kalan harfleri soldan sağa doğru yazarak şifreyi bulunuz.

1. Toplumların kendine özgü maddi ve manevi değerleridir.

2. Geleneklerine sıkı sıkıya bağlıdırlar.

3. Köklü tarihi nedeniyle açık hava müzesi niteliğindedir.

4. Kore mutfağında deniz yosunu ve pirinçle hazırlanan ünlü yemektir.

5. Erkekler geleneksel kıyafet olarak uzun çorap, deri askılı şort giyer.

6. Karşılıklı dil çıkarma kibar bir selamlaşma olarak kullanılır.

J	A	P	O	N	Y	A
K	F	A	R	K		L
İ	K	L	I	Ü		M
M	İ	T	A	L	Y	A
B	K	Ü	L	T	T	N
A	Ç	İ	N	Ü	Ü	Y
P	R	L	E	R	R	A

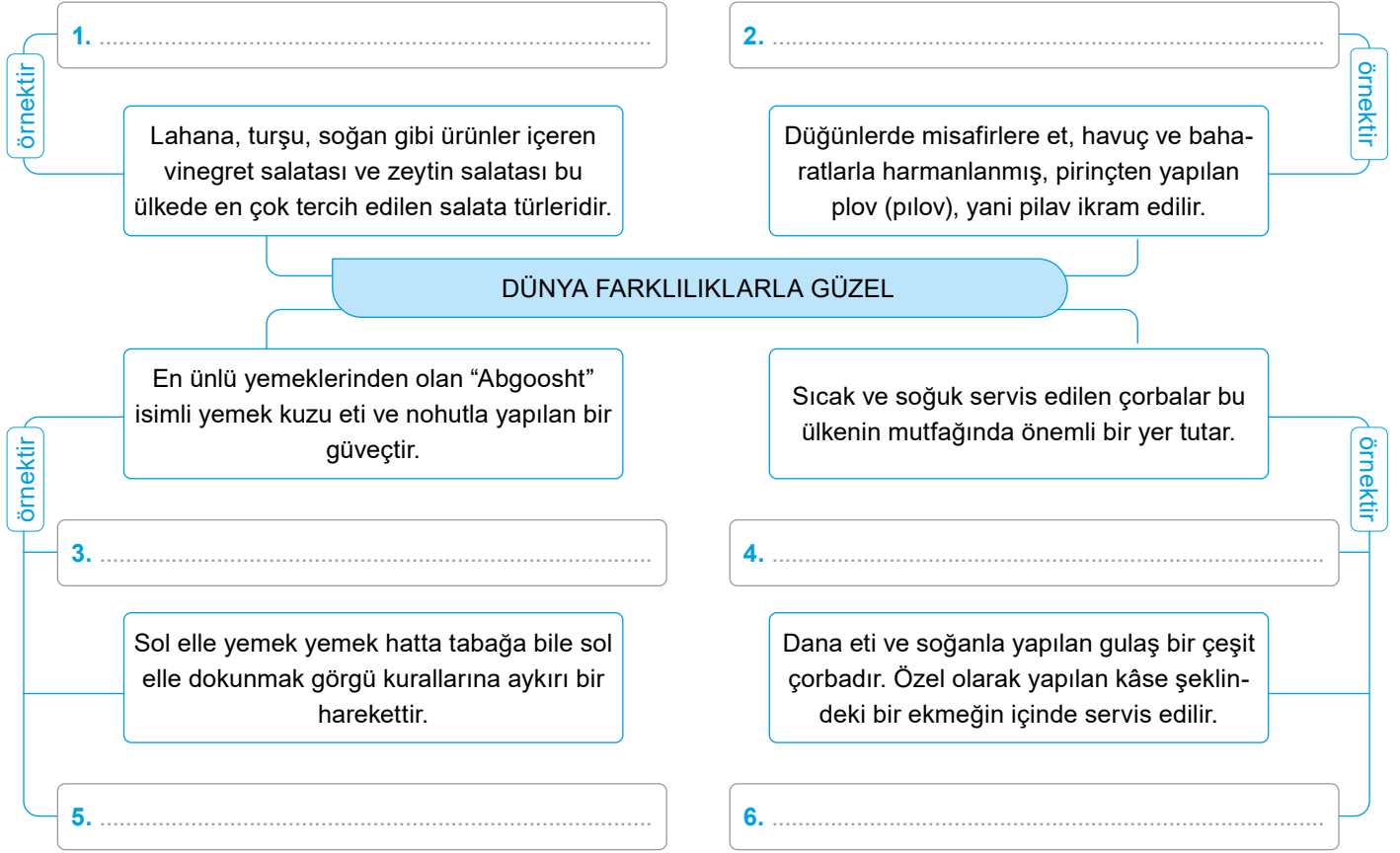
ŞİFRE:

1. Türkiye, numaralandırılan ifadelerden hangisiyle ortak bir özelliğe sahiptir?
A) 4 B) 3 C) 2 D) 1
2. Numaralandırılan ifadelerden hangisi farklılıklarımızı ortaya koymaktadır?
A) 1 B) 3 C) 4 D) 6
3. Etkinlik yapıldıktan sonra ulaşılan şifre aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?
A) FARKLILIKLARA SAYGI
B) SAYGI DUYUYORUM
C) FARKLI KÜLTÜRLER
D) SAYGI ESASTIR
4. Numaralandırılan ifadelerden hangisinin karşılığı geleneksel bir davranış biçimidir?
A) 3 B) 4 C) 5 D) 6
5. 5 numaralı ifadenin karşılığı aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?
A) Kültür B) Almanya
C) Kimbap D) Çin
6. Numaralı ifadeler değerlendirildiğinde aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?
A) Geleneklerine bağlı olan toplumlar gelişemez.
B) Kültürler arası etkileşim önemlidir.
C) Toplumlar genelde aynı mutfak kültürüne sahiptirler.
D) Her toplumun kendine özgü bir kültürü vardır.
7. Aşağıdakilerden hangisi etkinlikte yer alan konulardan biri değildir?
A) Yeme içme kültürü
B) Giyim tarzları
C) Müzik zevkleri
D) Yaşam tarzları

1 - 6. sorularının cevaplarını kavram haritasına yazınız.

Yönerge: Aşağıdaki çoktan seçmeli soruların doğru cevabı kavram haritasındaki uygun olan yere yazılacaktır.

1. 1 numaralı alana aşağıdaki hangi devlet yazılmalıdır?

- A) İngiltere B) Rusya
C) Şili D) Macaristan

2. 2 numaralı alana aşağıdaki hangi devlet yazılmalıdır?

- A) Türkmenistan B) Almanya
C) Hindistan D) İran

3. 3 numaralı alana aşağıdaki hangi devlet yazılmalıdır?

- A) Macaristan B) Almanya
C) Hindistan D) İran

4. 4 numaralı alana aşağıdaki hangi devlet yazılmalıdır?

- A) İngiltere B) Hindistan
C) İran D) Bulgaristan

5. 5 numaralı alana aşağıdaki hangi devlet yazılmalıdır?

- A) İngiltere B) İtalya
C) Hindistan D) Macaristan

6. 6 numaralı alana aşağıdaki hangi devlet yazılmalıdır?

- A) İngiltere B) İtalya
C) Şili D) Macaristan

FARKLI KÜLTÜRLER

Toplumlar kullandıkları diller, inandıkları dinler, mimari yapıları, giyim tarzları, yeme içme kültürleri, düğün gelenekleri, aile ilişkileri, müzik zevkleri, yaşam tarzları vb. yönleriyle kendilerine özgü kültürlere sahiptir. Örneğin eski geleneklerine sıkı sıkıya bağlı Japonya, sokak müzisyenleri ve festivalleriyle ünlü olan Almanya ve Brezilya örnek verilebilir. Kültürel özellikler, kıyafet tercihlerini de belirlemektedir. Düğün ve cenaze gibi özel törenlerde geleneksel kıyafetler giyen Güney Kore insanları, serin tutan geleneksel rahat kıyafetler tercih eden Suudi Arabistan halkı, uzun çorap, deri askılı şort giyen Alman erkekleri örnek verilebilir. Yeme-içme kültürü de toplumdan topluma değişiklik gösterir. Mutfağında makarnanın önemli bir yer tuttuğu İtalya, mutfağında kırmızı et ve tahılların ön planda olduğu İran, deniz ürünleri ve pirincin önemli yer tuttuğu Güney Kore örnek verilebilir. Çocukların oynadıkları oyunlar da kültürden kültüre değişmektedir. Japon çocuklarının oynadığı kagome kagome, Avrupa'da geleneksel çocuk oyunu kasnak, Macaristan'da ugroiskola oyunu örnek verilebilir.

Yönerge: Metne göre aşağıdaki soruların cevaplarını yazınız. Yazacağınız cevapları çoktan seçmeli sorular üzerinden de değerlendiriniz.

1. Toplumlar hangi alanlarda kendine özgü kültürlere sahiptir?

2. Halkının eski geleneklere sıkı sıkıya bağlı olduğu ülke hangisidir?

3. Metinde hangi alanlardaki kültürel özelliklerden örnek verilmiştir?

4. Mutfağında makarnanın önemli yer tuttuğu ülke hangisidir?

5. Metinde sözü edilen kagome kagome, kasnak ve ugroiskola geleneksel oyunları hangi kültürlere aittir?

1. Aşağıdakilerden hangisi 1. sorunun cevapları arasında yer almaz?

- A) Aile ilişkileri
- B) İklim özellikleri
- C) Dini inançları
- D) Yeme-içme kültürleri

2. Metinde aşağıdaki ülkelerden hangisiyle ilgili kültürel bir özellikten söz edilmemiştir?

- A) Güney Kore
- B) Hindistan
- C) Japonya
- D) İran

3. Metne göre hazırlanmış soruların cevaplarında aşağıdaki devletlerden hangisi yer almaz?

- A) Macaristan
- B) Japonya
- C) Almanya
- D) İtalya

4. Metne göre 3. sorunun cevabında aşağıdakilerden hangisi yer almalıdır?

- A) Mimari özellikler
- B) Dini inançlar
- C) Müzik zevkleri
- D) Kıyafetler

5. Toplumların kendilerine özgü kültürlerinin olmasında aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

- A) Toplumların yaşam tarzları
- B) Kullandıkları araç ve gereçler
- C) Yaşadıkları ülkenin yer şekilleri
- D) Sahip oldukları nüfus oranları

6. 5. sorunun cevabında aşağıdakilerden hangisi yer almalıdır?

- A) İran
- B) Çin
- C) Macaristan
- D) Güney Kore

- 1.
- ◆ Şili'de yemek elle yenilmez. Her zaman çatal ve bıçak kullanılır.
 - ◆ Hindistan'da sol elle yemek yemek görgüsüzlük olarak kabul edilir.
- Verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?**
- A) Ülkelerin yemek kültürü birbirinden farklıdır.
B) Şili, Hindistan'a göre gelişmiş bir kültürdür.
C) Ekonomik faaliyetler yemek kültüründe belirleyici bir etkiye sahiptir.
D) Doğu toplumlarında yemek kültürü gelişmemiştir.
2. Merhaba, ben İrina. Ülkemde kadınlarımızın giydiği uzun ve kalın askılı geleneksel elbiseye sarafan denir. Bu elbise, geleneksel başlık olarak kokoşnikle birlikte giyilmektedir. En eski bayramlarımızdan olan ve coşkuyla kutladığımız Maslenitsa, Türk kültüründeki baharın gelişinin kutlandığı Nevruz Bayramı'na benzemektedir.
- Buna göre İrina aşağıdaki hangi ülkede yaşamaktadır?**
- A) Bulgaristan
B) Romanya
C) Rusya
D) Macaristan
3. **Aşağıdakilerden hangisi Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) ile ilgili değildir?**
- A) 15 Kasım 1983 yılında Rauf Denktaş liderliğinde kurulmuştur.
B) Zeybek sadece Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde oynanan bir halk oyunudur.
C) Türkiye'de "Yavru Vatan" olarak ifade edilir.
D) Mutfağının ünlü yemekleri arasında tarhana çorbası, humus, ızgara hellim peyniri ve kabak çiçeği dolması yer almaktadır.
4. Sado ismi verilen çay hazırlama ve içme töreninde sunum özenle yapılır. Milli sporları sumo güreşidir. Kültüründe önemli bir yere sahip olan sakura Türkçe karşılığı ile kiraz çiçeği anlamını taşır.
- Hakkında bilgi verilen ülke aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Japonya
B) İngiltere
C) İtalya
D) Meksika
5. Mutfaklarıyla gurur duyan bu ülkenin dünyaca ünlü yemeği gulaştır. Dana eti ve soğanla yapılan gulaş bir çeşit çorbadır. Bu çorba lokantalarda özel olarak yapılan kâse şeklindeki bir ekmeğin içinde servis edilir.
- Sözü edilen bu yemek aşağıdaki hangi ülkeye aittir?**
- A) Bulgaristan
B) İran
C) Macaristan
D) Suriye
6. Her yıl 23 Nisan için farklı kültürlerden öğrenciler ülkemize davet edilir. Bu öğrenciler ülkelerinin yerel danslarını sergiler. Türk öğrenciler yabancı öğrencileri evlerinde misafir eder.
- 23 Nisan'da gerçekleştirilen bu kültürel etkinliğin amacı aşağıdakilerden hangisi olabilir?**
- A) Farklı kültürlerle etkileşim kurmak
B) Yabancılara Türkçeyi öğretmek
C) Farklı dans figürlerini öğrenmek
D) Atatürk'ün hatırasını korumak

7. Akira'nın ulusal giysisi kimonodur. Suşi yapmayı ve yemeyi sever. Çalışkandır, teknolojiye yön veren bir toplumun üyesidir. Eve girerken ayakkabılarını çıkarır.

Yukarıda özellikleri sayılan Akira hangi ülkenin vatandaşıdır?

- A) İtalya
- B) Malezya
- C) Japonya
- D) Hindistan

8.

- ◆ Roberto: İtalya'da yaşıyorum. 11 yaşımdayım. Arkadaşlarımızla her gün toplanıp basketbol oynarız.
- ◆ Salman: Azerbaycan'da yaşıyorum. 12 yaşımdayım. Spor yapmayı çok seviyorum. En sevdiğim spor basketbol.
- ◆ Dimitri: Rusya'da yaşıyorum. 11 yaşımdayım. Rusya'da çocukların en sevdiği şey bir araya gelip basketbol oynamaktır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Dünyada en çok sevilen spor dalı basketboldur.
- B) Farklı kültürlerin ortak beğenileri bulunmaktadır.
- C) Basketbol daha çok çocukların sevdiği bir oyundur.
- D) Farklı kültürlerin tek ortak özellikleri sporu sevmeleridir.

9. Başlıca müzik aletlerimiz kaval, zurna ve yaylı bir çalgı olan gadulkadır. Erkekleri Surva Festivali'nde hayvan kürklerinden yapılmış, kukeri adı verilen çeşitli kostümler giyerler.

Kültürel özelliğinden söz edilen ülke aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Rusya
- B) Bulgaristan
- C) Yunanistan
- D) Hindistan

10. Kadınlar kıyafet olarak genellikle omuzlardan başlayıp ayaklara doğru sardıkları, sari denilen dikişsiz kumaşları kullanırlar. Erkeklerin kıyafetleri kadınların kıyafetlerine göre daha sadedir. Erkekler kıyafetlerinde renk olarak çoğunlukla krem rengini ve beyazı tercih ederler.

Sözü edilen geleneksel kıyafet tarzı aşağıdaki hangi ülkeye aittir?

- A) Almanya
- B) Çin
- C) Güney Kore
- D) Hindistan

11. Şili'de elle hiçbir şey yenmez, masadaki bütün yiyecekler için her zaman çatal bıçak kullanılır. İngiltere'de yemek servisinin masada oturan kişinin solundan yapılması bir gelenektir. Bu ülkede sağdan servis yapmak görgüsüzlük sayılır. Hindistan'da sol elle yemek yemek hatta tabağa bile sol elle dokunmak görgü kurallarına aykırı bir hareket olarak kabul edilir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Her toplumun farklı mutfak kültürü bulunmaktadır.
- B) Kültürlerin ortak mutfak kültürü vardır.
- C) En fazla yemek türü Asya ülkelerinde bulunmaktadır.
- D) Yeme içme kültürü toplumdan topluma değişiklik göstermez.

12. Çocukların oynadıkları geleneksel oyunlar da kültürden kültüre değişmektedir. Bununla birlikte isimleri farklı olsa da pek çok oyun birbirine benzer.

Aşağıdakilerden hangisi ülkemizde ve farklı ülkelerde oynanan geleneksel çocuk oyunlarından biri değildir?

- A) Körebe
- B) İstop
- C) Beştaş
- D) Dijital oyunlar

Aşağıda bazı ülkelere ait resimler ve bilgiler verilmiştir.

Türkmenistan

Meksika

Japonya

İspanya

İtalya

1 Verilen resimler değerlendirildiğinde aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Bu ülkelerde turizm amaçlı faaliyetler yürütülmektedir.
- B) Topluları kendilerine özgü kültürleriyle tanırız.
- C) Farklı kültürlere saygı duymalıyız.
- D) Toplular genelde ortak kültürel özelliklere sahiptir.

2 İtalya, Çin, Fransa ve Mısır başta olmak üzere dünyada gezmediğim ülke kalmadı neredeyse. Her ülkenin iklimi, kültürü birbirinden farklı. Benzeyen yönler yok değil tabii ama farklılıklar da gözden kaçmıyor. Bu kadar ülkede değişmeyen bir şey gördüm ki o da çocukların birlikte oyun oynaması. Demek ki

Ahmet Bey'in metinde anlattıkları aşağıdaki hangi cümle ile tamamlanırsa anlamlı hâle gelir?

- A) çocukların ödev yapma konusunda sorunlar yaşamasının nedenlerinin başında sürekli oyun oynama isteği gelmektedir.
- B) dünya çocukları her zaman sokaklarda oynamayı tercih ediyor.
- C) nerede olursa olsun çocuklar birlikte oyun oynamayı seviyor.
- D) çocuklar güvenlikleri için sokak yerine oyun parklarını tercih etmelidir.

3 Bir Avrupa ülkesi olan Macaristan'ın başkenti Budapeşte'dir. Nüfusu yaklaşık 10 milyon olan ülkenin resmî dili Macarcadır. Macarca ve Türkçede kelimeler yazıldığı şekliyle okunur. Macarcada ve Türkçede kelimeler tabloda da görüldüğü gibi birbirine çok yakındır.

Türkçe	Macarca
Elma	Alma
Çok	Şok
Ben	En
Kim	Ki
Cep	Zseb
Var	Van

Buna göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Türkçe dilinin ana kaynağı Macarcadır.
- B) Türkler ile Macarlar aynı kültüre sahiptir.
- C) Macar – Türk dostluğu gelişmiştir.
- D) Macarcada Türkçedekine benzer kelimeler bulunmaktadır.

- 4 Merhaba benim adım Tima, ülkemin adı Fas. Ülkemde en çok Arapça konuşulur. Bunun yanı sıra ülkede çok sayıda var olan Berberilerin kullandığı Berberice ve Shelha da konuşulmaktadır. Fas mutfağı denildiğinde ilk akla gelen yemek, tajindir. Tavuk, safran, zencefil ve zerdeçal gibi farklı malzemelerle hazırlanan bu yemek, toprak güveçte pişirildikten sonra sofralardaki yerini alır. Arkadaşlarımla okuldan sonra en büyük hobimiz futbol oynamaktır.

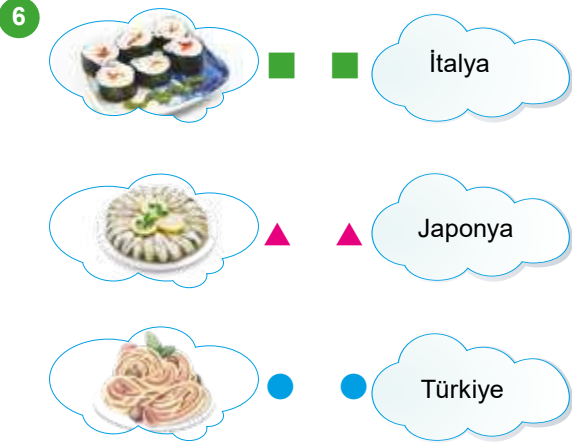
Tima, ülkesinin özelliklerinden hangileri ile ilgili bilgi vermemiştir?

- A) Konuşma dili
B) Yöresel yemeği
C) Sosyal etkinlikleri
D) Mimari özellikleri

- 5 Macaristan'da selamlaşma genellikle el sıkışma şeklinde olur. İnsanlar birbirlerine isim ve soy isimleriyle hitap ederler. Davet edildiğiniz eve çiçek veya çikolata gibi hediyeler götürmeniz beklenir ve bu oldukça nazik bir hareket olarak kabul edilir. Ayrıca eve ayakkabı ile girmek uygun bir davranış olarak görülmez. Macaristan'ı ziyaret edenlerin ülkelerine dönerken aldıkları hediyelik eşyaların başında porselen eşyalar, tahta oyuncaklar ve millî kıyafetli bebekler gelir. Bu ülkeden alınabilecek hediyelik yiyecekler ise peynir, soğuk tütsülenmiş sosis ve salamdır. Macaristan'da genellikle zeytinyağlı ve tereyağlı yemekler yapılmaktadır. Süt ürünleri açısından oldukça zengin olan Macaristan'da pek çok peynir çeşidi bulunmaktadır.

Metinde Macaristan ile ilgili aşağıdaki hangi konudan söz edilmemiştir?

- A) İnsan ilişkileri
B) Mutfak kültürü
C) Müzik kültürü
D) Gelenekleri

Verilen yemekler ve ait oldukları ülkelerin doğru eşleştirilmesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) B)
- C) D)

7

Dünya üzerindeki bütün ülkelerin geleneksel kıyafetleri aynıdır.	☐
Hintlilerin giydiği kıyafete bindallı denir.	☐
Ülkelerin mutfak kültürleri birbirinden farklıdır.	☐
Farklı kültüre sahip olan insanlara saygı duymalıyız.	☐

Yukarıda verilen ifadelerden doğru olanların yanındaki kutucuk boyanacaktır.

Buna göre doğru seçenek aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) B) C) D)

Etkinliğe Yönelik Yönerge: Karışık verilen kelimeleri birleştirip atasözlerini doğru bir şekilde oluşturunuz. Daha sonra atasözlerine bağlı olarak aşağıdaki çoktan seçmeli soruları cevaplayınız.

VEREN - ELİ - ÖPER - HERKES

⇒ 1.

NESİ - VAR - İKİ - ELİN - SESİ - BİR - VAR

⇒ 2.

KUVVET - DOĞAR - BİRLİKTEN

⇒ 3.

OLMAZ - TAŞ - DUVAR - YALNIZ

⇒ 4.

DİRLİK - ORADA - BİRLİK - NEREDE

⇒ 5.

ÖKÜZ - KOŞULMAZ - ÇIFTE - YALNIZ

⇒ 6.

1. Eli açık olan kimseye herkesin saygı gösterdiğini ifade eden atasözü hangi numaralı alana yazılmıştır?

- A) 4 B) 3 C) 2 D) 1

2. 5 numaralı alana aralarında duygu ve düşünce birliği bulunan topluluklar dirlik ve düzen içinde yaşarlar düşüncesine vurgu yapan atasözü yazılmalıdır.

Sözü edilen bu atasözü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sakla zamanı gelir zamanı
B) Nerede birlik orada dirlik
C) Her ağaçtan kaşık olmaz
D) Hayır dile komşuna, hayır gele başına

3. “İki kişi ile yapılması gereken bir işi tek kişi ile yapmaya kalkışmak yanlıştır.” ifadesini doğrulayan atasözü aşağıdaki hangi numaralı alana yazılmalıdır?

- A) 1 B) 2 C) 5 D) 6

4. 2 numaralı alana yazılması gereken atasözü aşağıdakilerin hangisinde doğru şekilde açıklanmıştır?

- A) Bir iş birlikte çok hızlı ve daha kolay biçimde yapılır.
B) Aralarında birlik olmayan yerde düzen olmaz.
C) Hayır işine koşan öbür dünyada karşılığını alır.
D) Komşu komşunun ihtiyacını gidermelidir.

5. Bir tek taşla duvar örülmez, onun gibi insan tek başına bir işi başaramaz. Bu konuda atalarımız..... demiştir.

Paragraftaki boş alana aşağıdaki hangi numaralı alana gelmesi gereken atasözü yazılmalıdır?

- A) 2 B) 3 C) 4 D) 1

6. İnsanlar bir araya geldiğinde ve birlik içinde hareket ettiğinde daha güçlü ve başarılı olurlar.

Bu düşünceyi dile getiren atasözü hangi numaralı alana yazılmalıdır?

- A) 1 B) 3 C) 4 D) 5

İşleme Yönelik Yönerge: Çoktan seçmeli soruları cevaplayarak bu sorulardan faydalanıp numaralı verilen ifadelerdeki boşlukları dolduralım. Yazdığınız kavramları B etkinliğindeki kutucuklara yazalım.

A Etkinliği: Aşağıda verilen cümlelerdeki boşlukları doldurunuz.

- 1 Afetlerde ve olağan dönemlerde korumasız ve ihtiyaç sahiplerine yardım eden kuruluşa.....denir.
- 2 Bireylerin kamusal hizmetler için yaptıkları her türlü para ve mülk yardımına.....denir.
- 3 Düşkünlerevi anlamına gelen Sultan II. Abdülhamit tarafından kurulmuştur.
- 4Osmanlı Devleti'nde merhametin simgesi olarak bilinir.
- 5 Toplumun iyi ve kötü günlerde birlikte hareket etmesine.....denir.
- 6 Genelde kırsal kesimlerde birçok kişinin el birliğiyle bir işi yapmasına.....denir.

1. Afetlerde ve olağan dönemlerde korumasız ve ihtiyaç sahiplerine yardım eden kuruluş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yeşilay
- B) Kızılay
- C) Türkiye Çevre Koruma Vakfı
- D) ÇEKÜL

2. Bazı kamusal hizmetler için bireylerin yaptıkları her türlü para ve mülk yardımına ne denir?

- A) Zekât
- B) Sadaka
- C) Bağış
- D) Ödünç

3. Sultan II. Abdülhamit tarafından kurulmuş düşkünlerevi anlamına gelen kurum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Darülaceze
- B) Darülbedayi
- C) Hıla-i Ahmer
- D) Darüşşafaka

4. Yardımlaşma ve dayanışma ile ilgili aşağıdaki uygulamalardan hangisi Osmanlı Devleti'nde merhametin simgesi olarak bilinmiştir?

- A) İmece
- B) Adalet
- C) Vakıf
- D) Sadaka

5. Toplumun iyi ve kötü günlerde birlikte hareket etmesi aşağıdakilerden hangisiyle ifade edilmektedir?

- A) Hoşgörü
- B) Dayanışma
- C) Yaşatma
- D) Sosyalleşme

6. Genelde kırsal kesimlerde görülen ve birçok kişinin el birliğiyle bir işi yapması hangi isimle bilinmektedir?

- A) İmece
- B) Hasat
- C) Biçme
- D) Bağ bozumu

İşleme Yönelik Yönerge: A etkinliğinden yararlanarak aşağıdaki çoktan seçmeli soruları cevaplayıp şifreyi bulalım.

1

2

3

4

5

6

Şifre →

7. 1. kutudaki “●” sembolünün bulunduğu kutucuğa gelmesi gereken harf aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Y
- B) K
- C) T
- D) Ç

8. 2. kutudaki “■” sembolünün bulunduğu kutucuğa gelmesi gereken harf aşağıdakilerden hangisidir?

- A) N
- B) S
- C) A
- D) Ö

9. 3. kutudaki “▲” sembolünün bulunduğu kutucuğa gelmesi gereken harf aşağıdakilerden hangisidir?

- A) D
- B) B
- C) R
- D) İ

10. 4. kutudaki “●” sembolünün bulunduğu kutucuğa gelmesi gereken harf aşağıdakilerden hangisidir?

- A) L
- B) A
- C) V
- D) D

11. 5. kutudaki “★” sembolünün bulunduğu kutucuğa gelmesi gereken harf aşağıdakilerden hangisidir?

- A) H
- B) I
- C) Ş
- D) E

12. 6. kutudaki “◆” sembolünün bulunduğu kutucuğa gelmesi gereken harf aşağıdakilerden hangisidir?

- A) M
- B) H
- C) O
- D) P

BİZ HEP BERABERİZ

Toplumda huzurlu bir yaşam olabilmesi için toplumu oluşturan kişiler arasında yardımlaşma ve dayanışma olmalıdır. Yardımlaşma ve dayanışma toplumun temel taşı olan ailede başlar. Aile bireyleri içerisinde saygı, sevgi, anlayış, paylaşma gibi değerlerin oluşmasında yardımlaşma ve dayanışma önemli rol oynar. Bireylerin çeşitli konularda birbirlerine yardım etmesine ve ortak olarak işlerin üstesinden gelmesine yardımlaşma denir. Türk Kızılayı'nın doğal afetlerde acil olarak beslenme, barınma ve sağlık hizmetleri sunması yardımlaşmaya örnek verilebilir. Bir topluluğu oluşturan bireylerin duygu, düşünce ve ortak amaçlarda birbirlerine karşılıklı olarak bağlanmasına ise dayanışma denir. Komşuların birbirlerine yemek vermesi, aşure gününde aşurelerin dağıtılması, cenaze evlerine yemek götürülmesi, düğünlerde hediye verilmesi vb. davranışlar dayanışmaya örnek verilebilir. "Baş başa vermeyince taş yerinden kalkmaz." diyen atalarımız, tarih boyunca dayanışma ve yardımlaşma içinde hareket etmişlerdir. "Komşusu aç iken tok yatan bizden değildir." hadis-i şerifi bize rehber olmuştur.

Yönerge: Metne göre aşağıdaki soruların cevaplarını örnekteki gibi yazınız. Yazacağınız cevapları çoktan seçmeli sorular üzerinden de değerlendiriniz.

1. Verilen metnin konusu nedir?

2. Toplumda yardımlaşma ve dayanışma niçin önemlidir?

3. Yardımlaşma nedir?

4. Dayanışma nedir?

5. Türk toplumu yardımlaşma ve dayanışma konusunda kendisine Peygamberimiz'in hangi sözünü rehber edinmiştir?

1. **Aşağıdakilerden hangisi 1. sorunun cevabına örnek verilemez?**

- A) Komşular arasında aşure dağıtılması
- B) Kişilerin toplumda kendi haklarını savunması
- C) Kızılay'ın yardımları
- D) Düğünlerde hediye verilmesi

2. **Metne göre yardımlaşma ve dayanışma ilk olarak aşağıdakilerin hangisinde başlar?**

- A) Okul
- B) Aile
- C) Çevre
- D) Sivil toplum kuruluşları

3. **Metne göre yardımlaşma ve dayanışma aile bireyleri arasında aşağıdakilerden hangisinin gelişmesine katkı sağlamaz?**

- A) Sevgi ve saygı
- B) Paylaşma
- C) Rekabet
- D) Anlayış

4. **Metne göre 4. sorunun cevabında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?**

- A) Duygu ve düşüncede birlikte hareket etme
- B) Ortak amaçlarda bağlılık
- C) Birbirine karşılıklı bağlanma
- D) Özgürlük

5. **Metinde geçen "Baş başa vermeyince taş yerinden kalkmaz." atasözü aşağıdakilerden hangisini anlatmaktadır?**

- A) Zorlukları aşabilmek için el ele vermek gerekir.
- B) Güçlü olan ayakta kalır.
- C) Birlikte hareket etmek her zaman başarı getirmez.
- D) Dost zor günde belli olur.

6. **5. sorunun cevabına aşağıdakilerden hangisi örnek verilemez?**

- A) Komşumuz hastalanırsa ziyaret etmek
- B) Komşumuz dara düşerse faizle borç vermek
- C) Komşumuz sıkıntıya düşerse teselli etmek
- D) Pişirdiğimiz şeylerden komşumuza vermek

1. Sosyal, kültürel ve tarihî bağlar toplumsal birlikteliğin oluşmasında büyük bir etkiye sahiptir. Toplumsal birliktelik sağlanınca sorunları daha kısa sürede çözeriz.

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi birlik ve beraberlik ile ilgilidir?

- A) Sakla zamanı, gelir zamanı.
B) İşleyen demir pas tutmaz.
C) Bugünün işini yarına bırakma.
D) El el ile, değirmen yel ile.

2. Aşağıdakilerden hangisi sivil toplum örgütlerinin kuruluş amaçlarından biri değildir?

- A) Üyelerinin ekonomik ihtiyaçlarını karşılamak
B) Toplumun birlik ve beraberliğini arttırmak
C) Toplumun sorunlarına çözüm bulmak
D) Toplumu bilinçlendirmek

3. Toplumda var olan gruplar, kurumlar, örgütler ve sınıflar gibi toplumsal yapının öğelerinin birbirini tamamlayabilme durumuna ve sürecine “toplumsal bütünleşme” denir. Bu bütünleşme yardımlaşma ve dayanışma sayesinde oluşmaktadır.

Buna göre;

- I. Yapılan yardımlarla yoksullar korunmuş olur.
II. Toplumda karşılıklı olarak sevgi ve saygı artar.
III. Toplumdaki herkes kendi çıkarını düşünür.

yargılarından hangileri yardımlaşma ve dayanışmanın topluma sağlayacağı faydalardan biri değildir?

- A) I ve II
B) Yalnız I
C) II ve III
D) Yalnız III

4.

- I. Toplum içinde kargaşaya neden olur.
II. Başarıyı beraberinde getirir.
III. Problemler kolay çözülür.
IV. Kardeşlik ve dostluk duyguları gelişir.

Yukarıdakilerden hangileri yardımlaşma ve dayanışmanın faydalarından biri değildir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) III ve IV
D) Yalnız IV

5.

- ◆ 1868 yılından beri ülkemizde hizmet veren bir yardımlaşma kurumudur.
- ◆ Din, dil, ırk, cinsiyet ve mezhep farkı gözetmeksizin insanlara hizmet verir.
- ◆ Doğal afetler sonrasında afetzedelere acil olarak beslenme, barınma ve sağlık hizmetleri sunar.

Hakkında bilgi verilen kurum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Darüşşafaka
B) Darülaceze
C) Yeşilay
D) Kızılay

6. “Baş başa vermeyince taş yerinden kalkmaz.” atasözünde verilen toplumsal durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toplumsal roller
B) Toplumsal bilinç
C) Toplumsal dayanışma
D) Toplumsal hoşgörü

7. Bir köy veya köy topluluğu içinde işlerin el birliği ile yapılmasına imece denir.

Aşağıdakilerden hangisi imece usulünün faydalarından biridir?

- A) İnsanlar arasındaki bağlılık ve samimiyet azalır.
B) Yardım edilen kişinin ihtiyacı giderildiği için toplumsal huzur artar.
C) Toplumda birlik ve beraberlik azalır.
D) Sosyal problemler artar.

8. İş adamı olan Mehmet Bey şehit düşen askerlerimizin bakmakla yükümlü oldukları yakınları ile gazilerimize başışta bulunabileceği bir sivil toplum kuruluşuna gidecektir.

Buna göre Mehmet Bey aşağıdaki sivil toplum kuruluşlarından hangisine gitmelidir?

- A) B)
C) D)

9. Savaş alanında yaralanan ya da hastalanan askerlere hiçbir ayırım gözetmeksizin yardım etmek amacıyla Hilâl-i Ahmer adıyla kurulmuştur.

Hakkında bilgi verilen kuruluş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kızılay B) Darülaceze
C) Yeşilay D) TEV

10. Birlik ve beraberliği anlatan sosyal bilgiler öğretmeni, öğrencilerinden toplumsal yardımlaşma ve iş birliği ile ilgili atasözünü söylemelerini istemiştir.

Öğrencilerden;

Nisa: Yalnız taş duvar olmaz.

Murat: Birlikten kuvvet doğar.

Hayati: Sakla samanı gelir zamanı.

Şeyda: Bir elin nesi var iki elin sesi var.

atasözünü söylemiştir.

Buna göre yukarıdaki öğrencilerden hangisi bu konu ile ilgili olmayan atasözünü söylemiştir?

- A) Şeyda B) Hayati
C) Murat D) Nisa

11. Vakıfların kuruluş amaçlarından biri de insanlara sosyal alanlarda hizmet vermektir.

Aşağıdakilerden hangisi bu amaca yönelik olarak yapılan çalışmalardan biri değildir?

- A) Suçluları cezalandırmak
B) İhtiyaç sahibi öğrencilere burs vermek
C) Sosyal ve kültürel etkinlikler düzenlemek
D) Toplumsal sorunlar üzerinde kamuoyu oluşturmak

- 12.

Şahin

Yeni bir vakıf kuruyoruz beyler. Bu vakıf kurarken Osmanlı Devleti'nden günümüze kadar kurulan vakıflarda nelere dikkat edilmişse biz de onlara dikkat edeceğiz.

Aşağıdakilerden hangisi Şahin Bey ve ekibinin vakıf kurarken göz önünde bulunduracağı durumlardan biri değildir?

- A) Görev alan herkes gönüllü olacak
B) Vakfımızın amacı daha önceden belirlenecek
C) Vakfı devlet denetleyemeyecek
D) İsteyen vakıftan ayrılabilir

1. Devletin zor şartlar altında yaşayan vatandaşlarına yardımcı olması, onların bazı temel ihtiyaçlarını karşılaması aşağıdaki hangi devlet anlayışını göstermektedir?

- A) Dini B) Sosyal
C) Siyasi D) Hukuk

2. Aşağıdakilerden hangisi yardımlaşma ve dayanışmanın faydaları arasında yer almaz?

- A) Toplumda yardımsever bireyler yetişir.
B) Kardeşlik ve dostluk duyguları gelişir.
C) Birlik ve beraberlik güçlenir.
D) Sorumluluk duygusunu zayıflatır.

3. 5. sınıf öğrencisi Kadir, çevresine karşı duyarlı ve yardımsever bir vatandaşdır.

Buna göre Kadir'den aşağıda verilenlerden hangisini yapması beklenmez?

- A) Sosyal yardım faaliyetlerine katılmak
B) Sivil toplum kuruluşları hakkında bilgi edinmek
C) Arkadaşlarını yardım kampanyalarına teşvik etmek
D) Sınıf başkanlığı için rakipleriyle rekabete girmek

4. Aşağıdaki davranışlardan hangisi dayanışmaya örnek verilemez?

- A) Kırsal kesimlerde insanların imece usulüyle birbirlerine yardım etmesi
B) Mahallede elektriklerin kesilmesi üzerine görevlilerin arızayı gidermesi
C) Hastalanan komşusuna destek olmak için hastanede refakatçi kalması
D) Kahramanmaraş depremi sonrası sivil toplum kuruluşları tarafından yardım seferberliği başlatılması

5. Rize'de meydana gelen sel felaketinde zarar gören aileler ile çay üreticileri için tüm vatandaşlar, sivil toplum kuruluşları ve devlet kurumları hep birlikte seferber oldu.

Verilen habere göre bu felaketin toplumda aşağıdakilerden hangisinin gelişmesine katkı sağladığı söylenemez?

- A) Birlik ve beraberliğin
B) Çay üretiminin
C) Dayanışmanın
D) Yardımlaşmanın

6. Günümüzde teknolojinin gelişmesiyle birlikte insanlar bilgisayar dünyasında daha fazla vakit geçirmeye başlayınca toplumsal ilişkiler zayıflamıştır. İnsanlarımız yanı başındaki komşusunun adını bilmemekte ve zor durumda olan komşusuna yardım etmemektedir. İnsanların bireysel ya da toplumsal olarak yardımlaşması çok önemlidir. Yardımlaşma sayesinde

Verilen metin aşağıdakilerden hangisi ile tamamlanamaz?

- A) daha az zamanda daha çok iş yaparız.
B) hoşgörölü ve daha mutlu bir toplum oluruz.
C) cebimizde para azalır ve fakirleşiriz.
D) sevgi bağlarımızı güçlendiririz.

7. Türkiye'deki yardım kuruluşları, her yıl Kurban Bayramı'nda on binlerce kurban başlığını dünyanın farklı ülkelerindeki ihtiyaç sahiplerine ulaştırmaktadır.

Verilen bilgiler değerlendirildiğinde Türkiye ile ilgili;

- I. dünyanın birçok yerine yardım eli uzattığı,
II. yardımlaşmanın en güzel örneklerinden birini sergilediği,
III. sadece Müslümanlara yardım ettiği

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

8. Köyümüzde ne zaman üzüm hasadı başlasa köylü el birliğiyle hareket eder. Köylünün bir kısmı bağlardaki üzümü toplarken bir kısmı da köy meydanında kurulan kazanlarda pekmez kaynatır. Odun getirme, ateş yakma ve üzümleri ezme işi erkekler; şırayı kaynatma ve dinlendirme işi ise kadınlar tarafından yapılır.

5. sınıf öğrencisi Yusuf'un köyünde yaşanan bu güzel gelenek aşağıdakilerden hangisine örnek gösterilebilir?

- A) Bağ buzumuna
B) Pekmez üretimine
C) Dayanışmaya
D) Yarışmaya

9. İzmirli gençler kullanılmayan ilaçları toplayarak aile hekimliklerine teslim etmek üzere bir kampanya başlatıldılar. Bu kampanya ile ihtiyaç sahiplerine ilaç ulaştırmayı amaçladılar. 15 günde 100 koli ilaç toplayarak önemli bir başarıya imza attılar.

İzmirli gençlerin bu kampanyayı düzenlemesinin nedeni aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Kültürel köprü kurmak
B) Yardımlaşma duygusu
C) Çevreyi koruma çabası
D) İsimlerini duyurma çabası

10. Bireylerin çeşitli konularda birbirlerine yardım etmesine ve ortak olarak işlerin üstesinden gelmesinedenir. Örneğin herhangi bir bölgede deprem sonrasında Kızılay görevlilerinin vakit kaybetmeden olay yerine gitmeleri depremden etkilenen insanların barınma ve beslenme ihtiyacını karşılamıştır.

Paragrafta boş bırakılan alana aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) dayanışma
B) yardımlaşma
C) Kültürel birlik
D) hak

11. **Aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?**

- A) Dayanışma bizi bir araya getirip ortak duygularda buluşmamızı sağlar.
B) Sosyal yardımlaşma ve dayanışma toplum olarak bir arada yaşama duygumuzu güçlendirir.
C) Sivil toplum kuruluşlarında çalışan bireyler, yaptıkları hizmetlerin karşılığında devletten maaş alırlar.
D) Devletimiz sosyal devlet anlayışının gereği olarak zor şartlar altında yaşayan vatandaşlarımıza yardımcı olur.

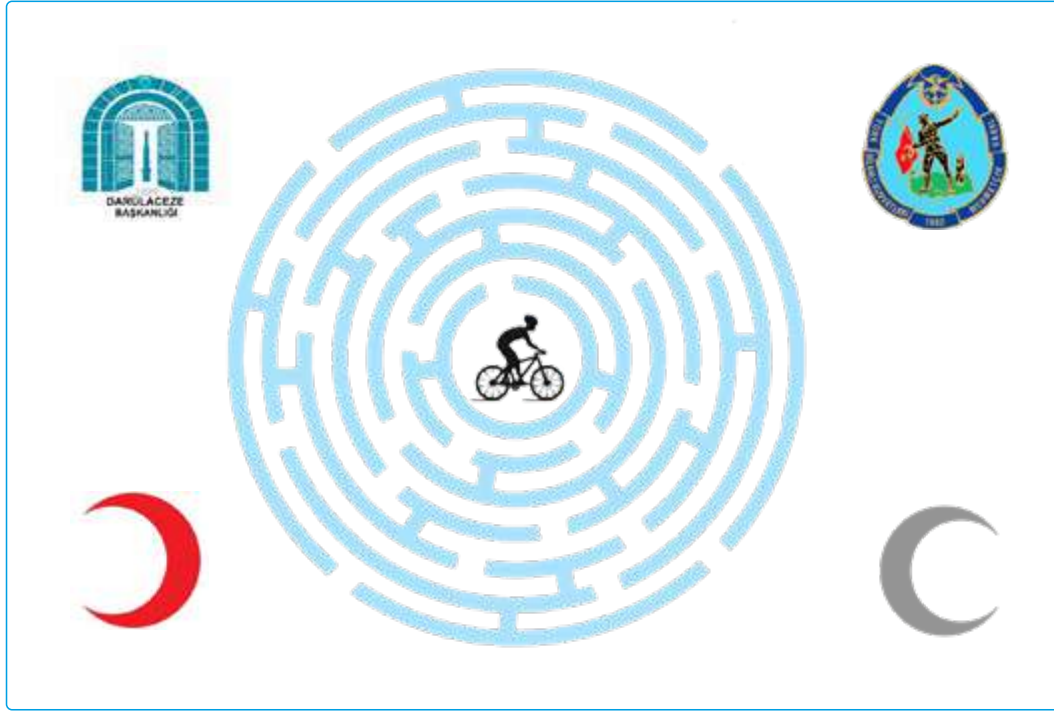
12. Toplumda huzurlu yaşam olabilmesi için öncelikle bireylerin huzurlu olması gerekir. Yeterli beslenemeyen, hastalığını tedavi ettiremeyen ve çocuğunun eğitim ihtiyaçlarını karşılayamayan bireyler kendilerini yaşadıkları topluma ait hissetmekte zorlanabilirler.

Buna göre toplumda huzurlu bir yaşamın olması için aşağıdakilerden hangisi geliştirilmelidir?

- A) Yardımlaşma ve dayanışma
B) Okuma ve yazma
C) Sağlık hakkı
D) Sosyal faaliyetler

1

Labirent içerisindeki çocuk, şehit düşen askerlerin bakmakla yükümlü oldukları yakınları ile gazilerimize başışta bulunmak için kurulmuş olan kurum veya kuruluşun olduğu çıkıştan çıkacaktır.

Buna göre çocuk hangi kurum veya kuruluşun bulunduğu çıkıştan çıkmalıdır?

A)

B)

C)

D)

2 Kızılay'ın amacı; insan, cinsiyet, ırk ve millet ayrımı yapmadan evrensellik çerçevesinde hizmet vermektir. Kızılay savaş, deprem, sel baskını, yangın ve salgın hastalık gibi felaketlere uğrayanlara yardım eder. Felaket bölgelerine çadır, battaniye, kan, ilaç, yiyecek ve içecek gibi malzemeler göndererek yaralılar için geçici hastaneler açar. Kızılay yapmış olduğu yardımları, üyelerin yapmış olduğu ödeneklerle, yardımseverlerin başışlarıyla ve satın alınan Kızılay pulları ile karşılamaktadır.

Buna göre Kızılay için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Afetlerde zarar görenlere maddi ve manevi alanda yardım yapmaktadır.
- B) Yurt dışına yönelik bir faaliyeti yoktur.
- C) İnsanlar arasında dayanışmayı sağlamaktadır.
- D) Üyelerinin ve yardımseverlerin başışlarıyla ayakta durmaktadır.

3

Görselde verilen bilgiler değerlendirildiğinde yuvarlama kampanyasının Türkiye'de;

- I. bilinçli bir toplumun oluşmasına,
- II. toplumda dayanışma duygusunun gelişmesine,
- III. bireyler arasındaki sorumluluk duygusunun güçlenmesine

durumlarından hangilerine katkı sağladığı söylenebilir?

- A) I ve II B) II ve III C) I ve III D) I, II ve III

4

FATİH SULTAN MEHMET VAKFIYESİ'NDEN

"Ben İstanbul fatihi Fatih Sultan Mehmet, alın terimle kazanmış olduğum akçelerimle satın aldığım İstanbul'un Taşlık mevki-sinde bulunan 136 adet dükkânı aşağıdaki şartlarla vakf eylerim:

Bu gayrimenkullerden elde edilecek gelir ile İstanbul'un her sokağına ikişer kişi tayin ettim. Bunlar ki, ellerindeki bir kap içerisinde kireç tozu ve kömür külü ile günün belirli saatlerinde bu sokakları gezeler. Bu sokaklara tükürenlerin, tükürükleri üzerine bu tozu dökeler ki, yevmiye 20'şer akçe alsınlar. Ayrıca 10 cerrah, 10 tabib ve 3 de yara sarıcı tayin ettim. Bunlar ayın belli günlerinde İstanbul'a çıkarak istisnasız her kapıyı vuralar ve o evde hasta olup olmadığını soralar; var ise tedavisini yapsınlar, tedavisi evde mümkün değilse kendilerinden hiçbir karşılık beklemezsizin Dâru'l-Aceze'ye kaldırarak orada tedavi etsinler. Gıda kıtlığı ortaya çıkarsa bırakmış olduğum 100 silâh ile vahşî hayvanların yumurta veya yavruya olmadığı sıralarda avlanarak hastalarımızı gıdasız bırakmayalar. Ayrıca külliye'deki imarethanede şehitlerin aileleri ve İstanbul şehrinin fakirleri yemek yiyeler! Ancak yemek yemeye veya almaya bizâtihi kendileri gelmeyip yemekleri havanın loş bir karanlığında ve kimse görmeden kapalı kaplar içerisinde evlerine götürüle!.."

Buna göre Fatih Vakfiyesi'nin;

- I. sokakların temizlenmesi,
- II. halkın sağlık imkânlarından faydalanması,
- III. sosyal hizmetlerin yerine getirilmesi

faaliyetlerinden hangilerini yerine getirdiği söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve II D) I, II ve III

Aşağıdaki sorulara verilen kavramlardan uygun olanı seçerek cevap veriniz.

Vakıf, rol, dayanışma, yardımlaşma, imece, kültür, doğuştan kazanılan roller, sonradan kazanılan roller, rol çatışması, sorumluluk, başış, Kızılay, Darülaceze, sadaka taşları, sivil toplum kuruluşu, İtalya, Japonya, Macaristan, İran, Kore, kimbap, abgoosht, kasnak, kagome kagome, ahitname, gulaş, ojigi, kimono, origami, go, sakura, kilt, Hindistan, Şili, Çin, suşi, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, sado, İngiltere, Türkiye, mesleki rol, Almanya, Suudi Arabistan

- Bir hizmetin gelecekte de yapılması için belli şartlarla ve resmî bir yolla ayrılarak hayırseverler tarafından bırakılan mülk veya paraya ne ad verilir?
Cevap:
- Düşkúnlerevi anlamına gelen ve 1895 yılında Sultan II. Abdülhamit tarafından kurulmuş kuruma ne ad verilir?
Cevap:
- Genellikle kırsal alanlarda birçok kişinin el birliğiyle bir işi yapması ve böylece işlerin sırayla bitirilmesi anlamına da gelen aynı zamanda toplumsal dayanışma ve beraberliğin en güzel örneklerinden birine ne denir?
Cevap:
- Genellikle cami çevrelerinde bulunan ve üzerinde para koyulabilecek bir oyuğu olan toplumsal dayanışmamızın en güzel örneklerinden biri hangisidir?
Cevap:
- Bir grup veya toplum içindeki belirli bir konum veya statüyle ilişkilendirilen bir dizi beklenti ve davranışlara ne denir?
Cevap:
- Okul müdürü olan Mehmet Bey'in evde de müdür kimliği ile davranışlarda bulunmasına ne denir?
Cevap:
- Bir toplumun tarihsel süreç içinde ürettiği, kuşaktan kuşağa aktardığı maddi ve manevi özelliklerin tümüne ne denir?
Cevap:
- Meslek hayatına atıldıktan sonra önce öğretmenlik daha sonra yöneticilik yapan Elif Hanım'ın kazandığı bu görevler hangi role örnek verilebilir?
Cevap:
- Halkın avuç içlerini birleştirerek baş parmaklarını çenelerine doğru yaklaştırıp diğer parmak uçlarını alınlarına değecek şekilde başlarını öne doğru eğmeleri hangi ülkeye ait bir selamlaşma özelliğidir?
Cevap:
- Yemek servisinin masada oturan kişinin solundan yapılmasının bir gelenek olduğu aynı zamanda sağdan servis yapmanın ise görgüsüzlük sayıldığı ülke hangisidir?
Cevap:
- Bireylerin çeşitli konularda birbirlerine yardım etmesine ve ortak olarak işlerin üstesinden gelmesine ne denir?
Cevap:
- Hakan Bey'in bir çocuğunun olmasıyla baba rolüne, dedesinin yanında torun rolüne ve kız kardeşinin yanında abi rolüne sahip olması hangi role örnek verilebilir?
Cevap:
- Fatih Sultan Mehmet'in 1463 yılında Bosna-Hersek'i fethettikten sonra bölgede yaşayan Hristiyan halka güvence verdiği aynı zamanda dini inançlarını özgürce yaşamaları konusunda koruma altına aldığını gösteren belgeye ne denilmiştir?
Cevap:
- Hangi ülkenin kültüründe misafirperverlik ve başkalarının kültürel özelliklerine saygı ile yaklaşmak ön planda tutulmuştur?
Cevap:
- Oyuncuları kare ya da daire şeklinde işaretlenmiş bir alanda karşılıklı olarak durup ve birbirlerine kasnak attıkları Avrupa'daki geleneksel çocuk oyununun adı nedir?
Cevap:
- Japonya'da içlerinden birinin ebe yani "Oni" olarak gözleminin bağlandığı ve diğer çocukların ise el ele tutuşarak ve oyuna özgü şarkıyı söyleyerek ebenin çevresinde dönmeye başladığı oyuna ne denir?
Cevap:
- Bir topluluğu oluşturan bireylerin duygu, düşünce ve ortak amaçlarda birbirlerine karşılıklı olarak bağlanmasına ne denir?
Cevap:
- Kültürlerinde elle hiçbir şeyin yenmediği ve masadaki bütün yiyecekler için her zaman çatal bıçağın kullanıldığı ülke hangisidir?
Cevap:
- İskoçya'da sadece erkeklerin giydiği yöresel kıyafete ne ad verilir?
Cevap:

20. Kareli bir tahta üzerinde beyaz ve siyah taşlarla oynanan geleneksel Japon oyunu hangisidir?

Cevap:

21. Bağımsız bir şekilde faaliyetlerini yürüten ve sosyal konuları hedef alan aynı zamanda sosyal alanda çevre, kültür, sanat, hukuk, çocuk ve kadın hakları gibi pek çok dalda çeşitli çalışmalar yürüten kuruluşlara ne denir?

Cevap:

22. Bir kimsenin üstüne aldığı, yapmak zorunda bulunduğu ya da yaptığı bir iş için gerektiğinde hesap verme durumuna ne denir?

Cevap:

23. Yavru vatan olarak ifade edilen Türk Cumhuriyeti hangisidir?

Cevap:

24. Kâr amacı gütmeyen, özellikle doğal afetlerde yardım ve hizmetleri karşılıksız olarak sağlayan ve kamu yararına çalışan gönüllü sosyal hizmet kuruluşuna ne denir?

Cevap:

25. Bazı kamusal hizmetlerin görülebilmesi amacıyla bireylerin bağışladığı her türlü para ve mülke verilen ad hangisidir?

Cevap:

26. Japon kültürünün önemli unsurlarından biri olup kare şeklinde renkli kâğıt parçasını katlayarak gemi ve kuş gibi şekiller oluşturma sanatına ne denir?

Cevap:

27. Japonya'da kiraz ağaçlarının çiçek açtığı mart - nisan aylarında düzenlenen çiçek seyretme festivaline ne denir?

Cevap:

28. Japonların düğünlerde, yeni yıl kutlamalarında, mezuniyet törenlerinde ve bayramlarda giydikleri geleneksel giysilere ne ad verilmiştir?

Cevap:

29. Macar mutfağının dünyaca ünlü yemeği olup dana eti ve soğanla yapılan ve lokantalarında özel olarak yapılan kâse şeklindeki bir ekmeğin içinde servis edilen çorbaya ne ad verilmiştir?

Cevap:

30. Japonların çay hazırlama ve içme törenlerine verilen ad hangisidir?

Cevap:

31. Hangi Avrupa ülkesinin dilinde Türkçe ile benzerlikler gösteren kelimeler yer almaktadır?

Cevap:

32. Hangi ülkede sol elle yemek yemek hatta tabağa bile sol elle dokunmak görgü kurallarına aykırı bir hareket olarak kabul edilir?

Cevap:

33. Bazı ülkeler öyle köklü bir tarihî dokuya sahiptir ki zaman zaman birer açık hava müzesi olarak nitelenebilirler. Bunlardan biri Türkiye'dir. Bu konuda Türkiye'ye benzeyen ülke hangisidir?

Cevap:

34. İran mutfağında kırmızı et ve tahıllar (buğday, arpa gibi) ön plandadır. Kuzu eti ve nohutla yapılan bir tür güveç olan İranlıların en ünlü yemeği hangisidir?

Cevap:

35. Güney Kore mutfağında deniz ürünleri ve pirinç önemli yer tutar. Deniz yosunu ve pirinçle hazırlanan Güney Kore mutfağının en ünlü yemeği hangisidir?

Cevap:

36. Japonlar misafirlerini, geçmişi yüzyıllar öncesine uzanan bir konukseverlikle ağırlarlar. Eve gelen misafirler, eğilerek yapılan dünyaca ünlü Japon selamı ile karşılanır. Bu selam teşekkür ederken, vedalaşırken ve özür dilerken de kullanılır. Sözü edilen selamın adı nedir?

Cevap:

37. İnce şerit hâlindeki balıkların pirinç ile rulo yapılarak kurutulmuş yosuna sarılmasıyla hazırlanan ünlü Japon yemeğinin adı nedir?

Cevap:

38. Emre Bey'in üniversiteyi bitirdikten sonra elektrik mühendisi olması hangi rolü sahiplendiğini göstermektedir?

Cevap:

39. Hangi ülkede sadece festivallerde erkekler uzun çorap, deri askılı şort; kadınlar ise kabarık kollu bluz ve işlemeli, uzun etekli elbiselerden oluşan geleneksel kıyafetler giyerler?

Cevap:

40. Hangi ülkede serin tutan geleneksel rahat kıyafetler tercih edilir?

Cevap:

Yönerge: Diyagramda bazı illerimizin göreceli konumu ile ilgili bilgiler verilmiştir. Bu bilgilerin hangi illere ait olduğunu karışlarına yazalım. Daha sonra diyagrama göre aşağıdaki çoktan seçmeli soruları çözelim.

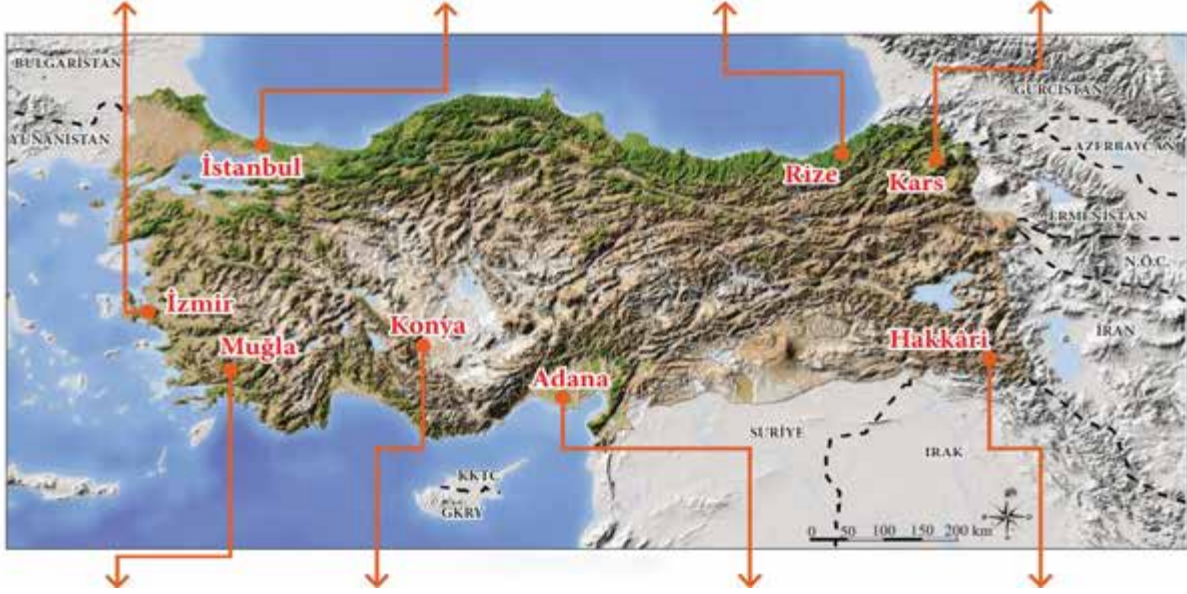
Göreceli Konumu	İlin Adı
Yeryüzü şekilleri düz ve sadedir. İklimi ise ılımandır. Ülkemizin en fazla nüfusa sahip olan ilidir.	1
Dağların denize dik uzanması nedeniyle denizden gelen ılıman havayı iç kesimlerine kadar hisseden ilimizdir. Aynı zamanda Türkiye'nin üçüncü büyük kentidir.	2
Dağların denize paralel uzanması nedenle kıyıları fazla girintili çıkıntılı değildir. Dağlık bölgeye varıldıkça iklim sertleşir. Sümela Manastırı bu ildedir.	3
Ülkemizin yükseltisi en fazla olduğu Doğu Anadolu Bölgesi'nde yer alır. Toprak büyüklüğü bakımından Türkiye'nin 4. büyük ili konumundadır.	4
Önemli ovaları; Çukurova, Yüreğir, Misis, Ceyhan ve Haruniye'dir. Akarsuları ise Seyhan ve Ceyhan'dır.	5
İç Anadolu Bölgesi'nde yer almaktadır. Türkiye'nin yüz ölçümü bakımından en büyük ildir. Geniş ovalar ve platolarla kaplıdır.	6
Göbeklitepe, Harran Kalesi, Balıklıgöl, Selahaddin Eyyubi Camii, Gümrük Han ve Harran Evleri önemli tarihi mekanlarıdır.	7

- İzmir'de denizin ılıman havası iç kesimlere kadar girerken Trabzon'da aynı durumun yaşanmamasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**
 - Dağların denize uzanış şekli
 - Trabzon'un kuzeyde olması
 - İzmir'in yükseltisinin az olması
 - Trabzon'da iklimin çok çeşitli olması
- Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yer alan il hangi numaralı alanda yer almaktadır?**
 - 1
 - 2
 - 7
 - 5
- Hangi numaralı alandaki şehir Ege Bölgesi'nde yer almaktadır?**
 - 1
 - 2
 - 3
 - 5
- Trabzon ilinin göreceli konumu hangi numaralı alanda yer almaktadır?**
 - 7
 - 6
 - 4
 - 3
- Ankara, Isparta, Afyonkarahisar ve Eskişehir hangi numaralı alanda yer alan şehrin komşularıdır?**
 - 7
 - 6
 - 5
 - 1
- Aşağıdaki şehirlerden hangisini yükseltisini diğerlerine göre daha fazladır?**
 - Erzurum
 - İzmir
 - Adana
 - Konya
- Türkiye'nin yüz ölçümü bakımından en büyük ili hangisidir?**
 - İstanbul
 - Konya
 - İzmir
 - Erzurum

Yönerge: Aşağıda ülkemizin göreceli konumu ile ilgili verilen işlemleri üç adımda yapalım.

1. Adım: Verilen fiziki haritaya göre illerin yer şekilleri ile ilgili; “yüksekti ve engebe azdır, yer şekilleri engebeldir, yüksek ve engebeldir, orta yükseklikte az engebeldir.” ifadelerini boşluklara yazıp bu işleme bağlı soruları çözelim.

2. Adım: Aşağıda yükselti ve engebenin fazla olduğu yerlerin özellikleri verilmiştir. Bu özelliklerden yola çıkarak yükselti ve engebenin az olduğu yerlerde meydana gelecek değişimleri ilgili boşluklara yazınız.

Yükselti ve Engebenin Fazla Olduğu Yerlerde

- Sıcaklık ortalaması **düşüktür.**
- Ulaşım
- Tarım alanları
- Sanayi ve ticaret
- Diğer bölgelere göç
- Nüfus

Yükselti ve Engebenin Az Olduğu Yerlerde

- Sıcaklık ortalaması
- Ulaşım
- Tarım alanları
- Sanayi ve ticaret
- Diğer bölgelere göç
- Nüfus

3. Adım: Aşağıdaki çoktan seçmeli soruları çözelim.

1. **Aşağıdakilerden hangi şehrimizin yükseltisi diğerlerine göre fazladır?**
 - A) Kars
 - B) Rize
 - C) Adana
 - D) Muğla

2. **Ülkemizin yer şekilleri ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğrudur?**
 - A) Yükselti ve engebelerin fazla olduğu yerlerde tarım alanları bir arada toplanmıştır.
 - B) Ülkemizde genellikle doğu batı yönünde iki sıra hâlinde uzanan sıradağlar yer alır.
 - C) Ülkemizde doğudan batıya doğru gittikçe dağların yükseltisi artar.
 - D) Türkiye ortalama yükseltisi az olan ülkelerden biridir.

3. **Adana'nın yer şekilleri ile ilgili haritada verilen boşluğa aşağıdakilerden hangisi yazılmalıdır?**
 - A) Yükselti ve engebe azdır.
 - B) Yer şekilleri engebelidir.
 - C) Orta yükseklikte az engebelidir.
 - D) Yüksek ve engebelidir.

4. **Aşağıdaki illerimizden hangisinin yer şekillerinin yükseltisi ve engebeli durumu diğer illerimize göre azdır?**
 - A) Hakkari
 - B) Muğla
 - C) Rize
 - D) İstanbul

5. Yeryüzü şekillerinin düz ve sade olduğu yerlerde ulaşım daha kolay gelişebilir. Ulaşımın rahat yapıldığı alanlarda nüfus daha fazladır.

Yukarıdaki açıklamaya aşağıdaki hangi ilimiz örnek verilebilir?

 - A) Hakkari
 - B) Kars
 - C) Rize
 - D) Konya

6. Ülkemizde ortalama yükselti fazladır ve engebeli bir yapı vardır. Ülkemizde batıdan doğuya doğru gidildikçe yükselti genel olarak artar.

Buna göre haritada yer alan hangi iller arasında yükselti farkı en fazladır?

 - A) İstanbul – İzmir
 - B) İzmir – Kars
 - C) Adana – Konya
 - D) Kars – Hakkari

7. **Harita değerlendirildiğinde yer şekilleri bakımından ülkemiz için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?**
 - A) Ülkemizde ortalama yükselti fazladır ve engebeli bir yapı vardır.
 - B) Ülkemizde yeryüzü şekilleri çeşitliliği azdır.
 - C) Ülkemizde engebeyesiz alanlar doğuya doğru gidildikçe artar.
 - D) Dağlık alanlar kıyı kesimlerde denizlere çok uzaktır.

8. Yükselti ve engebesi az olan illerimizde sanayi ve ticaret gelişmiştir.

Bu göreceli konuma aşağıdaki illerden hangisi örnek verilemez?

 - A) İstanbul
 - B) İzmir
 - C) Kars
 - D) Adana

Yaşadığımız İlin Göreceli Konumu

Ülkemizde ortalama yükselti fazladır ve engebeli bir yapı vardır. Bu durum ulaşım konusunda sorunların yaşanmasına yol açmaktadır. Aynı zamanda yükselti ve engebenin fazla olduğu yerlerde tarım alanları parçalı ve dağınıktır. Ülkemizde dağlar doğu-batı yönünde uzanır. Batıdan doğuya doğru gidildikçe yükselti genel olarak artar. Ülkemizde yeryüzü şekilleri çeşitliliği fazladır. Bu durum Türkiye'deki iklim, bitki örtüsü, toprak türü, tarım ürünü, nüfusun dağılışı ve ekonomik faaliyet vb. özelliklerin coğrafi yapıya göre farklılaşmasına neden olur. Bu nedenle ülkemizin kuzey ve güneyinde kıyı ile iç kesimler arasında ulaşım zordur. Ayrıca ortalama yükselti ve engebenin en az olduğu yer Marmara Denizi çevresi, en fazla olduğu yer ise Doğu Anadolu Bölgesi'dir. Anadolu'nun orta ve güneydoğu kesiminde ise yükselti fazla olmasına rağmen yüzey şekilleri sadedir. Ülkemizin kuzey ve güneyinde sıradağlar bulunur. Ova ve platolar geniş yer kaplar. Su kaynakları bakımından zengin olan ülkemizde çok sayıda akarsu ve göl bulunmaktadır.

1. 5. sınıf öğrencisi Selin Kars'ta yaşamaktadır. Şehirde kış mevsimi uzun ve sert geçmektedir. Kışın gelmesini hiç istemeyen Selin, teyzesinin yaşadığı Adana'ya taşınmak istemektedir.

Metindeki bilgiye göre Selin'nin yaşadığı şehir hangi bölgede olabilir?

- A) Doğu Anadolu Bölgesi
B) Güney Doğu Anadolu Bölgesi
C) İç Anadolu Bölgesi
D) Akdeniz Bölgesi

2. Metne göre ülkemizde bazı bölgelerde tarım alanlarının parçalı ve dağınık olmasının nedeni hangisidir?

- A) Yer şekillerinin sade olması
B) Yükselti ve engebenin fazla olması
C) Köylerin dağınık kurulması
D) Ulaşımın gelişmemesi

3. Türkiye'de birçok şehrin; iklim, bitki örtüsü, toprak türü, tarım ürünü, nüfusun dağılışı ve ekonomik faaliyetleri gibi özellikleri birbirinden farklılık göstermektedir.

Metinde bu farklılığa neden olarak ülkemizin aşağıdaki hangi özelliği neden olarak gösterilmiştir?

- A) Üç tarafının denizlerle çevrili olması
B) Yeryüzü şekillerindeki çeşitliliğinin fazla olması
C) Dağların batıdan doğuya doğru uzanması
D) Çok sayıda göl ve akarsuyun bulunması

4. Metin Bey Kayseri'de Kemal Bey ise Rize'de ticaretle uğraşmaktadır. Metin Bey ulaşım konusunda fazla sorun yaşamazken Kemal Bey ise bu konuda sıkıntılar yaşamaktadır.

Bu iki şehrin durumu metinde Türkiye'nin hangi özelliği ile açıklanmıştır?

- A) Dağların doğu-batı yönünde uzanması
B) Sıradağların çok olması
C) Su kaynakları bakımından zengin olması
D) Ortalama yükseltisinin fazla ve engebeli bir yapıda olması

5. Türkiye'de dağlar doğu-batı yönünde uzanır. Batı'da yer alan Eskişehir'in yükseltisi doğuda yer alan Van'a göre daha azdır.

Bu iki şehrin durumu metinde Türkiye'nin hangi özelliği ile açıklanmıştır?

- A) Sıradağların denizlere paralel uzanması
B) Güneydoğu kesminde yüzey şekillerinin sade olması
C) Batıdan doğuya doğru gidildikçe yükseltinin artması
D) Geniş ova ve platoların bulunması

1. Muş ve İstanbul arasında sıcaklık farkının fazla olması aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) İstanbul'un Avrupa ve Asya kıtalarını birbirine bağlayan konumda olması
- B) İki şehrin birbirinden uzak olması
- C) Muş'un yükseltisinin fazla olması
- D) İki şehirde de dağların doğu-batı doğrultusunda uzanması

2. Efes Antik Kenti, Pergamon Antik Kenti, Agora Ören Yeri, Metropolis Antik Yerleşimi, Teos Antik Kenti, Kadifekale, Kemeraltı, Kızlarağası Hanı, Kestanepazarı Camii ve Hisar Camii gibi tarihi mekanlar aşağıdaki hangi şehirde bulunmaktadır?

- A) Antalya
- B) İstanbul
- C) Denizli
- D) İzmir

3.; ülkemizin Avrupa'ya kara ve demir yolu ile bağlantısını sağlayan beş sınır kapısına sahip, Yunanistan ve Bulgaristan sınırı boyunca uzanan, birçok anıt bulunan bir sınır ilimizdir.

Paragrafta boş bırakılan alana aşağıdaki hangi il yazılmalıdır?

- A) Tekirdağ
- B) Çanakkale
- C) Denizli
- D) Edirne

4. Toprağın verimli olduğu alanların çevresi insanlar tarafından yerleşim yeri olarak daha çok tercih edilir. Örneğin Çukurova bu topraklardan biridir.

Çukurova aşağıdaki hangi ilimizin sınırları içerisindedir?

- A) Kayseri
- B) Adana
- C) Diyarbakır
- D) Konya

5. Bu ilimizde bulunan; Göbeklitepe, Harran Kalesi, Balıklıgöl, Selahaddin Eyyubi Camii, Gümrük Han ve Harran evleri önemli tarihi mekanlardır.

Sözü edilen ilimiz aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şanlıurfa
- B) Mardin
- C) Gaziantep
- D) Adıyaman

6. Ülkemizin peribacaları ile ünlü ilidir. Bu ilimizde Göreme Millî Parkı, Karain Güvercinlikleri, Derinkuyu ve Kaymaklı yer altı şehirleri, Karlık ve Yeşilöz kiliseleri yer alır.

Hakkında bilgi verilen ilimiz aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kayseri
- B) Eskişehir
- C) Aydın
- D) Nevşehir

7. Akdeniz Bölgesi'nde bulunan Adana'dan Doğu Anadolu Bölgesi'nde yer alan Hakkari'ye giden bir yolcu aşağıdakilerden hangisini gözlemleyemez?

- A) Sıcaklığın azaldığını
- B) Yükseltinin azaldığını
- C) Ürün çeşitliliğinin azaldığını
- D) Bitki örtüsünün değiştiğini

8. Yaz mevsiminde Marmara Denizi kıyısında yer alan Tekirdağ, Doğu Anadolu Bölgesi'nde yer alan Erzurum'a göre, İç Anadolu Bölgesi'nde yer alan Kütahya yine Doğu Anadolu Bölgesi'nde bulunan Ağrı'ya göre daha sıcaktır.

Aşağıdakilerden hangisi bu şehirlerde görülen durumun ortak nedeni olarak gösterilebilir?

- A) Yükseltilerinin farklı olması
- B) Engebeli alanlarının az olması
- C) Denizellik özelliklerinin bulunması
- D) Dağların uzanış şekli

9. Ülkemizde genellikle doğu batı yönünde iki sıra hâlinde uzanan sıradağlar yer alır. Bu dağların Karadeniz kıyısı boyunca uzananlarına Kuzey Anadolu Dağları denir. Güneydeki sıradağlar ise Akdeniz kıyılarından Van Gölü'nün güneyine kadar devam eder. Bu dağlara Toros Dağları denir.

Aşağıdakilerden hangisi Toros Dağları'nın geçtiği iller arasında yer almaz?

- A) Ankara
- B) Antalya
- C) Mersin
- D) Adana

10. Topkapı Sarayı, Dolmabahçe Sarayı, Ayasofya, Yerebatan Sarnıcı, Kız Kulesi, Mısır Çarşısı, Galata Kulesi, Aya Yorgi Manastırı ve Eyüp Sultan Camii gibi tarihi mekânlar aşağıdaki hangi ilimizde bulunmaktadır?

- A) Bursa
- B) İstanbul
- C) Trabzon
- D) Konya

11. Hakan Öğretmen, sosyal bilgiler dersinde Ege Bölgesi'nde dağların denize dik uzandığını bu nedenle denizin ılıman havasının iç kesimlere kadar girdiğinden söz etti. Ardından bu konumda olan illerden örnekler verdi.

Hakan Öğretmen aşağıdaki illerden hangisini örnek vermiş olamaz?

- A) Muğla
- B) İzmir
- C) Aydın
- D) Isparta

12. İç Anadolu Bölgesi'nde yer almaktadır. Türkiye'nin yüz ölçümü bakımından en büyük ilidir. Kışları soğuk ve kar yağışlı, yazları sıcak ve kuraktır. Geniş ovalar ve platolarla kaplıdır. Cihanbeyli Platosu, Obruk Platosu, Ereğli ve Karapınar platoları önemli yeryüzü şekillerindedir. Çumra, Karapınar, Altınekin, Sarayönü ve Kadınhanı ovaları ilin başlıca ovalarıdır. Tekkeli Dağı, Erenler Dağı, Hasan Dağı ve Karadiken Dağı önemli dağlardır.

Hakkında bilgi verilen ilimiz aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ankara
- B) Kayseri
- C) Konya
- D) Eskişehir

1

Türkiye'nin doğusunda kar yağışı etkili olurken Muğla'nın Bodrum ilçesinde yazdan kalma günler yaşanıyor. Bodrum'da sıcak havayı fırsat bilen vatandaşlar güneşin yüzünü göstermesi ile birlikte sahil kenarlarına akın etti. Kars ve Erzurum'da kar yağışının etkili olduğu, Ardahan'a ise Sibiryaya soğuklarının geldiği öğrenildi. Ardahan'da hava sıcaklığı sıfırın altında 28 dereceye kadar düşerken Ege kıyılarında hava sıcaklığı 25 dereceye kadar ulaştı. Bodrum'da yazdan kalma bir gün yaşandığını belirten vatandaşlar, "Sıcak havayı fırsat bilip sahil kenarına geldik. Yaz sıcağı var, sahil sessiz, biz de denize girerek serinliyoruz." dedi. Meteorolojiden edinilen bilgiye göre Bodrum'da hava sıcaklığının hafta sonuna kadar mevsim normallerinin üstünde olacağı öğrenildi.

Buna göre ülkemizin göreceli konumu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) İklim özellikleri ekonomik faaliyetleri etkilemiştir.
- B) Ülkemizde aynı anda farklı mevsim özellikleri görülmektedir.
- C) Doğu illerimizde her mevsim genelde soğuk geçer.
- D) Ülkemizde en uzun süren mevsim yaz mevsimidir.

- 2 Ülkemizde dağlar doğu-batı yönünde uzanır. Batıdan doğuya doğru gidildikçe yükselti genel olarak artar. Bu nedenle ülkemizin kuzey ve güneyinde kıyı ile iç kesimler arasında ulaşım zordur. Ayrıca ortalama yükselti ve engebenin en az olduğu yer Marmara Denizi çevresi, en fazla olduğu yer ise Anadolu'nun doğusudur. Anadolu'nun orta ve güneydoğu kesiminde ise yükselti fazla olmasına rağmen yüzey şekilleri sadedir. Ülkemizin kuzey ve güneyinde sıradağlar bulunur.

Verilen parçaya göre ülkemizin göreceli konumu ile ilgili aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılabilir?

- A) Ortalama yükselti fazladır ve engebeli bir yapı vardır.
- B) Sade olan yüzey şekilleri genelde kıyı kesimlerinde yer almaktadır.
- C) Sıcak iklim özelliğine sahip iller daha çok kuzey kesiminde bulunmaktadır.
- D) Ulaşım imkanları gelişmiş bir ülkedir.

- 3 Erzurum ülkemizin yükseltisi en fazla olan Doğu Anadolu Bölgesi'nde yer alır. Toprak büyüklüğü bakımından, Türkiye'nin 4. büyük ili konumundadır. Önemli dağları; Palandöken, Kargapazarı'dır. Şehirde yazları sıcak, kışları soğuk ve kar yağışlıdır. En önemli ovaları; Erzurum Ovası, Pasinler Ovası, Güzelova (Daphan)'dır. Komşuları; Ağrı, Ardahan, Artvin, Bayburt, Bingöl, Erzincan, Kars, Muş ve Rize'dir. Önemli akarsuları; Karasu (Fırat), Çoruh ve Aras' dır. Erzurum'un en önemli gölü Tortum (Heyelan Set) gölüdür. Türkiye Selçuklularından kalma Çifte Minareli Medrese ve Üç Kümbetler önemli mimari eserler arasında yer almaktadır.

Verilen parçada Erzurum ilinin aşağıdaki hangi özelliğinden söz edilmemiştir?

- A) Yer şekilleri
- B) Sosyal hayatı
- C) Tarihi mekanları
- D) İklimi

4

Merhaba ben Hakan. Yaşadığım il Akdeniz kıyısında yer aldığı için ilimizde Akdeniz iklimi görülür. Yazları sıcak ve kurak, kışları ise ılık ve yağışlı geçmektedir. Bitki örtüsü kısa boylu çalılardan oluşan makidir. Yazları sıcak olduğu için ve uzun sürdüğünden yaşadığım şehre her yıl çok sayıda turist denize girmek için gelmektedir. Şehirde çok sayıda otel ve turizm şirketi bulunmaktadır. Tarım ürünlerinin bol ve çeşitli olduğu şehirde zeytin, pamuk ve turunçgiller gibi ürünler yetiştirilir.

Aşağıdakilerden hangisi Hakan'ın yaşadığı illerden biri olamaz?

- A) Mersin B) Adana
C) Sivas D) Hatay

5 Ülkemizde genellikle doğu batı yönünde iki sıra hâlinde uzanan sıradağlar yer alır. Bu dağların Karadeniz kıyısı boyunca uzananlarına Kuzey Anadolu Dağları denir. Güneydeki sıradağlar ise Akdeniz kıyılarından Van Gölü'nün güneyine kadar devam eder. Bu dağlara Toros Dağları denir. Ülkemizin batısında dağlar kıyıya dik uzandığı için deniz üzerinden gelen hava kütleleri iç kesimlere sokulur. Örneğin Ege Denizi kıyısında bulunan İzmir'de dağların denize dik gelmesi denizin ılıman havasının iç kısımlara kadar girmesini sağlar. Diğer yandan ülkemizin kuzey ve güneyinde ise dağlar kıyıya paralel uzandığı için deniz üzerinden gelen hava kütleleri, iç kesimlere sokulmakta zorlanır. Örneğin Karadeniz kıyısında yer alan Trabzon'da ılıman hava yaşanırken aynı bölgenin iç kesiminde yer alan Gümüşhane'de iklim Trabzon'a göre daha settir.

Metinden aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılabilir?

- A) Dağların kıyıya uzanış şekli hareket hâlindeki hava kütlelerinin yönünü belirlemektedir.
B) Türkiye bulunduğu coğrafyada yeryüzü şekilleri bakımından en dağlık ülkedir.
C) Karadeniz ile Akdeniz bölgelerinde yer alan şehirlerin iklim tipleri aynıdır.
D) Ülkemizde doğuda yer alan şehirlerin yükseltisi batıda yer alan şehirlerden fazladır.

6

Verilen harita incelendiğinde aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılamaz?

- A) İç Anadolu Bölgesi'nde yer alan Konya'da platolar geniş yer kaplamaktadır.
B) Doğu Anadolu Bölgesi'nde yer alan Hakkari ilinin yükseltisi fazladır.
C) Marmara Bölgesi'nde yer alan İstanbul'da yeryüzü şekilleri düz ve sadedir.
D) Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde bulunan Şanlıurfa, Doğu Anadolu Bölgesi'nde bulunan Kars'a göre daha dağlıktır..

Yönerge: Verilen bilgilerin haritada yer alan illerden hangilerine ait olduğuna yazarak çoktan seçmeli soruları çözelim.

Asya ve Avrupa kıtalarını birbirine bağladığı için Türkiye'nin en büyük ticaret şehri olmuştur.

1

.....

Ege ve Akdeniz kıyısında bulunduğu için turizm sektörü gelişmiştir.

2

.....

Türkiye'nin idari merkezi olduğu için nüfusu ve sanayisi gelişmiştir.

3

.....

Taş kömürü sayesinde madencilik sanayisi gelişmiştir.

4

.....

Sahip olduğu Çukurova sayesinde tarım sanayisi gelişmiştir.

5

.....

Petrol çıkarıldığı için sanayisi gelişmiş ve nüfusu artmıştır.

6

.....

Sahip olduğu iklimi nedeniyle büyükbaş hayvancılık temel ekonomisi olmuştur.

7

.....

Çay üretimi nedeniyle ticareti gelişmiş ve nüfusu artmıştır.

8

.....

1. Numaralı alanlardan hangisine yazılan ilde yaşanan değişim doğal unsur kaynaklı değildir?

- A) 4 B) 3 C) 5 D) 8

2. Verilen bilgilere göre yaşadığın ilde beşerî çevrede yaşanan değişimle ilgili hangisi söylenemez?

- A) Doğal unsurların belirleyici olduğu
B) İnsan eliyle gerçekleştiği
C) Göreceli konumun etkili olduğu
D) Her şeyin kendiliğinden oluştuğu

3. Numaralı alanlardan hangisine yazılan ilde yaşanan değişim o ilin göreceli konumu ile doğrudan ilgilidir?

- A) 1 B) 4 C) 6 D) 7

4. Aşağıdaki hangi ilin beşerî çevresinde yaşanan değişimde tarım etkili olmuştur?

- A) Ankara B) Batman C) Rize D) Muğla

5. Aşağıdaki hangi ilimizde et ve süt ürünlerine yönelik sanayinin gelişmesi diğer illere göre daha fazladır?

- A) Kars B) Batman C) Adana D) Zonguldak

6. Beşerî çevrede değişime sebep olan önemli faktörlerden biri de iklimdir. Ülkemizde denize kıyısı olan yerlerde iklimin daha yumuşak olması ve uzun süren yaz mevsimi bu yerlerde hizmet sektörlerinden biri olan turizmin gelişmesini sağlamıştır.

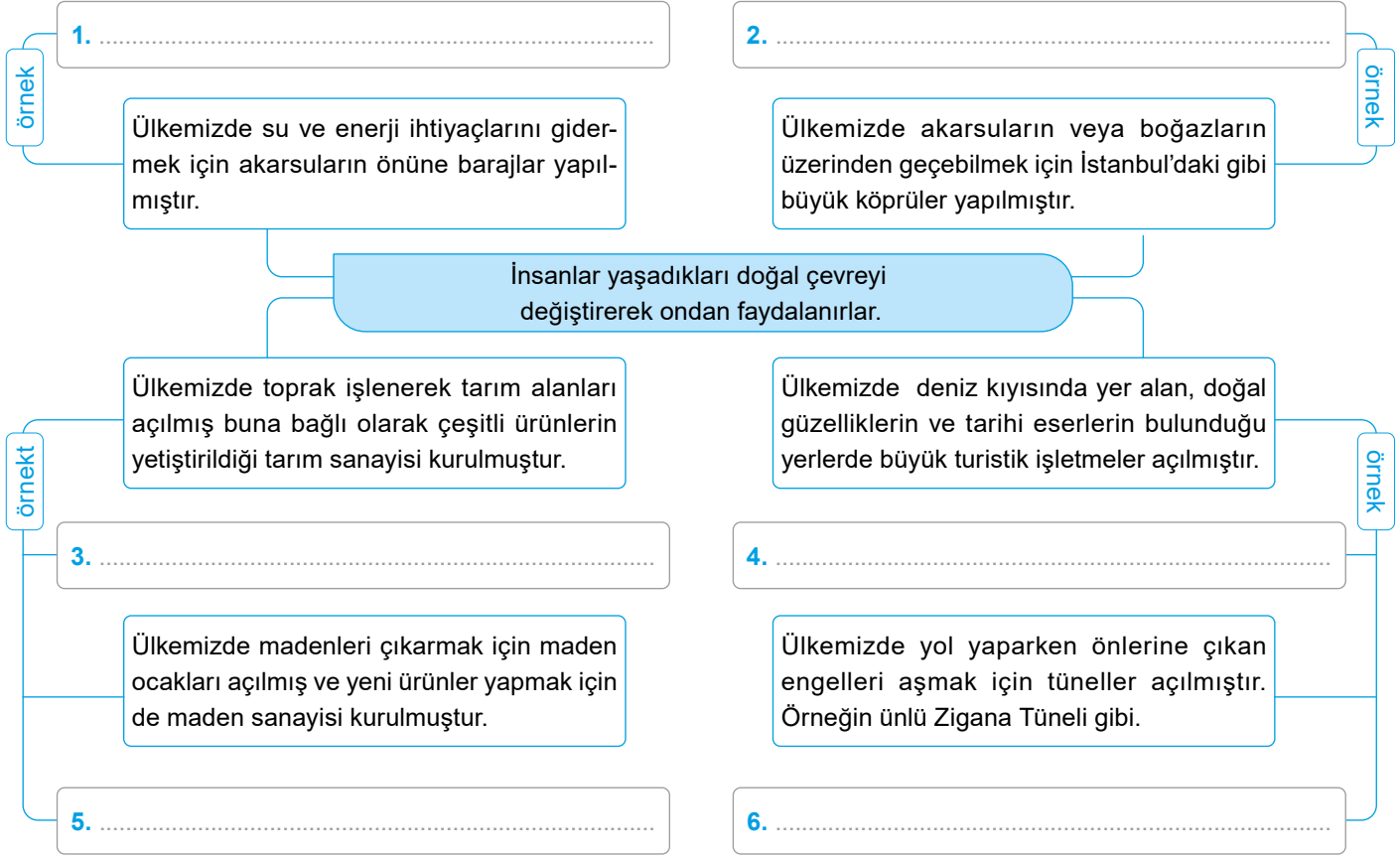
Paragraftaki açıklamaya hangi numaralı alana yazılması gereken il örnek verilebilir?

- A) 4 B) 2 C) 5 D) 7

1 - 6. sorularının cevaplarını kavram haritasına yazınız.

Yönerge: Aşağıdaki çoktan seçmeli soruların doğru cevabı kavram haritasındaki uygun olan yere yazılacaktır.

1. 1 numaralı alana aşağıdaki hangi ilimiz yazılmalıdır?

- A) Rize B) Şanlıurfa
C) Erzurum D) Kütahya

2. 2 numaralı alana aşağıdaki hangi köprü yazılmalıdır?

- A) Yavuz Sultan Selim Köprüsü
B) Malabadi Köprüsü
C) Kömürhan Köprüsü
D) Osmangazi Köprüsü

3. 3 numaralı alana aşağıdaki hangi ilimiz yazılmalıdır?

- A) Aydın B) Bitlis
C) Sinop D) Adana

4. 4 numaralı alana aşağıdaki hangi devlet yazılmalıdır?

- A) Sivas B) Konya
C) Mardin D) Antalya

5. 5 numaralı alana aşağıdaki hangi ilimiz yazılmalıdır?

- A) Aydın B) Malatya
C) Diyarbakır D) Zonguldak

6. 6 numaralı alana aşağıda bir arada verilen hangi iller yazılmalıdır?

- A) Rize – Erzurum
B) Manisa – İzmir
C) Gümüşhane – Trabzon
D) Konya – Antalya

Doğal ve Beşerî Çevredeki Değişim

İnsanlar, tarih boyunca ihtiyaçlarını kolayca karşılayabilecekleri alanları yerleşim yeri olarak seçmişlerdir. Bu tercihlerinde doğal ve beşerî çevre etkili olmuştur. Doğal çevre insan etkisi olmadan oluşmuş ortamdır. Doğal çevre; yeryüzü şekilleri, toprağın yapısı, iklim, su kaynakları, bitki örtüsü, göl, deniz gibi. İnsanlar doğal çevreyi; ulaşım ihtiyaçlarını daha rahat karşılamak, verimli toprakları işleyerek tarım faaliyetlerinde bulunmak, su ve enerji ihtiyaçlarını karşılamak, sosyal ihtiyaçlarını gidermek ve ekonomik faaliyetlerde bulunmak gibi nedenlerle değiştirmişlerdir. İnsanların doğal çevreyi değiştirmesi sonucu tarım, ulaşım, hizmet sektörü, sanayi ve madencilik gibi beşerî çevre ortaya çıkmıştır. Zonguldak'ta çıkarılan taş kömürü madencilik sektörünü, Batman'da petrol rafineri bu alandaki sektörleri ortaya çıkarmıştır. İstanbul göreceli konumu nedeniyle sanayisi ile ticareti gelişmiş ve ülkemizin en fazla nüfusa sahip ili olmuştur. Muğla'da deniz turizminin gelişmiş olması şehirde turizm alanında birçok işletmenin açılmasını sağlamıştır. Ülkemizin en verimli ovalarından biri olan Çukurova'da tarım faaliyetlerinin yoğun olarak yapılması Adana'da sanayi ve ticaretin gelişmesini sağlamış ve şehir Türkiye'nin en büyük illeri arasına girmiştir. Şanlıurfa'da şehrin en önemli sorunu olan su, Güneydoğu Anadolu Projesi'nin (GAP) devreye girmesiyle çözüme kavuşmuş Türkiye'nin en büyük barajı olan Atatürk Barajı sayesinde tarım hızla gelişmiş çevre illerden göç almaya başlamıştır.

- Metne göre geçmişten bugüne kadar insanlar yerleşim yeri seçerken o yerin öncelikle aşağıdaki hangi özelliğini esas almıştır?**
 - Doğal güzelliklerinin olmasını
 - İhtiyaçlarını karşılayabilecek olanakların olmasını
 - Yer şekillerinin düz ve sade olmasını
 - Deniz kıyısında olmasını
- Metne göre yaşadığın ilde doğal çevre nasıl tanımlanmıştır?**
 - İnsan etkisiyle oluşmuş ortamdır.
 - Hizmet sektörlerinin yoğunlukta olduğu ortamdır.
 - Ulaşımı gelişmiş ortamdır.
 - İnsan etkisi olmadan oluşmuş ortamdır.
- Metinde geçen illerle ilgili aşağıdaki hangi ortak konudan söz edilmiştir?**
 - Sosyal hayatlarından
 - Halkın geçim kaynaklarından
 - Doğal çevrede meydana gelen değişimden
 - Yer şekillerinden
- Metne göre aşağıdakilerden hangisi doğal çevrenin değişmesine yol açan nedenlerden biri değildir?**
 - Su ve enerji ihtiyacını gidermek
 - Tarım faaliyetlerinde bulunmak
 - Doğal güzellikleri korumak
 - Ulaşım ihtiyacını gidermek
- Metne göre maden ocakları açılarak doğal çevre üzerinde yapılan değişimle madencilik sektörünün yoğun olarak yapıldığı şehir hangisidir?**
 - Zonguldak
 - Batman
 - Muğla
 - Adana
- Metne göre aşağıdakilerden hangisinin oluşmasında insan faktörü etkilidir?**
 - İklim
 - Sanayi
 - Yer şekilleri
 - Bitki örtüsü
- İnsanlar toprağı işleyerek tarım alanları açar, ürün yetiştirirler. Bu sayede bulunan bölgede tarıma bağlı ticaret ve sanayi gelişmiş olur.**

Bu açıklamaya metindeki hangi il örnek verilebilir?

 - İstanbul
 - Batman
 - Muğla
 - Adana
- Metne göre hangi ilin özel konumu doğal çevresinde değişimlere neden olmuştur?**
 - İstanbul
 - Batman
 - Muğla
 - Adana

1. Asya ile Avrupa kıtalarını birbirine bağlayan yerde olmasının kendisine getirdiği avantaj nedeniyle ülkemizin ticaret, bankacılık, ulaşım ve turizm merkezi haline gelmiştir. Eğitim, sağlık ve sosyal hizmetlerin de geliştiği şehir iş imkânlarının fazla olması nedeniyle ülkemizin en kalabalık nüfusa sahip olan ili haline gelmiştir.

Bu metinde hangi ilden söz edilmiştir?

- A) Antalya
B) Trabzon
C) İstanbul
D) İzmir

2. Merhaba benim adım Emin. Yaşadığım yerde ormanlar geniş yer kaplar. Yerleşmek ve tarım yapmak için alan azdır. Bu nedenlerle yaşadığım şehrin geçmişte nüfusu çok azmış. Ancak burada kömür madeninin bulunması şehrin kaderini değiştirmiş. Madende çalışmak için pek çok kişi buraya göç etmiş. Kömürü enerji kaynağı olarak kullanan fabrikaların da kurulması şehrimiz büyük değişim yaşamıştır.

Buna göre Emin aşağıdaki hangi şehirde yaşamaktadır?

- A) Zonguldak
B) Amasya
C) Rize
D) Tokat

3. Türkiye'de bazı illerde toprakların tarım faaliyetlerine açılmasıyla tarıma bağlı sanayi oldukça gelişme göstermiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu duruma en az uyan illerden biridir?

- A) Adana
B) İzmir
C) Konya
D) Artvin

4. Kışların ılık, yazların ise sıcak ve uzun geçtiği yerlerde aşağıdaki hizmet sektörlerinden öncelikle hangisi gelişme gösterir?

- A) Bankacılık
B) Eğitim
C) Turizm
D) Ticaret

5. İnsanlar, tarih boyunca ihtiyaçlarını kolayca karşılayabilecekleri alanları yerleşim yeri olarak seçmişlerdir. Bu tercihlerinde doğal ve beşerî unsurlar etkili olmuştur.

Aşağıdakilerden hangi unsur diğerlerinden farklıdır?

- A) İklim
B) Ulaşım
C) Su kaynakları
D) Toprağın yapısı

6. Şanlıurfa, yeryüzü şekilleri bakımından düz ve sade bir yapıya sahiptir. Yaz ayları sıcak ve kuraktır. Şehrin en önemli sorunu olan su, Güneydoğu Anadolu Projesi'nin (GAP) devreye girmesiyle çözüme kavuşmuştur. Böylece ekilebilir alan hızla gelişme gösterdiği bu il, çevresindeki illerden göç almaya başlamıştır.

Buna göre projenin devreye girmesi şehirde hangi beşerî unsurun ortaya çıkmasını sağlamıştır?

- A) Turizm
B) Tarım
C) Bankacılık
D) Eğitim

7. Fabrikalar yeryüzü şekillerinin uygun olduğu yerlerde daha çok yapılır. İnsanlar iş imkânlarının buralarda fazla olmasından dolayı yerleşim yeri olarak fabrikaların kurulduğu alanları tercih ederler.

Buna göre beşeri çevredeki değişimde aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

- A) Eğitim hizmetlerinin gelişmiş olması
B) Yer şekillerinin sade olması
C) Sağlık hizmetlerinin gelişmiş olması
D) Sanayi tesislerinin fazla olması

8. İnsanlar doğal çevreyi kullanarak ekonomik faaliyetler yapar, doğadan daha fazla faydalanmak ve ihtiyaçlarını karşılamak üzere doğayı değiştirirler.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin insanların doğada yaptıkları değişiklik sonucu ortaya çıktığı söylenemez?

- A) Orman
B) Köprü
C) Baraj
D) Tünel

9. İnsanlar doğadan yararlanırken zaman zaman kendi çıkarları doğrultusunda onun güzelliklerine zarar vermektedirler.

Aşağıdakilerden hangisi bu duruma örnek olarak verilebilir?

- A) Barajlar yaparak sulardan faydalanmaları
B) Ormanlık alanlara oteller yapmaları
C) Rüzgâr trübünlerinden elektrik elde etmeleri
D) Dalgalardan enerji elde edebilmek için yararlanmaları

10. Ülkemizde eğitim ve sağlık kurumlarının yoğun olarak bulunduğu İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa ve Adana gibi illerin nüfusu her geçen yıl artmaktadır. Ülkemizde yaz turizminin yoğun olduğu Antalya, Muğla, Aydın ve İzmir gibi şehirlerin nüfusu fazladır. Kış turizminin yaygın olduğu Uludağ, Palandöken, Kartalkaya ve Erciyes gibi kayak merkezi alanlarının çevresinde kış mevsiminde insan sayısı artmaktadır.

Yukarıda nüfusu etkileyen faktörlerden hangisinden bahsedilmiştir?

- A) Ticaret
B) Sanayi
C) Hizmet
D) Tarım

11. Aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğru değildir?

- A) Sanayi tesisleri genellikle ulaşımın kolay olduğu, ham madde temininin zor olmadığı yerlere kurulur.
B) Ticari faaliyetler; bankacılık, eğitim ve sağlık gibi hizmet sektörlerini ön plana çıkarır.
C) Sanayi ve ticaret, ulaşım ağının gelişmiş olmasıyla doğrudan orantılıdır.
D) Ulaşım imkânlarının geliştiği yerlerde nüfus seyrek.

- 12.

- ◆ İnsanlar, ulaşımı sağlamak için yol, köprü ve tünel inşa etmişlerdir.
- ◆ Ülkemizde uygun yerlere fabrika ve baraj kurulmuştur.

Buna göre aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılabilir?

- A) İnsanlar işlerini kolaylaştırmak ve ihtiyaçlarını gidermek için doğal ortamı değiştirirler.
B) Ülkemizde sanayi faaliyetleri gelişmiştir.
C) Ulaşımın uygun olduğu yerler yoğun nüfuslu yerlerdir.
D) Ülkemizde yer şekilleri genel olarak engebelidir.

1 Doğal çevre, insan etkisi olmadan oluşmuş ortamdır. Soluduğumuz hava, içtiğimiz su, ektiğimiz toprak, ormanlarımız, dağlarımız, denizlerimiz, göllerimiz doğal çevremizdir. İnsanlar doğal çevreyi kullanarak ekonomik faaliyetler yapar, doğadan daha fazla faydalanmak için yaşadıkları doğal çevreyi değiştirirler. Örneğin; yol yaparken önlerine çıkan engelleri aşmak için tüneller açarlar, konutlar yaparak yerleşim alanları oluştururlar, su ve enerji ihtiyaçlarını gidermek için akarsuların önüne barajlar yaparlar, akarsuların üzerinden geçebilmek için ise köprüler yaparlar. Toprağı işleyerek tarım alanları açar, ürün yetiştirirler. Madenleri çıkarıp yeni ürünler yapmak için maden ocakları açarlar.

Metinden aşağıdaki hangi çıkarım yapılabilir?

- A) İnsanlar ihtiyaçlarını karşılamak üzere doğayı değiştirirler.
- B) İnsanlar yaşadığı yerlerde doğal çevreyi değiştirirken çevreye her zaman zarar verirler.
- C) Beşeri unsurlar doğal çevrenin değişmesiyle ortaya çıkar.
- D) İnsan eliyle de doğal çevre oluşturulabilir.

2 İnsanlar yerleşmek için daha çok kıyı kesimleri tercih eder. Çünkü kıyı kesimdeki geniş ve verimli ovalar, tarım için elverişlidir. İklimin de elverişli olması ovalarımızda yetiştirilen ürün çeşidini artırmıştır. Bu özelliklere bağlı olarak kıyı kesimde sanayi, ulaşım, ticaret ve turizm de gelişmiştir. İç kesimlere doğru gidince yükseltinin artması ve iklimin karasallaşması nüfusun azalmasına neden olur.

Yukarıdaki paragrafta beşeri unsurların ortaya çıkmasında hangi doğal unsurun etkisinden söz edilmemiştir?

- A) İklim
- B) Yeryüzü şekilleri
- C) Bitki örtüsü
- D) Su kaynakları

3 Adana, ülkemizde sanayi ve ticaretin geliştiği illerimizden biridir. Seyhan ve Ceyhan nehirlerinin suladığı aynı zamanda ülkemizin en önemli ve verimli ovalarından biri olan Çukurova sayesinde ilde tarım faaliyetleri yoğunudur. Bu yönüyle Çukurova, bölgenin tarımsal üretim merkezidir. İlin deniz kıyısında olması, ikliminin ılıman olması ve önemli limanlara yakın olması şehrin önemini bir kat daha artırmıştır. Tarım ürünlerinin çeşitliği, tarıma dayalı sanayi ve ticaret faaliyetlerini artırınca şehir her geçen gün göç alarak ülkemizin nüfusu en yoğun olan illeri arasına girmiştir.

Buna göre Adana ilimiz ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Sahip olduğu doğal çevre gelişmesine büyük katkı sağlamıştır.
- B) Turizm sektörü en fazla gelişmiş hizmet sektörüdür.
- C) Beşeri çevresindeki değişim daha çok tarım sektörü üzerine olmuştur.
- D) Geçim kaynağı tarım ekonomisine dayanmaktadır.

4 Ülkemiz yer üstü su kaynakları bakımından zengindir. Su kaynakları tarım alanlarının sulanması, insanların içme suyu ihtiyacının giderilmesi, enerji üretimi vb. amaçlarla kullanılır. Bu sebeple ülkemizde su kaynaklarının bulunduğu alanların çevresinde nüfus fazlalaşır. Denizler turizm, balıkçılık ve ulaşım gibi amaçlarla kullanıldığından ülkemizin kıyı kesimlerinde nüfus fazladır. Ülkemizin batısında bulunan Gediz , Büyük Menderes ve Küçük Menderes nehirleri tarım alanlarının sulanmasında kullanılır. Ülkemizin kuzeydoğusunda bulunan Çoruh Nehri'nde rafting sporu yapılmaktadır. Ülkemizin güneydoğusunda bulunan Atatürk Barajı tarım alanlarının sulanmasında ve enerji üretiminde kullanılır.

Verilen metinde yaşadığımız beşeri çevredeki hangi değişimden söz edilmemiştir?

- A) Baraj
- B) Tarım
- C) Turizm
- D) Sanayi

5 Dağlık alanlardan çok düz ve sade olan Eskişehir, Konya ve Bursa gibi illerimizin nüfusu fazladır. Engebeli araziye sahip Artvin ve Hakkari gibi illerimizin ise nüfusu azdır. Yeşilirmak ile sulanan Çarşamba, Kızılırmak ile sulanan Bafra ovalarına sahip Samsun; Sakarya Nehri kıyısında kurulan Sakarya, tarım ve ticareti gelişmiş ve nüfusu fazla olan illerimizdendir. Antalya ve Mersin illeri arasında yükselen Taşeli Platosu, Antalya ve Muğla arasındaki Teke Platosu arazi yapısı ve topraklarının verimsiz olması nedeniyle tarıma uygun olmadığından nüfusları azdır.

Verilen metinde yerleşmeyi etkileyen doğal unsurlardan hangisiyle ilgili bir örneğe yer verilmemiştir?

- A) Toprak yapısı
- B) İklim
- C) Su kaynakları
- D) Yeryüzü şekilleri

6 Yeryüzü şekilleri, iklim koşulları, toprak verimliliği, su kaynakları gibi doğal çevre unsurları ile tarım, sanayi, ulaşım, ticaret ve turizm gibi beşeri unsurlar bir yerin nüfusu üzerinde etkili olan faktörlerdir. İnsanlar yerleşim yeri olarak barınma, beslenme, iş ve eğitim gibi temel ihtiyaçlarını kolayca karşılayabilecekleri alanlar seçerler. Buna ek olarak; nüfusun yoğun olduğu bölgelerde artan ihtiyaçların karşılanması için yaşadıkları çevrede değişim yaparak şehirler kurarlar. Şehirleşme ile oluşan iş imkanları bu yerlere diğer bölgelerden göçler başlar. Bunun sonucunda bu şehirlerde nüfus yoğunluğu fazla olur.

Buna göre;

- I. İnsanlar ihtiyaçları için doğal çevreyi değiştirmektedir.
- II. nüfus yoğunluğunun fazla olmasında beşeri çevrede yaşanan değişim etkili olmuştur.
- III. bir bölgenin nüfus yoğunluğunda birçok faktör etkili olmaktadır.

yargılardan hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) I, II ve III

7 Deniz turizminin geliştiği Antalya, Muğla, İzmir, Aydın ve Mersin gibi illerimizin nüfusu yaz aylarında daha fazla olmaktadır. Özellikle yaz aylarında ülkemizin çeşitli yerlerinden insanlar yaz turizminin geliştiği yerlere giderek çalışmaktadır. Aynı şekilde kış turizmi merkezlerinden Uludağ, Palandöken ve Kartalkaya'da da kış aylarında nüfus artmaktadır. Ülkemiz tarihî eser, tarihî mekân ve doğal güzellik bakımından da oldukça zengindir. Bu yerleri görmek amacıyla ülkemize çok sayıda turist gelmektedir. Böylece bu yerlerin çevresinde iş olanakları ve nüfus artmaktadır.

Metne göre turizm faaliyetlerinin geliştiği yerler ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) İş olanaklarının fazla olması buraları cazip hâle getirmiştir.
- B) Ülkemizde genelde aynı bölgede yer almaktadırlar.
- C) Ülkemizde iş olanakları daha çok bu yerlerde görülmektedir.
- D) Bu yerlerde doğal çevrede herhangi bir değişim görülmez.

8 Şanlıurfa, yeryüzü şekilleri bakımından düz ve sade bir yapıya sahiptir. Yaz ayları sıcak ve kuraktır. Şehrin en önemli sorunu olan su, Güneydoğu Anadolu Projesi'nin (GAP) devreye girmesiyle yapılan Atatürk Barajı ile çözüme kavuşmuştur. Projeye toprak verimliliği ve iş olanaklarını artırmak, bölge kaynaklarını etkin kullanma yoluyla ekonomik büyüme sağlamak, bölge insanının hayat standartlarını yükseltmek ve ihracatı geliştirmek gibi ulusal amaçları bulunmaktadır. Projeye tarımsal üretim hızla gelişme göstermiş ve şehir çevre illerden göç almaya başlamıştır.

Buna göre Şanlıurfa'da doğal çevrede aşağıdaki alanlardan hangisine yönelik değişimin yaşanması beklenmez?

- A) Tarım
- B) Sanayi
- C) Ticaret
- D) Eğitim

Yönerge: Aşağıda afetlerden önce alınması gereken önlemler verilmiştir. Bu önlemlerin hangi afetlere (Deprem, sel, erozyon, heyelan) karşı alındığını kutulardaki boşluklara yazınız. Ardından etkinliğe bağlı çoktan seçmeli soruları çözünüz.

1. Zemini sağlam olmayan yerlere yerleşim yeri kurulmamalıdır.
2. Binalar çok katlı yapılmamalıdır.
3. Dereler ıslah edilmelidir.
4. Akarsu yataklarına yerleşim yerleri kurulmamalıdır.
5. Bina yapımında sağlam inşaat malzemesi kullanılmalıdır.
6. Akarsu yataklarının kenarlarına taşkınları önlemek için setler yapılmalıdır.
7. Yol kenarlarına istinat (engelleyici duvarlar) yapılmalıdır.
8. Arazi çalışmaları yapılmalıdır.
9. Geçirimli tabakaların fazla su almaları önlenmelidir.
10. Mera hayvancılığı yerine ahır hayvancılığı yaygınlaştırılmalıdır.
11. Eğimli yamaçlar basamaklar haline (taraça) getirilmelidir.
12. Nadas yerine, nöbetleşe ürün ekimi yapılmalıdır.

Alınacak Önlemler:

1.
2.
3.

Alınacak Önlemler:

4.
5.
6.

Alınacak Önlemler:

7.
8.
9.

Alınacak Önlemler:

10.
11.
12.

1. Verilen ifadelerde aşağıdaki hangi doğal afete karşı alınan önlemlere yer verilmemiştir?

- A) Deprem
- B) Çığ
- C) Heyelan
- D) Erozyon

2. Aşağıdakilerden hangisi 5 numaralı alana yazılan doğal afette çok fazla can kaybının yaşanmasının nedenleri arasında yer almaktadır?

- A) Korunma yöntemlerinin bilinmemesi
- B) Fazla demir kullanılması
- C) Yeterince denetimin yapılmaması
- D) Önceden bilinmemesi

3. 4 numaralı ifade aşağıdaki hangi doğal afete yönelik önlemden söz etmektedir?

- A) Çığ
- B) Hortum
- C) Heyelan
- D) Sel

4. Yerleşim alanları ulaşımı kolay olduğu için düz ovalara yapılmalıdır.

Yukarıdaki açıklama hangi numaralı ifade ile çelişmektedir?

- A) 1
- B) 4
- C) 8
- D) 9

5. Yukarıdaki hangi doğal afette ortaya çıkacak zararları en az indirmede ağaçlandırmanın bir faydası yoktur?

- A) Deprem
- B) Çığ
- C) Heyelan
- D) Erozyon

6. Benim adım Süleyman. Hayvancılıkla uğraşıyorum. Daha fazla verim almak için köyümüzde mera alanlarını hayvanlarımızın beslenme alanları haline getirdik.

Buna göre Süleyman Bey ve köylüleri yukarıdaki hangi numaralı önlemin tersine bir adım atmışlardır?

- A) 3
- B) 10
- C) 5
- D) 11

1. Heyelan, yağışın fazla olduğu yerlerde, dik yamaçlardan aşağıya doğru toprak örtüsünün kaymasıdır. Bu daha çok eğimli ve ağaçlandırılmamış yamaçlarda görülür. Karadeniz kıyılarında sıkça heyelan meydana gelmektedir. Bunun nedeni burada eğimin ve yağışın fazla olmasının yanında toprağın killi olmasıdır.

Bu bilgi ile ilgili;

- ◆ Doğa kaynaklı afetler can ve mal kayıplarına neden olur.
- ◆ Trabzon'da toprak kayması sıkça görülür.
- ◆ Yamaçlarda yerleşim yeri açmak doğal afetlerin zararını azaltır.
- ◆ Düşük eğimli araziler heyelanın az görüldüğü yerlerdir.
- ◆ Aşırı yağışların olduğu yerlerde selden zarar görmemek için evlerimizi dik yamaçlı yerlere yapmalıyız.
- ◆ Dik yamaçlar ormanlık olsa da heyelanı engelleyemez.
- ◆ Zeminin kuru olduğu mevsimlerde meydana gelir.

yukarıdaki yorumlardan kaç tanesi doğrudur?

- A) 1 B) 3 C) 5 D) 4

2. Aşağıdaki şifreleme yönteminde harfler ve nokta işareti birbirine karşılık gelecek biçimde dizilmiştir.

A	B	C	Ç	D	E	F	G	Ğ	H	I	İ	J	K	L
↕	↕	↕	↕	↕	↕	↕	↕	↕	↕	↕	↕	↕	↕	↕
M	N	O	Ö	P	R	S	Ş	T	U	Ü	V	Y	Z	.

Bu şifreleme yöntemine göre "ÇIĞ" sözcüğü "ÖÜT" biçiminde yazılmaktadır.

Buna göre aşağıdaki önlemlerin hangisi "PRDERA" şeklinde şifrelenmiş doğal afete aittir?

- A) Ormanlar yok edilmemelidir.
 B) Risk olan yamaçlarda drenaj kanalları açılmamalıdır.
 C) Şehirlerdeki dere yatakları ıslah edilmelidir.
 D) Binalar sağlam zeminler üzerine yapılmalıdır.

3. 5. sınıf sosyal bilgiler sınavında aşağıdaki soru verilmiştir:

Yaşadığımız bölgedeki köylerin en önemli sorunu erozyondur. Bu yüzden çayır ve meralarımız azaldı, tarım topraklarımız küçüldü ve gelirlerimiz düştü. Bütün bunların sonunda pek çok aile şehirlere göç etti.

Aşağıdakilerden hangisini yapmak bu bölgedeki soruna çözüm getirir?

- A) Ağaçlandırma çalışmaları yapılmalı
 B) Dayanıklı binalar inşa edilmeli
 C) Meralar sık sık ilaçlanmalı
 D) Hayvancılığa önem verilmeli

Bu soru ile ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılabılır?

- A) Sorunun cevabı olmadığından soru hatalı oluşturulmuştur.
 B) Sorunun iki cevabı olduğundan soru hatalıdır.
 C) Soruya A cevabını veren öğrenci soruyu doğru cevaplandırmış olacaktır.
 D) Soruya D cevabını veren öğrenci soruyu doğru cevaplandırmış olur.

4. Aşağıdaki doğal afetlerle ilgili ifadeleri inceleyiniz.

- I. Su veya rüzgâr gibi dış etkenlerle toprak örtüsünün aşındırılarak başka alanlara taşınmasıdır.
 II. Aşırı yağışlar ve eriyen kar sularının neden olduğu su baskınlarıdır.
 III. Yağışın fazla olduğu yerlerde, dik yamaçlardan aşağıya doğru toprak örtüsünün kaymasıdır.

Doğal afetler:

- a. Erozyon b. Heyelan c. Sel

Numaralanmış dizelerin içerdiği doğal afetlerle eşleştirilmesi:

I.	II.	III.

Buna göre aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi işlemi doğru yapan öğrenciye aittir?

- A)

I.	II.	III.
a	b	c

 B)

I.	II.	III.
a	c	b
- C)

I.	II.	III.
c	b	a

 D)

I.	II.	III.
b	c	a

DOĞAL AFETLER

Hiç beklenmedik bir anda meydana gelen deprem, çığ, sel ve heyelan gibi doğa kaynaklı afetler can ve mal kayıplarına neden olur ve insanların yaşamlarını farklı alanlarda etkiler. Depremler, can ve mal kayıplarına neden olur. Deprem sonrası birçok konut kullanılamaz duruma gelir. Eğitim, ulaşım sağlık gibi alanlarda sorunlar yaşanır. Depreme maruz kalan insanlarda korku, endişe ve çaresizlik durumları oluşur. Dayanışma ve iş birliği bu sorunların azaltılması ve yaşanan acıların paylaşılmasında önemli bir yere sahiptir. Fay hatları üzerindeki bölgelere ev yapılmaması, sağlam ve dayanıklı konutların inşa edilmesi, eski konutların güçlendirilmesi depremlerdeki olası zararların azaltılmasında etkilidir. Türkiye'nin yaşadığı en büyük sorunlardan biri olan erozyon, insanların yaşamını olumsuz yönde etkilemektedir. Daha önce tarım yapılabilen birçok arazimiz bugün erozyon nedeniyle kullanılamaz hâle gelmiştir. Erozyonun yaşandığı bölgelerde doğal yaşam da olumsuz yönde etkilenmektedir. Erozyona karşı alınabilecek en etkili önlem, halkın bilinçlendirilmesi ve ağaçlandırma çalışmalarıdır. Çığ felaketi; ulaşımı, eğitimi ve ekonomik faaliyetleri olumsuz yönde etkiler. Çığ ihtimali olan bölgelerde dağ yamaçlarının ağaçlandırılması ve yeni yerleşim yeri olarak çığ riski taşıyan bölgelerin seçilmemesi önemlidir. Sel felaketi; çevre kirliliğine, maddi zarara ve can kayıplarına neden olur. Dere yataklarına ev yapılmaması ve planlı kentleşme, selin olası zararlarının azaltılmasında etkilidir. Doğa kaynaklı afetlerin yıkıcı etkileri insanlarda üzüntü, endişe, korku ve çaresizlik gibi derin izler bırakır.

- 1. Metne göre aşağıdakilerden hangisi depreme maruz kalan insanlarda görülen durumlardan biri değildir?**
 - A) Korku
 - B) Heyecan
 - C) Endişe
 - D) Çaresizlik
- 2. Metne göre deprem gibi doğal afetlere maruz kalan insanların acılarını hafifletmede aşağıdakilerin hangisi atılan adımlardan biri değildir?**
 - A) Dayanışma
 - B) İş birliği
 - C) Bölgenin terk edilmesi
 - D) Sorunların azaltılması
- 3. Metne göre aşağıdakilerden hangisi depremlerdeki olası zararların azaltılmasında etkili olan önlemlerden biridir?**
 - A) Fay hatları üzerindeki bölgelere ev yapılmaması
 - B) Çok katlı konutlar yapılması
 - C) Dere yataklarının doldurulması
 - D) Tarım alanlarının yerleşime açılması
- 4. Metne göre erozyon insanların yaşamını olumsuz yönde etkilerken aşağıdakilerden hangisini kullanamaz hale getirmektedir?**
 - A) Sosyal alanları
 - B) Sanayi alanlarını
 - C) Ticaret alanlarını
 - D) Tarım alanlarını
- 5. Metne göre erozyona karşı alınabilecek en etkili önlem aşağıdakilerden hangisidir?**
 - A) Ağaçlandırmanın yapılması
 - B) Sivil kurtarma ekiplerinin oluşturulması
 - C) Sağlam konutların yapılması
 - D) Yamaçlara ev yapılması
- 6. Metne göre aşağıdaki önlemlerden hangisi selin olası zararlarının azaltılmasında etkilidir?**
 - A) Dere kenarında yapılan konutların yüksek katlı olması
 - B) Su kaynaklarının kurutulması
 - C) Şehirlerin planlı yapılması
 - D) Derelerin üzerine köprüler yapılması

1. Çocuklar biz insanlar bazı felaketleri önleyebiliriz ama bazılarını önlemeye gücümüz yetmez. Ancak alınan önlemlerle etkisini azaltabiliriz. Örneğin,

Paragraftaki açıklama aşağıda verilen cümlelerden hangisiyle tamamlanamaz?

- A) depremden korunmak için evler sağlam zemine yapılmalıdır.
 B) insanlar akarsu yataklarını yerleşim yeri olarak kullanmamalıdır.
 C) herkes deprem esnasında ne yapacağını önceden öğrenmelidir.
 D) ağaç dikmek bizi deprem afetinden tamamen korur.
2. Yıllardır akmayan derenin geçtiği yerlere yapılan evler, bazı yıllarda fazla yağış olması ve dere sularının tekrar yükselmesi nedeniyle sular altında kalmaktadır.

Yukarıda verilen bilgi dikkate alındığında sel felaketinde insanların bu kadar fazla zarar görmesinin temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dere yatağına ev yapılması
 B) Bitki örtüsünün tahrip edilmesi
 C) Yardımların geç gelmesi
 D) Çoğu insanın yüzme bilmemesi
3. Eski dere yataklarına kurulan bir mahalleyi bahar aylarında yağın yağmurdan dolayı sık sık sel basmaktadır.

Bu mahalleyi her yıl gerçekleşen sel baskınlarından korumak için;

- I. bahar aylarında evleri terk etme,
 II. çok katlı binalar yapma,
 III. dere yatağına kurulmuş olan bu mahalleyi güvenli bir yere taşıma

önlemlerinden hangileri alınmalıdır?

- A) I, II ve III B) I ve II
 C) Yalnız III D) II ve III

4. Her yıl yüzlerce ton toprak, yağmur ve rüzgârın etkisiyle aşınıp taşınmaktadır. Erozyon bütün ülkeler için ciddi bir tehlikedir.

Aşağıdakilerden hangisi insanların erozyonla mücadele ederken alması gereken önlemlerden biridir?

- A) Kâğıt kullanımını artırmak
 B) Ormanlık alanları tarıma açmak
 C) Fidan dikimine önem vermek
 D) Kuruyan ağaçları kesmemek

5. Yaz aylarında Akdeniz ve Ege bölgelerinde sık sık orman yangınları yaşanırken Karadeniz Bölgesi'nde orman yangınlarının çok daha az yaşandığı görülür. Bu durumun temel nedeni Karadeniz Bölgesi'nde yaz aylarının yağışlı geçmesidir.

Buna göre aşağıdaki illerin hangisinde orman yangınları az görülmektedir?

- A) Aydın
 B) Antalya
 C) Adana
 D) Ordu

6. Cemil Amca, arkadaşlarının uyarılarına rağmen kimseyi dinlemeyerek tarlasını eğim yönünde sürmüştür ve bölgede ağaçlandırma çalışmalarına önem vermemiştir. Cemil Amca'nın tarlası bir doğal afet sonrası büyük zarar görmüştür. Cemil Amca köy meydanında şu şarkıyı seslendirmiştir: "Allah'ım neydi günahım. Günahım neydi Allah'ım. Ben nerede yanlış yaptım."

Cemil Amca'nın tarlasının zarar görmesine sebep olan doğal afet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Erozyon B) Heyelan
 C) Deprem D) Sel

7. Aşağıda verilen ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Doğal afetlerin zararları önlem alınarak azaltılabilir.
- B) Yaşanan doğal afetler insanlarda olumsuz duygular oluşturur.
- C) Doğal afetler beklenmedik zamanlarda meydana gelir.
- D) Doğal afetlerin oluşması tamamen engellenebilir.

8. Aşağıdakilerden hangisi doğal afetlerin etkilerinden biri değildir?

- A) İnsanların ve hayvanların ölümüne neden olur.
- B) Binalara ve tarım alanlarına zarar verir.
- C) Ülke ekonomisini maddi ve manevi zarara uğratar.
- D) Başka ülkelerin gözünde afet yaşayan ülkenin değeri azalır.

9. Doğal afetler, görüldüğü bölgenin coğrafi özelliği ve iklimi ile yakından ilişkilidir.

Buna göre doğal afetler ile en çok görüldüğü illerin eşleştirilmesi aşağıdakilerin hangisinde yanlış verilmiştir?

- A) Sel – Rize
- B) Çığ – Bingöl
- C) Erozyon – Nevşehir
- D) Heyelan – Kırklareli

10. Aşağıdakilerden hangisi insanların heyelana karşı almaları gereken önlemlerden biri değildir?

- A) Tehlikeli yamaçlara ev yapılmamalı
- B) Tehlikeli olan alanlarda gürültü yapılmamalı
- C) İnsanlar heyelan konusunda bilgilendirilmeli
- D) Eğimli arazilerde bitki örtüsü tahrip edilmemeli

11. Aşağıdakilerden hangisi erozyonu artıran nedenlerden biri değildir?

- A) Yağışın fazla olması
- B) Bitki örtüsünün yok edilmesi
- C) Toprağın eğim yönünde sürülmesi
- D) Meralarda hayvanların aşırı otlatılması

12.

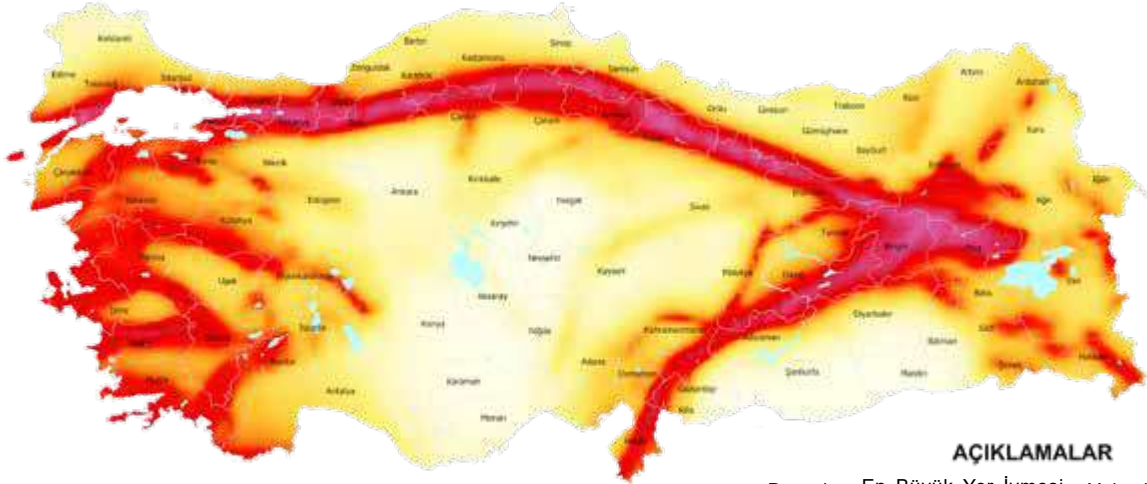
- ◆ Dik yamaçlarda bulunan toprağın ve kayaların aşağıya doğru hareket ederek kaymasına denir.
- ◆ Genellikle yağışın fazla olduğu ve karların erimeye başladığı dönemlerde gerçekleşir.
- ◆ Arazinin eğimli ve yağışın fazla olmasından dolayı en fazla Karadeniz kıyılarında görülür.

Hakkında bilgi verilen doğal afet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sel
- B) Çığ
- C) Heyelan
- D) Orman yangını

1

AÇIKLAMALAR

Düşük En Büyük Yer İvmesi Yüksek
Tehlike 0,0 0,1 0,2 0,3 0,4 0,5 Tehlike

Haritaya göre aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Ülkemizde uzun fay hatları bulunmaktadır.
- B) İç bölgede deprem riski azdır.
- C) Türkiye genel olarak bir deprem ülkesidir.
- D) Fay hatları bilinen depremler önceden engellenebilir.

2 ve 3. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Topraktaki bitki örtüsü toprağın tutunması açısından çok önemlidir. Erozyonun temel sebebi bitki örtüsünün tahribidir. Normal şartlarda doğada belli bir süre içinde erozyon görülmesi normaldir. Bu tür erozyonlara normal erozyon denir. Ancak insanların doğayı bozucu etkileri sonucu kısa sürelerde oluşmuş erozyon vardır ki bunlara da hızlandırılmış erozyon denir. Hızlandırılmış erozyonun önemli nedenleri arasında hayvanların aşırı otlatılarak ormanlara zarar verilmesi vardır.

2 Paragraftan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Toprağın tutunmasını bitki örtüsü sağlar.
- B) Bitki örtüsünün tahribi erozyona neden olur.
- C) Ülkemizde erozyonun görülmesi tarım faaliyetlerinin gelişmesini sağlar.
- D) Hayvanların aşırı otlatılması erozyona neden olur.

3

I. İnsan

II. bitki

III. hayvan

Paragrafa göre hızlandırılmış erozyonun en önemli nedeni yukarıdakilerden hangileridir?

A) Yalnız I

B) I ve II

C) Yalnız II

D) II ve III

- 4 Doğal afetler, ülkelerin ekonomik gelişmişlik düzeylerine göre farklı ölçülerde etkili olmaktadır. Örneğin, gelişmekte olan ülkeler daha fazla zarar görmektedir. Afetin türüne göre; üretimde azalma, ihracatta düşme ve kişi başına milli gelirden gerileme olmakta, bu durum fakir ülkeleri daha da fakirleştirmektedir.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Doğal afetler, yaşandığı ülkelerde ekonomik gelişmeyi olumsuz etkilemektedir.
B) Gelişmekte olan ülkelerde doğal afetler daha az olmaktadır.
C) Zengin ülkeler doğal afetlere karşı daha etkili önlemler almaktadır.
D) Gelişmekte olan ülkelerde can ve mal kayıpları daha fazla olmaktadır.

5

6 Şubat 2023'de meydana gelen Kahramanmaraş depreminde halk birlik içinde hareket etmiştir. Afete maruz kalmış insanların barınma, gıda ve giyim gibi temel ihtiyaçları karşılanmıştır. Başka şehirlerden insanlar da yardım etmiştir. Millet olarak büyük bir dayanışma içine girilmiştir. Medya da bu konuda büyük bir özveriyle çalışmış, kampanyalar başlatmıştır. Bu sayede ülkenin dört bir yanına ulaşılmış, yardımlar toplanmıştır.

Buna göre aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılabilir?

- A) Meydana gelen doğal afet birlik ve beraberliği artırmıştır.
B) Yeterli yardım toplanmamıştır.
C) Depremde zarar gören herkese yardım edilememiştir.
D) Depremden sadece orada yaşayan halk etkilenmiştir.

6

- Toprak kirliliği; insanlar tarafından toprağın içine ya da üzerine bırakılan veya başka şekillerle toprağa karışan zararlı maddeler nedeniyle toprağın yapısının bozulmasıdır. Sudan toprağa karışan maddeler, havadan toprağa gelen maddeler, tarım alanlarında kullanılan ilaç ve gübrelere kaynaklanan kimyasal maddeler, çöpler ve atıklar toprak kirliliğine neden olur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) İnsanoğlu toprağın kirlenmesine neden olmaktadır.
B) Toprak kirliliği üzerinde birçok faktör etkili olmaktadır.
C) İnsanların doğal denge üzerinde hiçbir etkisi yoktur.
D) Toprağın yapısının bozulmasında zararlı maddelerin etkisi vardır.

7

Bahar gelir kudurursun,
Kızılırmak seni seni...
Ne uyursun ne durursun,
Kızılırmak seni seni...

Gelin yedin kızlar yedin,
Nice ela gözler yedin.
Seksen doksan yüzler yedin,
Kızılırmak seni seni

AŞIK VEYSEL

Parçaya göre aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Sel insan kayıplarına da neden olmaktadır.
B) Selin etkileri tedbir alındığında bile azaltılamaz.
C) Sel doğal afetlerden biridir.
D) Kimi doğal afetler şiirlere konu olmuştur.

Yönerge: Hakkında verilen bilgilerin komşularımızdan hangi devlete ait olduğunu yazınız. Ardından yazdığınız cevaplara bağlı olarak aşağıdaki çoktan seçmeli soruları çözünüz.

1.	Başkenti Sofya olup ülkemizin kuzeybatısında yer alan bir Balkan ülkesidir.	<input type="text"/>
2.	Başkenti Şam olup ülkemizin güneyinde yer alan bir Orta Doğu ülkesidir.	<input type="text"/>
3.	Başkenti Atina olup ülkemizin batısında yer alan bir Balkan ülkesidir.	<input type="text"/>
4.	Başkenti Bağdat olup ülkemizin güneyinde yer alan bir Orta Doğu ülkesidir.	<input type="text"/>
5.	Ülkemizin doğusunda yer alan Azerbaycan'a bağlı özerk cumhuriyettir.	<input type="text"/>
6.	Başkenti Tahran olup ülkemizin doğusunda yer alan bir Orta Doğu ülkesidir.	<input type="text"/>
7.	Başkenti Erivan olup ülkemizin doğusunda yer alan Kuzey Kafkas ülkesidir.	<input type="text"/>
8.	Başkenti Tiflis olup ülkemizin kuzeydoğusunda yer alan Kuzey Kafkas ülkesidir.	<input type="text"/>

- Hangi numaralı alana yazılan komşumuzla aramızda Kapıkule sınır kapısı bulunmaktadır?
A) 1 B) 4 C) 6 D) 8
- Hangi numaralı alana yazılan komşumuzda yaşanan iç savaş nedeniyle ticari ilişkilerimiz durma noktasına gelmiştir?
A) 3 B) 5 C) 2 D) 7
- Hangi numaralı alana yazılan komşumuzla aynı zamanda akrabalık bağımız bulunmaktadır?
A) 2 B) 5 C) 6 D) 8
- Geçmişte hangi numaralı alana yazılan komşumuzun topraklarında Büyük Selçuklu Devleti kurulmuştur?
A) 3 B) 4 C) 5 D) 6
- 4 numaralı alana aşağıdaki hangi devlet yazılırsa cevap doğru verilmiş olur?
A) Ürdün B) Afganistan
C) Irak D) Lübnan
- Verilen etkinlikte hangi Balkan devleti ilgili bilgi yer almaktadır?
A) Romanya B) Yunanistan
C) Karadağ D) Arnavutluk
- Hangi numaralı alan yazılan komşumuzla diplomatik ilişki kurulabilmesi ve ikili ilişkilerin gelişmesi için uygun koşullar oluşmamıştır?
A) 1 B) 4 C) 5 D) 7
- 8 numaralı alana aşağıdaki hangi devlet yazılırsa cevap doğru verilmiş olur?
A) Gürcistan B) Türkmenistan
C) Azerbaycan D) Kırgızistan

1. Bir öğretmen öğrencilerine verdiği bir etkinlikte, öğrencilerinden komşu devletlerimize ait olan cümleleri bulmalarını istemiştir. Daha sonra da buldukları cümlelerin numaralarını şifre kutucuğuna sırasıyla yazarak şifreyi çözmelerini istemiştir.

(1) Bu ülke ile aramızda bulunan Kars ilimizdeki Akyaka ve Iğdır ilimizdeki Alican sınır kapıları kapalı durumdadır. (2) Başkenti Amman olan bu ülke Orta Doğu ülkesidir. (3) En fazla sınır kapımızın bulunduğu ülkedir. (4) Atatürk'ün doğduğu Selanik şehri bu ülkenin sınırları içinde bulunmaktadır. (5) Başkenti Aşkabat olan bu ülke ile akrabalık bağımız vardır.

Öğretmenin cümlelerini numaralandırdığı metin yukarıda verilmiştir:

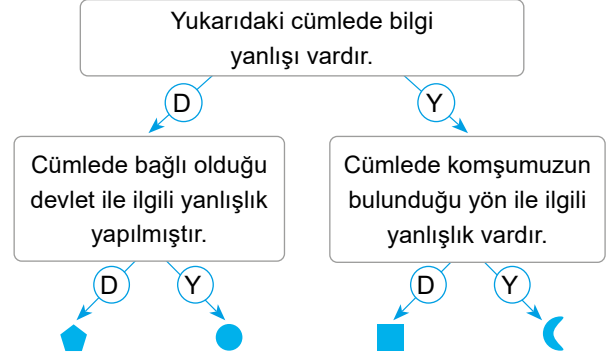
ŞİFRE: _ _ _

Yukarıda verilen açıklama ve metindeki cümlelere göre şifre hangi seçenekte doğru verilmiştir?

- A) 125 B) 235 C) 145 D) 134

2. Bilgilerin doğru ya da yanlış olma durumlarına göre "D" ve "Y" yollarında ilerleyerek sembollerle belirtilen çıkışlara ulaşmaya çalışınız.

Nahcivan Ermenistan'a bağlı doğuda yer alan komşumuz olup özerk bir cumhuriyettir.

D → Her doğru cevap için takip edilecek yol

Y → Her yanlış cevap için takip edilecek yol

Buna göre ulaşılan sembol aşağıdakilerden hangisidir?

- A) B) C) D)

3. Tamer Öğretmen, tahtaya komşu devletlerle ilgili bazı yanlış bilgiler yazmıştır. Öğrencilerinden, bu bilgileri doğruluğu açısından değerlendirmelerini istemiştir.

- ◆ Suriye, ülkemizle arasında en kısa sınır hattına sahip ülkedir. Akdeniz'e kıyısı bulunmaktadır.
- ◆ Türkiye Avrupa ülkeleri ile kara yolu ulaşımını büyük ölçüde Ermenistan üzerinden yapmaktadır.
- ◆ Türkiye komşumuz olan Irak'a işlenmemiş altın ve petrol ürünleri satmaktadır.
- ◆ Ülkemiz ile Gürcistan arasında vatandaşlar, Habur Sınır Kapısı üzerinden sadece kimlik belgesini kullanarak kolayca seyahat edebilmektedir.

Sınıfta 40 öğrenci vardır.

- I. 15 öğrenci "Suriye, ülkemizle arasında en uzun sınır hattına sahip ülkedir." demiştir.
- II. 11 öğrenci "Türkiye Avrupa ülkeleri ile kara yolu ulaşımını büyük ölçüde Bulgaristan üzerinden yapmaktadır." demiştir.
- III. 8 öğrenci "Türkiye komşumuz olan Irak'a sadece petrol ürünleri satmaktadır." demiştir.
- IV. 6 öğrenci "Ülkemiz ile Gürcistan arasında vatandaşlar, Gürbulak Sınır Kapısı üzerinden sadece kimlik belgesini kullanarak kolayca seyahat edebilmektedir." demiştir.

Verilen cevaplarla ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi doğrudur?

- A) Sınıfın yarısı yanlış cevap vermiştir. B) Sınıfın yarısından fazlası yanlış cevap vermiştir.
- C) Sınıfın tamamı yanlış cevap vermiştir. D) Sınıfın yarısından fazlası doğru cevap vermiştir.

KOMŞULARIMIZ

Türkiye; Avrupa, Asya ve Afrika kıtalarının birbirlerine en çok yaklaştıkları yerdedir. Tarihi çok eskilere dayanan ülkemiz, komşu devletlerle olan ilişkisine her zaman önem vermiştir. Ülkemizin hem Asya kıtasında hem Avrupa kıtasında toprakları bulunmaktadır. Türkiye'nin Asya kıtasındaki topraklarına Anadolu, Avrupa'daki topraklarına ise Trakya adı verilmiştir. Türkiye sekiz devletle sınır komşusudur. Türkiye'nin batıdaki yani Trakya'daki komşuları Bulgaristan ve Yunanistan'dır. Bulgaristan, Türkiye'nin kuzeybatısında yer alan ve Karadeniz'e kıyısı olan bir Balkan ülkesidir. Başkenti Sofya'dır. 2024 verilerine göre nüfusu 7 milyondur. Yunanistan, Türkiye'nin batısında bulunan ve Ege Denizi'ne kıyısı olan bir Balkan ülkesidir. Başkenti Atina'dır. 2024 verilerine göre nüfusu 11 milyondur. Türkiye'nin güney komşuları Suriye ve Irak'tır. Suriye, ülkemizle arasında en uzun sınır hattına sahip ülkedir. Akdeniz'e kıyısı olan bu ülkenin başkenti Şam'dır. 2024 verilerine göre nüfusu 24 milyondur. Irak, Türkiye'nin güneyindeki komşusudur. Başkenti Bağdat olan bu ülkenin 2024 verilerine göre nüfusu 47 milyondur. Türkiye'nin doğudaki komşuları İran, Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti (Azerbaycan'a bağlı), Ermenistan'dır. İran, Türkiye'nin doğusunda yer alan büyük bir ülkedir. Başkenti Tahran'dır. 2024 verilerine göre nüfusu 90 milyondur. Türkiye'nin doğusunda yer alan komşularından biri de Nahçıvan'dır. 2024 verilerine göre nüfusu 500 bindir. Doğuda bulunan bir diğer komşumuz Ermenistan'dır. Başkenti Erivan olan ülkenin 2024 verilerine göre nüfusu 3 milyondur. Türkiye'nin kuzeydoğusunda bulunan ve Karadeniz'e kıyısı olan komşumuz ise Gürcistan'dır. Ülkenin başkenti Tiflis'tir. 2024 verilerine göre nüfusu 4 milyondur.

- Metne göre ülkemizin bulunduğu konumda aşağıdaki hangi kıtanın yakınlığı söz konusu değildir?**

A) Afrika kıtası	B) Asya kıtası
C) Avrupa kıtası	D) Avustralya kıtası
- Türkiye'nin Avrupa'daki topraklarına Trakya denir.
Metne göre aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin Trakya'daki komşularından biridir?

A) Bulgaristan	B) Gürcistan
C) Azerbaycan	D) İran
- Metne göre aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin doğusunda yer alan komşu devletlerden biri değildir?**

A) Nahçıvan	B) Irak
C) İran	D) Ermenistan
- Metne göre ülkemizle arasında en uzun sınır hattına sahip komşu ülke aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Gürcistan	B) İran
C) Suriye	D) Bulgaristan
- Metinde geçen bilgiye göre hangi komşumuz tam bağımsız bir devlet koşuluna sahip değildir?**

A) Suriye	B) Nahçıvan
C) Ermenistan	D) Gürcistan
- Metne göre aşağıdakilerin hangisinde nüfusu en çok olan ile nüfusu en az olan komşu ülkeler bir arada verilmiştir?**

A) Irak – Suriye
B) Yunanistan – Gürcistan
C) Bulgaristan – Ermenistan
D) İran – Nahçıvan
- Metinde yer alan bilgilere göre aşağıdaki hangi devlet ile denizden sınır komşu olmamız söz konusu değildir?**

A) Suriye	B) Yunanistan
C) Ermenistan	D) Gürcistan
- Metinde yer alan bilgilere göre aşağıdaki hangi komşu devlet bulunduğu yer nedeniyle diğerlerinden farklı yödedir?**

A) İran	B) Yunanistan
C) Ermenistan	D) Gürcistan

1. Başkenti Tahran'dır. Komşu devletler içinde Türkiye ile kara sınırı uzunluğu bakımından ikinci sıradadır. Tarihte Büyük Selçuklu Devleti bu ülkede kurulmuştur. Bu nedenle bu ülkenin toprakları Selçuklu Türklerinden kalma eserlere ev sahipliği yapmaktadır.

Hakkında bilgi verilen ülke aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bulgaristan
- B) Ermenistan
- C) İran
- D) Suriye

2. Türkiye'nin kuzeybatısında ve kuzeydoğusunda yer alan komşu devletler aşağıdakilerin hangisinde bir arada verilmiştir?

- A) Suriye – Irak
- B) İran – Nahcivan
- C) Yunanistan – Ermenistan
- D) Bulgaristan – Gürcistan

3. Nahcivan, Türkiye'nin doğusunda yer alan komşularından biridir. Özerk cumhuriyet olup yaklaşık nüfusu 500 bindir.

Nahcivan aşağıdaki hangi Türk Cumhuriyeti'ne bağlıdır?

- A) Azerbaycan
- B) Türkmenistan
- C) Özbekistan
- D) Kırgızistan

4.petrolünü ülkemize taşıyan Bakü–Tiflis–Ceyhan Petrol Boru Hattı'dan geçerek topraklarımıza ulaşmaktadır. Bu durum aramızdaki iş birliğini güçlendirmekte ve ilişkilerimizin her alanda gelişmesine yardımcı olmaktadır

Paragrafta boş bırakılan alanlara sırasıyla aşağıdakilerden hangisi yazılmalıdır?

- A) İran – Ermenistan
- B) Azerbaycan – Gürcistan
- C) Gürcistan – Irak
- D) Suriye – İran

5. Nüfusunun bir bölümü Türklerden oluşur. Aramızdaki en önemli geçiş noktaları Edirne'deki Hamzabeyli ve Kapıkule sınır kapılarıdır. Türkiye ile Avrupa ülkeleri arasındaki kara yolu ulaşımı büyük ölçüde Kapıkule Sınır Kapısı üzerinden yapılmaktadır.

Hakkında bilgi verilen komşu devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İran
- B) Yunanistan
- C) Gürcistan
- D) Bulgaristan

6. Tarihte "Türk Kapısı" adıyla anılan komşumuz aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Irak
- B) Nahcivan
- C) Gürcistan
- D) Bulgaristan

7. Aşağıda ülke ve para eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Yunanistan – Euro
- B) İran – Riyal
- C) Irak – Dinar
- D) Ermenistan – Lari

8. “Ülkemizin doğusunda yer alan komşumuzdur.” ifadesine aşağıdaki devletlerden hangisi örnek olarak gösterilemez?

- A) Irak
- B) İran
- C) Gürcistan
- D) Ermenistan

9. Aşağıda ülkemiz hakkında verilen bilgilerden hangisi doğru değildir?

- A) Avrupa, Asya ve Afrika kıtalarının birbirlerine en çok yaklaştıkları yerdedir.
- B) Avrupa kıtasındaki topraklarına Kafkasya denir.
- C) Üç tarafı denizlerle kaplıdır.
- D) Doğu ve güneyindeki bazı komşular zengin petrol yataklarına sahiptir.

10. Türkiye ile arasındaki sınır kapıları Edirne ilimizdeki İpsala ve Pazarkule'dir. Fındık, tekstil ürünleri, otomobil lastiği, mobilya ve plastik malzemeler ihraç ettiğimiz mallardandır. Bu ülkeden satın aldığımız başlıca ürünler ise pamuk, kâğıt, alüminyum, bakır ve çeşitli deniz ürünleridir.

Hakında bilgi verilen komşu devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yunanistan
- B) Bulgaristan
- C) Gürcistan
- D) Ermenistan

11. En fazla sınır kapımızın bulunduğu komşumuzdur. Bu kapılar; Gaziantep ilimizdeki Karkamış, Hatay ilimizdeki Cilvegözü ve Yayladağı, Kilis ilimizdeki Öncüpınar ve Çobanbey, Mardin ilimizdeki Nusaybin ve Şenyurt ile Şanlıurfa ilimizdeki Ceylanpınar, Mürşitpınar ve Akçakale sınır kapılarıdır.

Hakında bilgi verilen komşu devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İran
- B) Irak
- C) Suriye
- D) Nahcivan

12. Bu komşumuz ile ticari ilişkilerimiz ağırlıklı olarak Habur Sınır Kapısı üzerinden gerçekleşmektedir. Diğer geçiş noktalarımız Hakkâri ilimizdeki Derecik ve Üzümlü ile Şırnak ilimizde bulunan Gülyüzü sınır kapılarıdır. Ayçiçeği, pamuk yağı, buğday unu, kanatlı hayvan ve demir-çelik ürünleri ihraç ettiğimiz ürünlerin belli başlıcalarıdır. Satın aldığımız ürünler ise işlenmemiş altın ve petroldür.

Hakında bilgi verilen komşu devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gürcistan
- B) Irak
- C) Suriye
- D) İran

13. Yüz ölçümü Türkiye'nin iki katı kadardır. Komşularımız içinde kara sınırı uzunluğu bakımından ikinci sıradadır. İki ülke arasındaki en önemli geçit noktası tarihî İpek Yolu üzerinde bulunan Ağrı ilimizdeki Gürbulak Sınır Kapısı'dır.

Sözü edilen komşu devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İran
- B) Suriye
- C) Nahcivan
- D) Gürcistan

14. Türkiye ile bu komşusu arasındaki ekonomik ilişkiler bu ülkedeki iç karışıklıklar nedeniyle durma noktasına gelmiştir. Türkiye, sınırlarının hemen ötesinde yaşanan bu iç savaşı yakından takip etmekte ve bölgedeki terör örgütlerine karşı savunma tedbirleri almaktadır. Ayrıca bu ülkenin toprak bütünlüğünün korunması ve sorunun barışçıl şekilde çözülmesine yönelik uluslararası girişimleri desteklemektedir.

Türkiye'nin toprak bütünlüğünü korumaya çalıştığı bu komşu ülke aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ermenistan
- B) Nahcivan
- C) Gürcistan
- D) Suriye

15. Mustafa Kemal Atatürk'ün doğduğu şehir olan Selanik aşağıdaki hangi komşumuzun sınırları içinde bulunmaktadır?

- A) Bulgaristan
- B) Suriye
- C) Yunanistan
- D) İran

16. Türkiye ile Ermenistan arasında diplomatik ilişki kurulabilmesi ve ikili ilişkilerin gelişmesi için uygun koşullar oluşmamıştır. Bu nedenle Türkiye – Ermenistan sınırında bulunan sınır kapıları kapalı durumdadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu sınır kapılarından biridir?

- A) Alican Sınır Kapısı
- B) Gürbulak Sınır Kapısı
- C) Gülyüzü Sınır Kapısı
- D) Cilvegözü Sınır Kapısı

17. Bu komşumuza açılan sınır kapıları arasında Van ilimizdeki Kapıköy ve Hakkâri ilimizdeki Esendere sınır kapıları yer almaktadır. Otomobil lastiği, cam eşya, temizlik ürünleri, beyaz eşya, canlı hayvan ve demir-çelik bu ülkeye sattığımız başlıca ihraç mallarıdır. Bu ülkeden ithal ettiklerimiz ise petrol, çeşitli petrol ürünleri ve doğal gazdır.

Sözü edilen komşu ülke aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Suriye
- B) Nahcivan
- C) Irak
- D) İran

18. Türkiye'nin bazı devletlerle hem karadan hem de denizden sınır komşuluğu bulunmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu devletlere örnek verilemez?

- A) Suriye
- B) Gürcistan
- C) Bulgaristan
- D) Ermenistan

1 Merhaba benim adım Eren. Yaz tatilimiz için Karadeniz sahil şehri olan Artvin'i tercih ettik. Karadeniz sahil yolundan ilerleyerek ülkemizin kuzeydoğusundaki Artvin'e geldiğimizde komşu ülkelerimizden Gürcistan'a, sadece kimlik bilgilerimizle giriş-çıkış yapabileceğimizi öğrendik. Bu nedenle tatilimizin bir gününü bu ülkenin bazı yerlerini gezmeye ayırdık. Gürcistan'ı gezerken Türkiye'nin komşu ülkeler arasında bu ülkeye en fazla yatırım yapan ülkelerden biri olduğunu öğrendik. Türkiye'nin Gürcistan'a plastik borular, temizlik malzemeleri, tıbbi ilaçlar ve inşaat malzemeleri ihraç ederken buna karşılık kimyasal gübre ve çelik satın aldığını öğrendik. Sarp Gümrük Kapısı'ndan giriş yaparak doğası ile ünlü Batum'u gezme fırsatı bulduk, ancak başkent Tiflis'i görme fırsatımız olmadan Artvin'e geri döndük.

Verilen metinde aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Gürcistan sınırında hangi ilimizin bulunduğu
- B) Türkiye'nin Gürcistan ile olan ticari ilişkilerine
- C) Gürcistanın kültürel özelliklerine
- D) Gürcistan'ın önemli şehirlerine

2 Türkiye; Avrupa, Asya ve Afrika kıtalarının birbirlerine en çok yaklaştıkları yeredir. Ülkemizin hem Asya kıtasında hem Avrupa kıtasında toprakları bulunmaktadır. Türkiye'nin Asya kıtasındaki topraklarına Anadolu, Avrupa'daki topraklarına ise Trakya adı verilmiştir. Türkiye sekiz devletle sınır komşusudur. Tarihi çok eskilere dayanan ülkemiz, komşu devletlerle olan ilişkisine her zaman önem vermiştir. Türkiye bulunduğu konum itibarıyla doğuda yer alan komşu devletler ile Avrupalı devletler arasında bir köprü vazifesi görmektedir. Örneğin Avrupa ülkeleri ile İran arasındaki transit kara yolu ticareti Türkiye üzerinden yapılmaktadır. Aynı şekilde İran doğal gazını Avrupa'ya taşıyacak boru hatları da ülkemizden geçmektedir.

Verilen metinde ülkemizin hangi özelliğinden söz edilmiştir?

- A) Göreceli konumundan
- B) Doğal güzelliklerinden
- C) Sahip olduğu ikliminden
- D) Geleneklerinde

3 Başkenti Bakü olan Azerbaycan, doğu sınırimızdaki Nahcivan Özerk Cumhuriyeti nedeniyle komşumuz durumundadır. Tarihte "Türk Kapısı" adıyla anılan Nahcivan, bugün de Azerbaycan halkı ile doğrudan bağlantı kurmamızı sağlamaktadır. Azerbaycan ile aramızda tarihten gelen güçlü bağlar vardır. Azerbaycan ile Türkiye kendilerini "iki devlet bir millet" olarak ifade eden kardeş ülkelerdir. Atatürk bu kardeşliği "Azerbaycan'ın sevinci bizim sevinçimiz, kederi bizim kederimizdir." sözü ile dile getirmiştir.

Buna göre komşumuz Nahcivan ile ilişkilerimizin çok güçlü olmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Aynı göreceli konumda olmamız
- B) Kökeni aynı millete bağlı olmamız
- C) Ortak ticari faaliyetler yürütmemiz
- D) Aramızda dostluk ilişkileri kurmamız

4 Yunanistan sınırları içindeki Batı Trakya toprakları Türkler tarafından İstanbul'dan daha önce fethedilmiş ve beş asırdan fazla Osmanlı yönetiminde kalmıştır. Balkan Savaşları sonrasında elimizden çıkan Batı Trakya'da bugün 150 bin civarında Müslüman Türk yaşamaktadır. Yunanistan'da azınlık statüsüne sahip tek grup olan Batı Trakya Türklerinin hakları 1923 tarihli Lozan Antlaşması ile güvence altına alınmıştır. Yunanistan'da, pek çoğu günümüze kadar gelememiş olsa da, Osmanlı Dönemi'nden kalma tarihî eserler vardır. Bu eserlerin en tanınmışlarından biri Dimetoka'daki Sultan Çelebi Mehmet Camii'dir.

Metinde komşumuz olan Yunanistan ile ilgili hangi durumdan söz edilmiştir?

- A) Ülkede yaşayan halkın toplam nüfusundan
- B) Türkiye ile olan ticari ilişkilerinden
- C) Günümüzde Türkiye ile olan siyasi sorunlarından
- D) Sahip olduğu topraklardaki Türk kültürünün varlığından

5 Türkiye'nin doğu komşularından olan 3 milyon nüfuslu Ermenistan'ın başkenti Erivan'dır. Ermenistan bağımsızlığını kazandıktan sonra Türkiye, ekonomik sorunlarla uğraşan bu ülkeye insani yardımda bulunmuş ve bu ülkenin uluslararası toplum ile bütünleşmesi yönünde çaba harcamıştır. Ancak bugüne kadar Türkiye ile Ermenistan arasında geçmişten gelen Ermeni soykırımı iddiaları nedeniyle diplomatik ilişki kurulabilmesi ve ikili ilişkilerin gelişmesi için uygun koşullar oluşmamıştır. Bu nedenle Ermenistan sınırında bulunan Kars ilimizdeki Akyaka ve Iğdır ilimizdeki Alican sınır kapıları kapalı durumdadır.

Buna göre Türkiye - Ermenistan ilişkilerinin gelişmesinde uygun koşulların oluşmaması aşağıdaki hangi alanda yaşanan sorundan kaynaklanmaktadır?

- A) Ticari
- B) Askeri
- C) Siyasi
- D) Sosyal

6 Suriye 2011 yılında ülkesinde başlayan karışıklık nedeniyle önemli sorunlarla karşı karşıya kalmıştır. Bu tarihten itibaren özellikle sınırımıza yakın bölgelerde yaşayan Suriyelilerin bir bölümü ülkemize sığınmışlardır. Türkiye Suriyeli misafirlerine kucak açarak onların can güvenliğini sağlamış, temel ihtiyaçlarını karşılayarak büyük bir insanlık örneği sergilemiştir. Türkiye ile Suriye arasındaki ekonomik ilişkiler ülkede yaşanan karışıklık nedeniyle durma noktasına gelmiştir. Türkiye, sınırlarının hemen ötesinde yaşanan Suriye krizini yakından takip etmekte ve bölgedeki terör örgütlerine karşı savunma tedbirleri almaktadır.

Metinde Türkiye'nin Suriye ile olan ilişkilerinin kesilmesine Suriye'de yaşanan hangi durum neden olarak gösterilmiştir?

- A) Ulaşım sorunu
- B) Mülteci sorunu
- C) İç savaş
- D) Nüfusun fazla olması

7 İran, komşularımız içinde kara sınırı uzunluğu bakımından ikinci sıradadır. İki ülke arasındaki en önemli geçit noktası tarihî İpek Yolu üzerinde bulunan Ağrı ilimizdeki Gürbulak Sınır Kapısı'dır. Otomobil lastiği, cam eşya, temizlik ürünleri, beyaz eşya, canlı hayvan ve demir-çelik İran'a sattığımız başlıca mallardır. Bu ülkeden satın aldıklarımız ise petrol, çeşitli petrol ürünleri ve doğal gazdır. Avrupa ülkeleri ile İran arasındaki transit kara yolu ticareti Türkiye üzerinden yapılmaktadır. Tarihteki önemli Türk devletlerinden biri olan Büyük Selçuklu Devleti İran'da kurulmuştur. Bu nedenle İran toprakları Selçuklu Türklerinden kalma eserlere ev sahipliği yapmaktadır.

Metinde aşağıdaki hangi sorunun cevabı yoktur?

- A) Türkiye – İran arasında kaç sınır kapısı vardır?
- B) İran topraklarında Türk tarihine ait hangi izler bulunmaktadır?
- C) Türkiye'nin ihraç ürünleri hangileridir?
- D) İki ülke arasındaki tarihi yolun adı nedir?

8 Bulgaristan ile aramızdaki en önemli geçiş noktaları Edirne ilimizdeki Kapıkule ve Hamzabeyli sınır kapılarıdır. Türkiye ile Avrupa ülkeleri arasındaki kara yolu ulaşımı büyük ölçüde Kapıkule Sınır Kapısı üzerinden yapılmaktadır. Türkiye, Bulgaristan'ın ilk beş ticaret ortağı arasında bulunmaktadır. Bulgaristan'da irili ufaklı yaklaşık bin beş yüz Türk şirketi faaliyet göstermektedir. Ülkemiz Bulgaristan'a pamuk ipliği, cam, şeker, otomobil, elektrikli eşyalar ile seramik ve tekstil ürünleri ihraç etmektedir. Buna karşılık Bulgaristan'dan petrol yağları, elektrik enerjisi, deri, bakır ve bazı plastik ürünler satın almaktadır.

Metinde Türkiye ile Bulgaristan arasında hangi alandaki ilişkiden söz edilmektedir?

- A) Ekonomik
- B) Kültürel
- C) Siyasi
- D) Sosyal

Aşağıdaki sorulara verilen kavramlardan uygun olanı seçerek cevap veriniz.

Istanbul, Şanlıurfa, Konya, Erzurum, İzmir, Doğal çevre, Beşeri çevre, Zonguldak, Baraj, Turizm, Hakkari, AFAD, Afet, Sel, Çığ, Heyelan, Erozyon, Deprem, Yunanistan, Bulgaristan, Gürcistan, Suriye, İran, Ermenistan, Irak, Nahcivan, Tiflis, Atina, Bağdat, Özerk cumhuriyet, Sofya, Rize, Adana, Yer şekilleri, Sanayileşme, Batman, GAP, Antalya, Göreceli konum, Edirne, Kahramanmaraş, Kars, Nadas, Bingöl

- Dünyanın en eski tapınağı olarak bilinen "Göbeklitepe" tarihi mekanı hangi ilde bulunmaktadır?
Cevap:
- Istanbul ve Ankara'nın ardından Türkiye'nin en büyük üçüncü ili hangisidir?
Cevap:
- Toprak büyüklüğü bakımından Türkiye'nin 4. büyük ili hangisidir?
Cevap:
- Türkiye'nin tuz ihtiyacının %40'ının karşılandığı Tuz Gölü hangi ilimizde bulunmaktadır?
Cevap:
- "Yedi Tepeli Şehir" olarak da isimlendirilen ilimiz hangisidir?
Cevap:
- İnsan etkisi olmadan oluşmuş ortamlara ne denir?
Cevap:
- Sahip olduğu taş kömürü ocakları nedeniyle nüfusu artmış ilimiz hangisidir?
Cevap:
- İnsanların doğal çevreyi değiştirmesi sonucu ortaya çıkan unsurların genel adına ne denir?
Cevap:
- İnsanların su ve enerji ihtiyaçlarını karşılamak için doğal çevrede yaptığı değişiklikle ortaya koyduğu yapı hangisidir?
Cevap:
- Antalya sahip olduğu doğal güzellikler nedeniyle hangi alandaki hizmetle gelişmiştir?
Cevap:
- Yeryüzü şekillerinin engebeli olması nedeniyle nüfusu az olan ilimiz hangisidir?
Cevap:
- Büyük zararlara yol açan deprem ve su baskını gibi doğal olaylarına ne denir?
Cevap:
- Yamaçların bitki ve toprak örtüsünün korunmaması hangi doğal afete neden olmaktadır?
Cevap:
- Aşırı yağışlara bağlı olarak oluşan doğal afet hangisidir?
Cevap:
- Ülkemizde afet ve acil durumlara ilişkin tek yetkili kurum hangisidir?
Cevap:
- Dayanıklı binaların yapılması hangi doğal afetin zararlarını azaltıcı bir önlemdir?
Cevap:
- Para birimi Lari olan komşu ülke hangisidir?
Cevap:
- Toprağın üst bölümündeki verimli kısmın rüzgâr ve akarsular ile taşınmasıyla meydana gelen doğal afet hangisidir?
Cevap:
- Batı komşumuz olan Yunanistan'ın başkenti neresidir?
Cevap:
- Türkiye'nin kuzeybatısında yar alan Bulgaristan'ın başkenti neresidir?
Cevap:
- Egemenlik hakları, bir üst devlet vasıtasıyla anayasal olarak denetlenebilen fakat dış ilişkiler hariç egemenlik yetkisini kendi sınırları dahilinde kullanabilen devlet yapısına ne denir?
Cevap:

22. Ülkemizle arasında en uzun sınır hattına sahip olan komşu ülke hangisidir?

Cevap:

23. Ülkemizin güneyinde yer alan Irak'ın başkenti neresidir?

Cevap:

24. Ülkemizin kuzeydoğusunda yer alan Gürcistan'ın başkenti neresidir?

Cevap:

25. Mustafa Kemal Atatürk'ün doğduğu Selanik şehri hangi komşu ülkenin sınırları içinde bulunmaktadır?

Cevap:

26. Hangi komşu ülke ile yaşadığımız siyasi sorunlar nedeniyle aramızdaki Alican Sınır Kapısı kapalıdır?

Cevap:

27. Türkiye Kapıkule Sınır Kapısı'nı kullanarak hangi komşu devlet üzerinden Avrupa ülkeleri ile kara yolu ulaşımını sağlamaktadır?

Cevap:

28. Tarihte "Türk Kapısı" adıyla anılan ve günümüzde de Azerbaycan halkı ile doğrudan bağlantı kurmamızı sağlayan komşumuz hangisidir?

Cevap:

29. Ülkesinde 2011 yılında başlayıp günümüzde de devam eden iç savaş nedeniyle Türkiye ile ticari ilişkilerin durma noktasına geldiği komşu devlet hangisidir?

Cevap:

30. Türkiye'nin ticari ilişkilerini ağırlıklı olarak Habur Sınır Kapısı üzerinden gerçekleştirdiği komşu devlet hangisidir?

Cevap:

31. Topraklarında tarihteki önemli Türk devletlerinden biri olan Büyük Selçuklu Devleti'nin kurulmuş olması nedeniyle Selçuklu Türklerinden kalma eserlere ev sahipliği yapan komşu devlet hangisidir?

Cevap:

32. Aşırı yağışlar nedeniyle selin sıkça görüldüğü Karadeniz Bölgesi'nde yer alan ilimiz hangisidir?

Cevap:

33. Türkiye'nin tarım çeşitliliği bakımından önde gelen Çukurova'nın bulunduğu ilimiz hangisidir?

Cevap:

34. Dağlık ve engebeli olan Hakkâri ve Muş'ta sanayinin gelişmemesinde etkili olan doğal etken hangisidir?

Cevap:

35. İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa ve Kayseri gibi şehirlerimizde üretime dayalı fabrikalar nedeniyle nüfusun fazla olmasını sağlayan beşeri etken hangisidir?

Cevap:

36. Bölgede çıkarılan petrol ve buna bağlı olarak petrol rafinerisinin bulunması nedeniyle başta nüfus olmak üzere gelişmiş ilimiz hangisidir?

Cevap:

37. Şanlıurfa'nın en önemli sorunları arasında olan su sorununun çözülmesi için devreye konulan projenin kısa adı nedir?

Cevap:

38. Bir yerin kıtalara, okyanuslara, denizlere ve boğazlara olan uzaklığına ne denir?

Cevap:

39. Yunanistan ile Türkiye arasındaki İpsala ve Pazarkule sınır kapıları hangi ilimizde yer almaktadır?

Cevap:

40. Yakın tarihte yaşanan ve asrın felaketi olarak anılan deprem hangi ilimiz merkezli yaşanmıştır?

Cevap:

41. Sahip olduğu yer şekilleri ve iklimi nedeniyle büyükbaş hayvancılığın gelişmiş olduğu ilimiz hangisidir?

Cevap:

42. Araziye bir yılda düşen yağışın, her yıl ürün almaya yetmeyecek kadar az olduğu yerlerde toprağın bir yıl boş bırakılması olup aynı zamanda erozyona yol açan işleme ne denir?

Cevap:

43. Kar yağışının fazla olduğu bölgelerde kar kütlelerinin koparak aşağı doğru akması şeklinde gerçekleşen doğal afet hangisidir?

Cevap:

Yönerge: Haritada sanat alanında isimleri verilen ortak miras öğelerinin bulunduğu iller gösterilmiştir. Haritadan faydalana-
rak aşağıda çoktan seçmeli soruları çözüp bulduğunuz doğru cevabı boşluklara yazınız.

Safranbolu Evleri

Ayasofya Camii

Divriği Ulu Camii

Nemrut Dağı
Heykelleri

Çatalhöyük

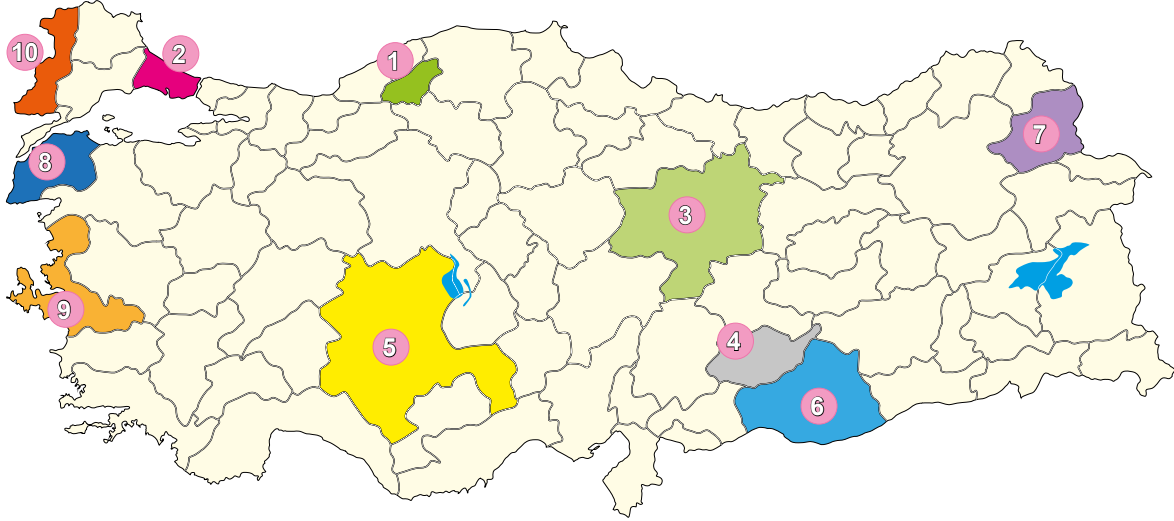
1.

2.

3.

4.

5.

Göbeklitepe

Ani Harabeleri

Truva

Bergama

Selimiye Camii

6.

7.

8.

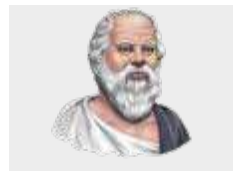
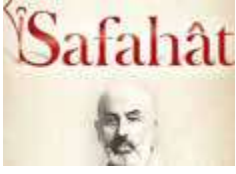
9.

10.

1. Ortak sanat mirası öğelerinden olan Safranbolu Evleri aşağıdaki hangi ilimizde bulunmaktadır?
A) Sinop B) Amasya C) Çorum D) Karabük
2. Ortak sanat mirası öğelerinden olan Ayasofya Camii aşağıdaki hangi ilimizde bulunmaktadır?
A) Manisa B) İstanbul C) Edirne D) Bursa
3. Ortak sanat mirası öğelerinden olan Divriği Ulu Camii aşağıdaki hangi ilimizde bulunmaktadır?
A) Sivas B) Erzincan C) Erzurum D) Kayseri
4. Ortak sanat mirası öğelerinden olan Nemrut Dağı Heykelleri aşağıdaki hangi ilimizde bulunmaktadır?
A) Diyarbakır B) Mardin C) Adıyaman D) Malatya
5. Ortak sanat mirası öğelerinden olan Çatalhöyük aşağıdaki hangi ilimizde bulunmaktadır?
A) Yozgat B) Konya C) Nevşehir D) Eskişehir
6. Ortak sanat mirası öğelerinden olan Göbeklitepe aşağıdaki hangi ilimizde bulunmaktadır?
A) Batman B) Siirt C) Gaziantep D) Şanlıurfa
7. Ortak sanat mirası öğelerinden olan Ani Harabeleri aşağıdaki hangi ilimizde bulunmaktadır?
A) Muş B) Bitlis C) Kars D) Iğdır
8. Ortak sanat mirası öğelerinden olan Truva aşağıdaki hangi ilimizde bulunmaktadır?
A) Çanakkale B) Erzincan C) Erzurum D) Kayseri
9. Ortak sanat mirası öğelerinden olan Bergama aşağıdaki hangi ilimizde bulunmaktadır?
A) Denizli B) İzmir C) Aydın D) Muğla
10. Ortak sanat mirası öğelerinden olan Selimiye Camii aşağıdaki hangi ilimizde bulunmaktadır?
A) Bursa B) Kırklareli C) Edirne D) Tekirdağ

I. İŞLEM: Verilen ortak miras öğelerinin hangi resme ait olduğunu altına yazınız.

- * Çin Seddi
- * Taç Mahal
- * Mona Lisa
- * Diyarbakır Surları
- * Marie Curie (Fizikçi)
- * Louis Pasteur (Tıp)
- * Gazi Yaşargil (Tıp)
- * Aziz Sancar (Kimyacı)
- * Dede Korkut Hikayeleri
- * Safahat
- * Oğuz Kağan Destanı
- * Sefiller
- * Mevlana'nın fikirleri
- * Aristo'nu fikirleri
- * Yunus Emre'nin fikirleri
- * Sokrates'in fikirleri

II. İŞLEM: Resimlerle eşleştirdiğiniz eserlerin aşağıdaki hangi ortak miras ögesine ait olduğunu uygun olan başlıkların altına yazınız.

Edebiyat Mirası	Sanat Mirası	Bilim Mirası	Düşünce Mirası
*	*	*	*
*	*	*	*
*	*	*	*
*	*	*	*

III. İŞLEM: Aşağıdaki çoktan seçmeli soruları I ve II. işleme bağlı olarak cevaplayınız.

1. **Geçmişteki tüm insanlık tarihini içine alan maddi ve manevi değerlerin tümüne verilen ad aşağıdakilerden hangisidir?**
 - A) Ortak miras
 - B) Milli kültür
 - C) Milli servet
 - D) Ortak amaç

2. Hipokrat: Günümüzde tıbbın babası olarak anılan İyonyalı hekimdir. MÖ 460 yılında doğmuş, Anadolu'da uzun yıllar hekimlik yapmıştır.

Buna göre Hipokrat II. işlemde hangi başlığın altına yazılmalıdır?

 - A) Düşünce mirası
 - B) Bilim mirası
 - C) Sanat mirası
 - D) Edebiyat mirası

3. **I. işlemde resimleri veilmiş ortak miras unsurları ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğru değildir?**
 - A) İnsanlığın birikimleri sonucu oluşmuştur.
 - B) İnsan eliyle yapılmış olanlar da vardır.
 - C) Genelde bir millete aittir.
 - D) Tüm insanlığın ortak değerleridir.

4. Osmanlı mimarisinin en nadide eserleri arasında yer alan Mostar Köprüsü; Kanuni Sultan Süleyman Dönemi'nde, Mimar Sinan'ın öğrencisi Mimar Hayreddin tarafından yapılmıştır.

Buna göre Mostar Köprüsü II. işlemde hangi başlığın altına yazılmalıdır?

 - A) Sanat mirası
 - B) Edebiyat mirası
 - C) Bilim mirası
 - D) Düşünce mirası

5. Fransız İhtilali'nin çıkmasında etkili olan aydınlardan Jan Jak Ruso insanların özgür doğdukları halde her yerde esir edildikleri inancındadır. Onun amacı herkesin eşit ve özgür olduğu bir toplum oluşturmaktır. O, hiç kimsenin bir başkası üzerinde bir üstünlüğü ya da yetkisi bulunmadığını savunur.

Buna göre Jan Jak Ruso II. işlemde hangi başlığın altına yazılmalıdır?

 - A) Düşünce mirası
 - B) Bilim mirası
 - C) Sanat mirası
 - D) Edebiyat mirası

6. **I. işlemde verilen aşağıdaki eserlerden hangisi diğerlerinden farklıdır?**
 - A) Safahat
 - B) Dede Korkut Hikayeleri
 - C) Sefiller
 - D) Mona Lisa

7. Oğuz Kağan Destanı, doğduktan kırk gün sonra yürümeye başlayan bir kahramanın yaşamını anlatmaktadır. Oğuz Kağan'ın Hun hükümdarı Metehan olduğu düşünülmektedir.

Buna göre Oğuz Kağan Destanı II. işlemde hangi başlığın altına yazılmalıdır?

 - A) Düşünce mirası
 - B) Bilim mirası
 - C) Sanat mirası
 - D) Edebiyat mirası

8. **I. işlemde verilen aşağıdaki ortak miras öğelerinden hangisi diğerlerinden farklıdır?**
 - A) Gazi Yaşargil
 - B) Aziz Sancar
 - C) Mevlana
 - D) Marie Curie

Ortak Miras

Miras, bir neslin kendisinden sonra gelecek kuşaklara bıraktığı her şeydir. Bütün insanlığın ortak mirası olarak kabul edilen evrensel değerlere sahip kültürel ve doğal varlıkları dünyaya tanıtmak, toplumda söz konusu evrensel mirasa sahip çıkacak bilinci oluşturmak ve çeşitli sebeplerle bozulan, yok olan kültürel ve doğal değerlerin yaşatılması için gerekli iş birliğini sağlamak amacıyla UNESCO tarafından 1972 yılında "Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair Sözleşme" kabul edilmiştir. İnsanlığın ortak mirası geçmişten günümüze kadar tüm insanların, toplumların, uygarlıkların ve ulusların oluşturduğu maddi ve manevi değerlerdir. İnsanlığın ortak mirası tarihin en eski dönemlerinden başlayarak pek çok insanın bilgi birikimi, deneyimi ve emeği sonucunda oluşmuştur. İnsanlığın ortak mirası; insanların tarih boyunca ürettiği sanat, düşünce, edebiyat ve bilim eserlerinden oluşur. Ortak miras tarih boyunca farklı ulusların katkılarıyla oluşmuştur. Her toplum; yaşadığı çağa ve bölgeye göre değişik alanlarda az ya da çok, insanlığın ortak mirasına katkı sağlamıştır. İnsanoğlu tarih sahnesine çıktığı günden beri düşünce, sanat, edebiyat, mimari, bilim ve teknoloji gibi daha sayamadığımız pek çok alanda maddi-manevi pek çok şey üretmiştir. Zaman içerisinde bu ürünler sadece üretildikleri toplumun değeri olarak kalmamış, tüm insanlığın ortak değeri hâline gelmiştir. Dünya mirası olan ürünler, buldukları ya da yapıldıkları topraklara bakılmaksızın bütün insanlığa ait olmuşlardır. Ortak miras az bulunması ve yerine yenisinin konulamaması nedeni ile çok iyi korunmalıdır. Bu miras öğeleri korunmazsa ortak mirasın gelecek kuşaklara aktarılması mümkün olmayacaktır. Bilim, edebiyat ve düşünce ürünleri kütüphanelerde, sanat ürünleri ise müzelerde korunmaktadır. Tarihi ve doğal zenginlikler uluslararası örgütler ve hükümetler tarafından "sit alanı" ilan edilerek koruma altına alınmıştır. Sit alanı: Geçmişteki medeniyetlerin yaşadıkları devirleri yansıtan kent ve kent kalıntılarının koruma altına alındığı alanlardır.

1. Metne göre ortak miras hangisidir?

- A) Geçmişte yaşanmış büyük savaşlar
- B) İnsanlığın maddi ve manevi değerleri
- C) İnsanlar arası sosyal ilişkiler
- D) Ailemizin bize bıraktığı ev ve para gibi değerli şeyler

2. İnsanlığın ortak mirası tarihin en eski dönemlerinden itibaren pek çok insanın katkısıyla başlamıştır.

Metinde ortak mirasın oluşmasından insanoğlunun aşağıdaki hangi katkısından söz edilmemiştir?

- A) Bilgi birikiminden
- B) Deneyiminden
- C) Emeğinden
- D) Merak duygusundan

3. Metne göre aşağıdakilerden hangisi UNESCO tarafından 1972 yılında Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair Sözleşmesi'nin kabul edilmesinin amaçlarından biri değildir?

- A) Evrensel değerlere sahip kültürel ve doğal varlıkları dünyaya tanıtmak
- B) Evrensel mirasa sahip çıkacak bilinci oluşturmak
- C) Ailemizin mirasına sahip çıkmak
- D) Yok olan kültürel ve doğal değerlerin yaşatılması için gerekli iş birliğini sağlamak

4. Metne göre bir bölgenin sit alanı ilan edilmesinin amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ortak miras alanlarına yapılan ziyaretleri yasaklamak
- B) Tarihi ve doğal zenginlikleri koruma altına almak
- C) Bu alanlara yapılan gezilerde ücret almak
- D) Yok olmuş olan kültürel alanları yeniden ortaya çıkarmak

5. Metne göre tüm insanların oluşturduğu ortak mirası korumak zorunda olmamız hangi özelliğinden kaynaklanmaktadır?

- A) Yerine yenisinin konulamaması
- B) Maddi değeri yüksek olması
- C) Ekonomik gelir getirmesi
- D) Çevreyi güzelleştirmesi

6. Metne göre ortak miras öğelerinden bilim, edebiyat ve düşünce ürünleri aşağıdakilerin hangisinde korunmaktadır?

- A) Müzeler
- B) Sit alanları
- C) Kütüphaneler
- D) Üniversiteler

1. İnsanlığın ortak mirasını koruma bilinci son zamanlarda giderek önem kazanmaktadır. Çünkü yeterince korunamayan ortak mirasın gelecek kuşaklara aktarılması söz konusu olamaz. İnsanlığın bu mirasını koruyup sahip çık-mak tüm uluslara düşen bir görevdir.

Aşağıdakilerden hangisi insanlığın ortak miraslarından biri değildir?

- A) Mostar Köprüsü
- B) Efes Antik Kenti
- C) Göbeklitepe
- D) Fırat Nehri

2. Limonla marine edilmiş bir Peru yemeğidir. Acı biber ve tuzla tatlandırılmış, yerel olarak yetiştirilen ürünlerle harmanlanmış, çiğ balıkla hazırlanan geleneksel bir yemektir.

Hakkında bilgi verilen yemek aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Suşi
- B) Ceviche (sevice)
- C) Kimbap
- D) Tajin

3. Farklı milletlerden düşünürler ortaya bazı görüşler koymuşlardır. Bu görüşler insanlığın ortak mirası olarak kabul edilmiştir.

Buna göre düşünce mirasına katkı sağlayan, dünyada ve ülkemizde görüşleri kabul edilen düşünürler hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

- A) İbn El Heysem – Mevlana
- B) Yunus Emre – Ali Kuşçu
- C) Mevlana – Ali Kuşçu
- D) Yunus Emre – Mevlana

4. Ortak miras öğeleri aşağıdaki kuruluşlardan hangisi tarafından koruma altına alınmıştır?

- A) UNİCEF
- B) UNESCO
- C) APEC
- D) BM

5. Ortak miras eserleri tek bir ulusun mirası değildir. Tüm uluslar bu mirastan faydalanır.

Aşağıdakilerden hangisi doğal mirasa örnek verilemez?

- A) Sümela Manastırı
- B) Pamukkale travertenleri
- C) Uzungöl
- D) Peri bacaları

6. Türkiye'nin en büyük doğal mağaralarından biridir. Yalnızca Anadolu değil, tüm dünya tarihi açısından önemli bir arkeolojik alandır. Günümüzden tam 500 bin yıl önce yaşamış; avcı ve toplayıcı yaşam sürdüren ve basit el aletleri üretimi gerçekleştiren insanın ilk atalarına ait izler, burada keşfedilmiştir.

Antalya ilinde bulunan bu mağara aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Beldibi Mağarası
- B) Karain Mağarası
- C) Aynalıgöl Mağarası
- D) Karaca Mağarası

7. Türkiye’de insanlığın ortak mirası olarak kabul edilen yerleri gezmek isteyen bir turist kafilesi aşağıdakilerden hangisini ziyaret edemez?

- A) Kapadokya
- B) Nemrut Dağı Heykelleri
- C) Bergama Antik Kenti
- D) Tac Mahal

8. Ortak miras eserleri az bulunması ve yerine yenisinin konulamaması nedeniyle ile çok iyi korunmalıdır. Bu miras öğeleri korunmazsa ortak mirasın gelecek kuşaklara aktarılması mümkün olmayacaktır.

Aşağıdakilerden hangisi miras öğelerini korumak için alınacak önlemlerden biri olamaz?

- A) Yasal düzenlemeler yapmak
- B) Toplumda mirasa sahip çıkacak bilinç oluşturmak
- C) Uluslararası kuruluşlarla iş birliği içinde çalışmak
- D) Sit alanlarının sayısını azaltmak

9. Babür Hükümdarı Şah Cihan tarafından eşi Ercümen Banu’nun ölümü üzerine Hindistan’ın Agra şehrinde yaptırdığı Tac Mahal ortak miras eserlerinden biridir.

Bu eser hangi alandaki ortak miras ögesine örnek verilebilir?

- A) Düşünce mirası
- B) Sanat mirası
- C) Doğal miras
- D) Edebiyat mirası

10. Denizli sınırlarındaki Çaldağı’nın eteklerinden gelen ve yoğun kalsiyum içeren suların oluşturduğu görkemli beyaz kayaç yapısıyla dikkat çekmektedir. Görsel zenginliğin yanı sıra kalp rahatsızlıkları, romatizma, sindirim, solunum, dolaşım ve deri rahatsızlıklarına iyi gelmektedir.

Hakkında bilgi verilen ortak miras ögesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Arhavi Kaplıcalar
- B) Pamukkale Travertenleri
- C) Oylat Kaplıcası
- D) Saklıkent Kaplıcaları

11. Fransa’da doğmuş bu bilim insanı fizik, kimya ve tıp alanındaki çalışmaları ile tanınmıştır. İnsan ve hayvanlarda görülen şarbon, tavuk kolerası ve kuduz hastalıkları ile bağışıklık mekanizması ve aşı hazırlama teknikleri üzerinde çalışmıştır. Tüm dünyada tanınmasını sağlayan buluşu ise kuduz aşısıdır. Kuduz aşısı diğer aşılardan da önünü açmıştır.

İnsanlığın bilim mirasına katkı sağlayan bu bilim insanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Marie Curie (Mari Küri)
- B) Gazi Yaşargil
- C) Louis Pasteur (Luiz Pastör)
- D) Aziz Sancar

12. Geçmişteki tüm insanlık tarihini içine alan maddi ve manevi değerlerin tümüne ortak miras denir. Örneğin sanat, edebiyat ve bilim yapıtları ile düşünceler gibi.

Buna göre aşağıdaki hangi esere ortak miras denilmektedir?

- A) Bir devlete ya da millete ait olmayan
- B) Genelde doğal alanlarda oluşan
- C) İnsan eliyle meydana getirilen
- D) Sit alanı içinde olan

1

Çin Seddi, dünyadaki insan yapımı en uzun eser olarak kabul edilmektedir. UNESCO tarafından Dünya Miras Listesi'ne alınan Çin Seddi dünyada en çok ziyaret edilen turistik yapılardan biridir.

Tac Mahal, Babür İmparatoru Şah Cihan tarafından çok sevdiği eşi Ercümend Banu Begüm Sultan'ın anısına yaptırılmıştır. Hindistan'da bulunan yapı dünyanın farklı yerlerinden gelen turistler tarafından ziyaret edilmektedir.

Antalya'nın Serik ilçesinde bulunan Aspendos Antik Tiyatrosu ülkemizin ve dünyanın en değerli mimari eserlerinden birisidir. Her yıl yerli ve yabancı birçok turistin ziyaret ettiği tiyatronun, yapıldığı dönemde yaklaşık 20 bin kişiyi ağırlayacak büyüklükte olduğu bilinmektedir.

Yukarıda verilen açıklamalar değerlendirildiğinde;

- I. Sanat mirası tarih boyunca farklı ulusların katkılarıyla oluşmuştur.
- II. Bazı ortak miraslarımız tarihi yapılardan oluşmaktadır.
- III. Ortak miras geçmişte yaşamış toplumların yaşantısı hakkında bizlere bilgiler aktarmaktadır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) I, II ve III

- 2** İnsanlığın ortak mirasını korumak tüm uluslara ait bir görevdir. Ancak insanlığın ortak mirası gerektiği gibi korunamamaktadır. Bu miras doğal koşullar, ihmal, kentleşme ve sanayileşme gibi nedenlerle zarar görmektedir. Ayrıca savaşlar ve silahlı çatışmalar da ortak miras ürünlerinin yok olmasına neden olabilmektedir. İnsanlığın ortak mirasını koruma bilinci son yıllarda daha çok önem kazanmaktadır. Çünkü yeterince korunamayan ve yeni katkılarla zenginleşmeyen ortak mirasın gelecek kuşaklara aktarılması söz konusu olamaz.

Verilen metinde aşağıdaki hangi sorundan söz edilmiştir?

- A) İnsan faaliyetlerinin ortak mirası olumsuz yönden etkilemesinden
- B) Ortak mirasın bulunduğu yerlerin sit alanı haline getirilmesinden
- C) Ortak mirasın tüm uluslara ait olmasından
- D) Ortak miras alanlarının korunmasının zor olmasından

- 3** Canan Dağdeviren fizik mühendisidir. Harvard (Harvırd) Üniversitesinin Genç Akademi üyeliğine seçilen ilk Türk'tür. Hacettepe Üniversitesi Fizik Mühendisliği bölümünden mezun olan Canan Dağdeviren esnek, katlanabilir ve deri üstüne yapıştırılabilir veya giyilebilir elektronik aletler üzerine çalışmalar yaptı. Medikal teknoloji alanında yaptığı çalışmalar ile pilsiz çalışan giyilebilir bir kalp çipi ve cilt kanserini teşhis eden bir cihaz geliştirdi.

Buna göre Canan Dağdeviren insanlığın hangi alandaki ortak mirasına katkı sağlamıştır?

- A) Düşünce B) Bilim C) Sanat D) Edebiyat

- 4 Ortak miras ürünleri zaman içerisinde sadece üretildikleri toplumun değeri olarak kalmamış, tüm insanlığın ortak değeri hâline gelmiştir. Dünya mirası olan ürünler, buldukları ya da yapıldıkları topraklara bakılmaksızın bütün insanlığa ait olmuşlardır. Örneğin telefonu, İskoçya asıllı ABD'li bilim adamı Alexander Graham Bell icat etmiştir. Onun bu icadı kısa sürede tüm dünyaya yayılmıştır. İlk motorlu uçak Wilbur Wright ve Orville Wright kardeşler tarafından icat edilmiştir. Uçak zamanla yolcu taşımak amacıyla ve askeri alanda kullanılmaya başlanmıştır. İbn-i El-Heysen'in yazdığı Kitab el Menazir (Optik Kitabı) adlı eser, görme olayının nasıl gerçekleştiğini somut delillerle ispatlamıştır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Ortak miras genelde bilim adamları tarafından oluşturulmuştur.
B) Ortak miras teknoloji olmadan ortaya çıkamaz.
C) İnsanlığa hizmet eden icatlar zamanla ortak miras haline gelmiştir.
D) Doğal ortamda kendiliğinden oluşan ortak miras ürünleri zamanla yok olur.

5

- ◆ Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası olarak bilinen bu yapı topluluğu, cami, darüşşifa (hastane) ve türbeden meydana gelen bir külliye'dir. Türkiye Selçuklu Devleti'ne bağlı Mengücek Beyliği Dönemi'nde inşa edilmiştir. Başta kapılar ve sütunlar olmak üzere, külliye'nin birçok yerinde, taş işçiliğinin en nadide ve en ince örneklerini yansıtan motifler dikkat çekmektedir. Bu eseri farklı ve özgün kılan bir diğer özellik de bezemelerde yer alan on binlerce motifin hiçbirinin bir daha kendini tekrar etmemesidir.
- ◆ İzmir'in Selçuk ilçesinde bulunan Efes Antik Kenti farklı medeniyetlerin esintisini içermektedir. Oldukça büyük olan Efes Antik Kenti içerisinde, kütüphane, tapınaklar, uzun yollar ve konaklamayı sağlayan yapılar bulunuyor.

Verilen örneklere bakıldığında ortak mirasın aşağıdaki hangi faydasından söz edilebilir?

- A) Geçmişte yaşamış toplumların kültürü hakkında bilgi edinmemizi sağlar.
B) Yaşadığımız çevreyi güzelleştirir.
C) Toplumda çevreyi koruma bilincini geliştirir.
D) Bizlere ortak mirası koruma sorumluluğu yükler.

- 6 Bizden sonra gelenlere neler bırakabiliriz? Ev, araba, para, kitaplar, ailevi değeri olan eşyalar, fotoğraflar vb. şeyler bize ailemizden kalan ya da bizim çocuklarımıza bırakmak isteyeceğimiz değerli şeylerdir. Bir de bize insanlık tarihinin miras bıraktığı varlıklar vardır. İnsanoğlu tarih sahnesine çıktığı günden beri düşünce, sanat, edebiyat, mimari, bilim, teknoloji gibi daha sayamadığımız pek çok alanda maddi–manevi pek çok şey üretmiştir. Dünya mirası olan bu ürünler sadece üretildikleri toplumun değeri olarak kalmamış, zaman içerisinde buldukları ya da yapıldıkları topraklara bakılmaksızın bütün insanlığa ait olmuşlardır.

Verilen açıklamaya göre ortak miras ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Geçmişten geleceğe bir armağandır.
B) Tüm insanlığın ortak değeridir.
C) İnsanoğlu temel ihtiyaçlarını karşılamak için oluşturmuştur.
D) Bir neslin kendinden sonra gelen nesle bıraktığı unsurlardır.

Yönerge: Aşağıdaki çoktan seçmeli soruları çözelim. Ardından bulduğumuz doğru cevaptan yola çıkarak verilen bilgilerin somut ve somut olmayan kültür öğelerinden hangilerine ait olduğunu numaralı alanlara yazalım.

Nevşehir ilinde peri bacalarının bulunduğu eşsiz doğa güzelliklerin bulunduğu yerin adıdır.

1

Denizli ilinde beyaz travertenleri ile benzersiz bir görünüme sahip olan doğal güzelliktir.

2

İnsan, hayvan veya eşya şekillerinin çubuklara takılıp ışıklı perdenin arkasından yansıtılan gölge oyunudur.

3

Konya ilinde, Neolitik Dönem'e ait insanlık tarihinin ilk şehir yerleşmesi olarak bilinen bölgedir.

4

Birçok efsane, masal hikâye gibi bir repertuar hafızasına sahip kişilerin sergilediği tek kişilik sahne gösterisidir.

5

Karabük ilinde, ahşap evlerin yer aldığı Osmanlı kent dokusunun günümüze kadar korunduğu ilçedir.

6

Suyun üzerinde boylarla oluşturulan desenlerin kâğıda aktarılmasıyla yapılan geleneksel bir sanattır.

7

Şanlıurfa ilinde, insanlık tarihinin ilk tapınağı olarak bilinen arkeolojik alanın adıdır.

8

İçinde dini öğe ve temalar barındıran ve bu haliyle ayrıntılı kural ve niteliklere sahip tasavvufi bir törendir.

9

Türklerde ilkbaharın başlangıcı olarak kutlanan bayramın adıdır.

10

1. Hangi numaralı alanda Kapadokya bölgesi ile ilgili bilgi verilmiştir?
A) 1 B) 2 C) 5 D) 8
2. 2 numaralı alandaki açıklama aşağıdakilerden hangisine aittir?
A) Efes B) Bergama C) Pamukkale D) Truva
3. Hangi numaralı alanda Çatalhöyük ile ilgili bilgi verilmiştir?
A) 3 B) 4 C) 6 D) 2
4. 7 numaralı alandaki açıklama aşağıdaki hangi geleneksel sanata aittir?
A) Hat B) Tezhip C) Minyatür D) Ebru
5. 9 numaralı alandaki açıklama aşağıdaki hangi törene aittir?
A) Sema B) Nevruz C) Hıdırellez D) Keşkek
6. 6 numaralı alandaki açıklama aşağıdakilerden hangisine aittir?
A) Harput B) Bursa C) Safranbolu D) Cumalıkızık
7. 5 numaralı alandaki açıklama aşağıdaki geleneklerden hangisine aittir?
A) Keşkek B) Aşıklık C) Tiyatro D) Meddahlık
8. Hangi numaralı alanda Karagöz geleneği ile ilgili bilgi verilmiştir?
A) 3 B) 4 C) 5 D) 10
9. 8 numaralı alandaki açıklama aşağıdakilerden hangisine aittir?
A) Hacılar B) Göbeklitepe C) Çayönü D) Kültepe
10. 10 numaralı alandaki açıklama aşağıdakilerden hangisine aittir?
A) Nevruz B) Keşkek C) Mesir macunu D) Semah

Enes, sosyal bilgiler öğretmenin verdiği “Somut ve somut olmayan kültürel miras öğeleri” ile ilgili ödev için aşağıdaki metni yazmıştır.

Enes:

Kültürel miras, bir toplumun üyelerine ortak geçmişlerini anlatan, aralarındaki dayanışma ve birlik duygularını güçlendiren bir hazinedir. Kültürel miras; kimliğimizle, kültürümüzle, tarihimizle ilgili somut ve soyut değerlerin tümüdür. Örneğin tarihi kentler ve dokular, kültürel peyzajlar, anıtsal yapılar kültürel mirasa örnektir. Kültürel mirasımız koruma altındadır.

Öğretmen metni okuduktan sonra Enes'e şu önerilerde bulunmuştur;

- I. Konuya mirasın tanımı ile başlamalısın.
- II. Kültürel mirası açıklayabilirsin.
- III. Kültürel mirasın faydasından söz edebilirsin.
- IV. Somut ve somut olmayan kültürel miraslara dünyadan ve ülkemizden örnekler verebilirsin.
- V. Örnekler verirken aynı zamanda özelliklerinden kısaca söz edebilirsin.
- VI. Kültürel mirasın niçin korunması gerektiğini açıklayabilirsin.
- VII. Kültürel mirasın hangi kuruluş tarafından korunduğunu açıklayabilirsin.

Enes, yazdığı metni bu öneriler doğrultusunda değiştirerek aşağıdaki metni oluşturmuştur.

Miras, bir neslin kendisinden sonra gelecek kuşaklara bıraktığı maddi ve manevi değerlerin tümüne denir. Kültürel miras ise bir millet tarafından oluşturulmuş ve evrensel değerlere sahip olduğuna inanılan eserlere verilen genel bir isimdir. Kültürel miras, insanların tarih boyunca biriktirdikleri deneyimlerin ve geleneklerin devamlılığını, geleceğin doğru kurulmasını sağlar. Geçmişle bugün arasında bağlantı kurarak içinde yaşanan kültüre ve dünyaya bir temel oluşturur. Kültürel miras; kimliğimizle, kültürümüzle, tarihimizle ilgili somut ve soyut değerlerin tümüdür. Somut ve somut olmayan kültürel miraslara; Fransa'da Versay Sarayı, Azerbaycan'da Kobustan Millî Parkı, İzmir'de Efes Antik Kenti, Şanlıurfa'da Göbeklitepe, Almanya'da müzik aleti olan org yapımı, ülkemizde Karagöz, Mevlevi sema törenleri örnek verilebilir. Kültürel miras yerine yenisi konulamadığı için korunmak zorundayız. Evrensel değerlere sahip kültürel ve doğal varlıkları dünyaya tanıtmak, toplumda söz konusu evrensel mirasa sahip çıkacak bilinci oluşturmak ve çeşitli sebeplerle bozulan, yok olan kültürel ve doğal değerlerin yaşatılması için gerekli iş birliğini sağlamak amacıyla UNESCO tarafından “Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair Sözleşme” kabul edilmiştir.

1. Enes hazırladığı metinde öğretmenin kaç önerisine yer vermiştir?

- A) 2 B) 3 C) 4 D) 6

2. Enes metinde hangi numaralı öneriyi açıklarken yanlış bilgi vermiştir?

- A) II B) III C) VI D) VII

3. Enes'in IV. öneriyi açıklarken yaptığı hata hangisidir?

- A) Örnekleri daha çok Türkiye'den vermesi
B) Örnekleri kısa tutması
C) Örnekleri gruplandırılmaması
D) Örnekleri az vermesi

4. Enes metinde hangi önerinin açıklamasını yaparken herkesin sorumlu olması gerektiğine vurgu yapmıştır?

- A) IV B) V C) VI D) VII

5. Enes hangi numaralı öneriye yönelik ortak mirasa sahip çıkma bilinci oluşturma açıklamasında bulunmuştur?

- A) III B) IV C) V D) VII

6. Enes'in “Geçmişle bugün arasında bağlantı kurar” ifadesi hangi öneriye yönelik bir açıklamadır?

- A) II B) III C) V D) VI

Kültürel Miras

Kültürel miras, bir toplumun üyelerine ortak geçmişlerini anlatan, aralarındaki dayanışma ve birlik duygularını güçlendiren bir hazinedir. İnsanların tarih boyunca biriktirdikleri deneyimlerin ve geleneklerin devamlılığını, geleceğin doğru kurulmasını sağlar. Kültürel miras ona miras niteliğini veren evrensel değerlerin yanında gençlere yeni öğrenme ve gelişme fırsatları sunduğu, insanlara güzel duygular ve sıcak anılar yaşattığı, yaratıcılığı ve keşfetme güdüsünü beslediği, dünyaya ve hayata bakışımıza derinlik kattığı ve hepimizin geçmişimizden öğrenecek çok şeyimiz olduğu için korunmalıdır. Kültürel miras; kimliğimizle, kültürümüzle, tarihimizle ilgili somut ve soyut değerlerin tümüdür. Somut kültürel miras; taşınır kültürel miras (tablolar, heykeller, sikkeler (eski paralar), el yazmaları, arkeolojik eserler vb.) ve taşınmaz kültürel miras (anıtlar, arkeolojik sitler, tarihi kent dokuları vb.) öğelerinden oluşur. Somut olmayan kültürel miras ise sözlü gelenekler, gösteri sanatlar ve törenler gibi öğelerden oluşur. Ülkemizde bulunan; Divriği Ulu Cami ve Darüşşifası, Göreme Milli Parkı ve Kapadokya, Nemrut Dağı Heykelleri, Pamukkale Milli Parkı, Çatalhöyük Neolitik Alanı somut kültürel mirasa örnektir. Meddahlık geleneği, Mevlevi sema törenleri, âşıklık geleneği, Karagöz, Nevruz kutlamaları, Kırkpınar yağlı güreş festivali ve geleneksel tören keşkeği ülkemizdeki soyut kültürel mirasa örnek verilebilir.

- Metne göre aşağıdaki somut kültürel miras öğelerinden hangisi diğerlerinden farklıdır?**
 - Tablolar
 - Sikkeler
 - Anıtlar
 - El yazmaları
- Metne göre aşağıdakilerden hangisi kültürel mirasın korunmasının nedenlerinden biri değildir?**
 - Geleceğin doğru kurulmasını sağlaması
 - Geçmişe takılıp kalmamızı sağlaması
 - İnsanlara güzel duygular yaşatması
 - Hayata bakışımıza derinlik katması
- Metinde geçen aşağıdaki kültürel öğelerden hangisi diğerlerinden farklıdır?**
 - Pamukkale
 - Çatalhöyük
 - Nemrut Dağı heykelleri
 - Nevruz kutlamaları
- Aşağıdakilerden hangisi metinde geçen kültürel mirasla ilgili bir ifade değildir?**
 - Bir toplumun diğer toplumdan üstün olduğu duygusunu aşılır.
 - Bir toplumun üyelerine ortak geçmişlerini anlatır.
 - Bir toplumun üyeleri arasında dayanışmayı artırır.
 - Bir toplumun üyeleri arasında birlik duygularını güçlendirir.
- Kültürel miras öğelerinden biri de doğal miras unsurlarıdır. Doğal miras unsurları kendiliğinden oluşmuş kültürel miraslardır.**

Metinde geçen hangi miras öğesi bu açıklamaya örnek verilebilir?

 - Çatalhöyük Neolitik Alanı
 - Divriği Ulu Cami ve Darüşşifası
 - Pamukkale Milli Parkı
 - Adıyaman Dağı heykelleri
- Aşağıdakilerden hangisi metinde geçen geleneksel kültürel miraslarımızdan biri değildir?**
 - Kırkpınar yağlı güreş festivali
 - Çiftçilerin punto dediği müzik ve şiir geleneği
 - Aşıklık geleneği
 - Tören keşkeği

1. Aşağıdakilerden hangisi somut olmayan kültürel mirasa örnek olarak verilemez?

- A) Destanlar
- B) Efsaneler
- C) Halk hikayeleri
- D) Tarihi kent dokuları

2. Ülkemizde bulunan kültürel varlıklardan olan Hattuşaş, Diyarbakır Kalesi, Selimiye Camii ve Çatalhöyük Neolitik Alanın ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer almaları
- B) Doğal ortamda kendiliğinden oluşmaları
- C) Somut olmayan kültürel miras olmaları
- D) İlk Çağ'da yaşamış uygarlıklara ait olmaları

3. Babür hükümdarı Şah Cihan tarafından eşi Ercüment Banu'nun ölümü üzerine Hindistan'ın Agra şehrinde yaptırdığı Tac Mahal aşağıdaki hangi kültürel mirasa örnek verilebilir?

- A) Doğal mirasa
- B) Taşınabilir somut kültürel miras
- C) Taşınmayan somut kültürel mirasa
- D) Tarihi somut olmayan kültürel mirasa

4. Aşağıda verilen merkezlerden hangisi UNESCO Dünya Miras Listesi'nde yer almış somut olan kültürel mirasımızdır?

- A) Safranbolu Şehri
- B) Kültepe Arkeolojik Alanı
- C) Harput Tarihi Kenti
- D) Sümela Manastırı

5. Deve veya manda derisinden yapılan ve tasvir adı verilen insan, hayvan veya eşya şekillerinin çubuklara takılıp arkadan yansıtılan ışıkla beyaz perde üzerinde hareket ettirildiği bir gölge oyunu türüdür. 2009 yılında ülkemiz tarafından İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsili Listesi'ne kaydedilmiştir.

Sözü edilen bu geleneksel oyun aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Meddahlık
- B) Karagöz
- C) Aşıklık geleneği
- D) Mesir Macunu Festivali

6. Ortak miras geçmişten günümüze kadar insanlığın oluşturduğu maddi ve manevi tüm değerlerdir. Bu miras bazen geçmiş dönemlerden kalan tarihi bir eser olabileceği gibi bazen de tabiat ortamında oluşmuş doğal bir güzellik de olabilir.

Buna göre ortak miras alanlarından hangisi oluşum şekliyle diğerlerinden farklıdır?

- A) Afganistan'da bulunan Cam Minare
- B) Göreme Millî Parkı ve Kapadokya
- C) Pamukkale Milli Parkı
- D) Azerbaycan'da bulunan Kobustan Millî Parkı

7. İzmir'de bulunan ve tarihte Helenistik Krallığı'nın başkenti olan antik kent, bünyesinde birçok farklı döneme ait kalıntılar bulundurulur. Osmanlı Dönemi'ne ait birçok cami, han, hamam ve ticaret merkezinin de yer aldığı Antik Kenti, UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne 2014 yılında girmiştir.

Paragrafta yer alan boşluklara aşağıdaki somut olan kültürel miras öğelerinden hangisi yazılmalıdır?

- A) Bergama
B) Efes
C) Hierapolis
D) Truva
8. Karabük şehrinin kuzeyinde yer almaktadır. 1950'lerde Anadolu'da gerçekleşen modern şehirleşmeden etkilenmemiştir. Burası ahşap evleri ve anıtsal yapılarıyla ünlüdür. Osmanlı Dönemi'nde tarım, ticaret ve ulaşım için merkez konumunda bulunan bölge, UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne 1994 yılında girmiştir.

Hakkında bilgi verilen somut olan kültürel miras öğesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnebolu
B) Hayrabolu
C) Safranbolu
D) Gelibolu
9. Aşağıda verilenlerden hangisi Türk geleneğinde görülen somut olmayan kültürel mirasa örnek verilemez?
- A) Ebru sanatı
B) Sahur geleneği
C) Türk kahvesi geleneği
D) Aşıklık geleneği

10. Osmanlı Padişahı Kanuni Sultan Süleyman'ın annesi Hafza Sultan'ın hastalığına çare bulmak için yapılan deneysel çalışmalar sonunda bir macun elde edilir. Bu macun; 41 çeşit baharat ve otlardan meydana gelmektedir. Dönemin başhekimi Merkez Efendi tarafından elde edilen bu karışımın, Hafza Sultan tarafından tüm halka dağıtılması isteği doğrultusunda; Manisa kent merkezinde bulunan Sultan Camii kubbesinden halka saçılır.

Her yıl nisan ayında yapılan bu somut olmayan kültürel mirasın adı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kırkpınar yağlı güreş festivali
B) Geleneksel tören keşkeği
C) İnce ekmek yapımı ve paylaşımı geleneği
D) Mesir macunu festivali

11. Güzel yazı yazma sanatıdır. Estetik değerler dikkate alınarak ölçülü ve nispetli bir şekilde kâmiş kalem, is ve sair el yapımı mürekkeplerle icra edilen yazı yazma sanatıdır. Türkiye'de İslam Sanatında Geleneksel Güzel Yazı" 2021 yılında UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsili Listesi'ne kaydedilmiştir.

Hakkında bilgi verilen sanat aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Minyatür
B) Çini
C) Hat
D) Tezhip

12. Tarihî varlıklar; tarihî mekânlar, tarihî eserler ve tarihî nesnelere olarak gruplandırılır. Tarihî mekân, eser ve nesnelere genellikle bir arada bulunsa da özellikleri bakımından birbirinden ayırt edilebilir.

Aşağıdakilerden hangisi tari nesnelere örnek verilebilir?

- A) Topkapı Sarayı
B) Tarihi Yarımada
C) Kaşıkçı Elması
D) Selimiye Camii

1

Telefon Alexander Graham Bell tarafından icat edilmiştir. Onun bu icadı, kısa zamanda tüm dünyaya yayılmıştır. Telefonun icadı insanların daha kolay ve etkin bir şekilde haberleşmelerini sağlamıştır.

İlk motorlu uçak Wilbur - Orville Wright kardeşler tarafından icat edilmiştir. Uçak zamanla yolcu taşımak amacıyla ve askeri alanlarda kullanılmaya başlanmıştır. Uçağın icadı uzun seyahatleri kısaltmış, ticareti hızlandırmıştır.

Ali Kuşçu, yaptığı gözlemler sonucunda Ay'ın haritasını çıkaran ilk gök bilimcidir. 15. yy'da yazdığı Risale-i fil Heye (Astronomi Risalesi) adlı kitabında gök cisimlerinin dünyaya olan uzaklıklarıyla ilgili bilgi vermiştir.

İbn-i El - Heysem'in yazdığı Kitab el Menazir (Optik Kitabı) adlı eser, görme olayının nasıl gerçekleştiğini somut delillerle ispatlamıştır.

Bilgilendirme afişinde aşağıdaki hangi çıkarım yapılabilir?

- A) Bilim insanları insanlığın somut olan kültürel mirasına katkıda bulunmuştur.
- B) Bilim insanları her zaman kendi halkı için çalışmıştır.
- C) Bilim insanları somut olmayan kültürel mirasa yönelik çalışmalar yapmıştır.
- D) İnsanlığın ortak mirası genelde maddi değerlerin tümüdür.

2 Kültürel miras, bir toplumun üyelerine ortak geçmişlerini anlatan, aralarındaki dayanışma ve birlik duygularını güçlendiren bir hazinedir. İnsanların tarih boyunca biriktirdikleri deneyimlerin ve geleneklerin devamlılığını, geleceğin doğru kurulmasını sağlar. Kültürel miras ona miras niteliğini veren evrensel değerlerin yanında gençlere yeni öğrenme ve gelişme fırsatları sunduğu, insanlara güzel duygular ve sıcak anılar yaşattığı, yaratıcılığı ve keşfetme güdüsünü beslediği, dünyaya ve hayata bakışımıza derinlik kattığı ve hepimizin geçmişimizden öğrenecek çok şeyimiz olduğunu öğretir.

Verilen metinde aşağıdaki hangi konudan söz edilmiştir?

- A) Kültürel mirasın nasıl ortaya çıktığından
- B) Kültürel mirasın faydalarından
- C) Kültürel mirasın niçin korunması gerektiğinden
- D) Kültürel mirasa kakıda bulunan toplumlardanGöreme Milli Parkı ve Kapadokya

- 3 Kapadokya, Kuzeyde Kızılırmak, doğuda Yeşilhisar, güneyde Hasan ve Melendiz Dağları, batıda Aksaray ve kuzeybatıda Kırşehir ile sınırlanan bölgede yer almaktadır. Alanın en önemli özelliği, Erciyes Dağı ve Hasandağ'ın püskürttüğü lavların erozyona uğraması ile oluşan olağanüstü kaya şekilleri ve kışın ılık, yazın serin olan ve bu nedenle her mevsim için uygun iç iklim koşulları taşıyan kayaya oyma mekanlardır. Bu nedenlerle bölge Kalkolitik Dönem'den beri devamlı yerleşim alanı olmuştur. Kapadokya; Hitit, Pers, Bizans ve Selçuklu gibi birçok farklı uygarlığın izlerini barındırır. Doğal oluşumları, yer altı şehirleri ve peri bacaları gibi alanlarıyla dünya çapında üne sahip olan bölge, UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne 1985 yılında girmiştir.

Somut kültürel miras öğelerimizden olan Kapadokya ile ilgili aşağıda verilen sorulardan hangisinin cevabı metinde yoktur?

- A) Kapadokya hangi uygarlıkların izlerini taşımaktadır?
 B) Kapadokya'da hangi alanlar yer almaktadır.
 C) Kapadokya'nın geçmiş uygarlıklar için yerleşim alanı seçilmesinin nedenleri nelerdir?
 D) Kapadokya hangi şehrin sınırları içerisinde yer almaktadır?

- 4 Kültürel miras; kimliğimizle, kültürümüzle, tarihimizle ilgili somut ve soyut değerlerin tümüdür. Tarihi kentler ve dokular, tablolar, heykeller, sikkeler, el yazmaları, arkeolojik eserler, anıtsal yapılar, somut olan kültürel mirası oluştururken; dil, gelenek, dans, müzik, ritüeller (tören) gibi öğeler de somut olmayan kültürel mirası oluşturur.

Buna göre aşağıdaki kültürel miras öğelerinden hangisi diğerlerinden farklıdır?

- A) Hattuşaş Antik Kenti
 B) Geleneksel Türk Okçuluğu
 C) Diyarbakır Surları
 D) Efes Antik Kenti

- 5 Şanlıurfa İl Kültür ve Turizm Müdürü; yaptığı açıklamada "Burada Göbeklitepe'yi önemli kılan şey ise Göbeklitepe'yi yapan insanların bu teknolojiye nasıl ulaştıkları? Çünkü tarih kitapları bize tarih öncesi çağda insanların ilkel olduğunu öğretti. Şu anda baktığımızda 12 bin yıl önce insanlar bir organizasyon etrafında birleşmişler, bu organizasyon isteğiyle birçok yapı meydana getirmişler. Tapınaklar oluşturmuşlar. Göbeklitepe, tarih öncesi dönemdeki insanların ilkel değil, gelişmiş insanlar olduklarını gösteriyor. Bu açıdan, Göbeklitepe dünyanın en önemli arkeolojik keşfidir. Göbeklitepe'yi sadece bir gruba veya bir millete mal edemeyiz,

Verilen Genel Ağ haberinde boş bırakılan alana aşağıdakilerden hangisi yazılırsa verilen açıklama anlamlı tamamlanmış olur?

- A) Göbeklitepe bu nedenle sadece Türk kültürünün bir parçası olan bir yer.
 B) Göbeklitepe insanlık tarihinin ilk yerleşim yeri olarak bilinen bir yer.
 C) Göbeklitepe tüm insanlığın mirası olarak değerlendirilen bir yer.
 D) Göbeklitepe bu nedenle çözülemeyen birçok sırları içinde barındıran bir yer.

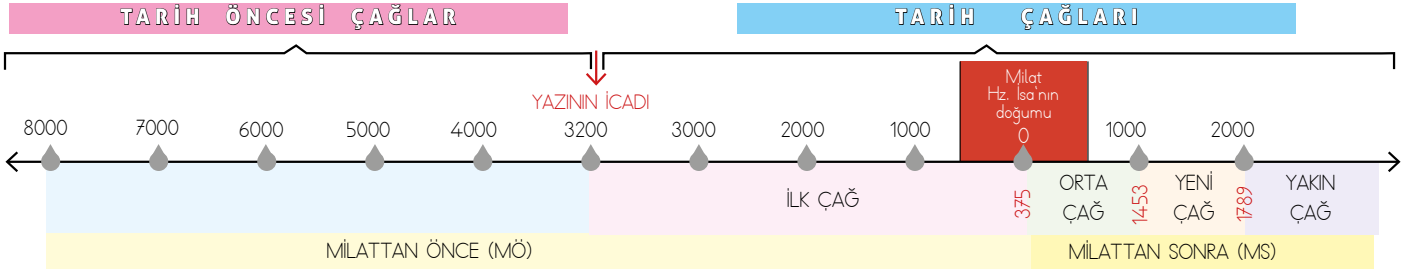
- 6 Kadın ve erkek gruplarının toplu olarak iş paylaşımı ve katılımıyla büyük kazanlarda ve açık ateşlerde, buğday ve etin birlikte pişirilmesiyle yapılan tören yemeğine keşkek, bu yemeğin etrafında gerçekleşen ritüellere de Tören Keşkeği Geleneği adı verilmektedir. Keşkek geleneği, geleneksel düğün törenleri başta olmak üzere, sünnet bayram, yağmur duası gibi toplumsal katılımın yüksek olduğu törenlerde; ortak iş gücü ve paylaşımaya dayalı olarak gerçekleştirilir.

Buna göre somut olmayan kültürel miraslarımızdan olan "Tören Keşkeği Geleneği" aşağıdakilerden hangisinin güçlenmesine katkı sağlamaktadır?

- A) Vatan sevgisinin
 B) Toplumsal dayanışmanın
 C) Dini inancın
 D) Aşıklik geleneğinin

Yönerge: Aşağıda geçmişte yaşanan olaylar verilmiştir. Bu olayların gerçekleştiği dönemleri tarih şeridine göre başlıklar halinde yazıp ardından çoktan seçmeli soruları cevaplayınız.

1.	2.	3.
• MS 1453'te İstanbul fethedildi. • MS 1492'de Amerika kıtası keşfedildi.	• MS 1789'da Fransız İhtilali yaşandı. • MS 1919'da M. Kemal Samsun'a çıktı.	• MS 375'te Kavimler Göçü yaşandı. • MS 751'de Türkler İslamiyet'e geçti.
4.	5.	
• MÖ 5000 yılında insanoğlu madenleri kullanmaya başladı. • MÖ 7000 yılında Avrupa'da Yontma Taş Devri sona erdi.	• MÖ 3200 yılında insanoğlu yazıyı icat etti. • MÖ 2000'de Anadolu'da ilk kez yazı kullanılmaya başlandı.	

1. Verilen tarihi olaylardan hangisi günümüze en yakındır?

- A) İstanbul'un fethedilmesi
- B) Mustafa Kemal'in Samsun'a çıkması
- C) Fransız İhtilali'nin yaşanması
- D) Anadolu'da ilk kez yazının kullanılmaya başlanması

2. Aşağıdakilerden hangisi yazının icadından sonra yaşanan ilk olaydır?

- A) İnsanoğlunun madenleri kullanmaya başlaması
- B) Avrupa'da Yontma Taş Devri'nin sona ermesi
- C) Anadolu'da ilk kez yazının kullanılmaya başlanması
- D) Amerika kıtasının keşfedilmesi

3. Verilen tarihi olaylardan hangisi günümüzden en uzaktır?

- A) Avrupa'da Yontma Taş Devri'nin sona ermesi
- B) İnsanoğlunun madenleri kullanmaya başlaması
- C) Türklerin İslamiyet'e geçmesi
- D) Anadolu'da ilk kez yazının kullanılmaya başlanması

4. Tarih şeridine göre insanlığın en uzun dönemi aşağıdaki hangi numaralı alana yazılmalıdır?

- A) 2
- B) 3
- C) 4
- D) 5

5. Tarih şeridine göre yılların milattan önce ve milattan sonra şeklinde ayrılmasında aşağıdakilerden hangisi esas alınmıştır?

- A) Yazının icat edilmesi
- B) Hz. İsa'nın doğumu
- C) İstanbul'un fethi
- D) Kavimler Göçü

6. Tarih şeridine göre tarihi çağlar hangi olayla başlamıştır?

- A) Yazının icat edilmesi
- B) İnsanoğlunun madenleri kullanmaya başlaması
- C) Fransız İhtilali'nin yaşanması
- D) Kavimler Göçü

7. Hangi tarihi olay Yeni Çağ'ın başlangıcı kabul edilmiştir?

- A) Amerika kıtasının keşfedilmesi
- B) Mustafa Kemal'in Samsun'a çıkması
- C) Fransız İhtilali'nin yaşanması
- D) İstanbul'un fethedilmesi

Yönerge: Aşağıda Anadolu'da ilk yerleşim yerlerinin özellikleri verilmiştir. Bu özellikleri bulunduğu illerden yola çıkarak uygun olan başlığın altına yazınız. Ardından bu yerlerin isimlerini çoktan seçmeli sorularla bulmaya çalışınız.

Anadolu'da İlk Yerleşim Yerleri

Dünyanın en eski tapınağıdır.	Batı Anadolu'da bilinen en eski yerleşmedir.	Evler kare ve dikdörtgen yapıdır.	İnsanlar inançları için bir araya gelmiştir.
Anadolu'nun ilk çiftçileri burada yaşamıştır.	Ergani ilçesinin yakınlarındadır.	İnsanlık tarihinin ilk şehir yerleşmesidir.	Evler arasında sokaklar bulunur.
Evler birbirine bitişik ve düz damlıdır.	Sokakların bulunması şehir yapısının geliştiğini gösterir.	Örencik Köyü yakınlarındadır.	Tarıma dayalı köy hayatı sürmüşlerdir.
Anadolu'da ilk köy yerleşmesidir.	Arkeoloji alanında T biçimli dikili taşlar bulunmaktadır.	Evler arasında sokaklar yoktur.	Çumra ilçesinde yer almaktadır.

1. KONYA	2. BURDUR	3. DİYARBAKIR	4. ŞANLIURFA
.....
.....
.....
.....

- Konya ilinde yer alan yerleşim yerinin adı aşağıdakilerden hangisidir?**
 - Alişar
 - Çatalhöyük
 - Truva
 - Hattuşaş
- Burdur ilinde yer alan yerleşim yerinin adı aşağıdakilerden hangisidir?**
 - Hierapolis
 - Bergama
 - Cumalıkızık
 - Hacılar
- Diyarbakır ilinde yer alan yerleşim yerinin adı aşağıdakilerden hangisidir?**
 - Çayönü
 - Efes
 - Ani Arkeolojik Alanı
 - Gordion
- Şanlıurfa ilinde yer alan yerleşim yerinin adı aşağıdakilerden hangisidir?**
 - Afrodisias
 - Göbeklitepe
 - Arslantepe
 - Kapadokya
- Anadolu'da ilk köy yerleşmesi hangi numaralı alana yazılmalıdır?**
 - 1
 - 2
 - 3
 - 4
- Anadolu'da ilk şehir yerleşmesi hangi numaralı alana yazılmalıdır?**
 - 1
 - 2
 - 3
 - 4
- Dünyanın en eski tapınağı hangi numaralı alana yazılmalıdır?**
 - 1
 - 2
 - 3
 - 4
- Batı Anadolu'da bilinen en eski yerleşme hangi numaralı alana yazılmalıdır?**
 - 1
 - 2
 - 3
 - 4

Anadolu'nun İlk Yerleşmeleri

İnsanlar havaların ısınmasıyla ovalarda, su kenarlarında yaşamaya ve toprağı işleyerek tarımsal üretime başladılar. Köyler kurarak yerleşik hayata geçtiler. Doğadaki yabani hayvanları evcilleştirerek bunlardan faydalandılar. Bitki liflerinden giyecek, topraktan ve kilden çanak çömlek yaptılar. Yerleşik yaşama ve medeniyete ait ilk yerleşim merkezleri yazıdan önceki dönemde Anadolu'da görülmektedir. Göbeklitepe, Çatalhöyük, Çayönü ve Hacılar gibi yerleşim yerleri bu dönemi aydınlatan önemli yaşam bölgeleridir. Dünyanın bilinen en eski ve en büyük tapınak yerleşkesi Göbeklitepe'de; taş aletler, heykeller ve bitki kalıntıları bulunmuştur. İnsanoğlunun, tarım ve yerleşik hayattan sonra tapınaklar yaptığı şeklindeki yaygın görüş, Göbeklitepe'nin keşfiyle tartışmaya açılmıştır. Anadolu'da yazıdan önceki dönemi en iyi yansıtan yerleşim alanlarından bir diğeri de Çatalhöyük yerleşkesidir. Çatalhöyük, tarihin ilk şehir yerleşim yeri olarak kabul edilmektedir. Çatalhöyük'te ezme ve öğütme taşlarının bulunması, buradaki insanların kendi ekmek ihtiyaçlarını karşıladıklarını göstermektedir. Ayrıca köpek ve sığır burada evcilleştirilen hayvanlar arasındadır. Dönemin önemli yerleşim merkezlerinden biri de Diyarbakır'daki Çayönü yerleşkesidir. Çayönü, tahıl üretimi ve hayvanların evcilleştirilmesine dayalı köy hayatının yaşandığı ilk yerleşmelerdendir. Yabani buğday, mercimek ve baklagillerin tarıma kazandırılması, küçükbaş hayvanların evcilleştirilmesi burada gerçekleşmiştir. Bir diğer yerleşim yeri ise Burdur ilindeki Hacılar yerleşkesidir. Batı Anadolu'nun bilinen en eski yerleşimidir. Evler arasında sokakların bulunması şehir yapısının gelişmeye başladığını göstermektedir. Burada yaşayan insanlar avcılık, tarım ve hayvancılıkla uğraşmışlardır. Hacılar Höyüğü'nün etrafı duvarlarla çevrilidir. Bu duvarlar, düşman tehlikesine karşı yapılan surların ilk örnekleridir.

- 1. Metne göre aşağıdakilerden hangisi Anadolu'da yerleşik yaşama ve medeniyete ait yerlere örnek verilemez?**
A) Hacılar B) Göbeklitepe C) Karain D) Çayönü
- 2. Metne göre yerleşik yaşama ve medeniyete ait ilk yerleşim merkezleri aşağıdaki hangi dönemden önce görülmektedir?**
A) Tarım faaliyetlerinden önceki dönem
B) Avcılık faaliyetlerinden önceki dönem
C) Hayvancılık faaliyetlerinden önceki dönem
D) Yazıdan önceki dönem
- 3. Metne göre ilk insanların aşağıdaki hangi hayat tarzı yerleşik yaşam medeniyetine örnek verilemez?**
A) Mağaralarda yaşamaları
B) Tarımsal üretime başlamaları
C) Hayvanları evcilleştirmeleri
D) Köyler kurmaları
- 4. Metne göre aşağıdakilerden hangisi insanların inançları nedeniyle de yerleşik hayata geçebileceğini kanıtlamıştır?**
A) Hacılar B) Göbeklitepe C) Çatalhöyük D) Çayönü
- 5. Metne göre Çatalhöyük'te yapılan kazılarda çıkarılan buluntulardan hangisi insanların kendi ekmek ihtiyaçlarını karşıladıklarını göstermektedir?**
A) Taş aletler
B) Ezme ve öğütme taşlar
C) Kilden yapılmış kaplar
D) Bitki kalıntıları
- 6. Metne göre aşağıdaki hangi yerleşim alanında ortaya çıkarılan duvarlar düşman tehlikesine karşı yapılan surların ilk örnekleri olarak kabul edilmektedir?**
A) Hacılar B) Göbeklitepe C) Çatalhöyük D) Çayönü
- 7. Metne göre Hacılar'da evler arasında sokakların bulunması aşağıdakilerden hangisini kanıtlamak tadır?**
A) Yerleşik yaşamın başladığını
B) Ulaşımın geliştiğini
C) Köy yaşamının başladığını
D) Şehir yapısının gelişmeye başladığını
- 8. Metne göre aşağıdakilerden hangisi Çayönü'ndeki insanların tarıma kazandırdığı ürünlerden biri değildir?**
A) Buğday B) Baklagiller C) Sebze D) Mercimek

1. Yazının icadından önceki dönemde insanın hayat tarzı avcılık ve besin toplayıcılığı şeklinde başlamıştır. İnsanoğlu, besin kaynakları bulabilmek için yer değiştirmek zorunda kalmıştır.

Bu yaşam biçimi insanların aşağıdaki hangi hayat tarzını sürmesine neden olmuştur?

- A) Göçebe hayatı
- B) Üretici hayat
- C) Yerleşik hayat
- D) Şehir hayatı

2. İklimin giderek insan yaşamına uygun hale gelmesiyle insanlar tarım faaliyetlerine başlamış ve nüfus artmaya başlamıştır.

Bu durum aşağıdaki hangi hayat tarzını ortaya çıkar-maz?

- A) Hayvanların evcilleştirilmesi
- B) Köy yaşamının başlaması
- C) İnsanların üretici konumuna geçmesi
- D) Göçebe hayatın ortaya çıkması

3. İlk köy yerleşmesi olan Çayönü'nde yapılan kazılarda ezme ve öğütme taşları, taştan tarım aletleri, buğday, nohut, bezelye, mercimeğin yanı sıra köpek, koyun, keçi ve sığır gibi hayvanlardan yararlandıklarını gösteren buluntulara rastlanmıştır.

Buna göre Çayönü'nde yaşamış insanlar ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Hayvancılıkla uğraştıkları
- B) Ekmek ihtiyaçlarını kendilerinin karşıladıkları
- C) Madencilikte geliştikleri
- D) Üretici konumda oldukları

4. Aşağıdakilerden hangisi günümüzde en erken keşfedilen dünyanın bilinen en eski ve en büyük tapınak yerleşkesidir?

- A) Diyarbakır / Çayönü
- B) Konya / Çatalhöyük
- C) Şanlıurfa / Göbeklitepe
- D) Yozgat / Alişar

5. Çatalhöyük, Çayönü ve Hacılar gibi yerleşim yerlerinde yapılan kazılarda ortaya çıkarılan kalıntılardan hangisi buralarda yerleşik hayatın varlığını kanıtlamaz?

- A) Yüksek ve kalın duvarlar
- B) Evlere ait temeller
- C) Taştan yapılmış heykelcikler
- D) Tarla sınırı olarak kullanılan çitler

6. Çatalhöyük'te yapılan kazılar sırasında ortaya çıkan buluntulardan hangileri bu bölgede şehir yerleşkesinin olduğunu göstermektedir?

- A) Bitki liflerinden yapılmış kumaş parçası
- B) Birbirine bitişik yapılmış çok sayıda konut
- C) Kemiklerden yapılmış birçok süslü takı
- D) Kilden yapılmış çanak ve çömlek

7. İnsanlık tarihinin Tarih öncesi Çağlar ile Tarih Çağları şeklinde ikiye ayrılmasında aşağıdakilerden hangisi esas alınmıştır?

- A) Ateşin bulunması
- B) Hayvanların evcilleştirilmesi
- C) Yazının bulunması
- D) Yerleşik hayatın başlaması

8. Göbeklitepe'de yapılan arkeolojik kazılarda, geçmişi 12 bin yıl öncesine dayanan bu bölgedeki insanların inanç biçimi ile dinler tarihi açısından önemli bilgiler sunmuştur.

Buna göre bir yerleşim yerinde arkeolojik kazıların yapılmasıyla aşağıdakilerden hangisinin amaçlandığı söylenemez?

- A) Gelecekle ilgili planlar yapmak
- B) İnsanoğlunun geçmiş yaşamı hakkında bilgi edinmek
- C) Yazıdan önceki dönemi aydınlatmak
- D) O dönemlere ait bilgilerin doğrusuna ulaşmak

9. Çayönü kazılarında ağaç dalları ve kamışlardan yapılmış basit yuvarlak kulübelerin zaman içinde taş temelli kerpiç yapılara dönüştüğü görülmüştür.

Bu durum Çayönü halkının aşağıdaki hangi hayat biçimine geçtiğini göstermektedir?

- A) Köy
- B) Toplayıcılık
- C) Avcılık
- D) Göçebe

10. Tarih boyunca yıkılan kentlerin kalıntıları üzerine yenileri inşa edildiğinden yerleşmelerin kurulduğu arazilerde zamanla tepecikler oluşmuştur.

Bu tepeciklere verilen ad aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çanak
- B) Höyük
- C) Kovuk
- D) Mera

11. Bölgede yaşayan insanların evleri, kare veya dikdörtgen planlıdır. Yapılar taş temel üzerine kerpiç ile inşaa edilmiştir. Evler arasında sokakların bulunması şehir yapısının gelişmeye başladığını göstermektedir. Burada yaşayan insanlar avcılık, tarım ve hayvancılıkla uğraşmışlardır.

Hakkında bilgi verilen bu yerleşim yeri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hacılar
- B) Göbeklitepe
- C) Çatalhöyük
- D) Çayönü

12. Yazı ilk kez MÖ 3200'lerde kullanılmaya başlanmıştır.

2024 yılında olduğumuza göre yazı günümüzden yaklaşık kaç yıl önce kullanılmaya başlamıştır?

- A) 6302
- B) 4276
- C) 1176
- D) 5224

1

Verilen görsel incelendiğinde yazının icadından önceki dönemde yaşayan insanların hayat tarzı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kulübe tarzı barınaklarda yaşadıkları
- B) Göçebe hayat sürdürdükleri
- C) Köy yaşamına benzer bir hayat yaşadıkları
- D) Hayvanları evcilleştirdikleri

2

Çayönü'nde ilk yerleşim MÖ. 10200 yıllarında olmuştur ve bölgede MÖ. 4200'lü yıllara kadar yaşanmıştır. 6000 yıl boyunca birbirinden farklı mimari tasarımlarda binalar bulunmuştur. Ergani bakır yataklarının dünyanın en eski maden ocakları olması nedeniyle Çayönü insanı, dünyanın başlıca yerlerinden 2 bin yıl önce bakırı işleyerek alet yapmayı başarmıştır. MÖ. 6 bin yıllarında ilk kez kilden çanak çömlek yapımı, tarım ve hayvancılığa dayalı gerçek köy yaşantısı bu bölgede gerçekleşmiştir. Çayönü, Yakın Doğu'da en erken seramik kullanımı öncesi yerleşim merkezi olması açısından büyük önem taşır.

Metinde Çayönü'nde yaşayan insanların aşağıdaki hangi uğraşından söz edilmemiştir?

- A) Avcılık
- B) Madencilik
- C) Çiftçilik
- D) Hayvancılık

3

Çatalhöyük'te evler birbirine bitişik ve düz damlı olarak aynı planda inşa edilmişti. Bununla birlikte her evin duvarı ayrıydı. Duvarların bitişik olması nedeniyle evler arasında sokaklara yer verilmemişti. Her yeni ev yanındakine göre biraz daha yüksekte inşa ediliyor ve evlere giriş damlarda açılan kapılardan sağlanıyordu. İnsanlar evlerine girip çıkarken damlara kurulu merdivenleri kullanıyordu. Tek katlı olan Çatalhöyük evlerinin yapımında kerpiç, ağaç, kil ve kamış kullanılmıştır. Damlar kerpiç duvarların ve şehrin güneyindeki ormandan elde edilen ağaç direklerin üzerine oturtulmuştur. Kamışla kapatılan damların üzeri sıkıştırılmış kil toprakla kaplanarak sağlamlaştırılmıştır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Çatalhöyük'teki şehir yapısının özelliklerinden biri değildir?

- A) Sokakların bulunmaması
- B) Evlerin çok katlı olması
- C) İnşaat malzemesi olarak toprak ve ağaç kullanılması
- D) Evlerin aynı planda inşa edilmesi

4

Bilim insanları geçmişten günümüze kadar uzanan zaman sürecini hem araştırmayı hem de öğrenmeyi kolaylaştırmak amacıyla çağlara ayırmışlardır. Önemli bir olayla başlayıp önemli bir olayla biten tarihteki en uzun zaman dilimine "çağ" adı verilir. Hz. İsa'nın doğumu "milat" (başlangıç) olarak kabul edilmiş ve bu tarih 0 (sıfır) olarak alınmıştır. Hz. İsa'nın doğumundan önceki yıllara milattan önce (MÖ), sonraki yıllara ise milattan sonra (MS) denilmiştir. Yazının icadından önceki döneme "tarih öncesi çağlar" yazının icadından sonraki döneme ise "tarih çağları" adı verilmiştir.

Metinde aşağıdaki hangi sorunun cevabı yoktur?

- A) Bilim insanları zamanı niçin çağlara ayırmıştır?
- B) Tarihi çağlar hangi icat ile başlamıştır?
- C) İlk takvim hangi uygarlık tarafından düzenlenmiştir?
- D) Tarihteki en uzun zaman dilimi hangi isimle anılmaktadır?

5 Buzul Çağı sonrasında Konya Ovası'nda oluşan göl yeni kurumaya başladığı için bu bölge o zamanlar yer yer bataklık alanlara sahipti. Çevrede yerleşmek için daha kuru alanlar da vardı elbette ama Çatalhöyük'lüler köylerini, zengin kaynak sağlayan Çarşamba Irmağı'nın kıyısına kurmuşlardı. Köyü kurdukları alan hem bu kaynaklara yakın hem de besin kaynakları açısından zengindi. Öylesine yararlandılar ki bu topraklardan köy büyüdükçe büyüdü, geniş bir alana yayıldı. Sayıları arttıkça arttı, nüfusları on binleri buldu. Ancak bildiğimiz kadarıyla bu büyük ve kalabalık köyün günümüzde olduğu gibi bir yöneticisi yoktu. Herhâlde birbirlerine saygılı insanlardı ve ortak kararlar alarak organize olabiliyorlardı.

Buna göre Çatalhöyük'ün gelişip şehir haline dönüştürmesinde aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

- A) Bataklığın kurutulması
- B) Nehir kıyısında kurulması
- C) Yöneticisinin olmaması
- D) Birbirlerine saygılı olmaları

6 İnsanın geçmişini, sosyal ilişkilerini ve inançlarını öğrenmek geçmişten günümüze ulaşan izlerin incelenmesine bağlıdır. Bunun için höyük denilen yerleşim yerleri, yaşam alanları, tapınaklar, mezarlar ve doğal çevre araştırılır. Bu araştırma arkeoloji biliminden faydalanılarak yapılır. Arkeoloji; kazı yoluyla toprak ve su altındaki maddi kalıntıları ortaya çıkarıp inceleyen bilim dalıdır. Arkeoloji alanında çalışan bilim insanlarına arkeolog denir.

Buna göre arkeoloji bilimi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Yazının icadı sonrasında olayların kaydedildiği belgelerin ortaya çıkmasını sağlar.
- B) İnsanlar arasındaki ilişkileri inceler.
- C) İnsanoğlunun geçmiş yaşamı hakkında bilgi edinmemizi sağlar.
- D) Geleceğe yön vermemizi sağlar.

7 Tarih Öncesi Dönem'de insanlar tabiata bağlı bir hayat sürdürdüler. Yiyecek bulmak için bütün gün dolaşan insanlar gece olunca mağaralar, kuytu yerler ve ağaç kovukları gibi doğal barınaklara çekildiler. Daha sonra taşın aletler yaparak vahşi hayvanlara karşı kendilerini korudular ve onların etinden ve postlarından faydalandılar. Daha sonraki süreçte insanlar bu yabancı tahılları ıslah ederek kendi kontrolünde planlı bir üretim faaliyetine başladılar. Hayvanları evcilleştiren ve üretici konuma geçen insanlar günümüzdeki köy yaşamına benzer yaşam biçimleri oluşturdular. Nüfusun artmasıyla birlikte şehirler oluşturdular.

Metne göre insanoğlunun hayat tarzında geçirdiği aşamalar aşağıdakilerin hangisinde doğru bir şekilde sıralanmıştır?

- A) Toplayıcılık–avcılık–tarım–medeniyet
- B) Medeniyet–tarım–avcılık–toplayıcılık
- C) Avcılık–toplayıcılık–medeniyet–tarım
- D) Tarım–toplayıcılık–medeniyet–avcılık

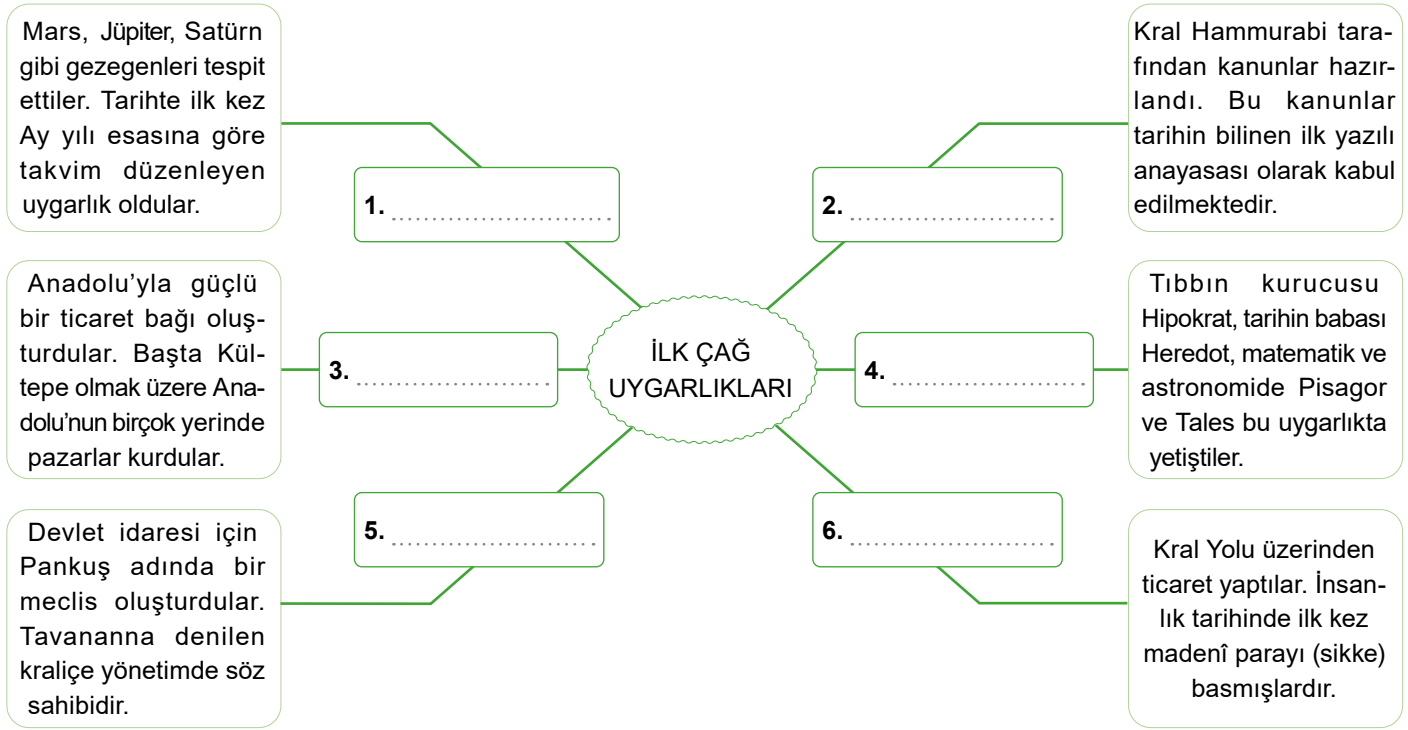
8 Hacılar kazılarında bulunan yapılar, kare veya dikdörtgen planlıdır. Yapılar taş temel üzerine kerpiç ile inşaa edilmiştir. Evlerin içlerinde kutsal alan ve çanak çömlek atöyelleri bulunmuştur. Yerleşimin etrafında yine kerpiçten inşaa edilmiş bir duvar yer almaktadır. Bu yapısı ile Hacılar bir kent görünümündedir. Yapılan kazılarında bulunan kömürleşmiş arpa ve buğday tanelerinden, burada yaşayan halkın tarımla uğraştığı belirlenmiştir. Hacılar'da bulunan en önemli aletlerin başında boyalı çanak çömlek gelmektedir. Kırmızı renkte olan ve üzerinde geometrik figürler olan bu çanak, çömlekler arkeolojide önemli bir yer tutmaktadır. Hacılar'da ayrıca taş aletlerin yanında bakır da kullanılmaya başlanmıştır.

Metinde Hacılar ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Şehirleşmenin bulunduğu bir bölgedir.
- B) Halkı üretici durumundadır.
- C) El sanatları gelişmiştir.
- D) Doğu Anadolu'daki ilk köy yerleşmesidir.

Yönerge: Aşağıda verilen bilgilerin Mezopotamya ve Anadolu uygarlıklarından hangilerine ait olduğunu bulunuz. Bu bilgilere bağlı olarak çoktan seçmeli soruları çözünüz.

1. Hangi numaralı alanda yazılan bilgi Anadolu'da yaşamış uygarlığa aittir?
A) 1 B) 2 C) 3 D) 4
2. 1 numaralı alandaki Mezopotamya uygarlığı aşağıdaki hangi bilim dalında gelişme göstermiştir?
A) Matematik B) Kimya C) Astronomi D) Fizik
3. Hangi uygarlıkta devlet idaresinde etkili olan kadınlar erkeklerle eşit konumdadır?
A) İyonlar B) Hititler C) Asurlar D) Lidyalılar
4. Hangi numaralı alandaki uygarlık bilim alanında büyük gelişme kaydetmiştir?
A) 2 B) 3 C) 4 D) 5
5. Ticaret alanında büyük bir gelişme göstermiş Anadolu uygarlığı hangi numaralı alanda yer almaktadır?
A) 6 B) 5 C) 3 D) 2
6. Ticaret faaliyetleri sayesinde aşağıdaki hangi uygarlık Mezopotamya ile Anadolu arasında kültürel bir etkileşim sağlamış olabilir?
A) Lidyalılar B) Asurlar C) Babiller D) İyonlar
7. Hangi numaralı alanda yazılan İlk Çağ uygarlığı hukuk alanında büyük bir gelişme kaydetmiştir?
A) 1 B) 5 C) 3 D) 2
8. Yukarıdaki etkinlikte aşağıdaki hangi alanla ilgili bilgiye yer verilmemiştir?
A) Ekonomi B) Siyasi
C) Sanat D) Bilim

Yönerge I. Adım: Aşağıda İlk Çağ uygarlıklarına ait bilgilerden "X" sembolle gösterilenler yanlış verilmiştir. Önce doğru olanı bulup bu bilgi ile birlikte uygarlığın ismini boşluklara yazınız. Ardından yanlış bilginin düzeltilmesi için II. adıma geçiniz.

Çivi yazısını kullanarak tarihte yazıyı icat eden ilk uygarlıktır.

Başta Kayseri (Kültepe) olmak üzere Anadolu'da ticari pazarlar kurdular.

X Hititler tarafından hazırlanmış Hammurabi Kanunları tarihin bilinen ilk yazılı anayasadır.

X İyonlar objektif (tarafsız) tarih yazıcılığını başlatan uygarlıktır.

Anadolu'da Kral Yolu üzerinde yaptıkları ticaret sayesinde zengin oldular.

Anadolu'da kurulan ilk uygarlıktır.

Mimaride de gelişme gösterdiler. En görkemli sanat eserleri Babil Kulesi ile Babil'in Asma Bahçeleri'dir.

Anadolu'da denizcilikte oldukça ilerlemiş uygarlıktır.

X Urkagina Kanunları Anadolu uygarlıklarından Asurlara aittir.

X Urartular oluşturdukları özgür düşünce ortamı sayesinde bilim alanında çok ileri gittiler.

X Babiller Anadolu insanına çivi yazısını öğreterek onların Tarih Çağlarına geçmesini sağladılar.

X Mezopotamya uygarlıklarından Hititler tarihte ilk kez parayı icat ettiler.

Mezopotamya Uygarlığı

1. Uygarlığın Adı:

.....

.....

Anadolu Uygarlığı

4. Uygarlığın Adı:

.....

.....

Anadolu Uygarlığı

2. Uygarlığın Adı:

.....

.....

Mezopotamya Uygarlığı

5. Uygarlığın Adı:

.....

.....

Mezopotamya Uygarlığı

3. Uygarlığın Adı:

.....

.....

Anadolu Uygarlığı

6. Uygarlığın Adı:

.....

.....

Yönerge II. Adım: Yanlış olan bilgileri aşağıdaki çoktan seçmeli sorularda verilen ipuçlarından faydalanıp düzeltiniz ve ait olduğu başlığın altına götürüp yazınız.

1. **İpucu:** Yazının icadıyla birlikte yazılı hâle gelen hukuk kurallarının ilk örnekleri Kralı Urkagina tarafından çıkarılmıştır. MÖ 2375'te tarihin bilinen ilk yazılı hukuk metnini ortaya koyan Urkagina Mezopotamya'da başka uygarlıklara örnek oldu.

Buna göre Urkagina Kanunları aşağıdaki Mezopotamya uygarlıklarından hangisine aittir?

- A) Babiller
B) Sümerler
C) Asurlar
D) Elamlar

2. **İpucu:** Mezopotamya'nın doğal kaynaklardan yoksun olması nedeniyle ticaret alanında ön plana çıktılar. Bunun için en önemli geçim kaynağı ticaret olmuştur. Anadolu'nun pek çok yerinde ticaret merkezleri kurdular. Bu sayede yazıyı Anadolu'ya taşıdılar. Dünyanın bilinen ilk kütüphanesini oluşturdular.

Buna göre Çivi yazısını Anadolu'ya taşıyan Mezopotamya uygarlığı hangisidir?

- A) Akadlar
B) Sümerler
C) Asurlar
D) Elamlar

3. **İpucu:** Hammurabi Kanunları Sümer Kanunları'na göre çok ağırdır. Bu yasalar "kısasa kısas" esasına dayanırdı. Bu esasa göre işlenen suç, işleyene aynen uygulanırdı. Bu kanunlar Mezopotamya'nın en gelişmiş yasalarını hazırladı.

Buna göre Mezopotamya'nın en gelişmiş yasaları aşağıdaki hangi uygarlığa aittir?

- A) Akadlar
B) Lidyalılar
C) Asurlar
D) Babiller

4. **İpucu:** Zengin maden yatakları ve verimli toprakları ile öne çıkmıştır. Altın madeni ve kuyumculuk sanatı ile tanınmıştır. İnsanlık tarihinde ilk kez madenî parayı (sikke), ücretli askerlerinin maaşlarını ödemek için icat ettikleri tahmin edilmektedir.

Buna göre parayı icat eden Anadolu uygarlığı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Lidyalılar
B) Urartular
C) İyonlar
D) Frigler

5. **İpucu:** Devlet işleri için Pankuş denilen meclis oluşturdular. Asurlardan öğrendikleri çivi yazısı ile kendilerine özgü olan hiyeroglif denilen resim yazısını kullandılar. Önemli gördükleri olayları anal (yıllık) denilen kil tabletlere yazdılar. Böylece objektif tarih yazıcılığını başlatılar.

Buna göre tarafsız tarih yazıcılığını başlatan Anadolu uygarlığı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Lidyalılar
B) Urartular
C) Hititler
D) Frigler

6. **İpucu:** Akdeniz, Marmara ve Karadeniz'de ticari koloniler kurdular. Özgür düşünce ortamı sayesinde bilim alanında önemli gelişmelere öncülük yaptılar. Tıp biliminin kurucusu Hipokrat, yuvarlak bir dünya haritası hazırlayan Hekataios, tarihin babası sayılan Herodot, matematik ve astronomide Pisagor ve Tales burada yaşamıştır.

Buna göre bilim alanında çok ileri giden Anadolu uygarlığı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Lidyalılar
B) İyonlar
C) Hititler
D) Frigler

Anadolu Uygarlıkları

Anadolu iklimiyle, yeryüzü şekilleriyle tarım ve hayvancılık gibi ekonomik faaliyetleriyle yaşamaya elverişli bir coğrafyadır. Asya ve Avrupa kıtaları arasında yer aldığından çok fazla göç almıştır. Bu nedenle Anadolu, tarih öncesi devirlerden itibaren birçok uygarlığın yaşadığı bir yer olmuştur.

Hititler İlk Çağ'da Anadolu'da kurulduğu bilinen ilk devlettir. Hititlerin başkenti Çorum'un Boğazkale ilçesinde bulunan Hattuşaş şehriydi. Hitit krallarına yönetimde "Tavananna" adı verilen kraliçe yardımcı olurdu. Soylulardan oluşan "Pankuş" meclisi de krallara yönetimde yardımcı olan bir kurumdu. Hititler, Mısırlılar ile yaptıkları savaş sonunda dünyanın ilk yazılı antlaşması olarak bilinen Kadeş Antlaşması'nı MÖ 1280 yılında imzalamışlardır. Hitit kralları, tanrılarına hesap vermek amacıyla kendi dönemlerindeki olayları anal adı verilen yıllıklara yazdırmışlardır. Anallar tarih yazıcılığının ilk örnekleridir.

İyonlar Ege kıyılarında şehir devletleri hâlinde kurulmuştur. İzmir'de kurulan bu şehir devletlerine "polis" adı verilmiştir. Özgür düşünce ortamı sayesinde bilim alanında önemli gelişmelere öncülük yapmışlardır. Bu dönemde Hipokrat tıp, Pisagor matematik, Herodot tarih, Diyojen ise felsefe alanında yaptığı çalışmalar ile insanlığa katkı sağlamıştır. İyonlar, günümüzde kullanılan Latin alfabesinin oluşumuna katkı sağlamışlardır.

Lidyalılar madencilik, tarım ve hayvancılıkla uğraşmış en önemli geçim kaynağı ise ticaret olmuştur. Takas yoluyla ticarete zorlanan Lidyalılar tarihte parayı icat eden ilk uygarlık olmuştur. Kendi ülkelerinden başlayıp Mezopotamya'ya kadar uzanan Kral Yolu, Lidyalıları zenginleştirmiştir. Kral Yolu, devletler arasındaki ticareti geliştirmiş ve uygarlıklar arasındaki kültürel etkileşimi artırmıştır.

1. Metne göre tarihteki ilk yazılı antlaşma aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Verdun Antlaşması B) Serav Antlaşması
C) Zitvatorok Antlaşması D) Kadeş Antlaşması

2. Metne göre Hititlerde tarih yazıcılığına verilen ad aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anal B) Kronik
C) Vakayiname D) Risale

3. Metne göre aşağıdakilerden hangisi Anadolu'nun uygarlıklar tarafından tercih edilmesinde etkili olan nedenlerden biri değildir?

- A) Yeryüzü şekillerinin uygun olması
B) Nüfusun yoğun olması
C) İklim koşullarının iyi olması
D) Ekonomik faaliyetler için elverişli olması

4. Metne göre İyonlar daha çok hangi alanda insanlığa katkıda bulunmuş bir uygarlıktır?

- A) Ticari B) Mimari
C) Bilim D) Sosyal

5. Metne göre Hititlerde krallara ülke yönetiminde yardımcı olan meclisin adı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Pankuş B) Polis
C) Site D) Senato

6. Metne göre Lidyalılar daha çok hangi alanda ön plana çıkmış uygarlıktır?

- A) Hayvancılık B) Tarım
C) Madencilik D) Ticaret

7. Metinde sözü edilen Kral Yolu'nun insanlığa en önemli katkısı aşağıdakilerden hangisi olmuştur?

- A) Takas yoluyla yapılan ticareti geliştirmesi
B) Uygarlıklar arasında kültürel etkileşimi artırması
C) Kralların kullandığı yol olması
D) Mesafeleri kısaltması

8. Metinde İyon Uygarlığı'nda bilimin gelişmesine aşağıdaki hangi durum neden olarak gösterilmiştir?

- A) Kralların ülkede baskı uygulaması
B) Deniz kenarında kurulan bir uygarlık olması
C) Ülkede özgür düşünce ortamının bulunması
D) Ticaretin çok gelişmesi

1. Ülkesinde özgür düşünce ortamı oluşturarak birçok bilim insanı yetiştiren İlk Çağ Uygarlığı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İyonlar
- B) Sümerler
- C) Lidyalılar
- D) Asurlar

2. Tarihte bilinen yazılı ilk antlaşma olan Kadeş Antlaşması aşağıdaki uygarlıklardan hangileri arasında imzalanmıştır?

- A) İyonlar–Asurlar
- B) Hititler–Mısırlar
- C) Babiller–Sümerler
- D) Urartular–Lidyalılar

3. Anadolu iklimiyle, yeryüzü şekilleriyle tarım, hayvancılık gibi ekonomik faaliyetleriyle yaşamaya elverişli bir coğrafyadır. Asya ve Avrupa kıtaları arasında yer aldığından çok fazla göç almıştır. Bu nedenle Anadolu, tarih öncesi devirlerden itibaren birçok uygarlığın yaşadığı bir yer olmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi Anadolu uygarlıklarından biri değildir?

- A) Lidyalılar
- B) Hititler
- C) İyonlar
- D) Sümerler

4. Toros Dağlarından başlayıp Basra Körfezi'ne kadar uzanan Dicle ve Fırat Nehirleri arasında kalan bölgeyeadı verilmiştir

Verilen açıklamada boş bırakılan alana aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Amuderya
- B) Mezopotamya
- C) Medeniyetler Beşiği
- D) Ana yurt

5. Mezopotamya'da kurulan ilk uygarlık olup büyük tapınaklar inşa ederek Ay yılı esaslı takvimi bulmuşlardır. Tarihte yazıyı kullanan ilk uygarlıktır.

Hakkında bilgi verilen Mezopotamya uygarlığı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sümerler
- B) Asurlar
- C) Babiller
- D) Hititler

6. Babil Kralı Hammurabi sert kanunlar hazırlamıştır. Bu kanunlarda; aile, miras ve kişi haklarına yer vermiştir.

Buna göre Babil Kralı Hammurabi aşağıdaki alanların hangisinde çalışmalar yapmıştır?

- A) Hukuk
- B) Astronomi
- C) Edebiyat
- D) Tarih

7. Sümerler ziggurat denilen büyük tapınaklar inşa etmişlerdir. Bu yapılar piramide benziyordu. Asansörün icadına daha binlerce yıl olduğu için Sümerler yapının üst katlarına merdivenle çıkıyorlardı. Zigguratlar hem okul hem gözlemevi hem de tarım ürünlerinin saklandığı depolardı.

Buna göre Sümerlerde zigguratların aşağıdaki amaçlardan hangisi için kullanıldığı söylenemez?

- A) Dini
- B) Bilim
- C) Eğitim
- D) Askeri

8. Kara kolonileri kurup yaptıkları ticaret yolları sayesinde Anadolu'yla güçlü bir ticaret bağı oluşturmuştur. Bu ticaret faaliyetleriyle, Sümerlerden öğrendikleri yazıyı Anadolu'ya getirmiş ve burada tarih çağlarının başlamasını sağlamışlardır. Başta Kaniş (Kültepe) olmak üzere Anadolu'nun pek çok yerinde pazarlar kurmuştur.

Hakkında bilgi verilen uygarlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sümerler
- B) Hititler
- C) Asurlular
- D) Babiller

9. Pankuş adında bir meclis oluşturdular. Tavananna denilen kraliçe yönetimde söz sahibi olmuştur. Hazırladıkları kanunlarında evlenme, boşanma, nikâh ve nişan gibi aileyle ilgili hususlara yer verilmiştir. Hititler, gelişmiş hukuk kurallarıyla kadın haklarına kanunlarında yer vermiştir. Anal denilen yıllıklar tutmuşlardır.

Hakkında bilgi verilen uygarlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sümerler
- B) Hititler
- C) Lidyalılar
- D) Babiller

10. Aşağıdakilerden hangisi Hititlerde demokratik uygulamaların olduğunu gösterir?

- A) Yönetimde Pankuş Meclisi'nin bulunması
- B) Anal denilen tarih yazıcılığının olması
- C) Çok tanrılı inanca sahip olmaları
- D) Anadolu medeniyetlerinin temelini oluşturmaları

11. İyonlarda demokratik bir yönetim anlayışı vardı. Bu yönetim anlayışı sayesinde özgür düşünce yayılmış bilim, sanat, tıp, astronomi, sanat, felsefe alanlarında ilerleme kaydedilmiş ve birçok bilim insanı yetişmiştir.

Aşağıdakilerden İyon Uygarlığı'nda yetişen bilim insanlarından biri değildir?

- A) Hipokrat
- B) İbn-i Sina
- C) Pisagor
- D) Herodot

12. Hititlerin altın, bakır, gümüş ve demiri işleyerek yaşamlarını kolaylaştıran araç gereçler yapmaları hangi alanda faaliyet yürütüklerini göstermektedir?

- A) Ticaret
- B) Madencilik
- C) Tarım
- D) Askeri

1 Zigguratlar Mezopotamya'ya özgü bir terimdir. Tanrıdağı anlamındadır. Mezopotamya uygarlıkları olan Babiller ve Asurlar tarafından yapılan, tabandan başlayarak tepeye doğru kat kat yükselen, giderek küçülen teraslardan oluşan, zirvesinde bir tapınak bulunan ve yanlarında bir merdiven sistemi yer alan kademeli bir kuledir. Piramitlere benzeyen bu tapınaklar dini mekânların dışında aynı zamanda hasat yapılan ürünlerin fazlasının depolandığı; matematik, botanik, zooloji ve coğrafya derslerinin verildiği ve üst kademesinde bir rasathanenin bulunduğu mekânlardır.

Buna göre zigguratlar ile ilgili;

- I. tahıl ambarı olarak kullanıldığı,
- II. okul olarak kullanıldığı,
- III. gözlemevi olarak kullanıldığı,
- IV. çok fonksiyonlu bir mekân olduğu

özelliklerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) I ve III	B) I ve IV
C) II, III ve IV	D) I, II, III ve IV

2 Çok uzun zaman önce insanlar Fırat ve Dicle nehirleri arasına yani Mezopotamya'ya gelip yerleşmişlerdir. Tarım yapmaya başlamışlar ve hayvanları evcilleştirmişlerdir. Önce köyler inşa etmişlerdir. Köyler büyümüş kralların yönettiği kentlere dönüşmüştür. Kentler de zamanla devletler hâlini almıştır. Tapınaklar ve saraylar yapmışlardır. Yazıyı kullanmaya başlamışlar, böylece eğitim, bilim ve sanat gelişmiş, büyük bir medeniyet hâline gelmişlerdir.

Buna göre yerleşik hayata geçen insanların;

- I. ekonomik,
- II. kültürel,
- III. sosyal

alanların hangilerine doğrudan katkıda buldukları söylenebilir?

A) Yalnız I	B) Yalnız III
C) I ve II	D) I, II ve III

3 Asurbanipal, Asur Devleti'nin en meşhur hükümdarıdır. Asurbanipal hem kral hem komutan hem rahip hem de bir bilim insanıdır. Eğitime, bilime önem vermesi ve kendisinin de bilimsel çalışmalar yapması ünlü olmasında etkili olmuştur. Çünkü o dönemde kralların çoğu okuma–yazma bile bilmezlerdi. Asurbanipal Dönemi'nde başkent Ninova'da yapılan kütüphane tarihte bilinen ilk kütüphanedir. Bu kütüphanede tıp, hukuk, tarih ve dualarla ilgili kitaplar yer almıştır. Elbette kitap dediğimizde aklınıza evde, okulunuzda gördüğünüz, sahip olduğunuz kâğıttan yapıma kitaplar gelmesin. Asurların kitapları kil tabletler şeklindedir ve bu kitaplar Sümerlerden kalma çivi yazısı ile yazılmıştır. Asurlar çivi yazısını yalnızca kitaplarında kullanmamıştır. Alıp sattıkları ürünleri kil tabletlere yazarak ekonomik faaliyetlerini daha kolay gerçekleştirmişlerdir.

Metinde verilen bilgilere göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Asur kralları okuma–yazma bilen kişiler arasından seçilmektedir.
- B) Asur Kralı Asurbanipal tüm yetkileri elinde tutan çok yönlü bir kraldır.
- C) Tarihte bilinen ilk kütüphane Asur Devleti Dönemi'nde yapılmıştır.
- D) Asurlar, Sümerlerden yazı açısından etkilenmişlerdir.

4 Hammurabi Kanunları devlet yönetimine ilişkin hükümler içerdiğinden tarihin bilinen ilk yazılı anayasası olarak kabul edilir. Hammurabi Kanunlarına göre; sağlam yapılmadığı için yıkılarak içindekilerin ölümüne sebep olan binanın ustası da öldürülür Bir insan, kendisi ile eşit olan birinin dişini kırarsa onun da dişini kırılır.

Buna göre Hammurabi Kanunları için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Dişe diş, göze göz ilkesinin esas alınmıştır.
- B) Hukuk kuralları dine dayandırılmıştır.
- C) Cezalar para karşılığında affedilmiştir.
- D) Vatana ihanet ölümle cezalandırılmıştır.

5 İyonyalıların yaşadığı Batı Anadolu sahil şeridine İyonya denir. İyonlar şehir devletleri şeklinde yaşamış, belirli bir başkentleri olmamıştır. İyonlarda baskıcı bir yönetim olmadığı için özgür düşünce gelişmiştir. Bu durum coğrafya, tıp ve matematik gibi birçok alanda gelişmelerin yaşanmasını sağlamıştır. Ayrıca İyonlar'da birçok bilim insanı yetişmiştir. Filozof Tales burada doğmuş ve büyümüştür. Kendisi daha önce kimsenin aklına getirmedığı soruları sormuştur. Dünya nasıl oluştu? Evrenin ilk maddesi neydi? gibi pek çok soruya yanıt aramıştır. Tıp biliminin kurucusu olan Hipokrat, tarihin babası Herodot da burada yetişmiştir.

Buna göre İyonya hakkında aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğrudur?

- A) Bilim gelişmiş ve birçok bilim adamı yetişmiştir.
- B) Kara ticaretinde deniz ticaretine göre daha fazla gelişmişlerdir.
- C) Anadolu uygarlıklarıyla uzun süren savaşlar yapmışlardır.
- D) Güçlü bir yönetim sistemi uygulamışlardır.

6 Fırat ve Dicle nehirleri arasında kalan bölgeye Mezopotamya denir. Mezopotamya'ya yerleşen uygarlıklar tarımla uğraşmış ve hayvanları evcilleştirmişlerdir. Önce köyler inşa etmişler sonra inşa edilen bu köyler kralların yönettiği kentlere dönüşmüştür. Kentler de büyüyerek devlete dönüşmüştür. Tapınaklar ve saraylar yapmışlardır. Yazıyı kullanmışlardır. Yazıyla birlikte eğitim ve bilim gelişmiştir. Sümerler, Asurlar ve Babiller Mezopotamya'da kurulmuş olan uygarlıklardan bazılarıdır. Verilen bu bilgileri yazı sayesinde öğrendik. Yazının bulunması tarihin başlangıcı kabul edilmiştir. Yazıyı bulan Sümerler'dir. MÖ 3200'lerde, Sümerler çubukla yumuşak kilden hazırlanmış tabletler üzerine yazıyorlardı. Daha sonra bu tabletleri güneşte kurutuyorlardı. Bu yazıdaki harfler çiviye benzediği için çivi yazısı olarak adlandırılmıştır. Sümerler, Mezopotamya'da kurulan diğer devletleri etkilemiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Mezopotamya'da devletlerin ortaya çıkması aşama aşama gerçekleşmiştir.
- B) Mezopotamya'da Sümerler, Babiller ve Asurlar dışında da devletler kurulmuştur.
- C) Mimari alanda çalışmalar yapılmıştır.
- D) Sümerler astronomi ile ilgili çalışmalarda bulunmuşlardır.

7 Aşağıda İlk Çağ'da Anadolu'daki bazı medeniyetlerin haritası verilmiştir.

Buna göre aşağıdaki yorumlardan hangisini yapamayız?

- A) Hititler Anadolu'nun ortasında yer almaktadır.
- B) İyonlar denizcilik faaliyetlerinde bulunma imkanına sahiptir.
- C) Lidyalılar birçok konuda Hititleri örnek almıştır.
- D) Farklı uygarlıklar aynı coğrafyada yaşamışlardır.

8 Sümerler, Mezopotamya'da kurulan ilk medeniyettir. İnsanlık tarihi bakımından önemli olan çivi yazısını icat etmişlerdir. Tekerleği icat etmeleri ulaşım alanında kolaylık sağlamıştır. Çok katlı tapınaklar inşa etmişlerdir. Bu yapıları tapınak, tahıl ambarı ve gözlemevi olarak kullanmışlardır. Astronomi çalışmaları sonucunda Ay yılı takvimini bulmuşlardır.

Buna göre Sümerler için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Çok tanrılı inanca sahiptirler.
- B) Bilimsel alanda çalışmalar yapmışlardır.
- C) Döneminin en güçlü devletidir.
- D) Ticareti geliştirerek zenginleşmişlerdir.

Aşağıdaki sorulara verilen kavramlardan uygun olanı seçerek cevap veriniz.

Ziggurat, Sanat mirası, Hipokrat, Heredot, Edebiyat mirası, Çin Seddi, Urkagina Kanunları Tezhip, Rize, Düşünce mirası, Konya, Dügün, Antik kent, Göbeklitepe, Çağ, Milat, Arkeloji, Hacılar, Çatalhöyük, Höyük, Çayönü, Milattan önce, Miras, Milattan sonra, Polis, Sümerler, Asurlar, İyonlar, Hititler, Sit alanı, Babiller, Pankuş, Anal, Astronomi, Lidyalılar, Site, Rasathane, Kaniş (Kültepe), Ortak miras, Kadeş, hiyeroglif, UNESCO, Çivi yazısı, Hammurabi Kanunları, Arkeolog,

- Bir neslin kendisinden sonra gelecek kuşaklara bıraktığı her şeye ne denir?
Cevap:
- Birleşmiş Milletlerin eğitim, bilim ve kültür örgütüne verilen ad hangisidir?
Cevap:
- Adıyaman Nemrut Dağı heykelleri hangi ortak miras ögesi içinde yer alır?
Cevap:
- Geçmişteki tüm insanlık tarihini içine alan maddi ve manevi değerlerin tümüne ne denir.
Cevap:
- Geçmişteki uygarlıklara ait kent ve kent kalıntıları ile önemli tarihi olayların yaşandığı yerlerin korunması gerekli alanlara ne denir?
Cevap:
- Aristo'nun görüşlerinin ve Mevlana'nın hoşgörü anlayışı hangi ortak miras ögesi içinde yer alır?
Cevap:
- Tarihte ilk Türk devleti olan Hunlara ait Oğuz Kağan Destanı hangi ortak miras ögesi içinde yer alır?
Cevap:
- Uzaydan dünyaya bakıldığında görülebilen insan eliyle yapılmış tek eser hangisidir?
Cevap:
- Bir tür kitap süsleme sanatı olup aynı zamanda somut olmayan ortak miras kültür ögesi hangisidir?
Cevap:
- Türkiye'de çay üreticilerinin ve çay fabrikalarının en yoğun olduğu çay kültürünün merkezi sayılan ilimiz hangisidir?
Cevap:
- Tasavvufi bir tören olan Sema Töreni her yıl hangi ilimizde düzenlenmektedir?
Cevap:
- Hangi eğlence kültürümüz somut olmayan ortak miras kültür ögesine örnek verilebilir?
Cevap:
- Binlerce yıl öncesinde kurulan ve insanların yaşadığı yerleşim alanlarının günümüze kadar ulaşmış kalıntılarına ne denir?
Cevap:
- Şanlıurfa sınırları içinde yer alan ve tarihinin ilk tapınağı olarak bilinen yerleşim yerinin adı nedir?
Cevap:
- Önemli bir olayla başlayıp önemli bir olayla biten tarihteki en uzun zaman dilimine ne ad verilir?
Cevap:
- Tarih hesaplamalarında Hz. İsa'nın doğduğu kabul edilen güne ne isim verilir?
Cevap:
- Kazı yolu ile toprak ve su altındaki maddi kalıntıları ortaya çıkaran tarih bilimine yardımcı bilim dalına ne denir?
Cevap:
- İnsanlık tarihi ve tarih öncesi hakkında bilgi toplamak için eski uygarlıkların geride bıraktığı mimari yapı, eşya, kemik vb. kalıntıları inceleyen bilim insanına ne denir?
Cevap:
- Burdur ili sınırları içerisinde yer alan ve Batı Anadolu'daki ilk şehir yerleşmesi sayılan bölgenin adı nedir?
Cevap:
- Konya ili sınırları içerisinde yer alan ve tarihin ilk şehir yerleşmesi sayılan bölgenin adı nedir?
Cevap:
- Diyarbakır ili sınırları içerisinde yer alan ve Orta Doğu'daki ilk köy yerleşmesi sayılan bölgenin adı nedir?
Cevap:

22. Babil kralı tarafından hazırlanan ve tarihin bilinen ilk yazılı anayasası olarak kabul edilen kanunun adı nedir?

Cevap:

23. Sümer kralı tarafından hazırlanan ve dünyada bilinen ilk yazılı kanunun adı nedir?

Cevap:

24. Mezopotamya uygarlıklarından Sümerlerin icat ettiği yazının adı hangisidir?

Cevap:

25. Anadolu uygarlıklarından Hititlerin kendilerine özgü kullandıkları yazının adı hangisidir?

Cevap:

26. Hititler ile Mısırlılar arasında yapılmış ve tarihin ilk yazılı antlaşmasının adı nedir?

Cevap:

27. İyon uygarlığında yaşamış tarih biliminin babası olarak tanımlanan bilim insanı kimdir?

Cevap:

28. İyon Uygarlığı'nda yaşamış tıp biliminin kurucusu olarak tanımlanan bilim insanı kimdir?

Cevap:

29. Mezopotamya uygarlıklarından Asurların Anadolu'da kurdukları ticaret pazarının adı hangisidir?

Cevap:

30. Uzaydaki her çeşit değişikliği gözlemlemek, veriler toplamak ve incelemek için kurulmuş gözlemevine ne denir?

Cevap:

31. Mezopotamya uygarlıklarında şehir devletlerine verilen ad hangisidir?

Cevap:

32. İyon Uygarlığı'nda şehir devletlerine verilen isim hangisidir?

Cevap:

33. Gök bilimi ya da gök cisimlerinin kökenlerini, evrimlerini, fiziksel ve kimyasal özelliklerini açıklamaya çalışan doğa bilimi dalına ne denir?

Cevap:

34. Tarih boyunca türlü nedenlerle yıkılan yerleşme bölgelerinde, yıkıntıların üst üste birikmesiyle oluşan ve çoğu kez içinde yapı kalıntılarının gömülü bulunduğu yayvan tepeye ne denir?

Cevap:

35. Hititlerde önemli görülen olayların kaydedildiği kil tabletlere ya da tarih yazıcılığına verilen ad hangisidir?

Cevap:

36. Tarihte Hz İsa'nın doğumundan önceki yıllara verilen ad hangisidir?

Cevap:

37. Tarihte Hz. İsa'nın doğumundan sonraki dönemlere verilen ad hangisidir?

Cevap:

38. Yaptıkları ticaret faaliyetleri sayesinde Anadolu'ya yazıyı getirerek Anadolu'da tarihi çağları başlatan Mezopotamya uygarlığı hangisidir?

Cevap:

39. Tarihte ilk kez madeni parayı basıp kullanarak ticarete takas usulüne son veren Anadolu uygarlığı hangisidir?

Cevap:

40. Ay yılını esas alarak tarihte takvimi icat eden ilk uygarlık hangisidir?

Cevap:

41. Ülkesinde oluşturduğu özgür düşünce ortamı sayesinde bilim alanında insanlığa büyük katkı sunan uygarlık hangisidir?

Cevap:

42. İlk Çağ'da Anadolu'da kurulduğu bilinen ilk devlet olup ülke yönetiminde "Tavananna" adı verilen kraliçeye söz hakkı tanıyan uygarlık hangisidir?

Cevap:

43. Yasalarında işlenen suçun işleyene aynen uygulandığı "kısasa kısas" esasını uygulayan Mezopotamya uygarlığı hangisidir?

Cevap:

44. Sümerlerde tapınaklara verilen ad hangisidir?

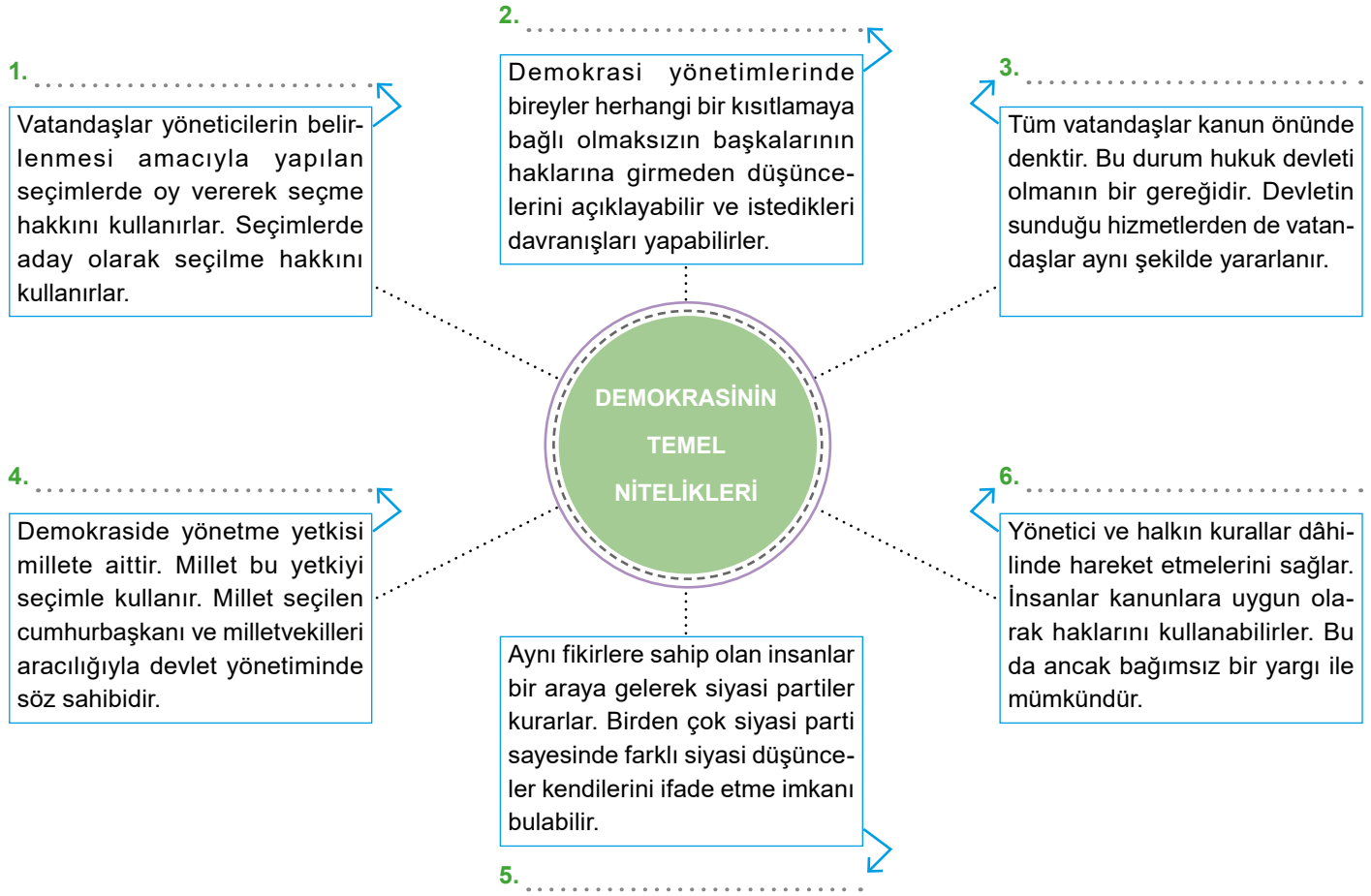
Cevap:

45. Hititlerde ülke yönetiminde krallara yardımcı olmak amacıyla oluşturulmuş meclisin adına ne denirdi?

Cevap:

Yönerge: Diyagramda verilen açıklamaların; katılım, özgürlük, eşitlik, milli egemenlik, çoğulculuk, hukukun üstünlüğü kavramlarından hangilerine ait olduğunu numaralı alanlara yazınız. Açıklamalara bağlı olarak aşağıdaki çoktan seçmeli soruları çözünüz.

1. Benim adım Metin, 5/A sınıfına gidiyorum. Bugün çok heyecanlıyım. Sınıfta başkanlık seçimi yapılacak. Ben de adayım. İnşallah kazanırım.

Metin'in bu anlatımı hangi numaralı alana örnek olarak verilebilir?

- A) 6 B) 3 C) 2 D) 1

2. "İster oğlum, akrabam; ister yolcu, geçici misafir olsun, benim için hepsi birdir, hüküm verirken hiçbirinde fark gözetmem."

Türk töresinde geçen bu söz diyagramda hangi numaralı alana örnek olarak verilebilir?

- A) 4 B) 3 C) 2 D) 6

3. "Demokrasi halkın kendi kendisini yönetmesidir." ifadesi diyagramda hangi kavramla açıklanmıştır?

- A) Milli egemenlik B) Özgürlük C) Eşitlik D) Katılım

4. Demokratik bir toplumun en önemli özelliklerinden biri de kanunun üstünlüğünün vazgeçilmez olmasıdır.

Bu açıklama hangi numaralı alana yazılması gereken kavramı ifade eder?

- A) 2 B) 1 C) 6 D) 4

5. Benim adım Elif, 5/C sınıfında okuyorum. Sınıfta istediğim her şeyi sınırsızca yapmak istiyorum. Ancak arkadaşlarım ve öğretmenlerim buna izin vermiyor.

Elif'in bu isteği hangi numaralı alandaki kavramla çelişmektedir?

- A) 5 B) 3 C) 2 D) 6

6. "Demokrasilerde farklı siyasi partilerin bulunması, farklı görüşlerin mecliste temsil edilmesini ve yönetimde yer almasını sağlar." ifadesi hangi numaralı alandaki açıklama ile benzerlik taşımaktadır?

- A) 3 B) 6 C) 4 D) 5

1. Cumhuriyet, egemenliğin kaynağının devleti yönetenlere ait olmasıdır.

- * Millete
- * İşçi sınıfına
- * Köylüye
- * Sanayiciye
- * Krallık

2. Cumhuriyet rejiminde seçme ve seçilme hakkı bir sınıfa aittir.

- * Halka
- * Bakanlara
- * İş adamlarına
- * Bilim adamlarına
- * Valilere

3. Cumhuriyet her şeyden sonra yöneticilerin yararını ön planda tutar.

- * Halkın
- * Kadınların
- * Öğrencileri
- * Önce
- * Askerlerin

4. Cumhuriyet bazı vatandaşları kanun önünde üstün sayar.

- * İş verenleri
- * Bütün
- * Ailemizi
- * Eşit
- * Mahkeme

I. İŞLEM: Numaralı alanlarda cumhuriyetin temel nitelikleri ile ilgili ifadelerde yanlışlık yapılmıştır. Altında verilen kelimelerden uygun olanı seçerek yanlış verilmiş ifadeleri yeniden yazınız. Bazı ifadelerde birden fazla kelime kullanılmalıdır. Daha sonra II. işleme geçiniz.

5. Cumhuriyet, yönetici üstünlüğünü uyguladığı için halka laik devlet özelliği kazandırır.

- * Sosyal devlet
- * Hukuk devleti
- * Çok uluslu
- * Devlete
- * Kanun

6. Cumhuriyet rejiminde yasama ve yürütmenin bir olduğu kuvvetler birliği vardır.

- * Yargı
- * Ayrı
- * Birbirinden
- * Üstünlüğü
- * Ayrılığı

7. Cumhuriyet insan haklarını arka planda tutan bir üretim biçimidir.

- * Vatandaş
- * Aile
- * Ön
- * Temel
- * Yönetim

8. Cumhuriyet temel hak ve özgürlükleri zorla baskı altına alır.

- * Kanunlarla
- * Yukarıda
- * Polislerle
- * Güvence
- * İlkelerle

1.

3.

5.

7.

2.

4.

6.

8.

II. İŞLEM: Aşağıdaki çoktan seçmeli soruları I. işleme bağlı olarak cevaplayınız.

1. 1 numaradaki ifadenin doğru olması için aşağıdaki hangi düzenleme yapılmalıdır?
 - A) Devleti yönetenlere kelimesi yerine millete kelimesi yazılmalıdır.
 - B) Cumhuriyet kelimesi yerine krallık yazılmalıdır.
 - C) Yönetenler kelimesi yerine sanayiciye kelimesi yazılmalıdır.
 - D) Egemenliğin yerine köylüye yazılmalıdır.
2. 2 numaradaki ifadenin doğru olabilmesi için altındaki kelimelerden kaç tanesi kullanılmalıdır?
 - A) Bir
 - B) İki
 - C) Üç
 - D) Dört
3. 3 numaradaki ifadenin doğru olabilmesi için altındaki kelimelerden kaç tanesi kullanılmalıdır?
 - A) Bir
 - B) İki
 - C) Üç
 - D) Beş
4. 4 numaradaki ifadenin doğru olabilmesi için altındaki kelimelerden kaç tanesi kullanılmalıdır?
 - A) Üç
 - B) Dört
 - C) İki
 - D) Bir
5. 5 numaradaki ifadenin doğru olabilmesi için altındaki kelimelerden kaç tanesi kullanılmalıdır?
 - A) Beş
 - B) İki
 - C) Dört
 - D) Üç
6. 6 numaralı ifadede yapılan yanlışlık nasıl düzeltilmelidir?
 - A) Kelimelerden sadece yargı alınıp yasamadan önce yazılmalıdır.
 - B) Bir ve birliği kelimeleri yerine yargı, ayrı, ayrılık kelimeleri yazılmalıdır.
 - C) Bir ve birliği kelimeleri yerine ayrılık kelimesi yazılmalıdır.
 - D) Kuvvetler birliği yerine üstünlüğü kelimesi yazılmalıdır.
7. 7 numaradaki ifadenin doğru olabilmesi için altındaki kelimelerden kaç tanesi kullanılmalıdır?
 - A) İki
 - B) Üç
 - C) Dört
 - D) Beş
8. 8 numaradaki ifadenin doğru olabilmesi için altındaki kelimelerden kaç tanesi kullanılmalıdır?
 - A) Bir
 - B) İki
 - C) Üç
 - D) Dört

DEMOKRASİ HER YERDE

Demokrasi, halkın egemenliği temeline dayanan yönetim biçimi, halk iradesi demektir. Yani halkın seçtiği yöneticiler aracılığıyla kendi kendisini yönetmesidir. Demokratik yönetimlerde halk, seçimler yoluyla yönetime katılır. Demokratik yönetimlerde insanların temel hakları güvence altındadır. Demokrasi, kanun ve kuralların bağlayıcı olduğu hukukun üstünlüğü ilkesine dayanır. Demokrasi bilinci ilk olarak toplumun temel taşı olan ailede başlar. Anne ve babanın aile veya çocuklarla ilgili kararlarda çocukların fikrini alması ve onlara eşit muamelede bulunması demokratik bir ailede görülen davranışlardır. Böyle ailelerde anne, baba ve çocuklar birbirlerine karşı sorumluluklarını yerine getirmektedir. İnsanların aileden sonra demokrasi bilinci kazandığı diğer bir yer de okuldur. Sınıf ortamında öğrencilerin birbirlerinin hakkına saygı göstererek eşit söz hakkı alması ve görüşlerini özgürce ifade etmesi buna örnek olarak verilebilir. Yine okul kulüplerindeki faaliyetlere öğrencilerin etkin katılımı ve okul temsilcisi seçimi okuldaki demokratik ortam için oldukça önemlidir. Demokratik aile ve okul nihayetinde demokratik bir toplumu oluşturur. Demokratik toplumda insanlar sosyal yaşam içerisinde birbirleriyle olan ilişkilerinde hak ve sorumluluk ilkelerine dikkat eder. Böyle toplumlarda insanlar eşit muamele görür ve başkalarının hakkını ihlal etmeden fikirlerini özgürce ifade eder. Anayasa ve yasaların verdiği hak ölçüsünce istediğini yapabilen vatandaşlar, çeşitli yollarla yönetime katılabilir ve seçimlerde oy kullanıp istediği yöneticiyi seçebilir.

- 1. Metne göre aşağıdakilerden hangisi demokrasinin tanımıdır?**
 - A) Devleti yönetenlerin egemenliğine dayalı yönetim biçimidir.
 - B) İlk olarak ailede uygulanan yönetim biçimidir.
 - C) Her yerde uygulanan yönetim biçimidir.
 - D) Halkın egemenliği temeline dayanan yönetim biçimidir.
- 2. Metinde geçen "kanun ve kuralların bağlayıcı olduğu" ifadesi demokrasinin hangi temel ilkesini ortaya koymaktadır?**
 - A) Hukukun üstünlüğü
 - B) Düşünce özgürlüğü
 - C) Katılım
 - D) Çoğulculuk
- 3. Metne göre demokrasi bilinci ilk olarak nerede başlar?**
 - A) Okulda
 - B) Toplumda
 - C) Ailede
 - D) Mahallede
- 4. Metne göre demokrasiyle yönetilen ülkelerde halk aşağıdaki hangi yolla yönetime katılır?**
 - A) Dilekçe
 - B) Seçim
 - C) Kura
 - D) Baskı
- 5. Metne göre aşağıdakilerden hangisi sınıfta görülen demokratik uygulamalardan biri değildir?**
 - A) Sınıf başkanını öğretmenin seçmesi
 - B) Öğrencilerin birbirlerinin hakkına saygı göstermesi
 - C) Herkesin eşit söz hakkının olması
 - D) Herkesin görüşlerini özgürce ifade etmesi
- 6. Metne göre aşağıdakilerden hangisi demokratik bir toplumun oluşmasında önemli bir role sahiptir?**
 - A) Tek partiyle yönetilen ülke
 - B) Öğrencilerin etkin olmadığı okul
 - C) Demokratik aile
 - D) Arkadaş grubu
- 7. Metne göre aşağıdakilerden hangisi demokratik bir toplumun özelliklerinden değildir?**
 - A) Hak ve sorumluluk ilkelerine dikkat edilir.
 - B) Herkes eşit muamele görür.
 - C) Başkalarının hakkı ihlal edilmeden fikirler özgürce ifade edilir.
 - D) Vatandaşlar her istediğini yapabilir.
- 8. Metne göre aşağıdakilerden hangisi okullarda öğrencinin etkin katılımını sağlayacak demokratik ortam için önemlidir?**
 - A) Kantin
 - B) Kulüpler
 - C) Spor salonu
 - D) Bahçe

1. Vatandaşlar yöneticilerin belirlenmesi amacıyla yapılan seçimlerde oy vererek seçme hakkını kullanırlar. Bunun yanında yöneticilerin kararlarında etkili olmak ve topluma fayda sağlamak amacıyla dernek ve vakıflar gibi sivil toplum kuruluşları kurarlar. Bu sayede ülke yönetiminde aktif olarak rol alırlar.

Yukarıda verilen açıklama demokrasinin temel ilkelerinden hangisi ile ilgilidir?

- A) Eşitlik
B) Çoğulculuk
C) Özgürlük
D) Katılım

2. **Özgürlük;** demokrasi yönetimlerinde bireyler düşüncelerinde ve davranışlarında özgürdür.

Katılım; demokratik devletlerde aynı fikirlere sahip olan insanlar bir araya gelerek siyasi partiler kurarlar.

Çoğulculuk; vatandaşlar yöneticilerin belirlenmesi amacıyla seçimlerde oy vererek seçme hakkını kullanırlar.

Eşitlik; tüm vatandaşlar kanun önünde eşittir.

Millî egemenlik; demokraside egemenlik yani yönetme yetkisi millete aittir.

Tablodaki bilgilerin doğru olabilmesi için aşağıdakilerden hangileri yer değiştirmelidir?

- A) Katılım – Çoğulculuk
B) Millî egemenlik – Eşitlik
C) Özgürlük – Katılım
D) Çoğulculuk – Millî egemenlik

3. **Osmanlı Sultanı II. Mahmut'un** "Ben halkımdan Müslümanları camide, Hristiyanları kilisede, Musevileri havrada görmek isterim." **sözü demokrasinin hangi temel ilkesine örnek verilebilir?**

- A) Millî egemenlik
B) Çoğulculuk
C) Katılım
D) Özgürlük

4. Demokrasinin ortaya koyduğu temel ilkeler dünyanın birçok ülkesinde kabul gören bir yönetim anlayışı hâline gelmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi demokrasinin temel ilkelerinden biri değildir?

- A) Teokrazi
B) Eşitlik
C) Hukukun üstünlüğü
D) Seçme ve seçilme hakkı

5. Vatandaşlar yöneticilerin belirlenmesi amacıyla yapılan seçimlerde oy vererek seçme hakkını kullanırlar. Seçimlerde aday olarak ise seçilme hakkını kullanırlar. Böylece ülke yönetimine katılmak için aktif olarak rol alırlar.

Paragrafta demokrasinin hangi temel ilkesinden söz edilmiştir?

- A) Eşitlik
B) Katılım
C) Hukukun üstünlüğü
D) Özgürlük

6. Ey İnsanlar!...Arap'ın Arap olmayana, Arap olmayanın da Arap üzerine üstünlüğü olmadığı gibi; kırmızı tenlinin siyah tenli üzerine, siyahın da kırmızı tenliye bir üstünlüğü yoktur.

Peygamberimizin bu sözü demokrasinin aşağıdaki temel niteliklerinden hangisine örnek verilebilir?

- A) Hukukun üstünlüğü
B) Çoğulculuk
C) Katılım
D) Eşitlik

7. Demokratik anlayışla yönetilen ülkelerde, bireylerin düşünce ve ifade özgürlüğüne sahip olması istenir.

Böyle bir ortamın oluşmasına aşağıdakilerden hangisi büyük bir katkı sağlar?

- A) Sosyal hayatın düzenlenmesi
B) Geleneklere sahip çıkılması
C) Bireylere tarih bilincinin kazandırılması
D) Farklı düşüncelerin ifade edebilmesi

8. Cumhuriyetin ilan edilmesi ile demokrasimiz daha da güç kazanmıştır. Cumhuriyetle birlikte devlet başkanı olan cumhurbaşkanı seçimle iş başına geçmiştir.

İlk cumhurbaşkanımız aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mustafa Kemal Atatürk
B) İsmet İnönü
C) Celal Bayar
D) Cemal Gürsel

9.millet egemenliğini esas alan, kişi ya da grup egemenliğine izin vermeyen yönetim şeklidir. Bu yönetim şeklinde millet yöneticilerini belli süreler için kendisi seçer.

Paragrafta boş bırakılan alana aşağıdakilerden hangisi yazılmalıdır?

- A) Krallık
B) Teokrasi
C) Cumhuriyet
D) Mutlakiyet

10. Aşağıdakilerden hangisi cumhuriyetle yönetilen ülkelerde görülen durumlardan biri değildir?

- A) Temel hak ve özgürlükler anayasal güvence altına alınmıştır.
B) Vatandaşlar devlet yönetimine eşit olarak katılmaktadır.
C) Kuvvetler birliği ilkesi uygulanır.
D) Bireyler fikirlerini serbestçe ifade etme imkanına sahiptir.

11. Cumhuriyetle yönetilen ülkelerde yöneticiler halk tarafından belli bir süre için seçilir. Seçilen bu yöneticiler görevlerini yerine getirirken halkın ihtiyaç ve beklentilerine göre hareket ederler.

Buna göre ülke yönetiminde söz söyleme yetkisi temelde aşağıdakilerden hangisine aittir?

- A) Yöneticilere
B) Millete
C) Orduya
D) Bir zümreye

12. Aşağıdakilerden hangisi cumhuriyetin temel niteliklerine yönelik verilmiş doğru bir ifade değildir?

- A) Seçim esasına dayanan bir yönetim oluşumudur.
B) Her şeyden önce kamu yararını ön planda tutar.
C) Vatandaşların devlet yönetimine eşit olarak katılımını sağlar.
D) Seçme hakkını kullanmada eğitimli vatandaşlara öncelik tanır.

1 Demokrasilerde ülkeyi yönetme ve yasa yapma yetkisi bir partiye, bir kişiye ya da bir zümreye ait değil halkın tümüne aittir. Halk bu yetkisini seçimler yoluyla yönetime getirdiği temsilcileri aracılığı ile kullanır. Belli dönemlerde yapılan seçimlerle halk temsilcilerini belirler. Vatandaşlar kanunlara göre seçme ve seçilme hakkına sahiptirler. Herkesin eşit oy hakkı vardır. Seçimlerde oylama gizli, oyların sayımı ise açık yapılır. Ülkemizde genel seçimler beş yılda bir yapılmaktadır. Demokratik ülkelerde devlet; milletin güvenlik, huzur ve refahını sağlamakla görevlidir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin demokratik yönetim anlayışı ile ilgili olduğu söylenemez?

- A) Milli egemenlik ilkesinin uygulanması
- B) Kimseye ayrıcalık tanınmaması
- C) Seçimlerin belli zaman dilimlerinde yenilenmesi
- D) Kanun yapma yetkisinin belirli bir zümreye verilmesi

2 Cumhuriyetle yönetilen ülkeler hukuk devleti özelliğine sahiptir. Hukuk, adalet kavramının temelini oluşturur. Hukuk devletinde herkes kanun önünde eşittir. Ayrıca her devlet kurumunun görev ve yetkileri anayasa ve yasalarla belirlenmiştir. Hiç kimse anayasa ve yasalara aykırı davranamaz. Hukuk devleti vatandaşın canını, malını, temel hak ve hürriyetlerini güvence altına alır. Haksızlığa uğradığına inanan kişi mahkemeye başvurabilir. Kanunlara göre hükümlerin verildiği mahkemeler adaletin gerçekleştiği yerlerdir.

Verilen metnin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hukukun üstünlüğü
- B) İnsan hakları
- C) Temel hak ve hürriyetler
- D) Demokrasi bilinci

3 Merhaba benim adım Ahmet. Bir baba olarak çocuğumun annesi ile beni eşit görmesini istiyorum. Evde yapılması gereken işlerde iş bölümü yapılması gerektiğini düşünüyorum. Ben de bu iş bölümünde üzerime düşen görevi yapıp ev işlerine yardımcı oluyorum. Ailemizle ilgili alınması gereken önemli kararlarda, herkesin görüşünün alınmasını önemsiyorum. Böylece çocuğumuz; iş bölümünün önemini, kadın – erkek eşitliğini, fikirlerini özgürce söyleme hakkını kullanmayı ve ortak karar almanın önemini öğreniyor.

Buna göre Ahmet Bey'in ailesi aşağıda verilen hangi özelliğe sahiptir?

- A) Geniş aile
- B) Çekirdek aile
- C) Demokratik aile
- D) Geleneksel aile

4 **Ayça:** Bir anne olarak çocuğuma; din, dil, kültür, ulusal veya sosyal köken açısından birbirinden farklı insanların bu farklılıkları nedeniyle suçlanamayacaklarını sürekli anlatıyorum. Ben de bu farklılıklara saygı gösteriyorum. Böylece çocuğumuz, farklılıklara saygı göstermeyi öğreniyor.

Mert: Öğretmen olarak dersimi öğrencilerim arasındaki farklılıkları göz önünde bulundurarak öğrenci merkezli planlarım. Öğrencilerimin fikirlerine önem vererek onlara bilimsel düşünme yeteneği ve olumlu davranışlar kazandırmaya çalışırım. Sınıf kurallarını belirlerken sınıf temsilcisini seçerken öğrencilerin fikir ve isteklerine göre hareket etmeye özen gösteririm.

Ayça ve Mert'in bu davranışları aşağıda verilen demokrasinin hangi temel niteliklerine örnek verilebilir?

- A) İnsan Hakları– Özgürlük
- B) Katılım – Çoğulculuk
- C) Milli Egemenlik– Eşitlik
- D) Hukukun üstünlüğü – Seçme ve seçilme

5 Bir devletin demokratik, çağdaş ve modern bir devlet olabilmesi için insan haklarını anayasal bir hak olarak vatandaşlarına tanımış olması ve insan hakları ihlallerinin suç olarak kabul edilip cezalandırılması gerekir. İnsan hakları, vatandaşlarımıza anayasal bir hak olarak tanınmıştır. Demokratik devletlerde hiçbir düzenleme ve uygulama anayasaya aykırı olamayacağına göre tüm hukuk sistemimiz de insan hakları çerçevesinde düzenlenmiştir. Demokratik devletlerde egemenliğin kullanılması kısıtlanamaz; milletin dışında bir kişiye, bir zümreye veya sınıfa bırakılamaz. Hiç kimse veya hiçbir organ kaynağını anayasa ve yasalardan almayan bir yetki kullanamaz, uygulama yapamaz.

Verilen metinde aşağıdakilerden hangisine vurgu yapılmamıştır?

- A) Çağdaş bir devlette tüm hukuk kurallarının neye göre düzenlendiğine
- B) Egemenliği kullanma hakkının kime verildiğine
- C) Bir devletin demokratik olma koşuluna
- D) Demokrasinin tarihçesine

6 Cumhuriyet vatandaşın devlete, devletin vatandaşa karşı hak ve sorumluluklarını en iyi şekilde düzenleyen yönetim biçimidir. Cumhuriyet rejiminin temel ilkelerinden biri de yasama, yürütme ve yargı güçlerinin birbirinden ayrı olması anlamına gelen “kuvvetler ayrılığı” ilkesidir. Cumhuriyet yönetiminde kanun yapmak, değiştirmek gibi yasama yetkisinin TBMM’de, meclis tarafından çıkarılan kanunları uygulama olan yürütme yetkisinin Cumhurbaşkanı, vatandaşların hukuki anlaşmazlıkların çözüldüğü yargı yetkisinin ise bağımsız mahkemelere ait olduğu ilkeye kuvvetler ayrılığı denir.

Metne göre yasama, yürütme ve yargı güçlerinin birleştirilmesi halinde aşağıdaki hangi durum ortaya çıkar?

- A) Meclis yetkilerinin genişlemesi
- B) Adaletin sağlanması
- C) Cumhuriyetin ilkelerinden uzaklaşılması
- D) Millî egemenliğin güçlenmesi

7 Demokrasi, halkın egemenliği temeline dayanan yönetim biçimi, halk iradesi demektir. Bu yönetim anlayışında kişi egemenliği yoktur. Millî irade ve özgür seçim esastır. Demokratik yönetimlerde halk, seçimler yoluyla yönetime katılır. Bu seçimler eşit, gizli oy ve açık sayım esasına göre yapılır. Demokratik toplumlarda seçimlerin yanı sıra kişiler, siyasi partiler, sivil toplum kuruluşları, medya vb. yöntemlerle her zaman söz söyleme hakkına sahiptir.

Metne göre aşağıdakilerden hangisi demokrasiyi doğru tanımlayan bir ifadedir?

- A) Halkın seçtiği yöneticiler aracılığıyla kendi kendisini yönetmesidir.
- B) Halkın belli aralıklarla kendisini yönetmesidir.
- C) Halkın bir zümre ile birlikte yönetilmesidir.
- D) Halkın güçlü olan bir grup tarafından yönetilmesidir.

8 Bir devlet yönetim şekli olan cumhuriyet, Arapça “cumhur” kelimesinden türemiştir. Atatürk toplumumuzda ayrıcalıklı sınıfların bulunmadığını dikkate alarak “Türk milletinin tabiat ve âdetlerine en uygun olan idare, cumhuriyet idaresidir.” demiştir. Çünkü cumhuriyet ırk, renk, dil, din ve cinsiyet farkı gözetmeksizin bütün vatandaşları kapsar. Kanun önünde eşitliğe önem verir. Barışçı ve insancıl bir sistem olması nedeniyle insanların temel hak ve özgürlüklerden yoksun bırakılmasını kabul etmez. Cumhuriyetin erdemi ve üstünlüğü de demokrasiyi ifade eden bu özelliklerinden gelir.

Metinde cumhuriyetin temel niteliklerinden hangisine yer verilmemiştir?

- A) Herkesi kanun önünde eşit tutması
- B) Halka seçme ve seçilme hakkını sağlaması
- C) İnsan haklarına önem vermesi
- D) Temel hak ve özgürlükleri koruması

Yönerge: Aşağıdaki çoktan seçmeli soruları çözelim. Ardından bulduğumuz doğru cevaptan yola çıkarak verilen bilgilerin etkin vatandaşın hangi özelliğine ait olduğunu numaralı alanlara yazalım.

1

Çevresine duyarlı olduğu için toplumsal hayattaki sorunları ve ihtiyaçları daha erken fark eder.

3

Saygı, hoşgörü, dürüstlük gibi değerleri benimseyerek etrafınızdaki insanlara ilham verip ailesine ve çevresine örnek olur.

5

İnsan haklarını savunur. Eşitlikçi bir toplum için mücadele ederek adil bir toplumun oluşmasına katkı sunmaya çalışır.

7

Komşularınıza yardım eder. Gönüllü kuruluşlarda çalışarak ihtiyaç sahiplerine destek olmaya çalışır.

2

Ürün satın alırken ürünlerin ve hizmetlerin sosyal ve çevresel etkilerini göz önünde bulundurur.

4

Sosyal medyada veya yerel gazetede toplumsal sorunlara ilişkin düşüncelerini ifade ederek başkalarını etkiler.

6

Başkalarının duygularını ve deneyimlerini kendini onların yerine koyarak anlamaya çalışır. Böylece onlarla daha iyi iletişim kurar.

8

Konuşmalar, seminerler veya eğitim programları düzenleyerek başkalarının bilinçlenmesine ve toplumsal değişime katkı sağlar.

1. 1 numaralı alanda etkin vatandaşın hangi özelliğinden söz edilmiştir?

- A) Farkındalık oluşturan B) Empati kuran
C) Rol model olan D) Adaletli olan

2. 2 numaralı alanda etkin vatandaşın hangi özelliğinden söz edilmiştir?

- A) Dayanışmacı B) Bilgi paylaşımcı
C) Sesini duyuran D) Bilinçli tüketici

3. 3 numaralı alanda etkin vatandaşın hangi özelliğinden söz edilmiştir?

- A) Adaletli olan B) Rol model olan
C) Bilinçli tüketici D) Farkındalık oluşturan

4. 4 numaralı alanda etkin vatandaşın hangi özelliğinden söz edilmiştir?

- A) Adaletli olan B) Rol model olan
C) Sesini duyuran D) Empati kuran

5. 5 numaralı alanda etkin vatandaşın hangi özelliğinden söz edilmiştir?

- A) Adaletli olan B) Rol model olan
C) Bilinçli tüketici D) Farkındalık oluşturan

6. 6 numaralı alanda etkin vatandaşın hangi özelliğinden söz edilmiştir?

- A) Dayanışmacı B) Bilgi paylaşımcı
C) Sesini duyuran D) Empati kuran

7. 7 numaralı alanda etkin vatandaşın hangi özelliğinden söz edilmiştir?

- A) Rol model olan B) Empati kuran
C) Dayanışmacı D) Adaletli olan

8. 8 numaralı alanda etkin vatandaşın hangi özelliğinden söz edilmiştir?

- A) Adaletli olan B) Bilgi paylaşımcı
C) Bilinçli tüketici D) Empati kuran

Yönerge: 1 ve 2. soruları tabloya göre cevaplayınız.

Yurttaşlık okuryazarlığına sahip bireylerin yetiştirildiği derslerden biri de sosyal bilgilerdir. Sosyal bilgiler dersinin öğrenciye kazandırdıkları ile ilgili aşağıdaki etkinliği yapan Ali Öğretmen, öğrencilerinden doğru ifadeleri için "D", yanlış ifadeler için "Y" harflerinden uygun olanı yazmalarını istemiştir.

	İfadeler	Elif		Mete	
		D	Y	D	Y
1.	Etkin bir vatandaş olmamıza yardımcı olur.	✓		✓	
2.	Hak ve sorumluluklarımızı sınırsız kullanmamızı öğretir.	✓			✓
3.	Sorun çözme becerimizi geliştirir.		✓	✓	
4.	Dünya yerine ülkemizi iyi tanımamızı sağlar.		✓		✓
5.	İçinde bulunduğumuz toplumla uyum içinde yaşamamızı sağlar.	✓			✓

Elif ve Mete doğru cevapları için 10 puan alıp yanlış cevapları için puan kaybetmeyeceklerdir.

Elif'in doğru yanıtladığı ifadeler:

Mete'nin doğru yanıtladığı ifadeler:

1. Buna göre hangi seçenekte Elif ve Mete'nin puanları doğru verilmiştir?

	Elif	Mete
A)	50	40
B)	30	50
C)	20	30
D)	30	40

2. Elif'in hatalı, Mete'nin doğru yanıtladığı ifadeler hangi seçenekte verilmiştir?

	Elif	Mete
A)	2,3	1,2,3,4
B)	1,4,5	1,2,3,4
C)	1,2,3,4	5
D)	5	2,3,4

Yönerge: 3 ve 4. soruları bulmacaya göre cevaplayınız.

Bulmacada etkin vatandaşta bulunan özellikler ile ilgili kavramlar yatay ve dikey şekilde gizlenmiştir. Bu kavramları bulup aşağıdaki boşluğa yazınız.

R	T	D	A	O	Y	R	I	D
O	Y	Ü	S	Y	E	K	L	A
L	B	D	Ü	R	Ü	S	T	Y
M	İ	K	F	A	L	İ	Ş	A
O	S	Y	S	K	B	O	M	N
D	B	M	İ	R	E	Y	A	I
E	A	E	M	P	A	T	İ	Ş
L	D	A	Y	N	A	R	E	M
B	İ	L	İ	N	Ç	L	İ	A

Bulmacada Yer alan Kavramlar

- *
- *
- *
- *
- *

3. Aşağıdakilerden hangisi bulmacadaki kavramlara ait bir ifade değildir?

- A) Etkin vatandaş doğru, güvenilir saygılı bir bireydir.
- B) Etkin vatandaş yaşı geldiğinde vatan borcunu yerine getirendir.
- C) Etkin vatandaş kendisini karşısındakinin yerine koyup onu anlamaya çalışandır.
- D) Etkin vatandaş ne yaptığını, niçin yaptığını ve ihtiyaçlarını bilir.

4. Aşağıdakilerden hangisi bulmacadaki etkin vatandaşın özelliğini ifade eden kavrama ait örnektir?

- A) Hukukun üstünlüğü ilkesini savunur.
- B) İhtiyaç sahiplerine destek olur.
- C) Sorunlar karşısında sesini duyurmaya çalışır.
- D) Seçimlerde oy kullanarak ülke yönetimine katılır.

5. Aşağıdakilerden hangisi bulmacadaki etkin vatandaşın özelliğini ifade eden kavrama ait örnektir?

- A) Çevresine örnek olan
- B) İş birliği yapan
- C) Adil olan
- D) Çevreyi koruyan

Etkin Vatandaş

Aynı toprak üzerinde yaşayan ve aynı devlete vatandaşlık bağı ile bağlı olan kişilere vatandaş denir. Vatandaşlar devletin kendisine verdiği hakları kullanır ve bunun karşılığında devlete çeşitli ödevlerle bağlılık taşır. Etkin vatandaşlar devletin kendilerine verdiği hakları etkin bir şekilde kullananlardır. Yurttaşlık okuryazarlığı, etkin vatandaşlık için gerekli bilgi ve beceriyi sağlar. Yurttaşlık okuryazarlığı bireyin topluma nasıl etkin bir şekilde katılacağını ve içinde bulunduğu toplumu nasıl değiştireceği bilgisine sahip olunmasıdır. Etkin vatandaşlık, bireylerin demokratik toplumlarda aktif ve sorumluluk sahibi vatandaşlar olarak yer almasıdır. Sadece oy kullanmakla sınırlı kalmayan etkin vatandaşlık, bireylerin siyasi, sosyal ve ekonomik düzeyde toplumsal sorunlara duyarlılık göstermesini ve bu sorunların çözümüne katkıda bulunmasını içerir. Etkin vatandaşlar, toplumsal adaletin sağlanması, insan haklarının korunması, çevrenin korunması gibi konularda duyarlılık göstererek topluma değer katarlar. Etkin vatandaşlık, bireylerin sorumluluk sahibi olmalarını da gerektirir. Bu sorumluluk, bireylerin hukuk kurallarına uyması, toplumun refahını ve çıkarlarını gözetmesi anlamına gelir. Etkin vatandaşlık, toplumun her bireyinin eşit ve adil bir şekilde temsil edildiği bir yapıyı destekler ve demokratik süreçlere katılımı teşvik eder. Etkin vatandaşlık, gençlerin ve çocukların eğitim sürecinde de önemli bir rol oynar. Etkin vatandaşlar, doğal kaynakların korunması, enerji tasarrufu ve atık yönetimi gibi sürdürülebilirlik ilkelerine uygun davranışlarda bulunarak gelecek nesillere yaşanabilir bir dünya bırakmayı hedefler.

- Metne göre aşağıdakilerden hangisi vatandaşlık kavramı ile ilgili değildir?**
 - Aynı toprak üzerinde yaşayanlar
 - Aynı devlete yurttaşlık bağı ile bağlananlar
 - Devletine çeşitli ödevlerle bağlılık taşıyanlar
 - Haklarını sınırsızca kullananlar
- Metne göre aşağıdakilerden hangisi etkin vatandaşın özelliklerinden biridir?**
 - Genellikle isteklerine göre alışveriş yapar.
 - Devletin kendisine verdiği hakları aktif şekilde kullanır.
 - Çevresindeki gelişmeleri takip etmez.
 - Çıkarlarını toplumun önünde tutar.
- Metinde geçen yurttaşlık okuryazarlığına sahip bireylerin yetiştirilmesinde aşağıdaki hangi dersin etkisi daha fazladır?**
 - Matematik
 - Resim
 - Sosyal bilgiler
 - Beden eğitimi
- Metne göre aşağıdakilerden hangisi etkin vatandaşın topluma katkı sağlamak amacıyla duyarlılık gösterdiği konulardan biri değildir?**
 - Farklı görüşlere karşı olma
 - İnsan haklarını koruma
 - Toplumsal adaleti sağlama
 - Çevreyi koruma
- Metne göre bir vatandaşın hukuk kurallarına uyması aşağıdakilerden hangisini göstermektedir?**
 - Gelecek nesillere temiz bir çevre bıraktığını
 - Ülke yönetimine katıldığını
 - Toplumun çıkarlarını gözettiğini
 - Doğal kaynakları koruduğunu
- Metne göre aşağıdakilerden hangisi etkin vatandaşın gelecek nesillere yaşanabilir bir dünya bırakmak için gösterdiği davranışlardan biri değildir?**
 - Doğal kaynakları korumak
 - Yenilenmeyen kaynakları kullanmak
 - Enerji tasarrufu yapmak
 - Geri dönüşümü olan ürünleri kullanmak
- Metne göre aşağıdakilerden hangisi etkin vatandaşın özellikleri arasında yer almaz?**
 - Demokratik süreçlere katılımı destekler.
 - Eşitlikçi bir toplumu savunur.
 - Adil bir toplum yapısını destekler.
 - Sorunlar karşısında sessiz kalmayı savunur.
- Metne göre etkin vatandaşlık için gerekli bilgi ve beceriyi sağlayan yurttaşlık okuryazarlığı toplum içinde nasıl bir birey hedefler?**
 - Kimsenin sorunlarıyla ilgilenmeyen
 - Çevresine karşı duyarsız olan
 - Sosyal hayata aktif bir şekilde katılan
 - Sorumlulukları başkasına yükleyen

1. Sosyal bilgiler, bireyin etkin bir vatandaş olması açısından önemli bir derstir.

Aşağıdakilerden hangisi etkin bir vatandaşın özelliklerinden biri değildir?

- A) Bilimsel düşünceleri önemser.
B) Kendi kültür ve tarihini araştırıp öğrenir.
C) İlgil, istek ve yeteneklerine göre seçimler yapar.
D) Vergisini düzenli bir şekilde ödemez.

2. Toplumlar, insanların bir arada yaşadığı ve ortak değerleri paylaştığı dinamik yapılar olarak tanımlanabilir, bu yapılar, demokratik değerlerin korunması ve sürdürülmesi için etkin ve katılımcı bir vatandaşlık anlayışını gerektirir.

Aşağıdakilerden hangisi etkin ve sosyal bir vatandaşın özelliklerinden biri değildir?

- A) İstek ve yeteneklerinin farkındadır.
B) Ülke ve dünya sorunlarına karşı duyarsız değildir.
C) Kendi haklarını her zaman ön planda tutar.
D) Karşılaştığı sorunları çözme becerisi gelişmiştir.

3. Etkin vatandaşlık, bireylerin siyasi, sosyal ve ekonomik düzeyde toplumsal sorunlara duyarlılık göstermesini ve bu sorunların çözümüne katkıda bulunmasını içerir.

Aşağıdakilerden hangisi etkin bir vatandaşın yapması gereken bir davranıştır?

- A) Kanunlara uygun davranır.
B) Ülke ekonomisine katkıda bulunur.
C) Kültürel değerlere sahip çıkar.
D) Yüksek sesle müzik dinlemeyi sever.

4. Sosyal bilgiler dersi sayesinde öğrenciler topluma uyum sağlayan etkin bir vatandaş kimliği kazanır. Topluma uyum sağlamış bir etkin vatandaş kurallara saygılı olur, haklarını bilir ve kullanır.

Aşağıdakilerden hangisi etkin bir vatandaştan beklenebilecek bir davranış değildir?

- A) Başkalarının haklarına saygı gösterir.
B) Sorumluluklarını başkalarına yüklemeye çalışır.
C) Kendi haklarının bilincindedir.
D) Toplumun huzur ve refahına katkıda bulunur.

5. Etkin vatandaşlık, bireylerin demokratik toplumlarda aktif ve sorumluluk sahibi vatandaşlar olarak yer almasıdır.

Aşağıdaki verilenlerden hangisi etkin vatandaşlığın sağladığı faydalardan biri değildir?

- A) İnsana saygılı olmanın, toplumsal ilişkilerdeki önemini fark ederiz.
B) İnsan hakları, uluslararası egemenlik ve demokrasi gibi kavramlarla tanışırız.
C) Demokrasi kültüründen uzak dururuz.
D) Çevremizdeki tarihî eserlerin ve doğal varlıkların farkına varırız.

6. Elif, hafta sonu arkadaşlarıyla göl kenarına kampa giderken ağaçların etrafına bırakılan çöpleri gördü. Göle yaklaşınca çöplerin arttığını ve kötü koku yaydığını fark etti. Aklına öğretmeninin çevre korumasıyla ilgili anlattıkları geldi. Bu konu hakkında bir şeyler yapmaya karar verdi.

Buna göre Elif'in etkin bir vatandaş olarak yapması gereken davranış aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kamp yerini değiştirmeli
B) Kamp kurallarına uymalı
C) Belediyeye dilekçe yazmalı
D) Öğretmenine haber vermeli

7. Öğrencinin sorduğu soruya öğretmen şu cevabı vermiştir:

“Yaşadığımız çevreyi, ülkemizi ve dünyayı daha iyi tanırız. Benzer ve farklı özelliklerimizin farkında oluruz. Çevremize karşı hassas oluruz. Ülkemizi ve dünyayı ilgilendiren konularda fikirler üretebilir ve daha duyarlı oluruz. Ayrıca demokratik yaşam tarzı ile hak ve sorumluluklarımızı bilerek iyi bir vatandaş oluruz.”

Buna göre öğrencinin öğretmene sorduğu soru aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sorumluluk ve hak nedir?
B) Demokrasinin önemi nedir?
C) Etkin bir vatandaşta olması gereken özellikler nelerdir?
D) Gelecek nesillere nasıl faydalı oluruz?

8. Aynı toprak parçası üzerinde yaşayan ve aynı devlete vatandaşlık bağı ile bağlı olan kişilere vatandaş denir. Haklarını ve sorumluluklarını bilen ve bunlara göre hareket eden kişiler etkin birer vatandaşdır.

Aşağıdakilerden hangisi etkin bir vatandaşın yapması gerekenlerden biri değildir?

- A) Özgürlüklerini sınırsız olarak kullanır.
B) Ülke yönetimine katkı sağlar.
C) Seçim zamanı geldiğinde oy kullanır.
D) Sorumluluk bilinciyle hareket eder.

9. Etkin vatandaş yetiştirmede önemli rolü olan derslerden biri de sosyal bilgiler dersidir.

Aşağıdakilerden hangisi sosyal bilgiler dersini iyi öğrenmiş bir bireyin davranışlarından biri değildir?

- A) Milli ve manevi değerleri benimser.
B) Yaşadığımız çevreyi tanımamızı sağlar.
C) Fiziksel olarak gelişmemizi sağlar.
D) Bütün insanların eşit haklara sahip olduklarını bilir.

10. Bir şirkette personel müdürü olarak görev yapan Kerem Bey, karşılaştığı problemleri, sorumluluk, hak ve özgürlükler çerçevesinde çözmeye çalışan, haklarını arayan, devlete karşı sorumluluklarını yerine getiren birisidir.

Buna göre Kerem Bey hangi özellikteki bir vatandaş örnek verilebilir?

- A) Sosyal vatandaş
B) Etkin vatandaş
C) Pasif vatandaş
D) Çifte vatandaş

11. Sosyal bilgiler dersi, toplumu oluşturan insanların etkin bir vatandaş olmasında en önemli derstir.

Buna göre sosyal bilgiler dersi öğrenciye hangi katkıyı sağlamaz?

- A) Günlük yaşamdan uzak tutmaz.
B) Toplumsal yaşama hazırlar.
C) Zorluklar karşısında sorumluluk almayı öğretir.
D) Bir meslek edinmesini sağlar.

12. Etkin vatandaş, toplumsal sorunlar ve demokratik süreçler hakkında bilgi edinen, haberleri takip eden, araştırma yapan ve doğru bilgilere sahip olan bilinçli bir vatandaş oluşturur.

Aşağıdakilerden hangisi bilinçli bir vatandaşın özelliklerinden biri değildir?

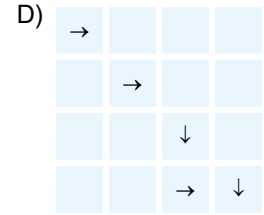
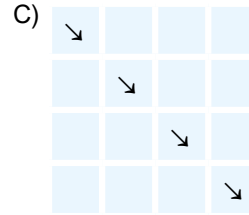
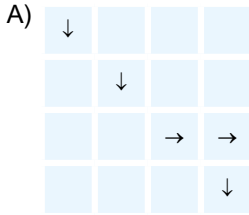
- A) Hastalıkların nedenlerini araştırır.
B) Hak ve sorumluluklarını bilir.
C) Toplumsal dayanışmaya önem verir.
D) Farklı görüşlere karşı hoşgörülü olur.

1

Sorunları çözerken kendisini karşısındaki kişilerin yerine koyar.	Kültürel mirası koruma konusunda duyarlı kalır.	Başka ülke vatandaşlarına ayrımcılık gösteren bir tutum sergiler.	Farklı kültürden olan insanlara ön yargıyla yaklaşır.
Karşılaştığı sorunları demokratik olmayan yollarla çözmeye çalışır.	Kendi özelliklerinin farkındadır. Sahip olduğu haklarının bilincindedir.	Sorumlulukları başkasına yüklemeye çalışır.	Tüketici olarak önceliği isteklerine verir.
Demokratik olmayan yaşam tarzını benimser.	Hukukun üstünlüğünü tanımayarak başkalarının haklarını ihlal eder.	Başkalarının haklarına saygı gösterir. Sorumluluklarını başkalarına yüklemmez.	Kendi çıkarlarını her şeyin üstünde tutar.
Kendi ülkesi ve dünyayı ilgilendiren konular hakkında fikir üretmeyi gereksiz görür.	Benimsemediği farklı fikirlerle hoşgörü ile yaklaşmaz.	Bir konuda herkesin aynı şekilde düşünmesi için çaba sarf eder.	Bilgi ve birikimini hayata geçirerek topluma yararlı hizmetler sunar.

Tabloya göre etkin vatandaşın özelliklerini bulmak için hangi yönde hareket edilmelidir?

2 Merhaba, ben Mert. Okula başladığım günden itibaren Türk halkının Kurtuluş Savaşı'nda ülkemizi düşmanlardan kurtarmak için verdiği mücadele ile ilgili birçok şey öğrendim. Sosyal bilgiler dersinde öğretmenimiz bu konuları bize ayrıntılı bir şekilde anlattı. Verilen mücadelenin ne kadar büyük olduğunu ve bu mücadelede henüz bizim yaşlarımızda olan birçok çocuk kahramanın görev yaptığını öğrendim. Bu mücadelenin içinde olan tüm insanlara karşı büyük bir minnet borcumuzun olduğunu; bu borcun da vatanımızı sevip çok çalışarak, onu daha güzel günlere taşıyarak ödeneceğini düşünüyorum.

Buna göre Mert, sosyal bilgiler dersinde etkin vatandaşın hangi özelliğine sahip olmuştur?

- A) Vatanını ve milletini seven
- B) Hukukun üstünlüğünü tanıyan
- C) Tarihi ve doğal güzellikleri koruyan
- D) Kişi haklarına saygılı olan

3 Merhaba, ben Pınar. Sosyal bilgiler dersinde öğretmenimiz, her birimize ayrı bir ülke ismi vererek bu ülkeler ile ilgili araştırma yapmamızı istedi. Araştırdığımız ülkelere ait hazırladığımız ödevleri bu ülkelere ait harita ve görseller ile zenginleştirdik. Sınıfta yirmi beş ayrı ülkeye ait sunumlar yapıldı. Küçük bir dünya turu yani. Bu sayede dünyanın farklı bölgelerinde kurulmuş devletlerin sosyal, kültürel yapıları ve ekonomik faaliyetleri hakkında bilgiler edindik. Bu toplumların kültürel unsurlarını, kendi kültürümüzle olan benzerlikler ve farklılıklar yönü ile ele aldık. Ben kardeş ülke Azerbaycan'ı araştırdım. Ulaştığım bilgiler Türkiye–Azerbaycan ilişkileri için kullanılan “iki devlet tek millet” sözünün ne kadar doğru olduğunu ortaya koyuyordu.

Buna göre Pınar, sosyal bilgiler dersinde etkin vatandaşın hangi özelliğine sahip olmuştur?

- A) Vatanını ve milletini seven
- B) Hukukun üstünlüğünü tanıyan
- C) Tarihi ve doğal güzellikleri koruyan
- D) Ülkesinin ve fark milletlerin kültürlerini tanıyan

4 Etkin vatandaşlık, bireylerin demokratik toplumların inşasında önemli bir rol oynadığı bir süreçtir. Bireylerin aktif katılımı ve sorumluluk sahibi olması, daha adil, eşitlikçi ve demokratik bir toplumun oluşmasına katkıda bulunur. Bu nedenle, etkin vatandaşlık demokratik toplumların gelişmesi için vazgeçilmez bir parçasıdır. Etkin vatandaşlık, bireyleri pasif gözlemciler değil, toplumun aktif üyeleri haline getirir. Vatandaşlar, toplumun sorunlarına kayıtsız kalmazlar, sorumluluk alarak çözüm bulmaya çalışırlar. Bu, toplumda daha iyi bir yaşam kalitesinin ve refahın sağlanmasına yardımcı olur. Etkin vatandaşlar, demokratik değerlere ve insan haklarına saygı duyarlar. Çeşitlilik ve hoşgörüyü desteklerler, farklılıkları bir zenginlik olarak görürler ve herkesin eşit haklara sahip olduğuna inanırlar.

Metinde etkin vatandaşın hangi özelliğinden söz edilmiştir?

- A) Demokratik bir toplumun gelişmesine katkı sağlayan
- B) Çevre bilincine sahip olan
- C) Farklı fikirlere saygı duyan
- D) Sorunların çözümünde görev alan

5 Erkan'ın oturduğu mahallede son günlerde her bir binanın önünde, küçük bir tepeyi andıran çöp birikintileri oluşmuştu. Mahalleli belediyeye şikâyet telefonu açmasına rağmen bir sonuç alamamıştı. Erkan, üniversitede okuyan, derslerinde başarılı ve sosyal yönü çok güçlü olan bir gençti. Mahallede yaşanan çöp sıkıntısını da yakından takip ediyor, gelişmeleri ilgiyle izliyordu. Erkan mahalleliyi bir araya getirerek bir toplantı düzenledi. Toplantıda tüm aile fertlerinin veryansınlarını pürdikkat dinledi. Ardından hepsinin ayrı ayrı belediyeye dilekçesini yazmalarını istedi. Aradan iki gün geçmişti ki dilekçeyle belediyeye başvuran ailelere birer resmî evrak geldi. Bu evrakta çeşitli sebeplerle çöplerin toplanamadığı, bu ihmalden ötürü özür dilendiği ve sorunun en kısa zamanda halledileceği yazılıyordu. Çok geçmeden belediyeye ait çöp arabaları mahallede hummalı bir çalışma başlatıp mahalleliyi tekrar eski temiz görüntüsüne kavuşturdular.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Erkan'ın sergilediği etkin vatandaşlık özelliklerinden biri değildir?

- A) Sorunları zor kullanarak çözmesi
- B) Çevre bilincine sahip olması
- C) Çevresinde yaşanan olaylara duyarlı olması
- D) Sorunların çözümünde görev alan

6 Vatandaşlar, toplumsal dönüşüm için mücadele eder, adaletsizlikleri ortaya çıkarır ve sosyal adaletin sağlanması için çalışırlar. Eğitim, sağlık ve kadın hakları gibi konularda farkındalık oluşturarak toplumun gelişimine katkıda bulunurlar. Etkin vatandaşlık, demokratik süreçlere katılımın artmasıyla birlikte toplumda güvenin ve hukukun üstünlüğünün güçlenmesini sağlar. Vatandaşların demokratik haklarını kullanmaları adaletin tesisi için önemli bir adımdır. Vatandaşlar, hukuki düzenlemelere uyma, toplumun çıkarlarını koruma ve demokrasiyi savunma sorumluluğunu üstlenirler.

Metinde etkin vatandaşta olması gereken hangi özellikten söz edilmiştir?

- A) Adaletli olmak
- B) Bilinçli tüketici olmak
- C) Eşitlikçi olmak
- D) Demokratik olmak

7 Etkili vatandaşlık için gerekli bilgi ve becerinin sağlanmasına yurttaşlık okuryazarlığı denir. Yurttaşlık okuryazarlığı, bireyin topluma güvenme konusunda daha iyi karar vermesini ve toplum refahı için nasıl hareket edeceğine karar vermesini sağlar. Yurttaşlık okuryazarlığının faydalarından bazıları şunlardır:

- ◆ Öğrenciler arasında iletişim ve dayanışmayı artırır.
- ◆ Çevreye demokratik katılım için bir ortam sağlar.
- ◆ Öğrencilerin çatışma çözme ve akran ara buluculuk becerilerini geliştirir.
- ◆ Saygı, hoşgörü ve dürüstlük konusunda insanlara örnek olma becerisini kazandırır.

Verilen açıklamada yurttaşlık okuryazarlığının bireye kazandırdığı hangi etkin vatandaşlığın özelliğinden bahsedilmemiştir?

- A) Rol model olma
- B) Sosyal yardım kuruluşlarında görev alma
- C) Sorunların çözümünde iş birliği sağlama
- D) Demokratik bir toplumun oluşmasına katkı sunma

1 - 6. soruları aşağıdaki etkinliğe göre cevaplayınız.

Aşağıdaki yapılandırılmış hücreler, kavramalara ilişkin örnekleri içermektedir. Kutucuklardaki numaraları bu konu ile ilgili size aşağıda yöneltilen soruları cevaplamak için kullanınız. Aynı kutucuğu bir veya birden fazla sorunun cevabı olarak kullanabilirsiniz.

1. Özgürlük	2. Haberleşme özgürlüğü	3. Seçme ve seçilme
4. Sorumluluk	5. Temel hak	6. Hak
7. Dilekçe hakkı	8. Özel yaşamın gizliliği	9. Eğitim hakkı

A. “Bağımsız olarak kişinin kendi iradesine dayanarak karar vermesidir. Hiç kimsenin telefonu dinlenemez, mektupları açılıp okunamaz.” ifadelerinin bulunduğu kutucukları yazınız.

.....

B. “Kişinin kendine ve başkalarına karşı yerine getirmesi gereken yükümlülüklerdir. Bazı haklar vardır ki doğuştan gelir.” ifadelerinin bulunduğu kutucukları yazınız.

.....

C. “Bir özgürlüğün sağlanması için kişiye anayasa ve kanunlar ile tanınmış yetkililerdir. Kişi kamu ile ilgili dilek ve şikâyetlerini yetkili makamlara yazılı başvurma hakkına sahiptir.” ifadelerinin bulunduğu kutucukları yazınız.

.....

D. “Bşkalarına karşı yerine getirmesi gereken yükümlülükleri bilen bir kişi herkesin aile hayatına saygı gösterir.” ifadelerinin bulunduğu kutucukları yazınız.

.....

E. “Bireyin özgürlüğün sağlanması için kişiye anayasa ile tanınmış yetkililerdir. İlköğretim kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır.” ifadelerinin bulunduğu kutucukları yazınız.

.....

F. “Bağımsız olarak kişi kendi iradesine dayanarak karar vererek istediği bir siyasi parti içinde siyasi faaliyette bulunma ve halk oylamasına katılma hakkına sahiptir.” ifadelerinin bulunduğu kutucukları sırasıyla yazınız.

.....

1. “A” etkinliğine doğru cevap veren biri hangi seçenekteki numaraları yazmıştır?

- A) 1 ve 2
B) 3 ve 5
C) 2 ve 7
D) 4 ve 9

2. “B” etkinliğine doğru cevap veren biri hangi seçenekteki numaraları yazmıştır?

- A) 1 – 2 – 5
B) 1 – 3
C) 7 – 9
D) 4 – 5

3. “C” etkinliğine doğru cevap veren biri hangi seçenekteki numaraları yazmıştır?

- A) 1 – 4 – 8
B) 6 – 7
C) 1 – 7
D) 2 – 4 – 7

4. “D” etkinliğine doğru cevap veren biri hangi seçenekteki numaraları yazmıştır?

- A) 4 – 8
B) 3 – 7
C) 1 – 6 – 9
D) 2 – 5 – 7

5. “E” etkinliğine doğru cevap veren biri hangi seçenekteki ifadeyi yazmıştır?

- A) Özel yaşamın gizliliği
B) Sorumluluk
C) Eğitim hakkı
D) Dilekçe hakkı

6. “F” etkinliğine doğru cevap veren biri hangi seçenekteki numaraları yazmıştır?

- A) 1 ve 3
B) 4 ve 9
C) 2 ve 5
D) 6 ve 8

- ◆ Hakim kararı olmadan hiç kimsenin evine girilemez.
- ◆ Vatandaşlar, kanunda gösterilen şartlara uygun olarak seçme, seçilme hakkına sahiptir.
- ◆ Herkes ülke sınırlarında istediği yere göç edebilir.

Bu cümlelere göre;

- İnsanların anayasal haklarından biri de konut dokunulmazlığıdır.
- Ülkemizde demokrasinin gelişmesi için bizlere düşen sorumluluklardan biri de oy kullanmaktır.
- İnsanlar kuralların tümünü uymak zorunda değildir.
- Ülke sınırlarında yaşayan herkes bulunduğu bölgede bir süre yaşamak zorundadır.

yorumlarından kaç tanesi yanlıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4
- Her türlü dış etkiden bağımsız olarak kişinin kendi iradesine, kendi düşüncesine dayanarak karar vermesine özgürlük denir. Temel haklar ise insanın doğuştan sahip olduğu, insanın insanca yaşayabilmesi için gerekli olan haklardır.

Yukarıda verilen tanımdan yola çıkarak Sinem, tablodaki temel hak ve özgürlüklerimizin özellikleri ile ilgili cümlelerinin başına (N); yanlış olan cümlelerinin başına da (A) yazacaktır.

1. cümle		Doğumla başlar, ölümle biter.
2. cümle		Sadece ülkemizde geçerlidir.
3. cümle		Dokunulamaz ve devredilemez.
4. cümle		Hak ve özgürlüklerimizin sınırı yoktur.

Buna göre Sinem'in hangi cevabı doğrudur?

- A)

1. cümle	A
2. cümle	A
3. cümle	A
4. cümle	N

 B)

1. cümle	N
2. cümle	A
3. cümle	N
4. cümle	A
- C)

1. cümle	N
2. cümle	N
3. cümle	A
4. cümle	N

 D)

1. cümle	N
2. cümle	A
3. cümle	A
4. cümle	N

1. Bilim ve sanat özgürlüğü
2. Toplantı hak ve özgürlüğü
3. Din ve vicdan özgürlüğü
4. Düşünce ve ifade özgürlüğü

Cümleler	Özgürlükler
Safa: Fikirlerimi özgürce ifade edebilirim.	
Merve: İnançımı özgürce yaşayabilirim.	
Fatma: Her türlü bilimsel araştırma yapabilirim.	
Tuba: Arkadaşlarımla silahsız ve saldırganız gösteri yürüyüşü düzenleyebiliriz.	

Numaralandırılmış özgürlükler ile öğrencilerin cümleleri eşleştirildiğinde aşağıdakilerden hangisi doğru olur?

- A)

Safa	4
Merve	3
Fatma	1
Tuba	2

 B)

Safa	3
Merve	4
Fatma	2
Tuba	1
- C)

Safa	1
Merve	4
Fatma	2
Tuba	3

 D)

Safa	3
Merve	4
Fatma	1
Tuba	2

- Sınıfta öğrenciler verilen örneklerde cümlelerin hangi hakka ait olduğunu yay ayrıç içinde yazmışlardır.

Tamer: Basın ve yayımla ilgili özgürlüğümü kullanırım. (Kişi hakları)

Gül: Seçme ve seçilme hakkımı kullanırım. (Siyasi haklar)

Yeliz: Yaşadığım sorunu çözmek için dilekçe hakkımı kullanırım. (Sosyal haklar)

Hakan: Aldığım üründe sorun çıktığında tüketici hakkımı kullanırım. (Ekonomik haklar)

Örnek cümlelerin hangi hakka ait olduğunu yanlış yazan öğrenci:

Buna göre öğrencilerden hangisi sahip olduğu hakkın ait olduğu alanı yanlış yazmıştır?

- A) Tamer B) Gül C) Yeliz D) Hakan

Sorumluluklarımı Biliyorum

İnsan olduğumuz için doğuştan kazandığımız haklarımız ve özgürlüklerimiz ülkemizde anayasa ile koruma altına alınmıştır. Sağlık ve güvenlik nedenleri dışında bu haklar sınırlandırılmaz. Demokrasi anlayışı olan ülkelerde devlet vatandaşlarının hak ve sorumluluklarını korumada üzerine düşen görevleri yerine getirirken vatandaşlarından da anayasada belirtildiği şekilde sorumluluklarını yerine getirmelerini ister. Kişinin kendine ve başkalarına karşı yerine getirilmesi gereken yükümlülüklerini zamanında yerine getirmesi zorunluluğuna sorumluluk denir. Vatandaşlık hakkı, anayasamızda bizlere tanınmış haklardan biridir. Vatandaşlık hakkı aynı zamanda devlete karşı yapmamız gereken bazı sorumlulukları da beraberinde getirir. Bunlar "vatandaşlık görevleri" olarak da adlandırılır. Ülkemizde on sekiz yaşına giren her vatandaş seçimlerde oy kullanarak vatandaşlık görevini yerine getirmelidir. Vatandaşlık bilincine sahip her birey oyunu kullanmalı, demokrasinin gereğini ve sorumluluğunu yerine getirmelidir. Her vatandaş, kamu giderlerini karşılamak üzere, mali gücüne göre vergi ödemekle yükümlüdür. Devlet toplanan vergilerle yol, köprü, hastane ve okul yapar. Vergimizi düzenli ödeyerek vatandaşlık sorumluluğumuzu yerine getirmeliyiz. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan, sağlıklı ve 20 yaşına giren her erkek askerlik görevini yerine getirmekle yükümlüdür. Bu koşulları sağlayan her erkek zamanı geldiğinde askerlik görevini yaparak üzerine düşen vatandaşlık sorumluluğunu yerine getirmelidir. Kanunlar toplum düzenini ve adaleti sağlamak, hak ve özgürlükleri korumak için gereklidir. Vatandaşlık bilincine sahip olan her birey kanunlara uyma sorumluluğunu yerine getirmelidir. Böylece devlet işleri daha kolay yürür, insanlar huzurlu ve mutlu bir yaşam sürdürebilir.

- 1. Metne göre aşağıdakilerden hangisiyle sahip olduğumuz temel haklar ve özgürlüklerimiz güvence altına alınmıştır?**
A) Polis B) Jandarma C) Anayasa D) Valilik
- 2. Metne göre aşağıdaki hangi durumda temel hak ve özgürlüklerimiz kısıtlanabilir?**
A) Savaş durumunda
B) Resmi tatillerde
C) Genel seçimlerde
D) Resmi bayramlarda
- 3. Metinde kişinin kendine ve başkalarına karşı yerine getirilmesi gereken yükümlülüklerini zamanında yerine getirmesi zorunluluğuna ne ad verilmiştir?**
A) Özgürlük
B) Sorumluluk
C) Hak
D) Dayanışma
- 4. Metne göre aşağıdakilerden hangisi devlete karşı olan vatandaşlık görevlerinden biri değildir?**
A) Vergisini zamanında ödeme
B) Seçimlerde oy kullanma
C) Sivil toplum kuruluşlarına üye olma
D) Zamanı geldiğinde askere gitme
- 5. Metne göre aşağıdakilerden hangisi vatandaşlık hakkı olarak ifade edilmiştir?**
A) Ailemize karşı sorumluluklarımız
B) Korumamız gereken komşu hakları
C) Okul hayatımız
D) Devlete karşı yapmamız gereken sorumluluklar
- 6. Metne göre aşağıdakilerden hangisi vatandaşlık bilincine sahip bireyin demokrasinin gereğini yerine getirmek için yerine getirmesi gereken sorumluluğudur?**
A) Seçimlerde oy kullanmak
B) Dilekçe hakkını kullanmak
C) Vergisini ödemek
D) Kanunlara uymak
- 7. Metne göre devletin halkına yol, köprü, hastane ve okul gibi hizmetleri getirebilmesi için vatandaşa düşen sorumluluk hangisidir?**
A) Çevre bilincine sahip olmak
B) Kanunlara uymak
C) Vergisini zamanında ödemek
D) Başkalarının haklarına saygı göstermek

1. Fotoğrafçılık yapan Deniz Hanım, Hakan ve Elif çiftinin düğün fotoğraflarını çekmiştir. Deniz Hanım düğün fotoğraflarının bir kısmını, evli çiftin bilgisi ve rızası dışında, iş yerinin vitrininde ve internet sitesinde reklam amaçlı olarak yayınlamıştır.

Yukarıda verilen durumda hangi kişilik hakkının ihlâl edildiği vurgulanmaktadır?

- A) Özel yaşamın gizliliği hakkının
B) Yaşama hakkının
C) Düşünceyi yayma hakkının
D) Konut dokunulmazlığı hakkının

2. Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin 26. maddesinde "Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla ya da toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir..." ifadesi yer almaktadır.

Anayasa'mızın bu maddesi insan hak ve özgürlüklerinden hangisiyle ilgilidir?

- A) Din ve vicdan özgürlüğü
B) Kişi dokunulmazlığı hakkı
C) Özel yaşamın gizliliği hakkı
D) Düşünce ve kanaat özgürlüğü

3.

- I. Toplumun huzuru ve mutluluğu için hak ve özgürlükler sınırsız değildir.
II. Ülke bütünlüğünü, toplum sağlığını ve güvenliğini korumak için hak ve özgürlükler kanunlar çerçevesinde sınırlandırılabilir.
III. Üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmeyen bireyler ülke geleceğine katkıda bulunur.
IV. Savaş gibi bir durum oluştuğunda özgürlüklere sınırlamalar getirilebilir.

Yukarıda verilen bilgilerden hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) Yalnız III
D) III ve IV

4. Anayasa'mıza göre yetkili mercilerin yazılı bir emri bulunmadıkça kimsenin evine girilemez, arama yapılamaz ve buradaki eşyalara el konulamaz.

Yukarıdaki Anayasa maddesinin bizlere sağladığı hak aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Konut dokunulmazlığı hakkı
B) Din ve vicdan özgürlüğü hakkı
C) Kişi dokunulmazlığı hakkı
D) Düşünce özgürlüğü hakkı

5. "Herkes kendi hayatı ile ilgili diğer insanların bilmesini istemediği durumları gizleme hakkına sahiptir."

Sözü edilen temel hak aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yaşama hakkı
B) Özel hayatın gizliliği hakkı
C) Kişi dokunulmazlığı hakkı
D) Konut dokunulmazlığı hakkı

6. Anayasa'nın 17. maddesine göre; "Kişinin vücut bütünlüğüne dokunulamaz, rızası olmadan bilimsel ve tıbbi deneylere dahi tabi tutulamaz".

Verilen Anayasa maddesi ile güvence altına alınan temel hak aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Haberleşme hakkı
B) Eğitim ve öğrenim alma hakkı
C) Seyahat etme hakkı
D) Kişi dokunulmazlığı hakkı

7. Devlet toplumun düzenini sağlamak için kurallar koyar. Aile okul ve toplum kurallarına uymak bize yarar sağlar. Kanunlara uymayanlar cezalandırılır. Kanunlara uyulmadığı zaman toplumun düzeni bozulur. Kanunlara uymazsak suçlu duruma düşeriz.

Yukarıda hangi vatandaşlık sorumluluğumuzdan söz edilmiştir?

- A) Vergi vermek
- B) Kanunlara uymak
- C) Askerlik yapmak
- D) Oy kullanmak

8. Devletin yol, okul, hastane, okul ve köprü gibi halkın ihtiyaçlarını karşılayabilmek için bizlere düşen sorumluluk hangisidir?

- A) Vergi vermek
- B) Kanunlara uymak
- C) Askerlik yapmak
- D) Seçme ve seçilme hakkını kullanmak

9. Aşağıdakilerden hangisi devletine karşı sorumluluk bilincinde olan etkin bir vatandaşın davranışlarından biri değildir?

- A) Vergisini zamanında öder.
- B) Toplumda düzenin korunması için kanunlara uyar.
- C) Zamanı geldiğinde vatan borcunu öder.
- D) Geri dönüşümü olmayan ürünler kullanır.

10. İstanbul'da yaşayan Hasan Bey camiye, Gabriel Bey havraya, Aamanda Hanım ise kiliseye giderek ibadet etmektedir.

Bu durum Anayasa'daki temel hak ve özgürlüklerden hangisinin korunduğunu göstermektedir?

- A) Eğitim hakkının
- B) Çalışma hakkının
- C) Din ve vicdan özgürlüğünün
- D) Düşünce ve kanaat hürriyetinin

11. Semra Hanım sabah işe giderken emniyet kemerini takmış, kırmızı ışıklarda durmuş, yaya geçitlerinde ise yaya-lara yol vermiştir.

Buna göre Semra Hanım'ın aşağıdaki sorumluluklardan hangisini yerine getirdiği söylenebilir?

- A) Askerlik yapmak
- B) Oy kullanmak
- C) Vergi vermek
- D) Kanunlara uymak

12. "Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan hay-siyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz."

Verilen ifade aşağıdaki hak ve özgürlüklerden hangisiyle ilgilidir?

- A) Kişi dokunamazlığı hakkı
- B) Yerleşme ve seyahat özgürlüğü
- C) Özel hayatın gizliliği hakkı
- D) Din ve vicdan özgürlüğü

- 1 İnsanı insan yapan özelliklerin başında düşünebilmesi gelmektedir. Herkes istediği konuda dilediği gibi düşünebilir. Bunun yasaklanması mümkün değildir. Ancak düşüncenin açıklanmasında ve geniş kitlelere yayılmasında dikkatli olunması gerekmektedir. Toplumun huzurunu, birlik ve beraberliğini bozmaya yönelik düşüncelerin kısıtlanması kaçınılmazdır.

Buna göre;

- I. Herkes düşüncesini istediği yerde söyleme hakkına sahiptir.
- II. Düşünceler açıklanırken dikkat edilmesi gereken hususlar vardır.
- III. Düşünceler açıklanırken toplum üzerindeki etkisi dikkate alınmalıdır.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) II ve III D) Yalnız III

- 2 Türkiye Cumhuriyeti Devleti Anayasası'nın 24. maddesinde "Herkes vicdan, dini inanç ve kanaat hürriyetine sahiptir." ifadesi yer almaktadır. Din ve vicdan özgürlüğü, bireylerin Tanrı ve din konusunda istediği tercihi yapabilmesidir. Bu özgürlük kısaca kişilerin din ve Tanrı konularında devlet ya da diğer kişiler tarafından baskıya uğramadan istediği dini seçmede özgür olmasıdır. İnanç özgürlüğü din ve vicdan özgürlüğünün temelini oluşturur.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Din ve vicdan özgürlüğü Anayasa ile güvence altına alınmıştır.
B) Herkesin aynı dine inanma zorunluluğu vardır.
C) İnanç ve vicdan özgürlüğü birbirleriyle bağlantılıdır.
D) İnsanlar din ve vicdan konusunda serbest bırakılmıştır.

- 3 Türkiye Cumhuriyeti Devleti insan hak ve özgürlüklerine saygılı demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletidir. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile vatandaşların başta yaşama hakkı olmak üzere kişi dokunulmazlığı, din ve vicdan özgürlüğü, düşünce özgürlüğü gibi hakları güvence altına alınmıştır. Ancak özgürlüklerimizin kullanım sınırını diğer bireylerin hak ve özgürlüklerinin sınırı belirlemektedir.

Buna göre;

- I. Yaşamak en temel hakkımızdır.
- II. Özgürlüklerimiz sınırsız değildir.
- III. Temel hak ve özgürlüklerimizin güvenliği kanunlarla sağlanmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I, II ve III B) I ve II
C) Yalnız III D) II ve III

4

Ben tebaamdan;
Müslümanları camide,
Hristiyanları kilisede,
Yahudileri havrada görmek
isterim. Aralarında başka bir fark
yoktur.

Osmanlı padişahlarından II. Mahmud'un bu sözünü incelendiğinde Osmanlı Devleti'nde vatandaşlara aşağıdaki haklardan hangisinin tanındığı söylenebilir?

- A) Düşünce özgürlüğü
B) Yaşama hakkı
C) Din ve vicdan özgürlüğü
D) Kişi dokunulmazlığı hakkı

Yönerge: Aşağıda sorun yaşayan vatandaşların sorunlarını çözmek için hangi kuruma başvuracaklarını yazalım. Ardından etkinliğe göre çoktan seçmeli soruları çözelim.

Ahmet Bey oturduğu sitenin su borusunun patlaması üzerine sorunun giderilmesi için hangi kuruma başvurmalıdır?

1

Emine Hanım yaşadığı sorun nedeniyle oturduğu ilçedeki okul idaresi hakkındaki şikayetini hangi kuruma iletmelidir?

2

Kayseri'de yaşayan Hasan Bey gittiği devlet hastanesinde yaşadığı sorun nedeniyle hangi kuruma şikayette bulunmalıdır?

3

Kadir Bey yaşadığı Konaklı Köyü'nde bir firmanın izinsiz taş ocağı açması üzerine hangi kuruma şikayette bulunmalıdır?

4

Melek Hanım mahallesinde yapılan parkta çocukların oyun alanının olmaması nedeniyle hangi kuruma başvurmalıdır?

5

Yeşim Hanım alışveriş yaptığı markette tarihi geçmiş tavukların satıldığını fark etmesi üzerine hangi telefon hattına şikayette bulunmalıdır?

6

1. Yukarıda vatandaşların yaşadığı sorunlar en çok hangi kurumla ilgilidir?

- A) Valilik B) Kaymakamlık
C) Belediye D) Muhtarlık

2. Aşağıdakilerden hangisi 6 numaralı boşluğa yazılması gereken telefon numarasıdır?

- A) Alo 174 B) Alo 112 C) Alo 182 D) Alo 118

3. Sokakta birikmiş çöplerin toplanması için şikayetimizi ileteceğimiz kurum belediyedir.

Bu sorun hangi numaraya yazılırsa cevap aynı olur?

- A) 4 B) 3 C) 2 D) 1

4. Yukarıda hangi kurumun çözeceği bir sorun yoktur?

- A) Valilik B) Reklam kurulu
C) Belediye D) Muhtarlık

5. Aşağıdaki kurumlardan hangisi 2 numaralı boşluğa yazılırsa verilen cevap doğru olur?

- A) Tüketici hakları B) Kaymakamlık
C) Belediye D) Muhtarlık

6. Hangi numaraya yazılacak doğru cevap yetki bakımından diğerlerinden daha etkilidir?

- A) 3 B) 4 C) 5 D) 6

7. Hangi numaralı alana yazılacak doğru cevap insan sağlığını tehdit eden bir durum ile ilgilidir?

- A) 2 B) 4 C) 5 D) 6

8. Hangi numaralı alana yazılacak doğru cevap doğal çevreye gelebilecek zararı önler?

- A) 2 B) 4 C) 5 D) 6

Yönerge: Aşağıdaki soruların cevaplarını soldan sağa olacak şekilde, verilen kutucuklara boşluk bırakmadan doğru şekilde yazınız.

- I. İlçenin ulaşım, eğitim ve sanayi gibi alanlarda kalkınması için çalışmalar yapan kurum hangisidir?
- II. İllerde bulunan tüm resmi kurum ve kuruluşların bağlı olduğu en üst kurum hangisidir?
- III. Buldukları yerin yol, su ve kanalizasyon gibi altyapı faaliyetlerini yürüten kurum hangisidir?
- IV. Mahallemde gördüğü ihtiyaçları belediye ve kaymakamlık gibi yetkili kurumlara ileten kurum hangisidir?
- V. Tüketiciyi aldatıcı veya onun tecrübe ve bilgi noksanlıklarını istismar edici reklamlara izin vermeyen kurum hangisidir?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
I													
II													
III													
IV													
V													

1. Buna göre bulmacanın yukarıdan aşağıya doğru 6. sütununda yer alan harflerin dizilişi aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A)

K
İ
İ
R
M

B)

İ
K
İ
R
M

C)

M
İ
R
K
İ

D)

R
K
İ
M
İ

2. 6. sütun doğru cevaplandırıldığı takdirde 8. sütunun harf sıralaması yukarıdan aşağı nasıl olmalıdır?

- A) I – U – E – M
- B) M – E – İ – U
- C) E – M – İ – U
- D) U – M – E – İ

3. 5. sütunun yukarıdan aşağı sıralaması "A – L – D – A – A" şeklinde olduğuna göre belediye kurumu kaçınıcı sırada yazılır?

- A) II B) III C) IV D) V

4. 7. sütunun yukarıdan aşağı sıralaması "A – K – Y – L – K" şeklinde olduğuna göre I. sıraya hangi kurum yazılır?

- A) Valilik B) Kaymakamlık
- C) Muhtarlık D) Reklam kurulu

5. V. sıradaki kurumun doğru yazılması için 3. sütunun yukarıdan aşağı harf sıralaması nasıl olmalıdır?

- A) K – Y – L – H – L
- B) L – Y – L – K – H
- C) Y – L – L – H – K
- D) H – K – L – Y – L

6. II. sıradaki kurumun doğru yazılması için 1. sütunun harf sıralaması aşağıdakilerden hangisi gibidir?

A)

A
Y
A
R
L

B)

E
T
L
T
M

C)

L
R
M
İ
T

D)

K
V
B
M
R

Sorunlarımı Çözüyorum

Haklarının çiğnendiğini düşünen veya bir sorunla karşılaşan bireyler yaşadıkları mağduriyetleri gidermek için dilekçe hakkından yararlanabilirler. Vatandaşlar kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri hakkında, yetkili makamlara yazı ile başvurma hakkına sahiptir. Yetkili kurumlara gönderilen dilekçeler en geç otuz gün içinde cevaplandırılmak zorundadır. Günümüzde vatandaşlar yaşadıkları sorunları ilgili kurum ve kuruluşlara iletebilsinler diye ülkemizde bazı telefon hatları kurulmuştur. Bu sayede bireyler talep, istek, görüş, öneri, ihbar ve şikâyetlerini dilekçe vermeden yetkili birimlere yasal yollardan iletebilmektedir. Alo 174 Gıda Hattı; tüketicilerin gıda güvenilirliği ile ilgili her türlü sorunlarının çözülmesi, yetkili birimlere kolay bir şekilde ulaşabilmesi, iletişimin tek merkezden yönlendirilmesi ve tüketicilere en kısa zamanda dönüş yapılabilmesi amacıyla kurulmuştur. 110 Yangın İhbar, 112 Sıhhi İmdat, 155 Polis İmdat, 156 Jandarma İmdat, 122 Alo AFAD, 177 Orman Yangın İhbar ve 158 Sahil Güvenlik numaralarının aranması yerine bu numaraları tek çatı altında 112'de birleştirildi. Böylece acil çağrılar için birden fazla numara bilme zorunluluğu ortadan kalktı, daha hızlı şekilde hizmet sağlandı, maliyet tasarrufu ve hizmette etkinlik sağlandı ve kurumlar arasında iş birliği sağlandı. Diğer yandan vatandaşların ALO 182 Merkezi Hekim Randevu Sistemi (MHRS) ile hastanelerden ve aile hekimlerinden istediği gün ve saatte randevu olarak sağlık hizmeti alması sağlandı. Böylece hastalar hastanelerde saatlerce beklemeden kurtulmuş oldu. Bir soruna çözüm getirirken çözümlerin hak, sorumluluk ve özgürlükler temelinde olmasına dikkat etmeliyiz. Günlük yaşantımızda bir sorunla karşılaştığımızda haklarımızı yasal yollardan aramalıyız. Kanunların bize tanıdığı hakları kullanmalıyız. Anayasamızın Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına sağladığı temel hak ve özgürlükler çerçevesinde sorunlarımızı çözmeye özen göstermeliyiz.

- Metne göre aşağıdakilerden hangisi dilekçe hakkının kullanıldığı durumlardan biri değildir?**
 - Haklarımızın çiğnenmesi
 - Yaşanan mağduriyetin giderilmesi
 - Bir kurumdan talepte bulunulması
 - Marketten alışveriş yapılması
- Metne göre vatandaşlar kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri hakkında, yetkili makamlara yazı ile başvurduğunda dilekçeleri en geç kaç gün içinde cevaplandırılmalıdır?**
 - 30
 - 20
 - 10
 - 15
- Günümüzde vatandaşlar yaşadıkları sorunları ilgili kurum ve kuruluşlara iletebilsinler diye ülkemizde bazı telefon hatları kurulmuştur.**

Aşağıdakilerden hangisi metinde geçen bu telefon hatlarından biri değildir?

 - Alo 182
 - Alo 174
 - Alo 181
 - 112
- Metne göre aşağıdakilerden hangisi Alo 174 telefon hattının kurulmasının amaçlarından biri değildir?**
 - Tüketicinin gıda güvenliğini sağlamak
 - Ürün siparişi vermek
 - Gıda güvenliği ile ilgili sorunları çözmek
 - Sağlık açısından risk taşıyan ürünleri ihbar etmek
- Metne göre iletişimin tek merkezden yönlendirilmesi için aşağıdaki hangi telefon hattı 112'de birleştirilmemiştir?**
 - 110 Yangın İhbar
 - 155 Polis İmdat
 - 156 Jandarma İmdat
 - 175 Tüketici Danışma
- Metne göre hastalar hastanelerde saatlerce beklemeden muayene olabileme imkanını hangi telefon hattı ile sağlamaktadır?**
 - Alo 112
 - Alo 182
 - Alo 122
 - Alo 177
- Metne göre günlük yaşantımızda karşılaştığımız bir sorunun çözümü için aşağıdakilerden hangisi başvuracağımız yollardan biri değildir?**
 - Haklarımız yasal yollardan aranmalı
 - Kanunların bize tanıdığı haklar kullanılmalı
 - Gerektiğinde zor kullanılmalı
 - Sorunlar temel hak ve özgürlükler çerçevesinde çözülmeli
- Metne göre ülkemizde bazı telefon hatlarının kurulmasının amacı aşağıdakilerden hangisidir?**
 - Yaşanılan sorunları ilgili kurum ve kuruluşlara iletmek
 - Bireyler arasında sosyal ilişkileri geliştirmek
 - Teknolojik gelişmeleri takip etmek
 - Dünyada ve ülkemizdeki gelişmeleri takip etmek

1. Babasıyla birlikte alışveriş merkezine giden Enes, bir mağazada ayakkabı görüp çok beğenmiştir. Babası Taner Bey de oğluna beğendiği ayakkabıları hediye olarak almıştır. Enes büyük bir mutlulukla ayakkabılarını giyinmiştir. Ancak iki gün sonra ayakkabının dikişlerinde açılmalar meydana gelmiştir. Enes üzgün bir şekilde durumu babasına anlatmıştır.

Buna göre bilinçli bir tüketici olan Taner Bey;

- I. Dikişleri açılan ayakkabıyı atarak oğluna yeni bir ayakkabı alır.
II. Ayakkabıyı fişiyile birlikte aldığı mağazaya götürür.
III. Ayakkabının iade alınmasını talep eder.

yukarıdakilerden hangilerini yapmaz?

- A) I ve II B) II ve III
C) Yalnız I D) Yalnız II

2. Dilekçe hakkı hak arama özgürlüğünün bir yoludur. Kişilerin kendileriyle ilgili dileklerini veya devlet kurum ve kuruluşlarıyla ilgili istek ve şikâyetlerini ilgili yerlere iletmesini sağlar. Türkiye Cumhuriyeti Devleti Anayasası'nın 74. maddesinde "Vatandaşlar ve karşılıklılık esası gözetilmek kaydıyla Türkiye'de ikâmet eden yabancılar kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri hakkında yetkili makamlara ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne yazı ile başvurma hakkına sahiptir."

Dilekçe hakkı ile ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Kanunlarla güvence altına alınmıştır.
B) Dilekçe hakkı kullanılırken istekler dile getirilmektedir.
C) Hak arama yollarından biridir.
D) Ülkemizde yabancıların da dilekçe hakkı vardır.

3. **Dilek:** "Marketten çocuklarım için süt aldım. Eve geldiğimde baktım ki son kullanma tarihi geçmiş. Geri götürdüm ama bana sattıkları ürünü geri almadılar. Bu konuda nereye başvurabilirim."

Dilek Hanım'ın hakkını aramak için aşağıdakilerden hangisine başvurması en uygun olur?

- A) Tüketici Hakem Heyetine
B) Mahalle Muhtarlığına
C) Medya Kuruluşlarına
D) Belediye Başkanlığına

4.

- ◆ Sorunla ilgili dilekçe vermek
- ◆ Bakanlık hatlarını arayarak yardım istemek
- ◆ Sorunu görmezden gelmek
- ◆ Yetkili kurumlara başvurarak çözmeye çalışmak

Yukarıdakilerden kaç tanesi sorunlarımızı çözerken kullanacağımız yöntemlerdendir?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

5. **Aşağıdakilerden hangisi sorun çözme adımlarından biri değildir?**

- A) Sorun hakkında bilgi toplama
B) Sorunu belirleme
C) Tek bir çözüm yolu geliştirme
D) Ey uygun çözüm yoluna karar verme

6. Belediye, il veya ilçelerin çeşitli ihtiyaç ve sorunlarıyla ilgilenen kurumdur. Belediyelerin başında halk tarafından seçilen belediye başkanı bulunmaktadır.

Aşağıda verilenlerden hangisi belediyenin görev ve sorumlulukları arasında yer almaz?

- A) Eğitim ve sağlık kurumlarını denetleme hizmetleri
- B) Halk sağlığı ve itfaiye hizmetleri
- C) Kanalizasyon gibi altyapı hizmetleri
- D) Toplu ulaşım hizmetleri

7. 1992'de kurulan vakıf; topraklarımızı tehdit eden erozyon ve çölleşme ile mücadele, toprağa sahip çıkma, ağaçlandırma yapma, doğal varlıkları koruma gibi amaçlarla faaliyetler yürüten bir sivil toplum kuruluşudur.

Hakkında bilgi verilen sivil toplum kuruluşu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) TEMA
- B) TAKVA
- C) FETAV
- D) EKAD

8. Anayasamızda; Türk vatandaşlarının ve Türkiye'de ikâmet eden yabancıların, dilekleri ve şikâyetleri konusunda yetkili makamlara başvuru yapma hakkının bulunduğu belirtilmiştir.

Yukarıdaki bilgiye göre çöpleri zamanında toplanan belediye görevlileri nasıl şikâyet edilir?

- A) Tüketici Hakları Mahkemesine başvurarak
- B) Jandarmaya başvurarak
- C) Belediyeye dilekçe yazarak
- D) Emniyet Müdürlüğüne başvurarak

9. Zeynep, hizmet aksaklıklarından dolayı mahallesindeki yollarda çukurların oluştuğunu, kaldırım taşlarının yerinden çıktığını fark etmiştir.

Zeynep, bu aksaklıkların giderilmesi için;

- I. Tüketici Mahkemelerine
- II. Belediyeye
- III. Emniyet Müdürlüğüne

yukarıdaki kurumlardan hangilerine başvurmalıdır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

10. Yoksul halkın eğitim öğretimine destek olmak amacıyla 1863'te kurulmuştur. Eğitim alanındaki ilk sivil toplum kuruluşlarımızdan biridir. Annesi ve/veya babası hayatta olmayan, maddi durumu yetersiz öğrencilere burs ve yatılı okul imkânı sunmaktadır.

Hakkında bilgi verilen kurum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dârülbedâyi
- B) Darüleytam
- C) Darüşşafaka
- D) Darülaceze

11. Marketten aldığı peynirin son kullanma tarihinin geçmiş olduğunu eve geldiğinde fark eden Ahmet Bey peyniri, aldığı markete geri götürmüştür. Ancak market çalışanları Ahmet Bey'in parasını iade etmemişlerdir.

Ahmet Bey'in bu durumda şikâyette bulunacağı kurum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Orman Genel Müdürlüğü
- B) Tüketici Hakları Hakem Heyeti
- C) Fiskobirlik Genel Müdürlüğü
- D) Köy Muhtarlığı İhtiyar Heyeti

12.

- I. Anayasa ve yasalarla düzenlenen yazılı kurallarla birlikte gelenek ve görenekler, görgü kurallarına vb. yazısız kurallara uyulmadığı takdirde toplum yaşamında kargaşa meydana gelir.
- II. Toplumda hakkımızı ararken gerektiğinde zor kullanmalıyız.
- III. Kişi toplumda kendi hakkını savunabilmeli ve özgürce hareket edebilmelidir.

Yukarıdaki ifadelerden hangileri yanlıştır?

- A) I ve II B) Yalnız II
C) I, II ve III D) Yalnız III

13.

Bu akşam mağazadan pantolon aldım. Ama alışverişten sonra almayı unuttum.

Aldığın ürünü değiştirmek istersen ne olacak?

Verilen diyalogda boş bırakılan alana aşağıdakilerden hangisi yazılmalıdır?

- A) paranın üstünü
B) ürünün fişini
C) taşıyacağım poşeti
D) telefonumu

14. Kredi kartının dönem sonu hesabına bakan Hasan Bey, kartına 65 TL üyelik aidatı eklendiğini görünce Tüketici Mahkemesine başvurarak üyelik aidatının iptal edilmesini sağlamıştır.

Hasan Bey'in bu davranışı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Hakkının çiğnenmesini umursamamıştır.
B) Üzerine düşen sorumlulukları yerine getirmemiştir.
C) Hakkını yasal yollarla aramıştır.
D) Yasa üstünlüğünü kabul etmemiştir.

15. Bilişim ve iletişim teknolojileri kullanılarak hayata geçirilen bir halkla ilişkiler uygulamasıdır. Vatandaş ile devlet arasındaki iletişim kanallarını açık tutarak müracaatların her zaman ve her yerden yapılabilmesini mümkün kılmaktadır. Bu uygulama sayesinde devlet ile vatandaş arasındaki iletişim kanallarının tümü (elektronik mektup, faks, telefon ve şahsen) açık tutulmaktadır. Vatandaşların kendileri ve kamuyla ilgili, talep, şikâyet, ihbar, görüş ve önerileri ile bilgi edinme haklarına ilişkin idari makamlara yapacakları müracaatlara cevapların hızlı ve etkin bir şekilde verilmesi amaçlanmaktadır.

Hakkında bilgi verilen uygulama aşağıdakilerden hangisidir?

- A) BİMER B) CİMER
C) SİBER D) FİBER

16. Dilek Hanım yeni aldığı saç kurutma makinesinin arızalı olduğunu eve gelince fark etti.

Bu durumda Dilek Hanım'ın yapması gereken ilk davranış aşağıdakilerden hangisi olmalıdır?

- A) Üretici firmayı mahkemeye vermek
B) Fişiyile beraber mağazaya gidip, ürünün değişimini ya da iadesini istemek
C) Polise gidip mağazayı şikâyet etmek
D) Tüketici Sorunları Hakem Heyetine başvurmak

17. Tüketicilerin gıda güvenilirliği ile ilgili her türlü sorunlarının çözülmesi, yetkili birimlere kolay bir şekilde ulaşılabilmesi, tüketicilere en kısa zamanda kurulan telefon hattıdır.

Hakkında bilgi verilen telefon hattı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 112 B) 175
C) 174 D) 182

1

BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞINA

BURSA

İlinizin Bahçelievler Mahallesi, İncirli Sokağı'nda ikamet etmekteyim. Gözlemediğim kadarıyla 17/08/2024 tarihinden beri mahallemizdeki çöpler toplanmamaktadır. Bu nedenle bütün mahalle kokmakta ve mahalle sakinleri bu kokudan ziyadesiyle rahatsız olmaktadır. Mahallemizdeki çöplerin toplanmasını istiyorum.

Gereğinin yapılmasını arz ederim.

Adres:

Tarih:

Adı Soyadı:

Dilekçeyi yazan kişi hakkında;

- I. Belediye başkanına karşı ön yargılıdır.
- II. Çevresel sorunlara karşı duyarlıdır.
- III. Hak ve sorumluluklarının farkındadır.

durumlarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) Yalnız II D) II ve III

2

Semra Hanım yeni bir bilgisayar satın almıştır. Ancak eve gelip paketini açtığı anda bilgisayarın bozuk olduğunu görmüştür. Bunun üzerine bilgisayarı faturasıyla birlikte aldığı mağazaya götürüp durumu anlatmıştır. Fakat mağaza görevlisi Fuat Bey ürünü satarken bozuk olmadığını tüketiciden kaynaklı olduğunu iddia etmiştir. Mağazanın sorunu çözmemesi üzerine Semra Hanım yaşadığı ilçenin tüketici Hakem Heyeti temsilciliğine başvurmuştur. Tüketici Hakem Heyeti, Semra Hanım'ı haklı bulmuş ve mağazanın kusurlu ürünü değiştirmesine karar vermiştir.

Buna göre Semra Hanım ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Haklarını ve sorumluluklarını bilmektedir.
- B) Haksız kazanç peşindedir.
- C) Hakkını ararken kanunlara aykırı davranmamaktadır.
- D) Etkin bir vatandaşdır.

3

5. Sınıf öğrencisi Yiğit mahallesinde bulunan yardıma muhtaç kişiler için valiliğe bu kişilere gerekli yardımların yapılmasını istemiştir.

Bu açıklamaya göre Yiğit ile ilgili;

- I. Haklarını nasıl kullanacağını bilen bir bireydir.
- II. Çevresindeki sorunlara karşı duyarlıdır.
- III. İsteğini doğru kuruma kanunların belirlediği yol ile bildirmiştir.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I, II ve III D) Yalnız III

4

Biz Kimiz?

Herkes gibi senin de idarelerine karşı (okul, hastane, aile hekimliği, yurt, valilik, kaymakamlık, karakol, itfaiye ve belediye) yaşadığın sorunları çözmek için kurulmuş bir kurumuz.

Kamu Hizmeti: Eğitim, sağlık, ulaşım ve barınma hizmeti alırken haksızlığa uğradığını mı düşünüyorsun?

Kamu Görevlileri: Öğretmen, doktor, yurt görevlisi, asker, polis ile ilgili bir sorun mu yaşadın?

kolaylıkla başvurabilirsin.

www.kdkcocuk.gov.tr

Şikâyet
Başvurusu

ÜCRETSİZ

BİZE KİMLER BAŞVURABİLİR?

Çocuklar
Gençler
Yetişkinler
Dernekler
Vakıflar

Nasıl Başvurabilirim?

İdarelerle yaşadığın ya da gördüğün bir haksızlığı paylaşmak için bize başvuru yaptığında artık bizim için "Görev Ortağı-mız"sın.

Bilmelisin ki bu görev yaşadığın ya da gördüğün haksızlık ile ilgili birtakım bilgileri "Kamu Denetçisi" ile paylaşman gerekli.

Hatta senin kişisel bilgilerine (İsim, soyisim, T.C. kimlik no) ihtiyacımız olacak, istersen kimliğinin gizli kalacak.

Başvurularını
kdkcocuk.gov.tr
adresinden
gönderebilirsin.

Bilgilere bakılarak Kamu Denetçiliği Kurumu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sorunlarının çözülmesine yardımcı olan bir kurumdur.
- B) Çocukların haklarını kullanmasına yardımcı olur.
- C) Başvurabilmek için bazı kişisel bilgiler gereklidir.
- D) Sadece çocuklar başvurabilir.

5

Her gün işe arabasıyla giden Derya Hanım işten geldikten sonra ailesiyle sohbet ederken yollar çok bozuk olduğu için arabasının sürekli arıza yaptığından bahsetmiştir. Bunun üzerine 5. sınıfa giden kızı Elif annesine, sosyal bilgiler dersinde dilekçe hakkını öğrendiklerinden bahsederek eğer isterse belediyeye bu konuda dilekçe yazabileceklerini söyledi. Derya Hanım kızının söylediklerini can kulağıyla dinledi ve kızının söylediklerini dikkate alarak beraber belediyeye dilekçe yazdılar. Birkaç gün sonra, Derya Hanım yolun bozuk kısımlarının onarıldığını görünce çok mutlu oldu.

Buna göre aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılabilir?

- A) Hak ve sorumluluklarımızı bilmek hayatımızı kolaylaştırır.
- B) Derste öğrenilen bilgilerin sosyal hayata etkisi sınırlıdır.
- C) Dilekçe yazmayı bilmek kişiyi toplumda ayrıcalıklı bir konuma getirir.
- D) Çözülemeyen sorunlar kişiyi güçsüzleştirir.

Aşağıdaki sorulara verilen kavramlardan uygun olanı seçerek cevap veriniz.

Dilekçe hakkı, Dayanışma, Eşitlik, Konut dokunulmazlığı, Kuvvetler ayrılığı, Çoğulculuk, Milli egemenlik, Seçim, Kaymakamlık, Etkin vatandaş, Alo 175, Sosyal bilgiler, Rol model, CİMER, Bilinçli tüketici, Empati kurma, Demokrasi, oy kullanma, Farkındalık, Reklam kurulu, Vergi, Vatandaş, Hak, Sorumluluk, Hukuk devleti, Yaşama hakkı, Alo 174, Temel hak, Haberleşme, Cumhuriyet, Temel özgürlükler, Özgürlük, Alo 112, Belediyeler, Muhtarlık, e-Devlet Kapısı, Katılım, STK, Tüketici hakları, Valilik, Yurttaşlık okuryazarlığı, Alo 182, Mutlakiyet, Muhtar.

- Cumhuriyetin temel özelliklerinden biri olan "kanun üstünlüğü" ilkesi uygulandığında devletler hangi özelliği kazanır?
Cevap:
- Demokrasinin içinde işletildiği en ideal rejim biçiminin adı nedir?
Cevap:
- Yasama ve yürütme kuvvetlerinin hükümdarda toplandığı yönetim biçimine ne denir?
Cevap:
- Bir ülkede halkın egemenliğine dayanan yönetim şekline ne ad verilir?
Cevap:
- Halkın seçme ve seçilme, sivil toplum kuruluşları kurma vb. yollarla ülke yönetimine katılma hakkı demokrasinin hangi ilkesidir?
Cevap:
- Farklı görüşlerin farklı siyasal partiler ile temsil edilmesi demokrasinin hangi ilkesidir?
Cevap:
- Yasaların herkese aynı şekilde uygulanması demokrasinin hangi temel ilkesiyle ilgilidir?
Cevap:
- Devleti yönetecek kişiler demokrasinin temel ilkelerinden biri olan hangi yolla iş başına gelirler?
Cevap:
- Devletin gücü olan egemenliğin doğrudan doğruya ulusa ait olmasına ne denir?
Cevap:
- Haklarını ve sorumluluklarını bilen ve bunlara göre hareket eden bireylere denir?
Cevap:
- Bireyin topluma nasıl etkin bir şekilde katılacağını ve içinde bulunduğu toplumu nasıl değiştireceği bilgisine sahip olmasına ne denir?
Cevap:
- Yurttaşlık okuryazarlığına sahip etkin bir vatandaş olmamıza yardımcı olan ders hangisidir?
Cevap:
- Aynı toprak üzerinde yaşayan ve aynı devlete vatandaşlık bağı ile bağlı olan kişilere ne denir?
Cevap:
- Hangisi etkin vatandaşın ülke yönetimine katkı sağlamak için başvurduğu yollardan biridir?
Cevap:
- Toplumsal sorunlara ve çevrenizdeki ihtiyaçlara duyarlı olan, günlük haberleri takip eden etkin vatandaş özelliği hangisidir?
Cevap:
- Devletin hastane, okul, yol ve köprü gibi kamu hizmeti sunabilmesi için halka düşen sorumluluk hangisidir?
Cevap:
- Başkalarının duygularını ve deneyimlerini anlamaya çalışan etkin vatandaş özelliğine ne denir?
Cevap:
- Gönüllü kuruluşlarda görev alarak ihtiyaç sahiplerine destek veren etkin vatandaşın sergilediği davranışa ne denir?
Cevap:
- Gereksiz harcamalardan kaçınan ve bu konuda hak ve sorumluluklarının farkında olan etkin vatandaş özelliğine ne denir?
Cevap:
- Saygı, hoşgörü ve dürüstlük konusunda insanlara örnek olan vatandaşlar için kullanılan kavramın adı nedir?
Cevap:
- Kimlik bilgisinin kaybı, doğum ve ölüm gibi durumlarda gerekli belgeleri hazırlamakla görevli kişi kimdir?
Cevap:

22. Bir özgürlüğün sağlanması için kişiye anayasa ve kanunlar ile tanınmış yetkilere ne denir?

Cevap:

23. Kişinin kendine ve başkalarına karşı yerine getirilmesi gereken yükümlülüklerini zamanında yerine getirmesi zorunluluğuna ne denir?

Cevap:

24. "Hukuki sebebe bağlı hakim kararı olmadıkça hiç kimsenin evine girilemez." ifadesi hangi temel hakla ilgilidir?

Cevap:

25. Bütün hakların temeli sayılan hak hangisidir?

Cevap:

26. İnsanın doğuştan sahip olduğu, insanın insanca yaşayabilmesi için gerekli olan haklara ne denir?

Cevap:

27. "Bilgisi ve izni olmaksızın hiç kimsenin telefonu dinlenmez, mektupları açılıp okunamaz." ifadesi hangi özgürlüğümüzle ilgilidir?

Cevap:

28. İnsanların insanca yaşayabilmesi için başkalarının haklarını ihlal etmeden özgürce yaşayabilmesini sağlayan haklara ne denir?

Cevap:

29. Marketten aldığımız peynirin bozuk çıkması ile ilgili sorunu hangi telefona bildiririz?

Cevap:

30. Vatandaşların karşılaştığı sorunların çözümünde resmi kurumlara destek veren gönüllü kuruluşların kısa adı nedir?

Cevap:

31. Mahallemizde hırsızlık olaylarının artması üzerine hangi telefon numarasını ararız?

Cevap:

32. Tüm kamu hizmetlerine tek bir noktadan erişim imkânı sağlayan genel ağ sitesine ne denir?

Cevap:

33. Köyde yaşayan vatandaşlar karşılaştığı sorunun öncelikle hangisine müracaat etmelidir?

Cevap:

34. Gıda üretim yerlerinin denetimi hangi kurum tarafından yapılır?

Cevap:

35. İlçenin ulaşım, eğitim, sanayi gibi alanlarda kalkınması için çalışan ve vatandaşların isteklerini yerine getiren kurum hangisidir?

Cevap:

36. Devlet ile vatandaş arasındaki iletişim kanallarının tümünü (elektronik mektup, faks, telefon ve şahsen) açık tutan Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezinin kısa adı hangisidir?

Cevap:

37. Televizyon programında sahte bir ürünün tanıtımının yapıldığını farketdiğimizde hangi kurum aranmalıdır?

Cevap:

38. Tüketici işlemleri ve tüketiciye yönelik uygulamalardan doğabilecek uyuşmazlıklara çözüm bulmak amacıyla kurulan heyetin adı nedir?

Cevap:

39. Karşılaştığımız sorunların çözümü için müracaat edeceğimiz resmi kurumların en başında gelen kurum hangisidir?

Cevap:

40. Ticaret Bakanlığı bünyesinde oluşturulmuş tüketicilerin karşılaştıkları sorunlara ilişkin çözüm yolları sunan telefon hattı hangisidir?

Cevap:

41. Vatandaşların istediği gün ve saatte talep ettiği hekimden sağlık hizmeti alabilmek amacıyla kurulan telefon hattı hangisidir?

Cevap:

42. Vatandaşların kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri hakkında, yetkili makamlara yazı ile başvurma hakkına ne denir?

Cevap:

43. Bir ülkede yasama, yürütme ve yargının birbirinden bağımsız olduğunun ifade edildiği kavram hangisidir?

Cevap:

Yönerge: Aşağıda doğal kaynaklarımızın bilinçsizce kullanılması ile ilgili ifadeler yer almaktadır. Bu durumun hangi sonuçlara yol açtığını çoktan seçmeli soruları çözerek bulup ait olduğu numaralı alana yazınız.

Çiftçilerimizin bilinçsizce kimyasal gübre ve tarım ilacı kullanması toprak kirliliğine neden olmaktadır.

1. Sonuç:

Fabrika ve kanalizasyon atıklarının denizlere, akarsulara, göllere ve yer altı sularına karışması sonucu sularımız kirlenmektedir.

2. Sonuç:

İnsanlar ormanda yetişen bitkileri baharat, ilaç ve içecek yapımında kullanmak için toplarken çok aşırıya kaçmaktadırlar.

3. Sonuç:

İnsanların toprağa bıraktığı katı ve sıvı atıkların etkisiyle üzerindeki bitki toplulukları zarar görür.

4. Sonuç:

Söndürülmeyen piknik ateşleri nedeniyle çıkan yangınlar ve yerleşim alanı açmak için ormanların kesilmesi ormanların yok olmasına neden olmaktadır.

5. Sonuç:

Fabrika atıklarının gerekli işlemler yapılmadan toprağa salınması toprak kirliliğinin her geçen gün artmasına neden olmaktadır.

6. Sonuç:

Tüm canlılar için gerekli olan su kaynaklarının bilinçsiz ve yanlış kullanılması sonucunda sularımız kirlenmektedir.

7. Sonuç:

Enerji üretiminde kullanılan petrol, kömür ve doğal gazın bilinçsizce çok hızlı şekilde tüketilmesi gelecekte bu kaynakların tükenmesine neden olacaktır.

8. Sonuç:

1. 1 numaralı sonuca hangisi yazılmalıdır?

- A) Toprağın mineral değeri artar.
- B) Canlılar yaşamını devam ettiremez.
- C) Organik ürünlerin verimi artar.
- D) Yeraltı kaynakları tükenir.

2. 2 numaralı sonuçta hangisi görülür?

- A) İklim değişikliği
- B) Yağışların azalması
- C) Salgın hastalıklar
- D) Erozyon

3. 3 numaralı sonuca hangisi yazılmalıdır?

- A) Tarım alanları daralır.
- B) Enerji üretimi azalır.
- C) Hayvan nesli tükenir.
- D) Bitkilerin nesli tükenir.

4. 4 numaralı sonuca hangisi yazılmalıdır?

- A) Enerji kaybı yaşanır.
- B) Hayvanların besin zinciri bozulmaya başlar.
- C) Farklı bitki türleri ortaya çıkar.
- D) Mera alanları daralır.

5. 5 numaralı sonuca hangisi yazılmalıdır?

- A) Doğal yaşam yok olur.
- B) Salgın hastalıklar başlar.
- C) Ticari faaliyetler azalır.
- D) Yeraltı kaynakları tükenir.

6. 6 numaralı sonuçta hangi azalma görülür?

- A) Yeraltı kaynakları
- B) Tarımsal üretim
- C) Nüfus
- D) Erozyon

7. 7 numaralı sonuca hangisi yazılmalıdır?

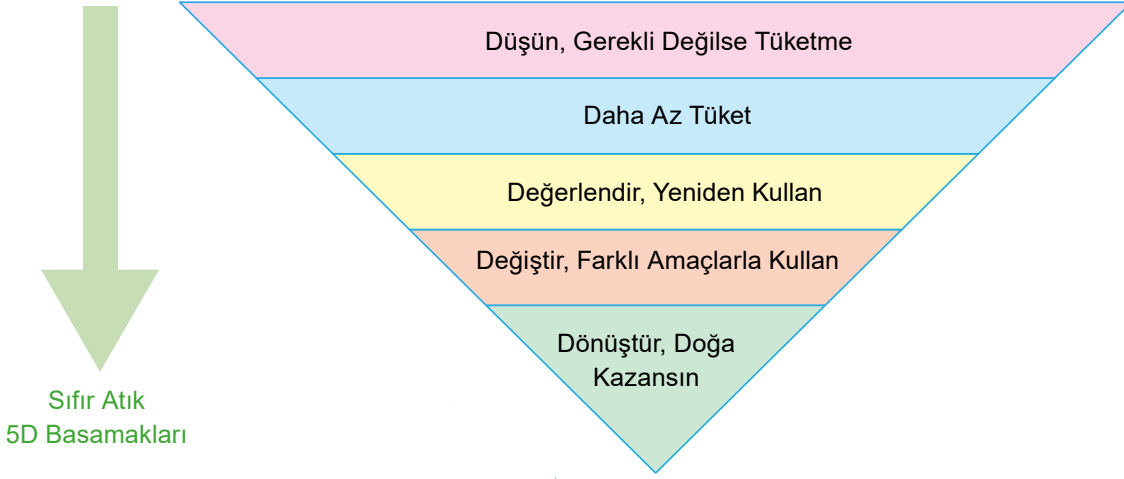
- A) Barajlar enerji üretemez.
- B) Kuraklık başlar.
- C) İçilebilir su oranı giderek azalır.
- D) Ormanlık alanlar daralır.

8. 8 numaralı sonuca hangisi yazılmalıdır?

- A) Yenilenebilir enerji tükenir.
- B) Doğal çevre kirlenir.
- C) Su kaynakları tükenir
- D) Gelecek nesillerin yaşamı zorlaşır.

Yönerge: Aşağıdaki Sıfır Atık projesinde uygulanan 5D basamaklarını gösteren piramit verilmiştir. Öğrencilerin davranışlarının piramitteki hangi basamağa ait olduğunu verilen boşluklara yazınız. Ardından çoktan seçmeli işlemleri yapınız.

Ceylan: Bir şeyi satın alırken bu benim için istek mi? İhtiyaç mı? diye düşünürüm.

Fulya: Dişlerimi fırçalarken ya da ellerimi sabunlarken musluğu kapalı tutarım.

Nihat: Defterlerimi ve kalemelerimi bitene kadar kullanırım.

Emre: Küçük gelen çantamı yenileyerek kullanması için kardeşime verdim.

Merve: Eski kalemligimi cüzdan olarak kullanıyorum.

Zeynep: Annem içtiğim meyve suyu kutularından kumbara ve kalemlik yaptı.

Can: Satın alırken ürünlerin geri dönüştürülmüş malzemeden yapıp yapılmadığını kontrol ederim.

Mehmet: Küçülen pantolonumu kesip şort olarak giyiyorum.

1. Hangi öğrencinin davranışı Sıfır Atık 5D basamaklarından birinci basamağa örnek verilebilir?

A) Can B) Ceylan C) Zeynep D) Merve

2. Yukarıdaki boşluklara Sıfır Atık 5D basamaklarından en fazla hangisi yazılmalıdır?

A) 1 B) 3 C) 4 D) 5

3. Hangi öğrencinin davranışı Sıfır Atık 5D basamaklarından beşinci basamağa örnek verilebilir?

A) Can B) Mehmet C) Nihat D) Emre

4. Fulya'nın kişisel bakımı Sıfır Atık 5D basamaklarından hangi basamağa örnek verilebilir?

A) 5 B) 4 C) 3 D) 2

5. Zeynep'in davranışı Sıfır Atık 5D basamaklarından kaçinci basamağa örnek verilebilir?

A) 5 B) 4 C) 3 D) 2

6. Sıfır Atık 5D basamaklarından üçüncü basamağa hangi öğrencinin davranışı örnek verilebilir?

A) Can B) Emre C) Zeynep D) Mehmet

7. Nihat hangi arkadaşı ile Sıfır Atık 5D basamaklarından ikinci basamakta yer alır?

A) Ceylan B) Emre C) Fulya D) Merve

8. Mehmet bu davranışı ile Sıfır Atık 5D basamaklarından hangisini yerine getirmiştir?

A) 5 B) 4 C) 3 D) 2

Doğal Kaynakların Bilinçli Kullanımı

Doğada bulunan ve ekonomik kaynaklarımız olan topraklar, ormanlar, sular ve madenler tükenmez değildir. Dünyada nüfus hızla artarken sınırlı olan doğal kaynaklar da insanlar tarafından bilinçsizce tüketilip yok edilmektedir. Doğal kaynaklarımızdan olan su, yeryüzündeki tüm canlılar için gerekli olan bir yaşam kaynağıdır. Tüm canlılar için gerekli olan su kaynaklarının bilinçsiz ve yanlış kullanılması sonucunda temiz ve içilebilir su oranı giderek azalmaktadır. İnsanların akarsu, göl ve denizlere bıraktıkları kirli atık suları ve atık maddeler bu sulara yaşayan canlıların yok olmasına neden olmaktadır. Üzerinde yaşadığımız toprak gerek tarım gerekse içinde barındırdığı madenler açısından önemli bir doğal kaynaktır. İnsanların toprağa bıraktığı katı ve sıvı atıkların etkisiyle toprağın verimliliği azalır. Ayrıca toprak üzerindeki bitki toplulukları zarar görür. Buna bağlı olarak hayvanların besin zinciri bozulmaya başlar. Ormanların bilinçsiz şekilde yok edilmesi ise erozyon yoluyla verimli toprakların yok olmasına ve aynı zamanda yabani hayvanların doğal yaşam alanlarının ortadan kalkmasına da neden olmaktadır. Enerji üretiminde kullanılan petrol, kömür ve doğal gazın bilinçsizce çok hızlı şekilde tüketilmesi gelecekte bu kaynakların tükenmesine neden olacaktır. Ayrıca petrol, kömür ve doğal gazın yanması sonucunda ortaya çıkan karbondioksit gazı atmosferi kirleterek küresel ısınmanın ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Bu durum, gelecek nesillerin yaşamını zorlaştıracaktır. Sonuç olarak gelecek nesillere daha yaşanılır bir dünya bırakabilmek amacı ile hayatımızın her alanında çevreye duyarlı ve bilinçli birer tüketici olmalıyız. Yeryüzünde bizden başka yaşayan canlıların da olduğunu unutmamalıyız.

- Metne göre aşağıdakilerden hangisi doğal kaynakların hızlı ve bilinçsizce tüketilmesinin nedenlerinden biridir?**
 - İklim koşullarının değişmesi
 - Dünya nüfusunun hızla artması
 - Büyük kentlere göçlerin yaşanması
 - Hayvan nesillerinin giderek tükenmesi
- Metinde hangi doğal kaynak tüm canlılar için hayat kaynağı olarak ifade edilmiştir?**
 - Orman
 - Madenler
 - Su
 - Toprak
- Metne göre insanların hangi faaliyeti toprak verimliliğinin azalmasına yol açmaktadır?**
 - Yerleşim alanları açılması
 - Katı ve sıvı atıkların toprağa bırakılması
 - Ağaçların kesilmesi
 - Toprağın tarım alanlarına açılması
- Metinde aşağıdaki hangi doğal kaynaktan söz edilmemiştir?**
 - Orman
 - Madenler
 - Su
 - Rüzgâr
- Metne göre toprağa bırakılan katı ve sıvı atıkların etkisiyle toprak üzerindeki bitki topluluklarının zarar görmesi aşağıdaki hangi duruma yol açar?**
 - Hayvanların besin zincirinin bozulmaya başlamasına
 - Kuraklığın başlamasına
 - Yeraltı kaynaklarının tükenmesine
 - Karbondioksit gazının atmosfere yayılmasına
- Metne göre aşağıdakilerden hangisi ormanların bilinçsiz şekilde yok edilmesinin yol açtığı sonuçlardan biri değildir?**
 - Erozyonun oluşması
 - Verimli toprakların yok olması
 - Meraların ortadan kalkması
 - Yabani hayvanların doğal yaşam alanlarının ortadan kalkması
- Petrol, kömür ve doğal gazın yanması sonucunda ortaya çıkan karbondioksit gazı atmosferi kirletmektedir. Metinde bu durumun sonucu hangi şekilde ifade edilmiştir?**
 - Küresel ısınmanın ortaya çıkması
 - Bitki türlerinin yok olması
 - Doğal kaynakların tükenmesi
 - Su kaynaklarının kirlenmesi

1. Dünyamız her geçen gün küresel ısınma sorunu ile daha fazla karşı karşıya kalıyor.

Aşağıdakilerden hangisi küresel ısınmanın temel nedenleri arasında sayılmaz?

- A) Fabrika dumanları
B) Egzozlardan çıkan karbondioksit
C) Bazı parfümler ve deodorantlar
D) Meyve ve sebze çöpleri

2. Doğal çevre sadece insanların değil bütün canlıların yaşam alanıdır.

Aşağıdakilerden hangisi doğal çevreyi korumak için yapılması gerekenlerden biri değildir?

- A) Geri dönüşümü olan ürünleri kullanmak
B) Toplu taşıma araçlarını tercih etmek
C) Ormanları koruyucu tedbirler almak
D) Tükenebilir enerji kaynaklarını kullanmak

3. Doğal denge bozulduğu zaman eski hâline getirilmesi çok zordur. Gelecek nesillerin de bu dengenin korunmasını isteme hakları vardır. Doğal dengeyi korumak hepimizin görevi olmalıdır.

Aşağıdakilerden hangisi doğal dengenin korunması için yapılması gerekenlerden biri değildir?

- A) Doğal enerji kaynakları kullanılmalıdır.
B) Fabrika bacalarına filtre takılmalıdır.
C) Su tüketiminde israftan kaçınılmalıdır.
D) Ormanlık alanlar tarıma açılmalıdır.

4. Doğal kaynakların hızla tüketilmesi sonucunda gelecek nesiller zor durumda kalacaklardır.

Aşağıdakilerden hangisi gelecek nesilleri bekleyen tehlikelerden biri değildir?

- A) Susuzluk
B) Açlık ve kuraklık
C) Bilimsel araştırma ve buluşlar
D) Birçok canlı neslinin tükenmesi

5. **Aşağıdakilerden hangisi Sıfır Atık Projesi'nin uygulanmasında kullanılan 5D Yaklaşımı'nın "Düşün, Gerekli Değilse Tüketme" aşamaları ile ilgili bir soru cümlesi değildir?**

- A) İsteklerime öncelik versem olur mu?
B) Onu satın almazsam olur mu?
C) Hangi malzemeden üretilmiş? Plastik mi, cam mı?
D) Üretilirken ne kadar su ve enerji harcanmış olabilir?

6. Enerji kaynakları tükenebilen ve tükenmeyen enerji kaynakları olarak ikiye ayrılır.

Buna göre;

- I. Doğal gaz
II. Kömür
III. Rüzgâr
IV. Petrol

yukarıdakilerden hangisi tükenmeyen (yenilebilir) enerji kaynaklarından biridir?

- A) I
B) II
C) III
D) IV

7.

- ◆ Güneş enerjisi
- ◆ Rüzgâr enerjisi
- ◆ Su gücü enerjisi

Verilen enerji kaynaklarının ortak özellikleri arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Tükenebilir enerji kaynakları olmaları
- B) Yenilenebilir özellikte olmaları
- C) Doğada sürekli bulunan enerji kaynakları olmaları
- D) Doğal çevreye zarar vermemeleri

8. Uranyum ve toryum madenlerinin ham madde olarak kullanılmasıyla elde edilen enerji türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Doğal Gaz
- B) Petrol
- C) Nükleer enerji
- D) Jeotermal enerji

9. Doğal kaynakların bilinçsizce tüketilmesi kuraklık, hava kirliliği, su kirliliği, erozyon, heyelan, gıda yetersizliği ve küresel ısınma gibi sorunlara sebep olmaktadır.

Aşağıdaki görsellerden hangisi su kaynaklarının bilinçsizce tüketilmesi sonucunda ortaya çıkan çevre sorunlarından biridir?

10.

- ◆ Suyun akış hızından yararlanılarak elde edilen enerji türüne denir.
- ◆ Çok sayıda nehir bulunan bu ülkemizde bu enerjinin potansiyeli yüksektir.
- ◆ Nehirlerin üzerine yapılan barajlar elektrik üretimini sağlar.
- ◆ Atatürk, Karakaya, Keban ve Hirfanlı bu enerjiyi üreten barajlardır.

Hakkında bilgi verilen enerji türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Rüzgâr enerjisi
- B) Jeotermal enerji
- C) Nükleer enerji
- D) Hidroelektrik enerji

11.

- ◆ Yer altında bulunan sıcak suyun yeryüzüne çıktığı yerlerde santralleri kurulmaktadır.
- ◆ Bu santrallerde yeryüzüne çıkan sıcak su ve su buharından yararlanılarak elektrik enerjisi üretilmektedir.
- ◆ Ülkemizde Denizli (Sarayköy) ve Aydın'da (Buharkent) santralleri bulunmaktadır.

Hakkında bilgi verilen enerji kaynağı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hidroelektrik enerji
- B) Jeotermal enerji
- C) Rüzgâr enerjisi
- D) Nükleer enerji

12.

- ◆ Günümüzde yaygın olarak kullanılan enerji kaynaklarından biridir.
- ◆ Konutların ısıtılmasında, sanayide ve elektrik retiminde kullanılır.
- ◆ Ülkemizde Kırklareli (Hamitabat) ve Mardin'de (Çamurlu) çıkarılır.

Hakkında bilgi verilen enerji kaynağı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Doğal gaz
- B) Petrol
- C) Linyit
- D) Taş kömürü

1

Görselden çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanların doğa üzerinde hiçbir etkisi yoktur.
- B) Su kaynakları giderek azalmaktadır.
- C) Su yenilenebilir olduğu için kirlenmesinde hiçbir sakınca yoktur.
- D) İnsanların bilinçsiz davranışları su kaynaklarının kirlenmesine neden olmaktadır.

2

Doğada insan kullanımına sunulmuş olan çeşitli enerji kaynakları bulunmaktadır. Ancak insanların enerji kaynaklarını kullandıktan sonra arıtmadan doğaya bıraktıkları zehirli gazlar, katı ve sıvı sanayi atıkları havayı, toprağı ve suyu kirleterek çeşitli sorunlara neden olmaktadır. Bu sorunlardan bazıları kirlenme sonucunda içme ve kullanma suyu sıkıntısının çekilmesi, deniz, göl ve akarsuda yaşayan canlı sayısının azalmasıdır. Suyun ve toprağın bu şekilde zarar görmesi insanların beslenme ihtiyaçlarını karşılayan ürünlerin de azalmasına neden olmuştur.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Su ve toprağın zarar görmesi insan ihtiyaçları üzerinde etkilidir.
- B) İnsan faaliyetleri doğal dengenin bozulmasına neden olmaktadır.
- C) Doğal dengedeki bozulma sadece insanları etkilemektedir.
- D) Enerji kaynaklarının bilinçsizce kullanılması doğal çevreye zarar vermektedir.

3

Doğal kaynaklar içerisinde yer alan ormanlar sanayi alanlarına ham madde oluşturmasının yanı sıra doğal dengenin korunmasında da büyük öneme sahiptir. Günümüzde dünyanın akciğerleri olarak bilinen ormanların hızla azalması yer altı ve yer üstü su rejimini bozmakta, erozyonu ve çölleşmeyi hızlandırmaktadır. Ormanların azalması sonucunda hava kirliliği artmakta, hayvanların yaşam alanları daralmaktadır.

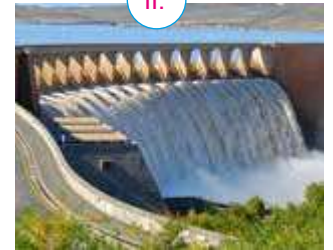
Buna göre ormanların azalması;

- I. Canlı yaşamını olumsuz etkiler.
- II. Doğal dengeyi korur.
- III. Küresel sorunlara neden olur.

durumlarından hangilerine neden olur?

- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) I, II ve III

4

Numaralandırılmış görsellerle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) II. görseldeki uygulama çevre sorunlarına neden olmaz.
- B) I. görselde yenilenebilir enerji kaynağı gösterilmiştir.
- C) I. görsel tükenilebilir bir enerji kaynağıdır.
- D) II. görsel tekrar oluşması yıllar almayan enerji kaynağıdır.

Yönerge: Denk bütçe oluşturmak için aşağıda israf önlemleri verilmiştir. Bu önlemlerin hangi konuda israfı önlemeye yönelik olduğunu çoktan seçmeli sorulardaki öğrencilerin davranışlarından yola çıkarak bulup ilgili boşluklara yazınız.

1. Hayatımızı planlamalı ve işlerimizi bu plana uygun olarak yürütmeliyiz.

2. Bilgilerimizi bilgisayar ortamında korumalı ve iletmeliyiz.

3. Duş süresini mümkün olduğunca kısa tutmalıyız.

4. Çamaşır ve bulaşık makinelerini ekonomik programda çalıştırmalıyız.

5. Artan yemekleri daha sonra tüketmek üzere doğru koşullarda saklamalıyız.

6. Giysilerimizi temiz tutmaya ve doğru koşullarda saklamaya dikkat etmeliyiz.

1. Merhaba benim adım Yeliz. Günlük hayatımı bir programa göre planladığım için okuldan kalan zamanda ödevlerimi yapmaya, oyun oynamaya, televizyon seyretmeye, ve zamanında uyumaya vaktim kalıyor.

Yeliz hangi konuda israftan kaçınmıştır?

- A) Zaman B) Elektrik
C) Su D) Yemek

2. Merhaba benim adım Mert. Ormanların bilinçsizce yok edilmesine çok üzülüyorum. Birazcık katkım olsun diye derslerimle ilgili bilgileri bilgisayar ortamında tutuyorum. Paylaşmam gerektiğinde de yine bilgisayar ortamında paylaşıyorum ve arkadaşlarıma da böyle yapmaları gerektiğini tavsiye ediyorum.

Mert hangi konuda israftan kaçınmıştır?

- A) Ekmek B) Kağıt
C) Elektrik D) Zaman

3. Merhaba benim adım Ediz. Dişlerimi fırçalarken ve ellerimi sabunlarken musluğu kapalı tutuyorum.

Ediz hangi konuda israftan kaçınmıştır?

- A) Zaman B) Elektrik
C) Su D) Giysi

4. Merhaba benim adım Murat. Annem ütöleme işi bitmeden 5 dakika önce ütünün fişini çeker. Ben de odamdan çıkarken ışıkların açık kalmamasına dikkat ederim.

Murat ve annesi hangi konuda israftan kaçınmıştır?

- A) Zaman B) Su
C) Giysi D) Elektrik

5. Merhaba benim adım Tuana. Bizim evde hiçbir zaman yemekler çöpe atılmaz. Çünkü annem her zaman tüketebileceğimiz kadar yemek yapmaktadır.

Tuana'nın annesi hangi konuda israftan kaçınmıştır?

- A) Yemek B) Su
C) Ekmek D) Zaman

6. Merhaba benim adım Meryem. Kıyafetlerime çok dikkat ederim. İhtiyacım dışında gereksiz yere kıyafetler almam. Hemen yıpranmaması için onları titizlikle kullanırım.

Meryem hangi konuda israftan kaçınmıştır?

- A) Elektrik B) Zaman
C) Giysi D) Empati kuran

Yönerge: Aşağıdaki tabloda 5. sınıf öğrencisi Yasin'in annesi ve babasının yardımıyla hazırladığı aile bütçesi tablosu verilmiştir. Tabloda boş bırakılan alanları doldurarak çoktan seçmeli soruları çözünüz.

Ailemizin Aylık Bütçesi

Gelirlerimiz (TL)

Annemin maaşı = 35.000

Babamın maaşı = 40.000

+

Toplam gelirimiz =

Toplam gelirimiz =

Giderlerimiz =

Kalan paramız =

Giderlerimiz (TL)

Kira = 10.000

Mutfak = 7.500

Yakıt = 3.200

Elektrik = 850

Su = 230

Ulaşım = 1.200

Taksit = 1.650

Giyim = 600

Telefon = 900

Eğlence = 2.500

Diğer giderler = 3.000

+

Toplam giderimiz =

1. Yasin'in ailesinin giderleri karşılandıktan sonra geriye kalan para aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 48.350 TL B) 45.000 TL
C) 41.250 TL D) 43.370 TL

2. Yasin'in ailesinin hazırladığı bütçede temel ihtiyaçlara ayrılan para aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 35.350 TL B) 19.000 TL
C) 26.130 TL D) 21.300 TL

3. Yasin'in ailesi giderlerini karşılayamayacak bir durum yaşarsa giderlerinde kısıtlama yapacağı toplam para miktarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 7.500 TL B) 5.500 TL
C) 3.200 TL D) 8.450 TL

4. Yasin'in ailesinin toplam bütçesi kaç TL'dir?

- A) 75.500 TL B) 75.800 TL
C) 75.250 TL D) 75.000 TL

5. Yasin'in ailesinin tasarruf yapabilecek para miktarı kaç liradır?

- A) 35.000 TL B) 25.300 TL
C) 43.370 TL D) 52.600 TL

6. Yasin'in ailesi öncelikle niçin tasarruf yapmalıdır?

- A) Tatillerde kullanılması için
B) Acil ihtiyaçlarda kullanılması için
C) Sosyal faaliyetlere daha fazla zaman ayırmak için
D) Ev almak için

7. Yasin'in ailesinin hazırladığı bütçede en fazla para aşağıdakilerden hangisine ayrılmıştır?

- A) Mutfak B) Yakıt
C) Diğer giderler D) Kira

Bütçemi Oluşturuyorum

İnsanlar yaşamları boyunca istek ve ihtiyaçlarını karşılamak durumundadırlar. Para kazanmak için çalışırlar, kazandıkları para ile istek ve ihtiyaçlarını karşılarlar. Para, sınırlı bir kaynaktır. Bu yüzden özenli kullanılmalıdır. Para harcarken planlı davranılmalı, ihtiyaçlara öncelik verilmelidir. İnsanlar paralarını planlı harcamak için bütçe hazırlar. Belirli bir süre için tasarlanan gelir ve giderlerin tümüne bütçe denir. Kazandığımız, harcadığımız ve birikim yapmayı düşündüğümüz paranın nasıl değerlendirileceği ile ilgili planlamaları bütçe ile yaparız. İnsanlar bir işte çalışmalarının karşılığında para alırlar. Belirli bir süre içinde, belirli yerlerden kazandığımız paraya gelir denir. Bir hizmet ya da ürün karşılığı harcanan paraya da gider denir. Temel ihtiyaçlara öncelik verilmelidir. İhtiyaçlar önce, istekler sonra karşılanmalıdır. Sinema, gezmek gibi sosyal aktiviteler gerektiğinde ertelenmelidir. Gelirin bir kısmı beklenmedik giderler için ayrılmalıdır. Gelirin bir kısmını tasarruf için ayrılmasıdır. Bireysel bütçemizi kullanırken; paramızı öncelikli olarak ihtiyaçlarımıza göre ayırmalı, bir kısmı da kenara ayrılmalı, bütçemize gereksiz bir yük getirmemesi için satın aldığımız ürünleri gerektiği şekilde kullanmalı, tamir ya da bir müdahale sonrası yeniden kullanılabilir hâle gelebilecek durumda olan ürünlerimizi atmamalı ve bir ürünün yenisini almaktansa var olan ürünü hizmet verebileceği son aşamaya kadar kullanmalıyız.

- Metne göre insanların para kazanma gerekçesi aşağıdakilerden hangisidir?**
 - Paranın sınırlı olması
 - Gelecek nesillere bırakma düşüncesi
 - Planlı hayat yaşama çabası
 - İstek ve ihtiyaçlarını karşılamak zorunda olmaları
- Metne göre insanlar parayı neden gelişigüzel kullanmamalıdır?**
 - Toplumun refah düzeyini yükseltmesi
 - Fazla olduğunda değerini kaybetmesi
 - Sınırlı bir kaynak olması
 - Yaşam kalitesini artırması
- Metne göre aşağıdakilerden hangisi insanların bütçe hazırlamasının nedenlerinden biri değildir?**
 - Arkadaşına borç vermek
 - Paralarını planlı harcamak
 - Gelir ve giderlerini bilmek
 - Parasını nasıl değerlendireceğini planlamak
- Metne göre para harcarken hangisi yapılmamalıdır?**
 - Planlı davranılmalı
 - İstekler ön planda tutulmalı
 - Özenli kullanılmalı
 - İhtiyaçlara öncelik verilmeli
- Metne göre bütçenin tanımı aşağıdakilerde hangisidir?**
 - Belli bir süre tasarruf edilen paranın tümüdür.
 - Giderlerin dışında kalan paranın tümüdür.
 - Belirli bir süre için tasarlanan gelir ve giderlerin tümüdür.
 - Gelirin bir kısmının beklenmedik giderler için ayrılmasıdır.
- Metne göre aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?**
 - Belirli bir süre içinde, belirli yerlerden kazandığımız paraya gelir denir.
 - Bir hizmet ya da ürün karşılığı harcanan paraya tasarruf denir.
 - İhtiyaçlar önce, istekler sonra karşılanmalıdır.
 - Gelirin bir kısmı beklenmedik giderler için ayrılmalıdır.
- Metne göre aşağıdakilerden hangisi bireysel bütçemizi kullanırken yapmamız gerekenlerden biri değildir?**
 - Paramızı öncelikli olarak ihtiyaçlarımıza ayırmalı
 - Satın aldığımız ürünleri gerektiği şekilde kullanmalı
 - Tamiri mümkün olan ürünlerimizi atmamalı
 - Sosyal aktivitelere ağırlık verilmeli
- Metne göre aşağıdakilerden hangisi bütçe oluştururken ertelenebilecek giderlerden biri değildir?**
 - Sosyal aktiviteler
 - Sinema
 - Mutfak
 - Gezmek

1. Yeni bir ayakkabı aldığımızda hangi belge ile değiş-tirme hakkımız vardır?

- A) Garanti belgesi
- B) Fiş veya fatura
- C) Bandrol
- D) Kullanma kılavuzu

2. Aşağıdakilerden hangisi kendi bütçemizi hazırlama-nın sağladığı faydalardan biridir?

- A) Masrafımız artar.
- B) İsteddiğimiz her şeyi alırız.
- C) Kaynakları bilinçli kullanmayı öğreniriz.
- D) Geriye para bırakamayız.

3. Herhangi bir şeyi dikkatli, tutumlu ve ölçülü kullan-maya verilen ad aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tasarruf
- B) Gider
- C) İsrar
- D) Bütçe

4.

Gelirlerim		Giderlerim	
Harçlıklarımdan kalan	300 TL	Bahar'ın doğum günü hediyesi	150 TL
Haftalığım	500 TL	Kantin mas-rafım	150 TL
Tiyatro biletim	70 TL	Çanta mas-rafım	250 TL

5/B sınıfında okuyan Miray'ın kendi bütçesi için oluş-turduğu bu tabloda aşağıdakilerden hangisi yanlış verilmiştir?

- A) Bahar'ın doğum hediyesi
- B) Kantin masrafı
- C) Harçlıklarımdan kalan
- D) Tiyatro bileti

5. Mehmet Bey maaşını aldıktan sonra; faturalarımız, kira, ulaşım, pazar ve market alışverişi gibi bir liste oluşturması aşağıdakilerden hangisiyle ilgilidir?

- A) Bütçeden kalan bölüm
- B) Aile bütçesinin gider kısmı
- C) Tasarruf edilecek bölüm
- D) İsteklerine ait bölüm

6. İnsanlar, çeşitli ekonomik faaliyetlerde bulunarak karşılı-ğında para kazanırlar. Kendilerinin üretmediği ama ihti-yaç duydukları mal ve hizmetler için ise para harcarlar. Böylece kendi ekonomileri ölçüsünde bir hareket alanı oluştururlar.

Bu ekonomik hareketlilik, aşağıdakilerden hangisi-nin sayesinde işlemeye devam eder?

- A) Bütçe hazırlanması
- B) İsteklerimize öncelik verilmesi
- C) Geriye para bırakılması
- D) Alışverişlerde fiş veya fatura alınması

7. Aşağıdakilerden hangisi bireysel bütçemizi kulla-nırken dikkat etmemiz gerekenler hususlardan biri değildir?

- A) Paramızı öncelikli olarak ihtiyaçlarımıza göre ayırma-lıyız.
- B) Paramızın tamamını harcamamızı gerektirecek istek-lerimiz konusunda dikkatlice düşünmeliyiz.
- C) Satın aldığımız ürünleri gerektiği şekilde kullanmalı-yız.
- D) Tamiri mümkün olsa da kullanacağımız ürün eskisi gibi olmayacağından yenisini almalıyız.

8. 5. sınıfta okuyan Mert aşağıdakilerden hangisini yaparsa aile bütçesine katkıda bulunabilir?

- A) İsteklerine öncelik vermelidir.
- B) Genelde kantinden bir şeyler almalıdır.
- C) Harçlığını israf etmeden kullanmalıdır.
- D) Harçlığının artırılması konusunda babasından istekte bulunmalıdır.

9. Bir yıldır harçlıklarımı biriktiriyorum. Temel ihtiyaçlarıma harcadıklarımın dışında kalanları biraz daha biriktirip babamdan da destek alırsam bu yılın sonunda istediğim bilgisayar alabilirim.

Kerem'in bu çabasını en iyi anlatan atasözü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Damlaya damlaya göl olur.
- B) Erken kalktım işime, şeker kattım aşıma.
- C) İki karpuz bir koltuğa sığmaz.
- D) İşleyen demir pas tutmaz.

10. Dört kişiden oluşan Demir ailesinin bireyleri en verimli şekilde kullanmak için plan yaparlar. Bu plan denilen planıdır.

Yukarıdaki paragrafta boş bırakılan yerlere sırasıyla hangi ifadeler yazılmalıdır?

- A) gelirlerini – bütçe – gelir ve gider
- B) israflarını – gelir – tasarruf ve gider
- C) gelirlerini – para – gider ve tasarruf
- D) bütçelerini – gelir – gider ve para

11.

	Gelir	Gider
Sena	1500	1700
Sinem	1600	1300
Eda	1400	1400

Yukarıdaki tabloda üç kişinin gelir ve giderleri verilmiştir.

Bu tabloya bakarak aşağıdakilerden hangisini söyleyemeyiz?

- A) Sena'nın gideri gelirinden fazladır.
- B) Sinem tasarruf yapmıştır.
- C) Eda'nın denk bütçesi vardır.
- D) En çok tasarrufu Sena yapmıştır.

12. Bireysel bütçemizi kullanırken; paramızı öncelikli olarak ihtiyaçlarımıza göre ayırmalı, bir kısmını da kenara ayırmalı, bütçemize gereksiz bir yük getirecek harcamalardan kaçınmalıyız.

Aşağıdakilerden hangisi harçlığı için bütçe yaparak hayatını planlayan bilinçli bir öğrenci davranışı değildir?

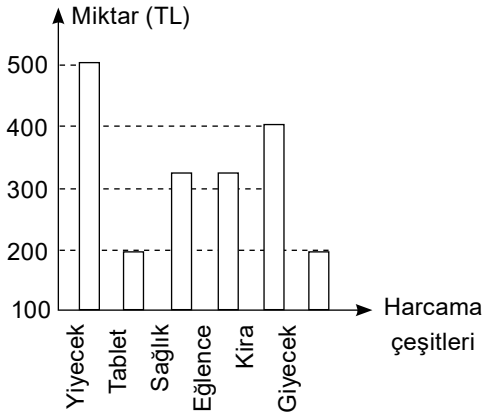
- A) Yemeğini evden götürerek gıda masraflarını azaltması
- B) Çok istediği saati almak için arkadaşından borç alması
- C) Aile bütçesinden kendisine ayrılan payın farkına vararak değerini bilmesi
- D) Her gördüğünü isteme alışkanlığından vazgeçmesi

13. Aşağıdakilerden hangisini kendi bütçemizi oluştururken ihtiyaçlar sıralamasında en sona koymamız gerekir?

- A) Ayakkabı
- B) Ekmek
- C) Satranç takımı
- D) Süt

3, 4 ve 5. soruları aşağıdaki grafiğe göre cevaplayınız.

Özgür'ün ailesinin aylık geliri 2000 TL'dir ve yukarıdaki grafikte mart ayı giderleri gösterilmiştir.

1 Özgür'ün ailesinin mart ayı gideri ne kadardır?

- A) 500 TL B) 1800 TL
C) 1900 TL D) 2000 TL

2 Özgür'ün ailesi temel ihtiyaçlarına ne kadar para harcamıştır?

- A) 1300 TL B) 1400 TL
C) 1200 TL D) 1000 TL

3 Özgür'ün ailesi için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) En çok temel ihtiyaçlarına para harcamışlardır.
B) Tasarruf yapan bir ailedir.
C) Sosyal ihtiyaçlarına para harcamışlardır.
D) Bütçelerini aşmışlardır.

4 Merhaba, ben Taner. Çocukların da aileleri kadar büyük olmasada belli bir bütçeleri olmalıdır. Ailemizin bize verdiği harçlıklar ya da devletten aldığımız burslar gibi gelirlerimizi kullanırken planlı olmalıyız. Yaptığımız her harcamanın gerekli harcama olmasına özen göstermeliyiz. Unutmamalıyız ki gereksiz harcanan her kuruş bir kayıptır. Bu nedenle

Verilen açıklama aşağıdaki cümlelerin hangisi ile biterse Taner'in anlatmak istediği anlaşılabilir olur?

- A) giderlerimizi kendi bütçemize göre değil aile bütçesine göre belirlemeliyiz.
B) harçlıklarımız sadece bize ait olduğu için dilediğimiz gibi kullanmalıyız.
C) isteklerimize öncelik vermeliyiz.
D) günlük hayatımızda tasarruf yapmalıyız.

5 Hayatımızı sürdürürken aldığımız her mal ve hizmet için bir bedel öderiz. Bu bedel, tüm dünyadaki değişim aracı olan paradır. Para, aldığımız mal ve hizmet için karşı tarafa verdiğimiz ödeme aracıdır. Bu araç kâğıt ve madenî olmak üzere iki çeşitten oluşur. Bununla birlikte kredi ve banka kartları ile akıllı telefonlardaki mobil bankacılık ve mobil ödeme yöntemleri de paranın dolaşımına yardımcı olan diğer araçlardır.

Metne göre para kullanmanın temel amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Aile bütçesi oluşturmak
B) Hayatımızı sürdürmek
C) Gelir gider dengesini oluşturmak
D) Ürün almada değiş ve tokuşa son vermek

6 İnsanlar yaşamları boyunca istek ve ihtiyaçlarını karşılamak durumundadırlar. Bunun için de kaynağa gereksinim duyarlar. Para kazanmak için çalışırlar, kazandıkları para ile istek ve ihtiyaçlarını karşılarlar. Para, sınırlı bir kaynaktır. Bu yüzden özenli kullanılmalıdır. Para harcarken planlı davranılmalı, ihtiyaçlara öncelik verilmelidir. İnsanlar paralarını planlı harcamak için bütçe hazırlar. Belirli bir süre için tasarlanan gelir ve giderlerin tümüne bütçe denir. Kazandığımız, harcadığımız ve birikim yapmayı düşündüğümüz paranın nasıl değerlendirileceği ile ilgili planlamaları bütçe ile yaparız. İnsanlar bir işte çalışmalarının karşılığında para alırlar. Belirli bir süre içinde, belirli yerlerden kazandığımız paraya gelir denir. Bir hizmet ya da ürün karşılığı harcanan paraya da gider denir.

Metinde aşağıdakilerin hangisinden söz edilmemiştir?

- A) Paranın niçin özenli kullanılması gerektiğinden
- B) Para harcarken neye öncelik vermemiz gerektiğinden.
- C) Kendi bütçemizin hazırlarken nelere dikkat etmemiz gerektiğinden
- D) Gelir ve giderin ne olduğundan

7 İnsanlar, çeşitli ekonomik faaliyetlerde bulunarak karşılığında para kazanırlar. Kendilerinin üretmediği ama ihtiyaç duydukları mal ve hizmetler için ise para harcarlar. Böylece kendi ekonomileri ölçüsünde bir hareket alanı oluştururlar. Bu ekonomik hareketlilik, hazırlanan bütçe planlamaları sayesinde işlemeye devam eder. Örneğin maaşlı bir çalışan, hizmetleri karşılığı belli bir miktar para kazanır. Beslenme ve barınma ihtiyacı için ise kazandığı bu paradan belli bir miktar parayı harcar. Hangi alana ne kadar para harcaması gerektiğini planlayarak hayatını sürdürmeye devam eder.

Metne göre mal ve hizmetler için para harcayan insanlar bu ekonomik hareketliliği aşağıdakilerden hangisiyle sürdürmektedirler?

- A) Bütçe planlaması yaparak
- B) Para harcayarak
- C) Çevresinde yaşanan olaylara duyarlı kalarak
- D) Ekonomik faaliyetlerde bulunarak

8 Merhaba benim adım Ecem: Arkadaşlar, aile bütçemiz hazırlanırken anne ve babamıza yardımcı olmalıyız. İhtiyaçlarımızı bütçemizde bizim için ayrılan parayı dikkate alarak belirlemeliyiz. Zorunlu ihtiyaçlarımıza öncelik vermeli, ihtiyacımız olmayan şeyleri satın almamalıyız. Gıda maddelerini yiyeceğimiz kadar almalı, israf etmemeliyiz. Kalemlerimizi boş yere harcamamalı; elbise, ayakkabı, defter, kitap, dergi, sözlük ve ansiklopedilerimizi temiz tutmalıyız. Bu eşyalarımızı bizden sonra kardeşlerimizin veya başka öğrencilerin de kullanabileceğini unutmamalıyız.

Metindeki açıklamaya göre aile bütçesine katkıda bulunmak için aşağıdakilerden hangisi yapılmalıdır?

- A) Sorumluluk duygusuyla hareket edilmeli
- B) Aylık olarak belirlenen harçlıklarımızı aynı ay içinde bitirmeli
- C) Kendi bütçemizi hazırlarken aile bütçemizden bağımsız hazırlamalı
- D) Bütçeden artan parayı isteklerimize ayırmalı

9 Bütçe, paranın nasıl kullanılacağına planlanmasıdır. Aile bütçesi ise ailemizin gelir ve giderlerini gösteren listedir. Gelir, ailemizin belli bir süre içinde kazandığı paradır. Bir hizmet veya ürün karşılığı harcanan paraya ise gider denir. Bütçe, gelirlere göre hazırlanır. Her ailenin gelirin göre hazırlayacağı bir bütçesi olmalıdır. Aile bütçemizi hazırlarken gelir ve giderlerin denk olmasına dikkat etmeliyiz. Sorumsuzca hareket edip gelirlerinden daha fazla harcama yapan ailelerin borçlanmak zorunda kalacaklarını unutmamalıyız. Bu nedenle bütçemizin giderler bölümünde ev kirası, yakıt, elektrik, su gibi temel ihtiyaçlarımıza öncelik vermeliyiz.

Aşağıdaki kavramlar metinde açıklanırken sıralaması hangi şekilde yapılmıştır?

- A) Bütçe / Gelir / Aile bütçesi / Gider
- B) Aile bütçesi / Gider / Bütçe / Gelir
- C) Bütçe / Aile bütçesi / Gelir / Gider
- D) Gelir / Bütçe / Aile bütçesi / Gider

1. Aşağıdaki soruların cevaplarını yazalım.

a. Ülkemizde yapılmakta olan başlıca ekonomik faaliyetler nelerdir?

b. Bir bölgedeki ekonomik faaliyetleri belirleyen coğrafi özellikler nelerdir?

2. Aşağıda yanlış verilmiş bilgilerin doğrusunu yazalım.

a. Yaz yağışlarının fazla olması nedeniyle gür çayırların olduğu Kars'ta küçükbaş hayvancılık gelişmiştir.

b. Konya ilimizde makarna, bisküvi, un fabrikasının yoğun olmasının temel nedeni bu ilde pamuk üretimin yapılmasıyla ilgilidir.

3. Boşluklara uygun şehirleri (Rize, Erzurum, Zonguldak) yazalım.

a. Yağışın yeterliliği nedeniyle ilimizde tarımda sulamaya ihtiyaç duyulmaz.

b. Kışların sert ve uzun geçmesi nedeniyleilimizde kış turizmi gelişmiştir.

c. Taş kömürü kaynakları açısından çok zengin olması nedeniyleilimizde madencilik gelişmiştir.

1. sorunun "a" maddesinde kaç tane ekonomik faaliyet yazılmalıdır?

- A) 5 B) 9
C) 12 D) 10

1. sorunun "b" maddesine aşağıdakilerden hangisi yazılmaz?

- A) Nüfus B) Yeraltı kaynakları
C) Doğal güzellikler D) İklim

2. sorunun "a" maddesine doğru cevap verildiğinde bu bölgenin ekonomik faaliyetinde aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

- A) Ulaşım B) Yer şekilleri
C) Doğal güzellikler D) İklim

2. sorunun "b" maddesinde yapılan yanlışlık hangisidir?

- A) Konya yerine Trabzon olmalı
B) Makarna yerine mısır olmalı
C) Pamuk yerine buğday olmalı
D) Yoğun olmasının yerine az olmasının yazılması

3. sorunun "a" maddesinde doğru yazılacak ilimizin bu özelliği aşağıdaki hangi ille benzerlik taşımaktadır?

- A) Erzurum B) Trabzon
C) Kayseri D) Eskişehir

3. sorunun "b" maddesinde doğru yazılacak ilimizde görülen bu mevsim özelliğinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bitki örtüsü B) Tarım
C) Yükselti D) Deniz kıyısında olması

3. sorunun "c" maddesinde doğru yazılacak ilimizde görülen madencilik faaliyetleri aşağıdakilerden hangisinin gelişmesine katkısı diğerlerine göre daha azdır?

- A) Turizm B) Nüfus
C) Sanayi D) Ticaret

1. Yaşadığı yer ve çevresinin ekonomik faaliyetlerini anlatan Kadir; ekonomik faaliyetler bakımından yoğun ve çeşitliğin görüldüğünü, yağışın bol ve her mevsime yayıldığından bu şartlarda yetişen fındık ve çay yetiştirildiğini, gür ormanlar olduğundan mobilya ve kâğıt üretiminin geliştiğini, taş kömürü madeninin çıkarıldığını ve gezilip görülecek birçok doğal güzelliklere sahip olması ile ekonomik faaliyetler gelişmiş ve ülke ekonomisine katkı sağladığını anlatmaktadır.

Kadir'in yaşadığı bu ilde;

- ◆ Su kaynaklarımız: Denizlerimiz, akarsu ve göllerimizdir. Su kaynaklarımızda turizm, ulaşım ve balıkçılık gibi faaliyetler yürütülürken aynı zamanda hidroelektrik enerjisi de elde edilir.
- ◆ Topraklarımız: Sıcaklık ve yağış özelliklerine bağlı olarak verimli toprakların olduğu alanlarda buğday, arpa, şeker pancarı gibi çeşitli tarım ürünleri yetştirilir.
- ◆ Turizm varlıklarımız: Tarihi alanlar ve doğal güzellikler bakımından zengin olan yerler önemli ekonomik kaynaktır.
- ◆ Madenlerimiz: Kaynaklar bakımından ülkemiz çeşitli ve fazla miktarda imkânlarla sahiptir.

yukarıdaki ekonomik kaynaklardan kaç tanesine değinilmiştir?

A) 1

B) 2

C) 3

D) 4

Yönerge: Ekonomik faaliyetler; Birincil, İkincil, Üçüncül, Dördüncül ve Beşincil ekonomik faaliyetler olmak üzere beş gruba ayrılmaktadır. Aşağıdaki bilgilerle ilgili işlemleri yapınız.

1 Hayvancılık yapan
Ethem Bey

2 Sanayici Kerem
Bey

3 Bankacı Melek
Hanım

4 Reklamcı Nihal
Hanım

5 Şirket müdürü
Murat Bey

6 Avukat Yeşim
Hanım

7 Ormanlıkla uğra-
şan Halit Bey

8 Çiftçi Harun Bey

2. Doğrudan doğal ortama bağlı olarak sürdürülen ekonomik faaliyetlerden Birincil Ekonomik Faaliyet ile ilgili yukarıda kaç tane örnek verilmiştir?
- A) 3 B) 4
C) 2 D) 1
3. Ham maddelerin işlenip kullanılabilir hale getirildiği İkincil Ekonomik Faaliyeti ile ilgili yukarıda kaç tane örnek verilmiştir?
- A) 5 B) 4
C) 3 D) 1
4. İnsanların ihtiyaç duyduğu sağlık, hukuk, büro gibi hizmetlerin sunulduğu Üçüncül Ekonomik Faaliyete ilgili yukarıda kaç tane örnek verilmiştir?
- A) 6 B) 2
C) 3 D) 7
5. Bilginin toplanması, işlenmesi ve yayılması ile ilgili Dördüncül Ekonomik Faaliyete yukarıdakilerden hangisi örnek verilebilir?
- A) Reklamcı Nihal Hanım B) Sanayici Kerem Bey
C) Avukat Yeşim Hanım D) Bankacı Melek Hanım
6. Karar verme, yöneticilik ve kontrol etme ile ilgili Beşincil Ekonomik Faaliyete yukarıdakilerden hangisi örnek verilebilir?
- A) 1 B) 2
C) 3 D) 4
7. Türkiye'nin en fazla gelişmiş şehri olan İstanbul'da en çok görülen ekonomik faaliyetler kaç tanedir?
- A) 3 B) 6
C) 5 D) 8

İlimizdeki Ekonomik Faaliyetler

İnsanların temel ihtiyaçlarını karşılamak ve daha iyi yaşam şartlarına sahip olmak için gelir sağlamak amacıyla yaptıkları etkinliklere ekonomik faaliyet denir. İnsanların ihtiyaç ve isteklerin karşılanması için ekonomik faaliyetler ortaya çıkmıştır. Ülkemizde çeşitli ekonomik faaliyetler bulunmaktadır. Ulaşım bunlardan biridir. Demir, hava, kara ve deniz yolu vasıtalarıyla yapılan faaliyetleri kapsar. İstanbul gibi ulaşım ağının zenginleştiği illerde ticaret ve sanayi faaliyetleri gelişmiştir. Bir başka ekonomik faaliyet ise hayvancılıktır. Arıcılık, balıkçılık, ipek böcekçiliği, kümes hayvancılığı, büyükbaş ve küçükbaş hayvancılık bu faaliyetler arasındadır. Dericilik, yün dokuma, et ve süt ürünlerinin üretimi gibi alanlarda ham madde ihtiyacı hayvancılık ile karşılanmaktadır. Dağ çayırlarının geniş yer kapladığı Kars gibi illerimizde büyükbaş hayvancılığa yönelik ekonomik faaliyetler yapılır. Yer altında bulunan madenleri çıkarma ve işleme faaliyetlerine madencilik denir. Ülkemizde madencilik faaliyetlerinin yaygın olması otomotiv, mobilyacılık, beyaz eşya üretimi gibi sanayi faaliyetlerini de olumlu etkilemektedir. Taş kömürünün çıkarılıp işlendiği Zonguldak gibi illerimizde madencilığe bağlı ekonomik faaliyetler yapılır. İnsanların ekme ve dikme yoluyla toprağı işleyerek ürün elde etmesine tarım denir. Hayvan yemi, unlu mamuller, tekstil, meyve suyu, şeker, yağ üretimi gibi birçok sanayi kolunun ham madde ihtiyacı da tarım faaliyetleri ile karşılanmaktadır. Elverişli iklime ve verimli arazilere sahip Adana gibi iller tarım faaliyetleri için uygun yerlerdir. Sanayi; ham maddeye makinelerle biçim vererek toplu olarak üretim yapılan ekonomik faaliyettir. Sanayi faaliyetleri; besin, maden, makine, kimya, çimento, cam, seramik, dokuma, tekstil gibi kollara ayrılır. İstanbul sanayi faaliyetleri gelişmiş en büyük ilimizdir.

1. Metinde aşağıda verilen hangi alandaki ekonomik faaliyetten söz edilmemiştir?

- A) Hayvancılık B) Sanayi
C) Turizm D) Ulaşım

2. Metne göre aşağıdakilerden hangisi insanların ekonomik faaliyetlerde bulunmasının amaçlarından biri değildir?

- A) Temel ihtiyaçlarını karşılamak
B) Daha iyi yaşam şartlarına sahip olmak
C) Gelir sağlamak
D) Para biriktirmek

3. Metne göre ekonomik faaliyetlerin ortaya çıkmasında aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

- A) Tarım alanları açmak
B) İnsanların ihtiyaç ve isteklerin karşılamak
C) Yeraltı kaynaklarını tespit edip çıkarmak
D) Ticaret faaliyetlerinde bulunmak

4. Metinde ulaşım ağının zenginleştiği illerde ticaret ve sanayi faaliyetleri geliştiği bilgisine hangi şehrimiz örnek verilmiştir?

- A) İzmir B) Ankara
C) İstanbul D) Adana

5. Metinde ülkemizde büyükbaş hayvancılığın yapıldığı hangi il özelliği ile birlikte örnek verilmiştir?

- A) Dağ çayırlarının geniş yer kapladığı Kars
B) Deniz kıyısında yar alan Trabzon
C) Geniş düzlüklere sahip olan Konya
D) Yüksek yaylaların bulunduğu Hakkari

6. Metne göre aşağıdakilerden hangisi ülkemizde madencilik faaliyetlerinin olumlu etkilediği sanayi dallarından biri değildir?

- A) Otomotiv
B) Plastik sanayisi
C) Mobilyacılık
D) Beyaz eşya

7. Metne göre hayvan yemi, unlu mamuller, tekstil, meyve suyu, şeker, yağ üretimi gibi birçok sanayi kolunun ham madde ihtiyacı aşağıdakilerin hangisinde karşılanmaktadır?

- A) Orman B) Maden
C) Tarım D) Ticaret

8. Metne göre aşağıdakilerin hangisi sanayi kollarından biri değildir?

- A) Bankacılık B) Dokuma
C) Seramik D) Çimento

İlimizdeki Ekonomik Faaliyetler

1. Hayvancılık; ürünleri ve güçleri ile insanlara faydalı hayvanların bakımı, beslenmesi, üretimi ve yetiştirilmesini kapsayan ekonomik faaliyettir. Arıcılık, balıkçılık, ipek böcekçiliği, kümes hayvancılığı, büyükbaş ve küçükbaş hayvancılık bu faaliyetler arasındadır.

Aşağıdakilerden hangisi ham madde ihtiyacı hayvancılık ile karşılanan ürünlerden biri değildir?

- A) Dericilik
B) Yün dokuma
C) Et ve süt ürünleri
D) Plastik sanayi

2. Turizm; dinlenme, eğlenme, görme, tanıma gibi amaçlarla yapılan gezilere denir. Turizm, ülkemizdeki önemli ekonomik faaliyetlerdendir. Yaz mevsiminin uzun sürdüğü ve deniz kıyısı olan illerimizde yaz turizmine bağlı ekonomik faaliyetler gelişmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu illere örnek verilemez?

- A) Antalya
B) Muğla
C) Ardahan
D) Mersin

3. Ülkemizde doğrudan doğal ortama bağlı olarak sürdürülen, ham madde elde edilmesini sağlayan faaliyetler Birincil Ekonomik Faaliyetler olarak tanımlanmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu ekonomik faaliyete örnek olarak verilemez?

- A) Tamer Bey pamuk üretimi yapmaktadır.
B) Babam büyük bir şirkette yöneticilik yapmaktadır.
C) Benim köyümde insanlar geçimini ormancılıktan sağlamaktadır.
D) Hasan Bey maden ocağında çalışmaktadır.

4. Turizm; dinlenme, eğlenme, görme, tanıma gibi amaçlarla yapılan gezilere denir. Turizm, ülkemizdeki önemli ekonomik faaliyetlerdendir. Ülkemizde doğa, yayla, kültür, termal, sağlık, yaz ve kış turizmi gelişmiştir. Muğla gibi yaz mevsiminin uzun sürdüğü ve denize kıyısı olan illerimizde yaz turizmine bağlı ekonomik faaliyetler gelişmiştir.

Paragraftaki bilgi aşağıdaki hangi ekonomik faaliyetlere örnek verilebilir?

- A) Birincil Ekonomik Faaliyetler
B) İkincil Ekonomik Faaliyetler
C) Üçüncül Ekonomik Faaliyetler
D) Dördüncül Ekonomik Faaliyetler

5. Sanayi ve teknolojinin gelişmesiyle hizmet sektörü ülke ekonomisinde önemli bir konuma gelir. Eğitim, sağlık, ulaşım ve bankacılık gibi faaliyet alanları hizmet sektörü içinde yer alır. Sanayinin gelişmesiyle birlikte insanlar sanayi tesislerinin yoğun olduğu şehir merkezlerine göç etmeye başladı. Bunun sonucunda şehir merkezlerinde yaşayan insan sayısı arttı. İnsanların ihtiyaçlarının karşılanması için yeni iş alanları ortaya çıktı. Sağlık, eğitim, ulaşım ve bankacılık alanında insanlar iş bularak çalışmaya başladı ve bu alanlarda kazandıklarıyla diğer ihtiyaçlarını karşıladı.

Aşağıdakilerden hangisi hizmet sektörünün gelişme gösterdiği şehirlerden biri değildir?

- A) İstanbul
B) İzmir
C) Bursa
D) Mardin

6. Ülkemizde ekonomik faaliyetler çeşitlilik gösterir. Bir bölgedeki ekonomik faaliyetleri o bölgenin coğrafi özellikleri belirler. Yer şekilleri, iklim, yer altı ve yer üstü zenginlikleri, ulaşım kolaylığı ekonomiyi etkileyen coğrafi özelliklerden bazılarıdır.

Buna göre bir bölgenin ekonomisini belirleyen coğrafi özellikler arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Madencilik
B) Tren ve karayolları
C) Dağlar ve ovalar
D) Bilim ve sanat

7. Ülkemiz tarım ürünü çeşitliliği yönünden oldukça zengindir. Akdeniz, Ege ve Marmara bölgelerinde zeytin; Karadeniz Bölgesi'nde çay, fındık; iç bölgelerde buğday, arpa yetiştirilir.

Bu çeşitliliğin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İklim çeşitliliğinin olması
B) Sanayi tesislerini farklı dağılışı göstermesi
C) Bölgelerin yüz ölçümlerinin farklı olması
D) Yükseltinin fazla olması

8. Bol yağış isteyen sıcak ve kireçsiz toprakları seven bir bitkidir. Ülkemizde sadece Doğu Karadeniz Bölümü'nün kıyı kesimlerinde yetişme koşulları vardır. Özellikle Rize bu üretimde en önde gelen şehrimizdir.

Hakkında bilgi verilen ürün aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fındık
B) Çay
C) Mısır
D) Pirinç

9. İstanbul, ekonomide ülkemize en fazla katkı sağlayan illerimizin başında gelmektedir.

İstanbul aşağıda verilen alanlardan hangisinde Türkiye ekonomisine daha fazla katkı sağlamaktadır?

- A) Madencilik
B) Sanayi
C) Ormancılık
D) Tarım

10. Bu bölgede yaz mevsiminin yağışlı geçmesi nedeniyle otlaklar geniş yer kaplar. Bu nedenle hayvancılık bölgenin önemli bir ekonomik faaliyetidir. Besicilik, veterinerlik ve çobanlık gibi meslekler gelişmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu faaliyetlerin yapıldığı illere örnek verilebilir?

- A) Kars
B) Şanlıurfa
C) Konya
D) Muğla

11. Karadeniz Bölgesi dört mevsim yağış aldığı için orman bakımından en zengin bölgemizdir. Bu nedenle ormancılık bölgenin önemli bir ekonomik faaliyetidir. Orman mühendisliği, orman bekçiliği, marangozluk ve orman işçiliği ormancılığa bağlı olarak gelişen mesleklerdir.

Buna göre Karadeniz Bölgesi'nde ormanların fazla olması ve buna bağlı mesleklerin gelişmesinde aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

- A) İklim
B) Sanayi
C) Hayvancılık
D) Toprak yapısı

12. Buğdayın Türkiye'nin bir çok yerinde yetiştirilen bir ürün olmasının temel sebebi iklim ve arazi koşullarının uygun olmasıdır.

Buğday üretimi ülkemizde en çok hangi ilimizde yapılmaktadır?

- A) Samsun
B) Giresun
C) Antalya
D) Konya

13.

- ◆ Yaylaların geniş yer kapladığı ve çiçeksi bitkilerin çok olduğu Hakkari gibi illerimizde arıcılık faaliyetleri yaygındır.
- ◆ Madenlerin çıkarılıp işlendiği Batman gibi illerimizde madencilik bağıli ekonomik faaliyetler yapılır.

Hakkari ve Batman'daki bu faaliyetler hangi ekonomik faaliyetlere örnek verilebilir?

- A) Birincil Ekonomik Faaliyetler
B) İkincil Ekonomik Faaliyetler
C) Üçüncül Ekonomik Faaliyetler
D) Beşincil Ekonomik Faaliyetler

1 İnsanlar, günlük yaşamlarını devam ettirebilmek için pek çok şeye ihtiyaç duyarlar. Giyinme, beslenme, barınma ve sağlık gibi ihtiyaçlarının tamamını kendileri karşılayamazlar. Bu nedenle bazı ihtiyaçlarını satın almak zorunda kalırlar. Bu durum ekonomik faaliyetlerin doğmasını sağlamıştır.

Buna göre ekonomik faaliyetlerin doğmasında aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

- A) İnsanların tüm ihtiyaçlarını tek başına karşılayamaması
- B) Ekonomik faaliyetlerin kazançlı olması
- C) İnsanların günlük ihtiyaçlarının fazla olması
- D) Başka ülkenin ürünlerine ilgi duyması

2

Ülkemizde insanlar çok çeşitli geçim kaynaklarına sahiptirler. Verimli ovaların bulunduğu yerlerde insanlar tarımla, kıyılarda yaşayanlar balıkçılıkla, maden yataklarının bulunduğu bölgelerde yaşayanlar ise madencilikle geçimlerini sağlamaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Ekonomik faaliyetler her yerde aynıdır.
- B) Ekonomik faaliyetler üzerinde yaşadığımız bölgenin etkisi vardır.
- C) Kıyı bölgelerinde yaşayan insanlar daha çok ticaretle uğraşır.
- D) İnsanlar daha çok madencilikle geçimlerini sağlarlar.

3 ve 4. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Toprağın ekilmesi ve işlenmesi yoluyla topraktan faydalanma işlerinin tümüne tarım denir. Ülkemizdeki toprakların önemli bir kısmı tarım yapmaya elverişlidir. İklimin ılıman, yeryüzü şekillerinin sade ve su kaynaklarının fazla olduğu yerler tarımsal faaliyetler için daha uygundur. Tarım ürünlerinin yetişme koşulları ve özellikleri farklılık göstermektedir. Bu nedenle ülkemizin çeşitli yerlerinde birbirinden farklı tarım ürünleri yetiştirilmektedir. Gaziantep, Şanlıurfa ve çevresi yaz aylarında az yağış aldığı için kuraktır. Bu nedenle kuraklığa dayanıklı kırmızı mercimek ve Antep fıstığı üretimi buralarda yaygındır. Güneydoğu Anadolu Projesi'nin (GAP) devreye girmesi su sorununu en aza indirmiştir. Sulama sorununun olmadığı Şanlıurfa ve çevresinde pamuk, mısır ve pirinç üretimi yapılabilmektedir. Akdeniz ve Ege kıyılarındaki verimli ovalarda yazlar sıcak ve kurak, kışlar ise ılık ve yağışlı geçer. Bu nedenle Antalya, Muğla, Mersin, İzmir ve çevre kıyılarında pamuk, zeytin, turunçgiller (limon, portakal, mandalina) ve üzüm üretimi yapılır.

3 Aşağıdakilerden hangisi Şanlıurfa ve çevresinde yetiştirilen tarım ürünlerinden biri değildir?

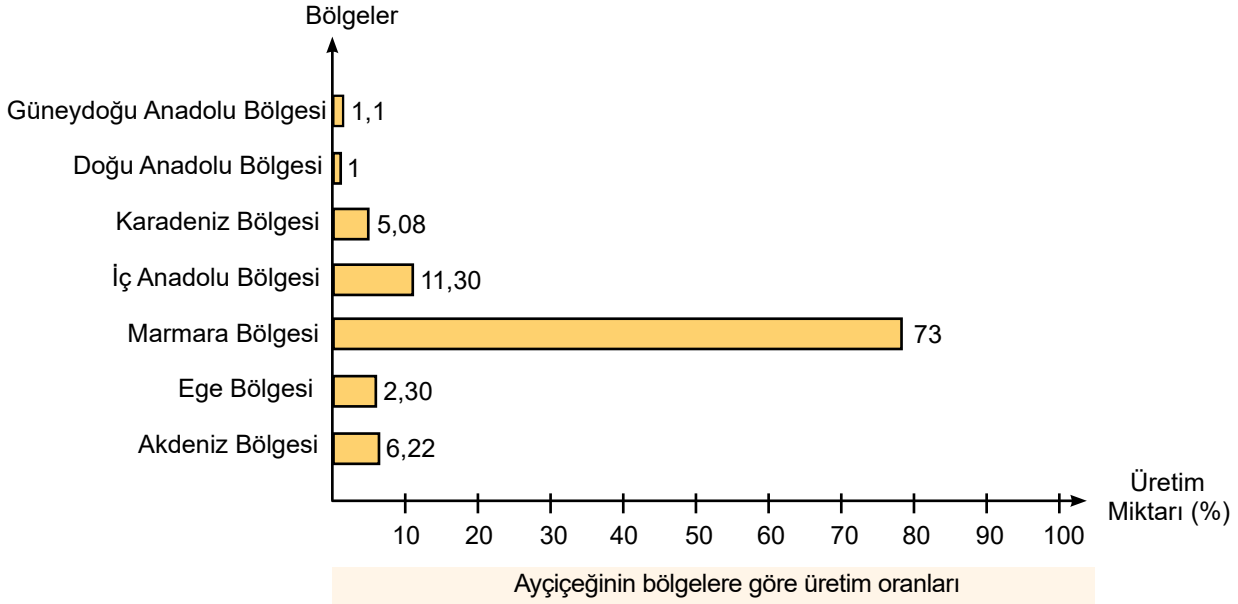
- A) Turunçgil
- B) Pamuk
- C) Mısır
- D) Pirinç

4 Aşağıdakilerden hangisi tarım faaliyetlerinin yapılabilmesi için uygun olan yerlerden biri değildir?

- A) İklimin ılıman olduğu yerler
- B) Su kaynaklarının fazla olduğu yerler
- C) Engebenin fazla olduğu yerler
- D) Yeryüzü şekillerinin sade olduğu yerler

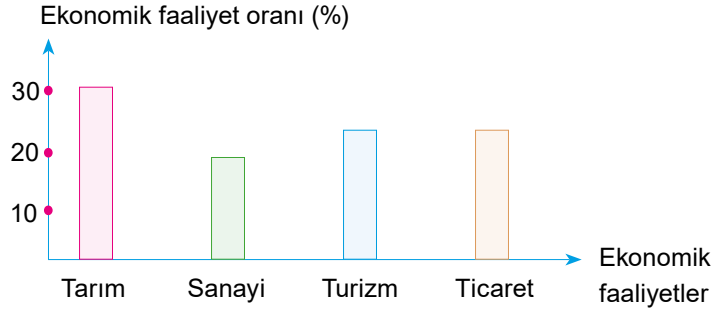
5

Bu grafiğe göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Karadeniz ve Akdeniz Bölgesi'ndeki üretim oranları toplamı İç Anadolu Bölgesi'ndeki üretim oranına eşittir.
B) Marmara Bölgesi'nin üretim oranı diğer bölgelerin üretim oranları toplamından daha fazladır.
C) Üretim oranı en az bölge Doğu Anadolu'dur.
D) Üç bölgenin üretim oranı %10'un altındadır.

6 Aşağıdaki grafikte bir ilin ekonomik faaliyetlerinin oranları verilmiştir.

Yukarıdaki grafiğe bakarak bu il için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) En yüksek ekonomik faaliyet oranı tarıma aittir.
B) Ekonomik faaliyet oranları içinde en az pay sanayiye aittir.
C) Turizm ve ticaret faaliyet oranları eşittir.
D) En az gelir ticarettten elde edilmektedir.

Yönerge: Aşağıda verilen örnek olayları okuyunuz. Öğrencilerin yaptıkları hataları yazınız ve soruların altındaki boşluğa çoktan seçmeli soruları çözerek bulduğunuz doğru cevabı yazınız.

Örnek Olay 1 Her fırsatta bilgisayar başında saatlerce oyun oynardı. Sonunda çevresinden ve derslerinden uzaklaşarak internet bağımlılığı denilen hastalığa tutuldu.

Melih

Hata

? | Melih internet bağımlısı olamamak için ne yapmalıydı?
.....

Örnek Olay 2 Fotoğraflarını sosyal medya hesabına herkesin erişebileceği bir şekilde yükledi. Bir süre sonra bu fotoğrafların tanımadığı bir hesaptan paylaşıldığını fark etti.

Yağmur

Hata

? | Yağmur dijital ortamı güvenli kullanmak için nasıl davranmalıydı?
.....

Örnek Olay 3 Sosyal medya hesaplarının şifrelerini kolay hatırlamak için sıralı numara kullandı. Hatta unutursa hatırlatsınlar diye birkaç arkadaşına da şifrelerini söyledi.

Sinem

Hata

? | Sinem şifrelerini paylaşmamak için ne yapmalıydı?
.....

Örnek Olay 4 e-postasına gelen "Hakkında şikâyet var, verilen linki tıklarsan bu sorunu çözeceğiz." mesajını görünce paniklemiş, gelen e-postaya tıklamıştır.

Kenan

Hata

? | Tanımadığınız kişi ve kuruluşlardan gelen mesajları görünce ne yapmanız gerekir?
.....

- Her fırsatta bilgisayar başında saatlerce oyun oynayıp sonunda çevresinden ve derslerinden uzaklaşarak internet bağımlısı haline gelen Melih bu duruma düşmemek için aşağıdakilerden hangisini yapmalıydı?**
 - Aşırı kullanım yerine kontrollü kullanmalıydı.
 - Gün içinde aralıklarla kullanmalıydı.
 - Boş zamanlarının tamamını internete ayırmalıydı.
 - İnternette sadece oyunlar oynamalıydı.
- Fotoğraflarını sosyal medya hesabına herkesin erişebileceği bir şekilde yükleyip bir süre sonra bu fotoğrafların tanımadığı bir hesaptan paylaşıldığını fark eden Yağmur bu duruma düşmemek için aşağıdakilerden hangisini yapmalıydı?**
 - Fotoğraflarını bir günlüğüne sosyal medyada tutmalıydı.
 - Fotoğraflarını yalnızca tanıdıklarıyla paylaşmalıydı.
 - Fotoğraflarıyla sosyal medyada fenomen olmalıydı.
 - Fotoğraflarını yayınlayan hesabın sahibi ile tanışmalıydı.
- Sosyal medya hesaplarının şifrelerini kolay hatırlamak için sıralı numara kullanıp hatta unutursa hatırlatsınlar diye birkaç arkadaşına şifrelerini söyleyen Sinem ne yapmalıydı?**
 - Sadece bir arkadaşıyla paylaşmalıydı.
 - Şifrelerini üç basamaklı sayılardan oluşturmalıydı.
 - Kendisinin unutmayacağı ve başkaları tarafından tahmin edilemeyecek bir şifre belirlemeliydi.
 - Şifrelerini öğretmenleriyle paylaşmalıydı.
- E-postasına gelen "Hakkında şikâyet var, verilen linki tıklarsan bu sorunu çözeceğiz." mesajını görünce panikleyerek gelen e-postaya tıklayan Kenan ne yapmalıydı?**
 - E-postadan şikâyet konusunun ne olduğunu öğrenmeliydi.
 - Karşı tarafın isteklerini yerine getirmeliydi.
 - Kişisel bilgilerini paylaşarak sorunu çözmeliydi.
 - Tanımadığı kişilerden gelen e-postayı açmamalıydı.

Yönerge: Aşağıda teknolojik ürünlerin kültür, ekonomi, eğitim, sağlık, iletişim ve ulaşım açısından toplum hayatına etkilerinin alanlardan hangisi ile ilişkili olduğunu ilgili boşluklara yazınız. Ardından çoktan seçmeli soruları çözünüz.

1. Filiz Hanım, metroyu kullanarak iş yerine hızlı ve konforlu bir şekilde gitmektedir.

3. Tamer Bey özel günlerde uzaktaki tanıdıklarına akıllı telefon ile görüntülü arama yapmaktadır.

5. Doktor Kerem Bey, şiddetli baş ağrısı şikâyetiyle gelen hastasından beyin tomografisi çektirmesini istemiştir.

7. Emekli memur Hasan Amca, bazı gazete ve haber sitelerini genel ağ üzerinden her sabah takip etmektedir.

9. Pelin, sosyal medyada fazla vakit geçirip derslerine yeterince çalışmadığı için yazılılarda kötü notlar aldı.

2. Üniversite öğrencisi Ali "dijital müze kart" sayesinde birçok müzeye kolaylıkla giriş yapmaktadır.

4. Çiftçi Hamza Bey, tarlasındaki buğdayı biçerdöverle kısa bir sürede kaldırmaktadır.

6. Kadir Öğretmen, derslerde etkileşimli tahtayı kullanarak dijital içeriklerden faydalanmaktadır.

8. Metin, uzun süre bilgisayarın başında oturduğu için boyun ağrısı ve göz yanması sorunu yaşamaktadır.

10. Ece Hanım karşılaştığı bir sorun için ilgili alışveriş sitesine bir "e-posta" göndermiştir.

1. Yukarıdaki bilgilerde teknolojinin kaç olumlu etkisinden söz edilmiştir?

- A) 3 B) 8
C) 7 D) 4

2. Yukarıdaki bilgilerde teknolojinin toplamda kaç olumlu ve olumsuz etkisinden söz edilmiştir?

- A) 9 B) 7
C) 8 D) 10

3. Yukarıda bilgilerde teknolojinin en çok hangi alandaki etkilerine yönelik bilgiler verilmiştir?

- A) Sağlık B) Ulaşım
C) İletişim D) Ekonomi

4. 3. sorunun doğru cevabı ile ilgili yukarıda kaç tane bilgi yer almaktadır?

- A) 3 B) 2
C) 5 D) 4

5. Yukarıdaki bilgilerde teknolojinin kaç olumsuz etkisinden söz edilmiştir?

- A) 3 B) 2
C) 1 D) 4

6. Etkinlikte öğrencilerin teknolojiden yararlandıklarına yönelik kaç tane bilgi bulunmaktadır?

- A) 3 B) 2
C) 1 D) 4

Teknolojik Gelişmeler ve Sosyal Hayat

Teknoloji, insan hayatını kolaylaştırmak için icat edilip geliştirilen alet, araç ve gereçleri kapsamaktadır. Teknolojik gelişmeler toplumsal hayatımızı birçok alanda etkilemektedir. Bilgisayar, etkileşimli tahta, hoparlör, haricî bellek, fotokopi makinesi, yazıcı, tarayıcı, çizim tableti ve projeksiyon makinesi gibi teknolojik aletler öğrenme ve bilgiye ulaşmada kolaylık sağlamaktadır. Kültürel zenginliklerimizi korumak, tanıtmak ve gelecek nesillere aktarmak amacıyla dijital teknoloji ürünlerinden de faydalanılmaktadır. “Sanal Müze” ve “Türkiye’nin Müzeleri” mobil uygulamaları ile tarihî ve kültürel varlıklarımız ziyaret edilebilmekte ve bunlar tanıtımı da kolay yapılmaktadır. Ateşölçer, ultrason, tomografi, MR (emmar) cihazı, röntgen cihazı, stetoskop, diyaliz makinesi, gözlük ve işitme cihazı gibi teknolojik aletler sayesinde hastalıklar daha hızlı teşhis ve tedavi edilebilmektedir. Hava araçları, hızlı trenler, gemiler, elektrikli araçlar, navigasyon sistemleri, trafik kameraları, akıllı trafik ışıkları, emniyet kemeri ve hava yastığı sistemleri ulaşımı kolaylaştırdığı gibi can güvenliğini de sağlamaktadır. İletişim teknolojileri sayesinde uzakta yaşayanlarla genel ağ üzerinden iletişim kurulabilmektedir. Ancak genel ağdaki iletişimin artması, geleneklerimizde önemli değişikliklere neden olmuştur. Örneğin geçmişte el yazısı ile özenle hazırlanıp gönderilen mektubun ve kartpostalların yerini cep telefonlarından atılan kısa mesajlar (ileti) almıştır. İletişim teknolojilerinin gereğinden fazla kullanımı, kişinin arkadaşlarıyla ve ailesiyle daha az vakit geçirmesine neden olabilmektedir. Bu kontrolsüz kullanım, birtakım sağlık sorunlarının yaşamasına da sebep olabilmektedir.

- 1. Metinde teknolojinin hangi alandaki katkısından söz edilmemiştir?**
 - A) Eğitim
 - B) Ekonomi
 - C) İletişim
 - D) Sağlık
- 2. Metne göre aşağıdakilerden hangisi iletişim teknolojisinin gereğinden fazla kullanımının kişide ortaya çıkardığı bir durum değildir?**
 - A) Ailesiyle daha az vakit geçirmesi
 - B) Sağlık sorunları yaşaması
 - C) Arkadaşlarından uzaklaşması
 - D) Sosyal ilişkilerinin gelişmesi
- 3. Metinde teknolojik gelişmelerin hangi alandaki geleneklerimizi değiştirdiğinden söz edilmiştir?**
 - A) Eğitim
 - B) Ulaşım
 - C) İletişim
 - D) Sağlık
- 4. Metne göre aşağıdakilerden hangisi kültürel alanda teknolojiyi kullanmamızın amaçlarından biri değildir?**
 - A) Kültürel zenginliklerimizi korumak
 - B) Kültürel zenginliklerimizi gelecek nesillere aktarmak
 - C) Kültürel zenginliklerimizi tanıtmak
 - D) Kültürel zenginliklerimizi sadece mobil uygulama üzerinden ziyaret etmek
- 5. Metne göre aşağıdakilerden hangisi teknoloji alanında can güvenliğini sağlayan sistemlerden biri değildir?**
 - A) Hava yastığı
 - B) Emniyet kemeri
 - C) Stetoskop
 - D) Trafik ışıkları
- 6. Sağlık alanında teknolojik aletler sayesinde hastalıklar daha hızlı teşhis ve tedavi edilebilmektedir.**

Metne göre aşağıdakilerden hangisi bu teknolojik aletlerden biri değildir?

 - A) Ultrason
 - B) Navigasyon
 - C) Tomografi
 - D) Diyaliz makinesi

1. Aşağıdakilerden hangisi teknolojinin yararlarından biri değildir?

- A) Hayatımızı kolaylaştırır.
- B) Küresel ısınmaya neden olur.
- C) Çeşitli hastalıkların tedavisinde kullanılır.
- D) Zamanın verimli geçmesini sağlar.

2. Aşağıdakilerden hangisi insanların teknolojiyi kullanarak çevreye verdiği zararlardan biri değildir?

- A) Hava kirliliği
- B) Su kirliliği
- C) Ulaşım kolaylığı
- D) İklim değişikliği

3. Eskiden arkadaşlıklar okulda ve mahallede kurulurken artık kişiler sanal ortamda sesini duymadığı, yüzünü görmediği kişilerle arkadaşlık kurmakta. Zamanını ekranlar karşısında geçiren bireylerin aileleriyle ve arkadaşlarıyla iletişimlerini giderek azalmaktadır. Evde akşamları tüm aile bireyleri bir araya geldiğinde sohbet etmek yerine TV izlemeyi ya da bilgisayar ve cep telefonu gibi araçlarla zaman geçirmeyi tercih etmektedir.**Buna göre teknolojinin aşağıdakilerden hangisini olumsuz etkilediği söylenebilir?**

- A) Askeri yapıyı
- B) Sosyal ilişkileri
- C) Ekonomiye
- D) Bilim ve sanatı

4. Eski dönemlere göre günümüzde teknoloji sayesinde insan hayatı kolaylaşmıştır. Ancak teknoloji beraberinde birçok olumsuzluğu da getirmiştir.**Aşağıdakilerden hangisi bu olumsuzluklardan biri değildir?**

- A) Teknoloji ile birlikte insanlar arasındaki iletişim zayıflamıştır.
- B) Teknoloji insanlarda bağımlılık yapmıştır.
- C) Teknolojiye bağlı yeni hastalıklar ortaya çıkmıştır.
- D) Teknoloji zaman tasarrufu sağlamıştır.

5. Aşağıdakilerden hangisi teknoloji kullanımının farklı bir sonucunu ifade etmektedir?

- A) Zeynep'in boş zamanlarında tabletle eğitici oyunlar oynaması
- B) Melek Hanım'ın ev işlerini makineler yardımıyla yapması
- C) Ceylan'ın uzun süredir görmediği arkadaşlarıyla telefonda konuşması
- D) Tuba'nın bilgisayarı aşırı kullanması sonucu gözlerinin bozulması

6. 20. yüzyılda yapılan teknoloji alanındaki gelişmeler ev hayatında birçok kolaylık sağlamaktadır.**Buna göre aşağıdakilerden hangisi ev hayatında bize kolaylık sağlayan teknolojik buluşlardan biridir?**

- A) Diyaliz cihazı
- B) Uçak
- C) Matbaa
- D) Çamaşır makinesi

7. Teknolojik gelişmeler insan yaşamında;

- I. ulaşım,
- II. iletişim,
- III. sağlık

alanlarından hangilerinde kolaylık sağlamıştır?

- A) Yalnız I
- B) I, II ve III
- C) I ve II
- D) II ve III

8. Akşam oturmaları dediğimiz bir güzellik vardı. Benim bile hatırlayabileceğim bir geçmiş zamana dayanan bu güzellikte komşulara gidilir ve gerçekten sohbet edilirdi. Çocuklar oyunlar oynar, büyükler demli çay kıvamında sıcak sohbetler ederdi. Ne zaman ki evlerin başköşesini televizyonlar almaya başladı, yavaş yavaş kopmaya başladık birbirimizden.

Buna göre teknolojinin gelişmesinin aşağıdakilerden hangisini olumsuz etkilediği söylenemez?

- A) Komşuluk ilişkileri
B) Yüz yüze sohbeti
C) Çocukların sosyalleşmesini
D) Bilgi toplamayı

9.

Verilen görsellerde aşağıdakilerden hangisine dikkat çekilmeye çalışılmıştır?

- A) Teknoloji bağımlılığına
B) Oyunların yararına
C) Teknolojinin yararlarına
D) Bilgisayar oyunlarına

10. **Aşağıdakilerden hangisi teknolojik gelişmelerin toplum hayatına olumsuz etkilerinden biridir?**

- A) İnsanları birbirinden uzaklaştırmıştır.
B) İnsanların kısa zamanda uzak mesafelere gitmesini sağlamıştır.
C) Toplum hayatını kolaylaştırmıştır.
D) Bilgiye daha kısa sürede ulaşılmasını sağlamıştır.

11.

?

Ülkemizde yaşanan olayları anında öğrenme imkânı sunmaktadır.

Uzaktaki tanıdıklarımızla iletişim kurabilmemizi sağlamaktadır.

Araştırdığımız konulara daha çabuk ulaşabilmemizi sağlamaktadır.

Tabloda “?” ile boş bırakılan yere getirilmesi gereken başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Teknolojinin Aile İçi İlişkilere Etkisi
B) Teknolojinin Zararları
C) Teknolojinin Yararları
D) Teknolojinin Sosyal Medya İle İlişkisi

12. Geçmiş dönemlerde şehirler arası veya ülkeler arası seyahat etmek zaman alıyordu. Günümüzde ulaşım teknolojisindeki gelişmeler sayesinde insanlar bir şehirden başka bir şehre ve ülkeler arasında kolaylıkla seyahat edebilmektedir.

Yukarıda teknolojinin hangi yönü vurgulanmıştır?

- A) Eğitime katkısı
B) Sosyalleşmeyi artırması
C) Hız ve zaman kazandırması
D) Komşuluk ilişkilerini artırması

13.

- ◆ Teknoloji sayesinde akrabalarımızla görüntülü konuşabilmekteyiz.
- ◆ Tren, uçak ve otomobil gibi araçların sayesinde seyahatlerini süresi kısalmıştır.
- ◆ Protez ve diyaliz cihazının gelişmesi sayesinde insanların yaşam kalitesi artmıştır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisiyle ilgili bir gelişmeden söz edilmemiştir?

- A) İletişim
B) Adalet
C) Sağlık
D) Ulaşım

14. Teknoloji her geçen gün daha da ilerlemekte böylece insanların işi daha da kolaylaşmaktadır. Ancak teknolojinin olumsuzluklarının da olduğu unutulmamalıdır.

Aşağıdakilerden hangisi Genel Ağ'dan alışveriş yapmanın olumsuzluklarından biridir?

- A) Genel Ağ her zaman alışveriş yapma imkânı sunar.
B) Zamandan tasarruf edilmesini sağlar.
C) Ürünü deneyerek inceleme fırsatı yoktur.
D) Çok sayıda ürünü aynı anda görme fırsatı sunar.

15.

Görsellerde aşağıdakilerden hangisine dikkat çekilmeye çalışılmıştır?

- A) Teknolojinin yararına
B) Aile birliğinin olduğuna
C) Yalnız yaşamının gerekliliğine
D) Teknoloji bağımlılığına
16. Aşağıdakilerden hangisi teknolojinin hayatımızdaki olumsuz etkilerine örnek gösterilebilir?
- A) Elif'in uçakla farklı ülkelere seyahat etmesi
B) Yağmur'un yurt dışında yaşayan ablasıyla görüntülü konuşması
C) Timuçin'in dünyadaki gelişmeleri genel ağ üzerinden takip etmesi
D) Oğuz'un zamanın çoğunu bilgisayarın başında geçirerek ailesini ihmal etmesi

17. Mardin'in Ömerli ilçesinde yaşayan Baran geçirdiği hastalık nedeniyle yürüyemez hale gelmiş ve okul çağı geldiğinde kaymakamlık tarafından kendisine akü ile çalışan tekerlekli sandalye verilmiştir. Baran bu sayede okula rahatlıkla gidip gelmekte ve sokağa çıkıp arkadaşlarıyla oyun oynayabilmektedir.

Buna göre teknolojik gelişmeler ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Teknolojik ürünler genelde devlet tarafından karşılanmaktadır.
B) İnsanları yardımlaşmaya özendirir.
C) Günlük hayatımızı kolaylaştırır.
D) İnsanın ömrünü uzatır.

18. Aşağıdakilerden hangisi teknoloji kullanımının toplumsal ilişkiler üzerindeki olumlu etkisine örnek verilebilir?

- A) Sorunlar karşısında insanların duyarsızlaşması
B) Bireylerin birbirinden uzaklaşması
C) Özel yaşamın gizliliğinin ihmal edilmesi
D) İnsanların öğrenme alanını genişletmesi

19. Aşağıdakilerden hangisi teknolojinin insan hayatı üzerindeki zararlarından biri değildir?

- A) Genel ağın iletişim aracı olarak kullanılması
B) Cep telefonunun konsantrasyon eksikliğine yol açması
C) Teknolojinin silah olarak kullanılması
D) Televizyonun aile bireylerinin ilişkilerini azaltması

Aşağıdaki sorulara verilen kavramlardan uygun olanı seçerek cevap veriniz.

Tarım, Üretim, Bütçe, Gelir, Aile bütçesi, Tasarruf, Gider, Toprak, Teknoloji, e-devlet, e-nabız, Eğitim, Teknoloji bağımlılığı, Sağlık, Kullanma kılavuzu, Sanal Müze, Türkiye Kültür Portalı, e-ticaret, e-posta, Dijital ayak izi, Dijital okuryazarlık, Güvenli Web, RTÜK, TBM, Tablet, Sıfır atık, Jeotermal enerji, Duyarlı tüketici, Turizm, Ticaret, Ormancılık, Sanayi, Madencilik, Finansal okuryazarlık, Ulaşım, 10 Saniye kuralı, Eğitim Bilişim Ağı (EBA)..

1. Yazılı ve görsel kitle iletişim araçları tarafından verilen mesajların doğru algılanıp değerlendirilmesine ne denir?
Cevap:
2. Hangisi genel ağın güvenli, etkin ve bilinçli kullanımı konusunda başta çocuklar ve gençler olmak üzere genel ağ kullanıcılarını bilgilendirmek, eğitim çalışmaları ve bilinçli genel ağ kullanımı konusunda farkındalık oluşturmak amacı taşır?
Cevap:
3. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Türkiye'de faaliyet gösteren tüm radyo ve televizyonların yayınlarını denetleyen kamu kuruluşunun kısa adı nedir?
Cevap:
4. Teknoloji bağımlılığı ile sağlıklı yaşam bölümlerinden oluşan, başta çocuklar ve gençler olmak üzere toplumun tamamını bu konularda bilgilendirmeyi ve farkındalıklarını artırmayı hedefleyen, birincil önleme programı olan Türkiye Bağımlılıkla Mücadele Eğitim Programının kısa adı nedir?
Cevap:
5. Ortalama bir kitap büyüklüğünde, birçok bilgisayar işlemini gerçekleştirebilen, kablosuz ve akıllı cihazın adı nedir?
Cevap:
6. İnsanın çevresini denetlemek ve değiştirmek amacıyla geliştirdiği araç gereçlerle bunlara ilişkin bilgilerin tümüne ne denir?
Cevap:
7. Oturduğunuz yerden bilgisayarınızdan, telefonunuzdan ve hatta televizyonunuzdan müze gezme imkanı sağlayan mobil uygulamanın adı nedir?
Cevap:
8. Teknolojinin insanların yaşam kalitesinin artması hangi alandaki faydasıyla ilgilidir?
Cevap:
9. Sağlık Bakanlığı tarafından kullanıcılara ait kişisel veriler hususunda bilgilendirme yapmak amacıyla hazırlanmış mobil uygulamanın adı nedir?
Cevap:
10. Devletin elektronik ortamda hizmet sunmasına ne denir?
Cevap:
11. Başta sosyal medya ve oyun, online alışveriş ve uygulamalarda takıntılı bir şekilde vakit geçirmek ve buna bağlı olarak kişinin kendini sosyal hayattan soyutlamasına ne denir?
Cevap:
12. Akıllı tahta uygulaması teknolojinin hangi alandaki faydalarından biridir?
Cevap:
13. Okuyucunun ürünü nasıl, hangi fiziksel ortamda kullanacağı ve herhangi bir aksaklıkta ulaşılabilecek yetkili kişi veya kurumlar gibi bilgileri içeren önemli belgeye ne denir?
Cevap:
14. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından ülkemizin tarihî, kültürel ve turistik değerlerini dijital ortamda kullanıcılarına sunan mobil uygulamanın adı nedir?
Cevap:
15. İnternet aracılığıyla ürün ve hizmetlerin alım-satım yapıldığı elektronik ortama ne denir?
Cevap:

YAZILI İÇİN KISA CEVAPLAR

16. Belirli hizmet sağlayıcıları aracılığı ile internet ağı üzerinden kişilerin haberleşmesini, iletişime geçmesini sağlayan hizmete ne denir?

Cevap:

17. Bilgisayar, tablet ve cep telefonu üzerinden genel ağı kullanarak yaptığımız çevrim içi alışverişler, gönderdiğimiz e-postalar, sosyal medya paylaşımlarımız gibi genel ağ üzerinden gerçekleştirdiğimiz her işlem bir veri, iz bırakır. Bu veriler genel ağ ortamına ne denir?

Cevap:

18. Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından her bir bireyin kullanımına ücretsiz olarak sunulan çevrim içi sosyal eğitim platformuna ne denir?

Cevap:

19. Su, gübre, toprak ve kaliteli tohum ülkemizdeki ekonomik faaliyetlerden hangisine aittir?

Cevap:

20. Yaşadığımız çevredeki kaynakları kullanarak yeni ürünler elde etmeye ne denir?

Cevap:

21. Belirli bir süre için tasarlanan gelir ve giderlerin tümüne ne denir?

Cevap:

22. Ailedeki gelir ve gider dengesini oluşturduğumuz listeye verilen ad hangisidir?

Cevap:

23. Belirli bir süre içinde, belirli yerlerden kazandığımız paraya ne denir?

Cevap:

24. Bütçemizi zor duruma sokabilecek durumla karşılaşmamak için günlük hayatımızda hangisini yapmalıyız?

Cevap:

25. Bir hizmet ya da ürün karşılığı harcanan paraya verilen ad nedir?

Cevap:

26. Bitkilerin kökleriyle tutunduğu, insanların ve hayvanların üzerinde yaşadığı doğal kaynağa ne denir?

Cevap:

27. İsrafın önlenmesi ve kaynakların daha verimli kullanılması için atıkların geri dönüştürülmesine ne denir?

Cevap:

28. Hangisi kullanıldıkça tükenmeyen ve tekrar oluşması uzun yıllar almayan enerji kaynağıdır?

Cevap:

29. Sıfır Atık İçin 5D Yaklaşımının amacı toplumda hangi bilincin aşılmasını sağlamaktır?

Cevap:

30. Dinlenme, eğlenme, görme, tanıma gibi amaçlarla yapılan gezilere ne denir?

Cevap:

31. Kazanç amacıyla yürütülen alım satım işlerine ne denir?

Cevap:

32. Yer altında bulunan madenleri çıkarma ve işleme faaliyetlerine ne denir?

Cevap:

33. Ham maddeye makinelerle biçim vererek toplu olarak üretim yapılan ekonomik faaliyetlere ne denir?

Cevap:

34. Kereste, tomruk ve yakacak odun elde etmek; mobilya ve kâğıt sanayisi için ham madde sağlamak amacıyla ormanlardan yararlanma faaliyetlerine ne denir?

Cevap:

35. Gelirlerin akıllıca ve en çok fayda sağlayacak şekilde değerlendirme becerisine sahip olmasına ne denir?

Cevap:

36. Yolcu veya yükün bir yerden başka bir yere aktarılması ne denir?

Cevap:

37. Bir şey satın almadan önce o ürünün veya hizmetin birey için istek mi yoksa ihtiyaç mı olduğunu ayırt etmek amacıyla hangi kuraldan faydalanılır?

Cevap:

www.ortaokuldata.com Dijital Eğitim Platformunun tanıtım ve kullanım videoları için karekodu okutunuz.

Dijital Eğitim Platformunda Neler Var?

Bu seti alan öğretmen ve öğrencilerin tamamı Dijital Eğitim Platformuna sınırsız sahip olacaktır. Dijital Eğitim Platformunda

- Deneme sınavları çözme,
- Soru çözme,
- Konu çalışma,
- Yapay zeka destekli istatistiksel raporlar alma,
- Süreç odaklı dijital öğrenci takip sistemi,
- Ders kitabının dijital içerikleri,
- Akıllı tahta uygulamaları

gibi birçok özelliğe sahiptir.

Dijital Eğitim Platformu Nasıl Kullanılır?

- Öğretmenin sisteme üye olması
 1. Öğretmen kendisi ortaokuldata.com'dan üyelik yapabilir.
 2. 0 (542) 262 03 37 whatsapp hattından yardım alarak üyelik yaptırabilir.
- Öğretmen, öğrenci listesini sisteme girdikten sonra öğrencilerin kullanıcı adı ve şifreleri otomatik oluşturulacak veya öğrenci listesini 0 (542) 262 03 37 whatsapp hattına göndererek sistem tarafından öğrenci şifreleri oluşturulacaktır.
- Öğrenci, öğretmeninden alacağı şifre ile sisteme giriş yapabilecektir.

* Sınırsız kullanım süresi 1 eğitim-öğretim yılıdır.

Ayrıca “DEFTERİM” Kitabımızı da Deneyimleyiniz.

1. Fasikül
Karekodu
okutunuz.

2. Fasikül
Karekodu
okutunuz.

3. Fasikül
Karekodu
okutunuz.

İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi 1518 Sok.
Mat-Sit İş Merkezi No:2/20 Yenimahalle / ANKARA
Tel: 0 312 384 20 33 - 0 505 925 57 81
www.editoriyayinevi.com | bilgi@editoriyayinevi.com

Nasıl Sipariş Edebilirim?

Kitapçınızdan talep edebilir veya 0 505 099 24 84 telefon hattından bilgi alabilirsiniz.

9 786052 806227